www.dhammaransi.com

အမရပူရမြို့

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၏

အမှတ် (၃၄)ကျမ်းစာ

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ

၆၄

၁၃၇၁-ခုနှစ် တပို့တွဲလ

နယူးဘားမားအော့(ဖ်)ဆက်ပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်

အမရပူရမြို့

www.dhammaransi.com

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၏

အမှတ်(၃၄)ကျမ်းစာ

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ

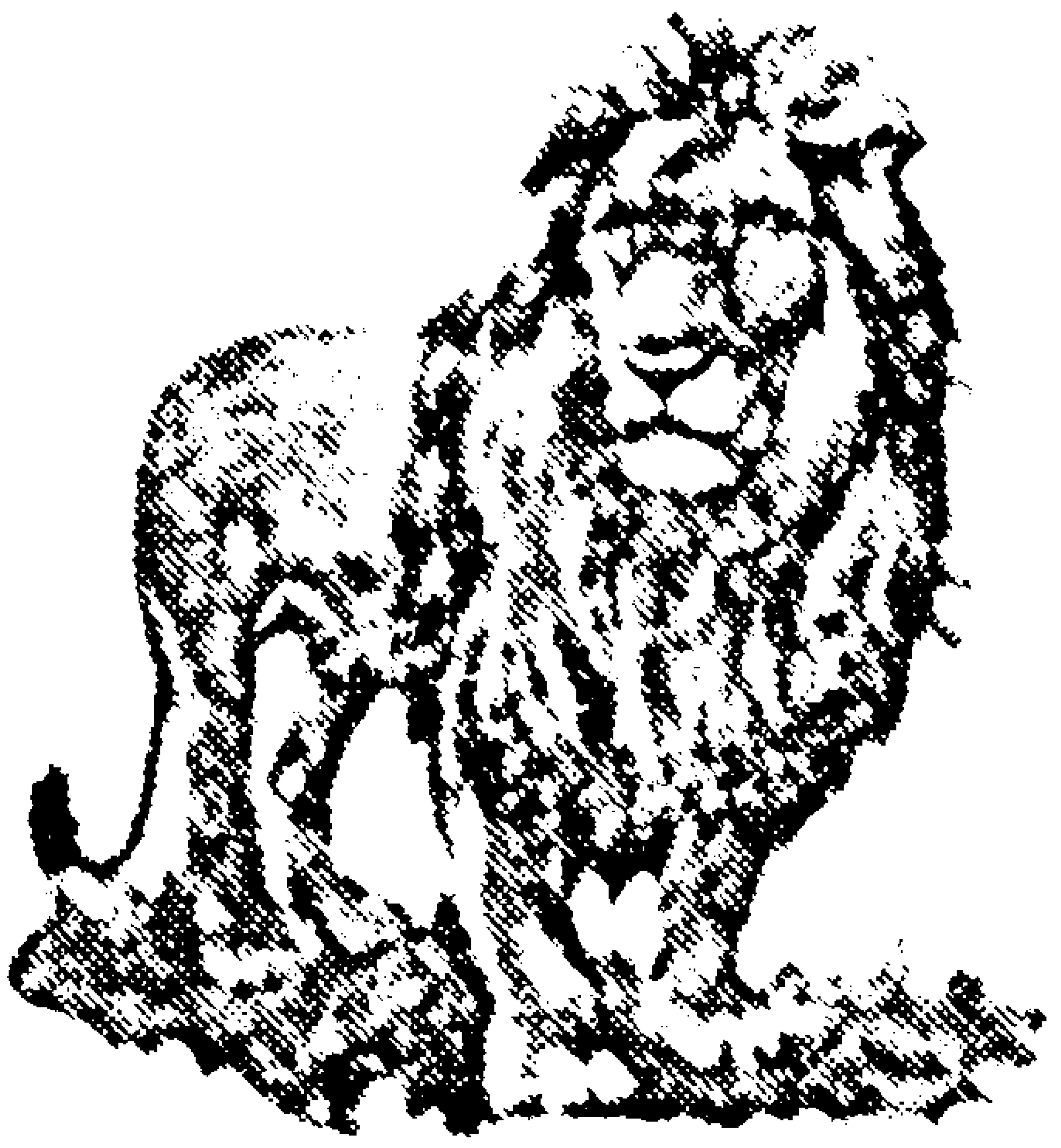

၁၃၆၂-ခုနှစ် ကဆုန်လ

နယူးဗားမားအဘ(ဗ)ဆက်ပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်
အမရပူရမြို့

www.dhammaransi.com

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာမူခွင့်ပြုချက်
အမှတ် (၂၄၉/၂၀၀၀)(၅)

စာအုပ်စာတမ်း စာနယ်ဇင်းမျက်နှာဖုံး
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၂၁၈/၂၀၀၀)(၅)

မျက်နှာဖုံးရိုက် – နယူးဘားမားပိဋကပုံနှိပ်တိုက်

အုပ်ရေ – ၅၀၀၀

အကြိမ် – သတ္တမအကြိမ်

ခုနှစ် – ၂၀၀၀–ခုနှစ်, မေလ

တန်ဖိုး – (   )

ထုတ်ဝေသူ – ဦးမောင်မောင်၊ မဟာဂန္ဓာရုံစာပေ၊
(မြ–၀၃၂၇၁)၊ပိန်းတန်းရပ်,အမရပူရမြို့။

ပုံနှိပ်သူ – ဦးမောင်မောင်၊ (၀၁၈၂၄)
နယူးဘားမားအော့ဖ်ဆက်ပိဋကပုံနှိပ်တိုက်၊
မဟာဂန္ဓာရုံ ဇရပ်ဝင်း, အမရပူရမြို့။

www.dhammaransi.com

အချိန်ဒါန်း

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဂုဏ်တော်များကို အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် သတိရနေခြင်းကို "ဗုဒ္ဓါနုဿတိ"ဟုခေါ်၏၊ ထိုသတိကို မိမိစိတ်အစဉ်၌ ဖြစ်စေခြင်း, ထိုသတိဖြင့် မိမိစိတ်ကို ထုံမွှမ်းထားခြင်းကို "ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ"ဟုခေါ်သည်။

ဘုရားရှိခိုး။ ။ ယခုအခါ၌ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်တို့သည် တစ်နေ့လျှင် နံနက်တစ်ခါ ညဉ့်တစ်ခါအားဖြင့် အနည်းဆုံး ၂ကြိမ်မျှ ဘုရားရှိခိုးလေ့ရှိကြ၏၊ ထိုသို့ ဘုရားရှိခိုးသောအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဂုဏ်တော်များကို ရွတ်ဆို၍ ရှိခိုးကြ၏၊ ထိုသို့ နှုတ်ကရွတ်ဆိုသည့်အတိုင်းစိတ်ကလည်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဂုဏ်တော်များကို သတိရနေပါမူ ထိုအချိန်၌ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာကို ပွားများနေရာ ရောက်ပါသည်။

လွယ်ကူသော ကမ္မဋ္ဌာန်း။ ။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် နေ့စဉ် ဘုရားရှိခိုးလေ့ရှိသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့အတွက် လွယ်ကူသောကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်ပါသည်၊ သို့ဖြစ်၍ ဤစာစောင်ကလေး၌ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်သူတော်စင်တို့ သာ၍စိတ်ရွှင်စရာ ကဗျာလင်္ကာများဖြင့်လည်းကောင်း, ဂါထာနိဿယဖြင့်လည်းကောင်း, ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်များကို ဖွဲ့စီထားပါသည်၊ ကြည့်ရှုရင်း ရွတ်ဖတ်ရင်း နားထောင်ရင်း ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ ဖြစ်နေပါလိမ့်မည်။

ဤစာစောင်ဖြစ်ရခြင်း၏အကြောင်း။ ။ မန္တလေးမြို့ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကျောင်းအမကြီး(ပြန်လွန်တော်မူပြီးသော)ခေမာသီဝံဆရာတော်ဘုရားကြီး

www.dhammaransi.com

နှင့် အဘိဓမ္မမဟာရဋ္ဌဂုရု မစိုးရိမ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့၏ ပစ္စယ ဒါယိကာမ, စစ်ကိုင်းတောင်– သုဗောဓာရုံတိုက်၏ ကျောင်းအမ, ရဟန်းအမကြီးဖြစ်သော မန္တလေးမြို့ဆိုင်းတန်းရပ် ကျောင်းအမကြီး ဒေါ်ကျင်သည် အမရပူရမြို့ မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်း၌ ဆောက်လုပ် အပ်သော၂ထပ်ကျောင်းကြီး ပြီးစီးသောအခါ ကျောင်းပူဇော်ပွဲ ရေစက်ချအခမ်းအနားသို့ သီလရှင်များနှင့် လူဝတ်ကြောင်အချို့ကို ဖိတ်ရာဝယ် မှတ်သားဖွယ်ကောင်းသော စာအုပ်ငယ်ကလေးဖြင့် ဖိတ်ရလျှင်ကောင်းလိမ့်မည် ထင်ပါကြောင်း လျှောက်လာပါသည်၊

ထိုအခါ ရေးက ရိုက်နှိပ်အပ်ပြီးသော ဂါထာပေါင်းချုပ်စာအုပ် ကလေးကိုထပ်၍ရိုက်နှိပ်ဖို့ပြောလိုက်ပါသည်၊ ထို့နောက် စက္ကူဈေး, ရိုက်နှိပ်ခ,ကောင်းသောအချုပ်–အဖုံးတို့အတွက် ကုန်စရာများဖွယ် တွေကို စဉ်းစားမိ၍ အသစ်စာစောင်တစ်မျိုးရေးပေမှသာ တာဝန်ကျေ ပေလိမ့်မည် ဟုယူဆမိပါသည်၊ ထိုသို့အသစ်ရေးရလျှင် "ကျောင်း တိုက်၌ ပို့ချလေ့ ဟောပြောလေ့ရှိသော ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာကို ရေးမှသာ ပြီးလည်းပြီးလွယ်, ကျောင်းရေစက်ချနှင့်လည်း သင့်လျော်ဖွယ်ရှိ၏" ဟုစဉ်းစားမိသောကြောင့် ပူအိုက်၍ စာမချဘဲ အနားယူနေစဉ် စာစောင်ကလေးစီရင်မှုကြောင့် ထွက်လာသော ချွေးဖြင့် ထိုနွေအပူကို အေးစေရပါသတည်း။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၁၃၃၆–ခုနှစ်
နယုန်လ

www.dhammaransi.com

မာတိကာ–ခေါင်းစဉ် (ဂ)

ဗုဒ္ဓဘွဲ့ ရထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ် ၁
ကျက်မှတ်ရန် လင်္ကာနှင့်အဓိပ္ပာယ် ၃
သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ အစွမ်း ၃ ပါး ၁၁
ဥယျခမ်တရား ၅ ပါး ၁၂
ဘုန်းခေါင် ငါတို့ ဘုရားတည်း ၁၉
ဇိနဘွဲ့တော် ရထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ် ၂၀
ဘဂဝါဘွဲ့တော် ရထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ် ၂၄
အာဝေဏိကဂုဏ်တော် ၁၈ ပါး ၃၀
ဉာဏ်တော်အား ၁၀ ပါး ၃၆
ကာဠီသူဌေးသမီး ၄၇
သာတာဂိရ, ဟေမဝတနတ်များ ၄၈
ကာဠီ သောတာပန်တည် ၅၄
သောတာပန် ပယ်နိုင်သော အကုသိုလ်များ ၅၅
သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း ၅၆
သောတာပန်၏လက္ခဏာ ၅၇
သုရမ္ဗဋ္ဌက၏ သက်ဝင်၍ ယုံကြည်ပုံ ၅၈
အရိယာနှစ်သက်အပ်သော ၅ ပါးသီလ ၅၉
သောတာပန်နှင့်တူသူများ ၆၀
မဟာနာမ်မင်းကြီးလျှောက်ပုံ ၆၁
ပဉ္စမတရားပွဲ ကျွတ်ကြသူများ ၆၃
ခုနစ်နှစ်အရွယ် အရိယာများ ၆၄
ဖုဿဒေဝမထေရ်ဝတ္ထု ၆၄
ဗုဒ္ဓအသံတော်နှင့် အသန္ဓိမိတ္တာဒေဝီ ၆၆

www.dhammaransi.com

(ဃ) မာတိကာ-ခေါင်းစဉ်

အနာထပိဏ်သူဌေး	...	...	...	၆၈
တရုတ်အမျိုးသမီးတစ်ယောက်	...	...	...	၇၂
မဟာကပ္ပိနနှင့် အနောဇာဒေဝီ	...	...	...	၇၃
ဓနဉ္စာနီဝတ္ထု	...	...	...	၈၁
မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်	...	...	...	၈၅
ပြည်သစ်ဥပါသိကာမ	...	...	...	၈၇
ဗုဒ္ဓါနုဿတိအကျိုးရ	...	...	...	၉၀
အခွင့်ကောင်း အခါကောင်း	...	...	...	၉၁
ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ပါ	...	...	...	၉၄
သက်သာသလို ထိုင်ပါ	...	...	...	၉၆
ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ကြိုးစားနည်း	...	...	...	၉၈
ရတနာ၏ မွန်မြတ်ပုံ	...	...	...	၁၀၀
အတူမဲ့ ရတနာ ၃ ပါး	...	...	...	၁၀၂
ခေမာထေရီဝတ္ထု	...	...	...	၁၂၂
သုမေဓာထေရီဝတ္ထု	...	...	...	၁၂၉
ဆုတောင်းခန်း	...	...	...	၁၃၇
လောဘ-ဒေါသ ဓာတ်လိုက်ပုံ	...	...	...	၁၄၅
ကျမ်းပြီး နိဂုံး	...	...	...	၁၄၇

www.dhammaransi.com

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ

ဗုဒ္ဓဘွဲ့တော်ရထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်

မမှန်သောဘွဲ့နာမည်။ ။ "ဗုဒ္ဓ"ဟူသောပါဠိသည်သိစရာအားလုံးကို အကုန်သိသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်အပေါ်၌သာတင်ထားရသော ဘွဲ့တော် နာမည်တော်ဖြစ်၏။ ထိုဘွဲ့တော်နာမည်တော်ကို နောက်လိုက် နောက်ပါ တပည့်ပရိသတ်များသောဆရာတိုင်း၌ မတင်နိုင်၊ မိမိတို့၏ တပည့်များက မိမိတို့ဆရာကြီးကိုအမွှန်းတင်ကာ ဗုဒ္ဓ-ဗုဒ္ဓဟု ခေါ်နေကြ ဆရာကြီးတို့ကိုယ်တိုင်ကလည်းဗုဒ္ဓ-ဗုဒ္ဓဟု ဝန်ခံနေကြစေကာမူ ဗုဒ္ဓအစစ် မဖြစ်နိုင်ပါ။

မှန်သောဘွဲ့နာမည်။ ။ ဗုဒ္ဓအမည်တော်ကို အမှန်အတိုင်းရထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် လက်ာ၌ပါသော ဂုဏ်တော်အားလုံးနှင့်ပြည့်စုံ ရပါသည်၊ ဘုန်းကြီးနှင့်တကွ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ ယုံကြည်ကိုးစား အားထားအပ်သော ဘုရားရှင်သည် ထိုဂုဏ်တော်များနှင့် ပြည့်စုံ-မပြည့်စုံကို လေးလေးနက်နက် အာရုံပြု၍ ကြည့်တတ်ဖို့ရန်ဘုန်းကြီးရေးပြအပ်သော စကားအစဉ်ကို ကြည့်ရုံဖတ်ရုံမျှမကဘဲစိတ်ထဲ၌ စွဲနေအောင် သတိစိုက်လိုက်ပါ၊ မိမိစိတ်၌ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း (ဖြစ်မှန်းမသိ) ဖြစ်နေပါလိမ့်မည်။

သီလကိုအခြေခံပါ။ ။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်သည့်တိုင်အောင် ဤစာကိုကြည့်ရင်း ကြိုးစားမည့်သော သူတော်စင်သည် လူဝတ်ကြောင်ဖြစ်လျှင် အနည်းဆုံးအသက်မွေးမှုနှင့်

www.dhammaransi.com

ဆိုင်သော အာဇီဝဋ္ဌမကသီလကို စင်ကြယ်ပါစေ၊ သီလရှင်ရဟန်း သာမဏေ ဖြစ်လျှင်လည်း အသက်မွေးမှုစင်ကြယ်ဖို့နှင့်တကွ မိမိသီလကို စင်ကြယ်ကြပါစေ။

သီလအကျိုး။ ။ သီလစင်ကြယ်လျှင် စိတ်နှလုံးကြည်ရွှင်၏၊ စိတ်ကြည်ရွှင်လျှင် ဝမ်းမြောက်နှစ်သက်မှု နုသောပီတိဖြစ်၏၊ နုသော ပီတိဖြစ်လျှင် သာ၍နှစ်သက်မှုဟူသော ရင့်သောပီတိဖြစ်၏၊ ပီတိဖြစ်လောက်အောင် ဝမ်းမြောက်သောအခါ ကိုယ်စိတ် ၂ပါးငြိမ်းအေးလာ၏၊ ချမ်းသာသုခ ဖြစ်လာ၏၊ ချမ်းသာသုခ ဖြစ်သောအခါ၌ တောင်တောင်ဤဤ မကြံစည်တော့ဘဲ စိတ်တည်ကြည်မှုသမာဓိဖြစ်၏၊ ထိုသို့စိတ်တည်နေမှသာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ဉာဏ်ဖြင့် ထင်ထင် မြင်နိုင်ပါသည်။

သာမညအကျိုးမဟုတ်။ ။ ထို့ကြောင့် ငါးပါးသီလစသော မိမိသီလ စင်ကြယ်မှုကြောင့် ရနိုင်သောအကျိုးကို "သာမညအကျိုး ကလေး" ဟု မယူဆပါနှင့်၊ ဤဘဝ၌ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာ နေနိုင်မှုမှ စ၍နောက်ဘဝအတွက် အပါယ်လေးပါးမှ လွတ်မြောက်၍ ကောင်းရာသုဂတိသို့ ရောက်စေနိုင်လောက်သော အကျိုးကိုပင် ရစေနိုင်၏၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သူဖြစ်လျှင် ဤဘဝ၌ပင် တရားပေါက်နိုင်သော အကျိုးထူးကို ရစေနိုင်ပါသည်၊ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာအထိ အကျိုးရှိအောင် ဤစာကိုကြည့်ရှုလို (သူတစ်ပါး ဖတ်သည်ကို) နားထောင်လိုသော သူတော်စင်သည် မိမိထိန်းနေကျ သီလကို စင်ကြယ်အောင်ကြိုးစားပါ၊ ထိုအခါ စာဖတ်ရင်း စာနာရင်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို အာရုံပြုနေရသည်မှာ အလွန်အရသာ ရှိပါလိမ့်မည်။

www.dhammaransi.com

အရသာပေါ်အောင်ကြည့်ရှုပါ။ ။ ဤနေရာမှစ၍ ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာ၏ ပုံတော်ဂုဏ်တော်များကို ဖူးမျှော်ရ ကြည်ညိုရပါတော့ မည်၊ ကိစ္စတစ်စုံတစ်ခုရှိနေသော် လည်းကောင်း၊ အိပ်ချင်နေသော် လည်းကောင်း၊ မျက်လုံးညောင်းနေသော် လည်းကောင်း၊ ပျင်းနေသော် လည်းကောင်း၊ ဤစာကို မကြည့်ရှုသေးဘဲ ထိုကိစ္စပြီးမှ၊ သို့မဟုတ် အိပ်ချင်ပြေ၊ အညောင်းပြေ၊ အပျင်းပြေမှ ဤစာကိုကြည့်ရှု ပါ၊ ပေါ့ပေါ့ဆဆကြည့်ရှု ကြားနာလျှင် အရသာ ပေါ်မည်မဟုတ်ပါ။

ကျက်မှတ်ရန် လင်္ကာ

လက္ခဏာတော် ကြီးငယ်၊ အသွယ်သွယ်ဖြင့်၊ သပ္ပါယ်လှစွာ၊ ကိုယ်အင်္ဂါဝယ်၊ ပါရမီတော် အဟုန်၊ ကိုယ်လုံးခြုံ၍၊ မွှမ်းထုံသင်းကြူ၊ . . . သယမ္ဘူဟု၊ ဉာဏ်တူကင်းလတ်၊ အရဟတ်ဖြင့်၊ သတ်ဖြတ်ခပင်း၊ ကိလေရှင်းသား၊ . . . . ဉာဏ်ရင်းမဟာ၊ ကရုဏာနှင့်၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိ၊ အစရှိလတ်၊ ဉာဏ်တော်မြတ်၏၊ ကိန်းဝပ်စံပျော်၊ ခန္ဓာပေါ်ဝယ်၊ ဘွဲ့တော်ဗုဒ္ဓ၊ တင်ပါရသည်၊ . . . . . . လောကထွဋ်ရှထား မြတ်ဘုရား။

လင်္ကာ၏အဓိပ္ပါယ်

လက္ခဏာတော်ကြီးငယ်။ ။ "လက္ခဏာ" ဟူသော ပါဠိ စကားသည် မြန်မာလို "အမှတ်အသား"ဟု အနက်အဓိပ္ပါယ်ပြ၏၊ ထိုအမှတ်အသားသည် ရှေးရှေးဘဝက ပြုခဲ့အပ်သော ကံနှင့်ဆိုင်၏၊ မျက်လုံး မျက်ခုန်း လက်ခြေစသော ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းနှင့် ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက်တို့ဝယ် ရေးကံအားလျော်စွာကောင်း-

www.dhammaransi.com

မကောင်းသော အမှတ်လက္ခဏာများ ပါရှိကြ၏။ ထိုလက္ခဏာကို ကြည့်၍ ဗေဒင်ပညာရှိတို့သည် ယောကျ်ားကောင်း ယောကျ်ားမြတ်, မိန်းမကောင်း မိန်းမမြတ်ဟု အတတ်သိနိုင်ကြသည်၊ [ထိုလက္ခဏာများကို ရတနာ့ဂုဏ်ရည် နောက်ဆက်တွဲ (နောက်ရိုက်စာအုပ်ဝယ်) ပြထားခဲ့ပါပြီ] အချုပ်မှတ်ဖွယ်ကား- ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၌ လက္ခဏာတော်ကြီး၃၂ပါး, လက္ခဏာတော်ငယ် ရှစ်ဆယ်ရှိ၏။ ထိုတွင်....

အရပ်အမောင်း။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် မြင့်သောအရပ် တော်နှင့် လိုက်လျောသော ကိုယ်လုံးတော်, ထိုကိုယ်လုံးတော်မှ ပေါ်ထွက်သောကြောင့် "ကိုယ်ပေါက်" ဟု ခေါ်ဝေါ်ရသော လက်မောင်းတော်, ခြေတော်, လက်ချောင်းတော်, ခြေချောင်းတော်တို့နှင့် အင်္ဂါတိုင်းမှာ လွန်စွာတင့်တယ် သပ္ပါယ်တော်မူ၏၊ အသားအရေတော်ကား ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ ဝါဝင်းနေ၏။

မျက်နှာတော်။ ။ မျက်နှာတော် ဖူးမျှော်၍မဝနိုင်အောင် လှပတင့်တယ် သပ္ပါယ်တော်မူ၏။ မျက်နှာတော်ဝယ် မျက်လုံးတော် အစုံသည် ညိုသင့်ရာအရပ်၌ ညို၍ ဖြူသင့်ရာအရပ်၌ ဖြူနေ၏၊ထို မျက်လုံးတော်သည် ကြီးကြီးမားမား အလျားရှည်၍ ခပ်ကော့ကော့ စီရရီ ပေါက်နေသော မျက်မွေးများဖြင့် ထူးခြားစွာ တင့်တယ်တော်မူ၏၊ မျက်ခုံးတော်သည် မျက်လုံးတော်နှင့် လိုက်လျောအောင် ကြီးကြီးမားမားရှည်လျား၍ မျက်ခုံး၏ အမွေးတော်များလည်း မကြမ်းတန်းဘဲ သိမ်မွေ့လျက် ၃ရက်လအရေးကဲ့သို့ ညွတ်ကွေးတော်မူ၏၊ နှာတံတော်သည် များစွာသော မြန်မာလူမျိုးများ၏ နှာတံကဲ့သို့ ပိပိပြားပြားမဟုတ်ဘဲ ခပ်မြင့်မြင့် တင့်တယ်တော်မူ၏။

www.dhammaransi.com

နဖူးတော်။ ။ လက်ျာဘက်နားတော်၏ အစွန်မှစ၍ အထက်သို့ တက်သွားသော အသားပြင်သည် အထက်တက်ပြီးလျှင် နဖူးတော် အပြင်ကို ပြည့်စေလျက် လက်ဝဲနား၏ အစွန်တိုင်အောင် တည်တော်မူ၏၊ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ နဖူးတော်သည် သင်းကျစ်ပြားဖြင့် ရစ်ပတ်ထားသကဲ့သို့ အလွန်တင့်တယ်တော်မူ၏၊ ထိုနဖူးတော်ကို အတုလိုက်၍ ယခုအခါ အချို့ဆင်းတုတော်၏ နဖူးတော်၌ လည်းကောင်း ရှင်ဘုရင်တို့၏နဖူး၌လည်းကောင်း သင်းကျစ်ပြားကို ဖွဲ့ကပ်ထားကြသည်။

ဥဏ္ဏာလုံ(မွေးရှင်တော်)။ ။ မျက်ခုံးတော် ၂ သွယ်၏ အလယ်ဗဟိုဝယ် နှာတံတော်၏ အဆုံးအထက်၌ ပေါ်ပေါက်၍ အထက်သို့တက်ပြီးလျှင် နဖူးတော်၏အလယ်မှာ လဲဝါဂွမ်းအစုကဲ့သို့ အလွန်ဖြူဖွေးစွာတည်နေ၏။ ထိုအမွေးတော်သည် ဆွဲ၍ဆန့်လိုက်သောအခါ လက်မောင်းတစ်ဝက်မျှ ရှည်လျား၍ လက်မှလွှတ်လိုက်သောအခါ လက်ျာရစ်လည်၍ စုသွားပြီးလျှင် အထက်သို့ အဖျားလှည့်လျက် တည်နေတော်မူသောကြောင့် အသက်ရှင်နေသကဲ့သို့ ထင်ရကား "ဥဏ္ဏာလုံမွေးရှင်တော်"ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြရသည်၊ ရွှေအဆင်းရှိသော နဖူးတော်အပြင်၌တည်သော ထိုမွေးရှင်တော်သည် ကောင်းကင်၌ အရုဏ်ရောင်လာခိုက်ဝယ် သောကြာကြယ်ကဲ့သို့ အလွန်တင့်တယ်တော်မူသည်။

နှုတ်ခမ်းတော်စသည်။ ။ ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ ဝါဝင်းသော အသားအရေတော်ဖြင့် တင့်တယ်နေသော မျက်နှာတော်ဝယ် နီမြန်းသောနှုတ်ခမ်းတော်, နီမြန်းသော သွားဖုံးတော်, ဖြူစင်သော

www.dhammaransi.com

သွားတော်စွယ်တော်, ပြည့်သော အထက်မေး အောက်မေးတော်တို့သည် မျက်နှာတော်ကို ဖူးမျှော်ချင်ဖွယ် သာ၍တင့်တယ်အောင် တန်ဆာဆင်သကဲ့သို့ဖြစ်ကြသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ဦးခေါင်းတော် မျက်နှာတော်မှစ၍ ခြေဖဝါးတော်တိုင်အောင် လက္ခဏာတော်ကြီးငယ်, အသွယ်သွယ်ဖြင့် သပ္ပါယ်တော်မူသော ဘုရားရှင်ကို တွေ့မြင်ရသောအခါ ရုပ်လက္ခဏာ၌ ကျွမ်းကျင်သော ဝေဒပါရဂူတို့သည် ဘုရားအလောင်းတော်ကို လူ့ဘောင်၌ နေလျှင် စကြာမင်း, တောထွက်တော်မူလျှင် ဗုဒ္ဓစင်စစ်ကေန်ဖြစ်မည်ဟု အတတ်ဟောကြပါသည်။ [ဤနေရာ၌ "ပဋ္ဌမံ ဖလဒါနေန" စသော ရတနာ့ဂုဏ်ရည်ဂါထာကို ရပြီးသူတို့ကရွတ်ဆို၍ အာရုံပြုကြပါ။]

ပါရမီတော်အဟုန်, ကိုယ်လုံးခြုံ၍။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏မျက်နှာတော်စသော ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတို့၌ လေးအသချေ်နှင့်ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကာလက ဖြည့်ကျင့်တော်မူအပ်ခဲ့သော ဒါနသီလစသော ပါရမီတော်တို့သည် တစ်ကိုယ်လုံးခြုံထားသကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ပါရမီတော် အမွှေးအကြိုင်တို့ဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံးမွှမ်းထုံ၍ထားသကဲ့သို့ဖြစ်၏။

အမျက်မထွက်, အဝတ်ကောင်းလှူ။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ပါရမီဖြည့်တော်မူစဉ်အခါဝယ် သတ္တဝါတို့အပေါ်၌အမျက်ဒေါသ မထွက်ရအောင် မေတ္တာဖြင့် စောင့်စည်းတော်မူခဲ့၏။ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော အဝတ်တို့ကိုလည်း ပေးလှူခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ ဝါဝင်းသောအဆင်းတော်ကို ရတော်မူ၏။ ဤသို့အမျက် ဒေါသ မထွက်ရအောင် ချုပ်တည်းခဲ့သော ကောင်းမှု, နူးညံ့သောအဝတ်ကို ပေးလှူခဲ့သော ကောင်းမှုတော်အဟုန်သည် ဝါဝင်းသော အဆင်း

www.dhammaransi.com

တော်ဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံးလွှမ်းခြုံ၍မွှမ်းထုံထားသကဲ့သို့ဖြစ်ပေသည်။

ဂုဏ်နှင့်လိုက်အောင်ချီးမြှောက်။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ပါရမီဖြည့်တော်မူစဉ်အခါ၌ ချီးမြှောက်ထိုက်သူကို ချီးမြှောက်သောအခါ သူ၏ဂုဏ်နှင့်လိုက်အောင် ချီးမြှောက်လေ့ရှိ၏။ ပို၍လည်း မချီးမြှောက် လျော့၍လည်း မချီးမြှောက်၊ ထိုသို့ချီးမြှောက်ခြင်းအားဖြင့် အကဲ့ရဲ့ မခံရဘဲ လူအများကို နှစ်သိမ့်စေခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဖြစ်မည့်ဘဝ၌ အရပ်တော်အမြင့်နှင့် ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက်တို့ လိုက်လျောသော ကိုယ်တော်ကို ရတော်မူ၏။ ဤသို့ရှေးရှေးဘဝ၌ သူ၏ဂုဏ်နှင့် လိုက်လျောအောင် ချီးမြှောက်ခဲ့သော ကောင်းမှုပါရမီတို့က အရပ် အမောင်းကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက်တို့ကို လိုက်လျောအောင် လွှမ်းခြုံ၍ မွှမ်းထုံထားသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါပေသည်။

ပိယစက္ခုဖြင့် ကြည့်ရှုခဲ့။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဘဝများစွာ ရှေးရှေးအခါတို့၌ သူတပါး၏ ကောင်းကျိုးကိုသာ လိုလားသဖြင့် ချစ်ကြည်သော ပိယစက္ခုဖြင့် ကြည့်ရှုတော်မူလေ့ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဘုရားဖြစ်မည့်ဘဝ၌ အများ၏ချစ်စရာ ကြည်ညိုစရာကောင်းသော မျက်လုံး, မျက်ခုန်း, ကော့နေသော မျက်တောင်မွေးတော်တို့ကို ရတော်မူ၏။ ဤသို့ မေတ္တာရှေးရှု၍ ချစ်ကြည်သော စက္ခုဖြင့် ကြည့်ခဲ့ သော ကောင်းမှုပါရမီတော်က မျက်လုံး မျက်ခုန်း မျက်မွေးတော် များကို လွှမ်းခြုံ၍ မွှမ်းထုံထားသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါပေသည်။

ကြွက်သရေရှိတော်မူခြင်း။ ။ ဤပြအပ်ခဲ့သော နည်းအားဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတိုင်းဝယ် ယောကျ်ားထူး ယောကျ်ားမြတ်ဖြစ်ကြောင်းသိဖို့ရာ လက္ခဏာတော်ကြီး လက္ခဏာ

www.dhammaransi.com

တော်ငယ်တို့ဖြင့် အမှတ်တံဆိပ်ခပ်နှိပ်ပါရှိရကား ထိုလက္ခဏာတော်တို့ကိုလည်း ရှေးရှေးကောင်းမှုပါရမီတော်တို့က တစ်ကိုယ်လုံးခြုံ၍ မွမ်းထုံနေသကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် လူမင်း နတ်မင်း ဗြဟ္မာမင်း ပရိသတ်တို့အလယ်၌ သီတင်းသုံး၍ တရားဓမ္မ ဩဝါဒပေးတော်မူသောအခါ အမင်းမင်းတို့ကို လွှမ်း၍ ကြက်သရေမင်္ဂလာဖြင့် လွန်စွာသပ္ပါယ် တင့်တယ်တော်မူပါသည်။

စိတ်တော်အရည်အချင်း။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ လူ့လောကဝယ် ရုပ်လက္ခဏာအားဖြင့် အသာဆုံးယောကျ်ားမြတ်ဖြစ်ပုံကို ပြပြီးပါပြီ၊ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဟူသည် လူ၌ဖွား၍ လူသားတစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်း (ရှေးခေတ်က ကပိလဝတ်နေပြည်- ယခုနီပေါပြည်၊ လုမ္ဗိနီဥယျာဉ်ဝယ် မယ်တော်မာယာဒေဝီမှ ဖွားမြင်သော သာကီဝင်မင်းသားဖြစ်ကြောင်း) ကောင်းကောင်းသတိပြုခဲ့ပါ၊ ယခုအခါ ထိုလူသားဖြစ်သော ဘုရာအလောင်း၏ စိတ်ဓါတ်တော် အရည်အချင်းကိုပြပါမည်။

သံဝေဇာတ်ကြောင်း ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် လူ့ဘဝ၌နန်းပြာသာဒ်သုံးဆောင်ဝယ် ယသော်ဓရာအမှူးရှိသော မောင်းမမိဿံအခြွေအရံတို့နှင့်အတူ ထုံးစံအတိုင်းစံစားတော်မူစဉ် မင်္ဂလာဥယျာဉ်သို့ ထွက်လာသောအခါ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာမင်းတို့ ဆောင်ပြအပ်သော သူအို သူနာ သူသေတို့ကို မမြင်စဖူး မြင်ရသဖြင့် လူ့စည်းစိမ်၌ ငြီးငွေ့သော သံဝေဂဉာဏ်ဖြစ်တော်မူသည်၊ ထို့နောက်အလွန်တည်ငြိမ်စွာ တရားကျင့်နေသော ရဟန်းတော်ကိုမြင်ရသောအခါ ထိုရဟန်းတော်၏ ကျင့်ပုံကိုနှစ်သက်၍ တောထွက်တော်မူ၏၊ တောသို့ရောက်သောအခါ အခြားယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကျင့်ဖို့ခဲယဉ်းလှသော

www.dhammaransi.com

အကျင့်ကိုဖြန့်စပ်ပတ်လုံးကျင့်တော်မူ၍ အလွန်ထူးခြားသောဉာဏ်တော်ကို ရတော်မူသည်၊ ထိုဉာဏ်တော်သည် ဆရာ တပါးပါး၍ နည်းပြ ခြင်းကြောင့် ရအပ်သောဉာဏ် မဟုတ်၊ ဘုရားအလောင်းကိုယ်တိုင် ကျင့်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဉာဏ်တော်ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "သယမ္ဘူဉာဏ်" မည်၏၊ [သယံ- ဆရာမရှိ မိမိဘာသာ+ ဘူ- ဖြစ်ပေါ်လာသော ဉာဏ်တော်။]

ဉာဏ်တူကင်းလတ်, အရဟတ်။ ။ ထိုဉာဏ်တော်ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ ရာဂစသော ကိလေသာ အညစ်အကြေး ဟူသမျှတို့ လုံးဝဥဿုံ အကုန်သန့်ရှင်းသွား၏၊ ထို့ကြောင့်ထိုဉာဏ်တော်ကို "အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်" ဟုခေါ်၏၊ မြန်မာလို "ကိလေသာတို့ကို အလုံးစုံသတ်တတ်သော ရဟန္တာ၏ ဖြစ်ကြောင်းဉာဏ်" ဟုဆိုလိုသည်၊ အခြားရဟန္တာတို့၏ ကိလေသာကိုပယ်ရာ၌ အထုံဝါသနာ ကျန်သေး၏၊ ဘုရားရှင်တော်၌ကား အထုံဝါသနာမျှမကျန်တော့၊ ထို့ကြောင့် "ဉာဏ်တူကင်းသော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်" ဟုဆိုသည်။

ဉာဏ်ရှင်းမဟာ, ကရုဏာနှင့်။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည်ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်ရင်းမှာပင် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ရ၍ ရဟန္တာဖြစ်နိုင်ပါ၏၊ သို့သော အိုနာသေရေး အပါယ်ဘေးတို့နှင့် ရောထွေး၍နေပါလျက် ထိုဘေးတို့ကိုမတွေး မရှုနိုင်လောက်အောင် မေ့နေကြသောသတ္တဝါတို့ကို သနားတော်မူသော မဟာကရုဏာတော်ကြောင့် ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားကဲ့သို့ သတ္တဝါ အများကိုပင် ကယ်နိုင်သော ဘုရားတစ်ဆူဖြစ်အောင် ပါရမီတော်တို့ကို ဖြည့်တော်မူခဲ့သည်၊ ထို့ကြောင့် မဟာကရုဏာဉာဏ်ကို "ဉာဏ်အားလုံး၏

www.dhammaransi.com

အရင်းခံဉာဏ်တော်” ဟုခေါ်ရပေသည်။

သမ္မာသမ္ဗောဓိ, အစရှိလတ်။ ။ အမှန်အတိုင်းလည်း သိ, (ဆရာမရှိဘဲ) ကိုယ့်ဘာသာလည်းသိနိုင်သောဉာဏ်တော်ကို “သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်”ဟုခေါ်၏။ ထိုဉာဏ်သည် ပြအပ်ပြီးသော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်အရင်းခံသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ပင်တည်း။ [သမ္မာ-အမှန်+ သံ-ကိုယ်တိုင်+ ဗောဓိ- သိသောဉာဏ်။]

လောကထွင်ရှားထား, မြတ်ဘုရား။ ။ ပြအပ်ပြီးသောစကားကို ပြန်၍စဉ်းစားပါ၊ (၁) လက္ခဏာတော်ကြီးငယ် အသွယ်သွယ်ဖြင့် အသပ္ပါယ်ဆုံးလည်းဖြစ်ခြင်း, (၂) ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတိုင်း၌ ကောင်းမှုပါရမီတော်တို့က လွှမ်းခြုံ၍ မွမ်းထုံထားခြင်း၊ (၃) ရာဂ,ဒေါသ,မောဟစသော ကိလေသာတို့ကို သတ်ဖြတ်နိုင်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ရခြင်း, (၄) သတ္တဝါတို့၏ အပေါ်၌ သနားကြင်နာကရုဏာကြီးမားခြင်း, (၅) အလုံးစုံကို အကုန်သိနိုင်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကိုရခြင်း, ဤဂုဏ်တော်တို့၏ ကိန်းဝပ်စံပျော်ရာ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်၌သာ “ဗုဒ္ဓ”ဟု ဘွဲ့နာမည်တော်ကို တင်ထိုက်သည် ထိုသို့ တင်ထိုက်သော ယောကျ်ားမြတ်သည်သာ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ အထွဋ်အထိပ်ထားရသော ဘုရားဖြစ်ပါသည်။

တိုက်တွန်းချက်။ ။ ပြအပ်ပြီးသော ဤအဓိပ္ပါယ်ကိုကြည့်ရှု၍ ပြီးသောအခါ သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရားကို မှန်းနိုင်လောက်ပါပြီ၊ ထိုဘုရားရှင်ကိုမှန်း၍ လက်အုပ်ချီကာ “လက္ခဏာတော်ကြီးငယ်, အသွယ်သွယ်ဖြင့်, သပ္ပါယ်လှစွာ” စသော လင်္ကာကို ပြန်၍ဖတ်လိုက်ပါ၊ အရသာပို၍ ရှိပါလိမ့်မည်။

• • • • • • • • • • •

www.dhammaransi.com

သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏အစွမ်း

ကျက်မှတ်ရန်လင်္ကာ

၁။ သိရန်မှန်က, မကျန်ရအောင်, လုံးဝစုံလင်, အကုန်မြင်,သဗ္ဗညု ဉာဏ်တော်အစွမ်းတည်း။

၂။ သိသည့်တရား, များအပြား၌, ဟောထားစဖွယ်, နည်းသွယ်သွယ်ကို, ခြယ်လှယ်စုံလင်, အကုန်မြင်,သဗ္ဗညုဉာဏ်တော် အစွမ်းတည်း။

၃။ ကျွတ်ထိုက်ကြပေ,များဝေနေ၏, ဣန္ဒြေစရိုက်, သူ့အကြိုက်ကို, နိုက်ချွတ်စုံလင်, အကုန်မြင်, သဗ္ဗညုဉာဏ်တော် အစွမ်းတည်း။

၄။ ဉာဏ်တော်စွမ်းပကား, ဤ၃ပါးကြောင့်, အများဝေနေ, ကျွတ်လွတ်စေဖို့, မနေမနား, သက်တော်အားဖြင့်, ကြီးမား လေဘိ, ရှစ်ဆယ်ပြည့်၍, ပရိနိဗ္ဗာန်, စံသည့်တိုင်အောင်, သယ်ယူဆောင်, ဘုန်းခေါင် ငါတို့ဘုရားတည်း။

လင်္ကာ၏အဓိပ္ပါယ်

သိရန်မှန်က မကျန်ရ။ ။ "ဗုဒ္ဓ"ဟူသောဘွဲ့နာမည်တော်ကို ရဖို့ရန် အရင်းခံဖြစ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည် ...(၁) သိဖို့ရန် တရားမှန်သမျှကို မကျန်ရအောင် လုံးဝစုံလင် အကုန်သိမြင်နိုင်သော အစွမ်းသတ္တိနှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူ၏။

၂။ **သိဘွယ်တရား**။ ။ စကြဝဠာကမ္ဘာလောကသည် အဆုံး မရှိအောင် များမြောင်လှသောကြောင့် အနန္တဖြစ်၏။ [အနန္တ =န + အန္တ = အဆုံးမရှိ။] ထိုစကြဝဠာ အနန္တ၌ ရှိကြသော သတ္တဝါ

www.dhammaransi.com

တို့ကား သာ၍ပင် အနန္တဖြစ်၏။ ထိုမျှလောက် အဆုံးမရှိအောင် များပြောင်သော်လည်း ထိုသတ္တဝါအားလုံး၌ရှိသော တရားတို့သည် စိတ်, စေတသိက်, ရုပ်, ၃မျိုးသာတည်း၊ ထို၃မျိုးမှတပါး, သတ္တဝါ တို့၏ အတွင်း၌ မရှိသော နိဗ္ဗာန်နှင့် ပညတ်ကိုထည့်၍ သိဖို့ရန် တရားသည် အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ၅မျိုးသာရှိ၏။

ဉေယျဓမ်တရားငါးပါး။ ။ ထိုငါးမျိုးကို "ဉေယျဓမ် တရားငါးပါး"ဟု (ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် အဋ္ဌကထာ, ဥာဏကထာ မာတိကာအဖွင့်၌) ဆိုသည်၊ [ဉေယျ- သိသင့်သိထိုက်သော+ ဓမ္မ (ဓမ်)- တရား] ထိုငါးပါးကား သင်္ခါရ, ဝိကာရ, လက္ခဏာ, နိဗ္ဗာန်, ပညတ်တည်း၊ ဤငါးပါးကိုရည်ရွယ်၍ "များသင်္ခါရ, ဝိကာရနှင့် လက္ခဏာပညတ်, နိဗ္ဗာန်ဓာတ်ဟု, ငါးရပ်သိရန်, ဉေယျဓမ်ကို, ဖေါက်ပြန်မရှိ, ကိုယ်တော်တိုင်သိတော်မူသော" ဟုရတနာ့ဂုဏ်ရည် သမ္ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်အဖွင့်၌ ပြခဲ့သည်။ [စိတ်စေတသိက်နှင့် နိပ္ဖန္န ရုပ်၁၈ပါးကို သင်္ခါရဟုလည်းကောင်း, အနိပ္ဖန္နရုပ်၁၀ပါးကို ဝိကာရ, လက္ခဏာ"ဟုလည်းကောင်း နာမည်တပ်သည်။

သက်မဲ့အရာဝတ္ထုကိုလည်းသိတော်မူ။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အသက်ရှိသတ္တဝါတို့ကိုသာ သိတော်မူသည် မဟုတ်သေး, အသက် မရှိသော သစ်ပင် တော တောင် မြေ ရေ လေ မီးတို့၏ အကြောင်း အရာကိုလည်း ကောင်းစွာသိတော်မူ၏၊ သစ်ပင်ကို မြင်တော်မူလျှင် ဤသစ်ပင်သည် မည်သည့်ဓာတ် လွန်ကဲနေသောကြောင့် ဖြူ၏၊ မည်သည့်ဓာတ်လွန်ကဲနေသောကြောင့် နက်၏, နီ၏, ဝါ၏, သစ်ခက် တို့သည် မည်သည့်ဓာတ်လွန်ကဲသောကြောင့် ကောက်၏, ဖြောင့်၏,

www.dhammaransi.com

ဆူးရှိ၏, ဆူးမရှိ၊ နူးညံ့၏, ကြမ်း၏။ သစ်ရွက်တို့သည် မည်သည့်ခါတ်လွန်ကဲသောကြောင့် ညို၏, စိမ်း၏, ဝါ၏, ခြောက်၏။, ရွက်လှပင်၏ အရွက်တစ်ရွက်တည်း၌ပင် မည်သည့်ဓာတ်လွန်ကဲနေသောကြောင့် ဤနေရာသည် စိမ်း၏, ထိုနေရာသည် နီ၏, ဟိုနေရာသည် ဝါ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် သက်မဲ့ဝတ္ထုအားလုံး၏ အကြောင်းအရာကိုလည်း ကောင်းစွာသိတော်မူသည်။ [ဤဉာဏ်တော်ကို အနေကဓာတု နာနာဓာတုကို သိသောဉာဏ်ဟုခေါ်၏၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့်လည်း သိနိုင်ပါသည်။]

ကံနှင့်အကျိုးကိုလည်း သိတော်မူ။ ။ ရှေးက ပြုလုပ်အပ်ခဲ့သော ကောင်းမှု-မကောင်းမှုကို (ထိုအမှုကို ပြုရာခဏ၌ ဖြစ်သော စေတနာကို) "ကံ"ဟုခေါ်၏။ ထိုကံ၏သတ္တိသည် ခန္ဓာအစဉ်၌ အမြဲ လိုက်ပါကြောင်းကိုလည်း သိတော်မူ၏။ ထိုကံ၏သတ္တိသည် နောက် နောက်ဘဝ၌ ဂတိ, ကာလ, ဥပဓိ, ပယောဂတို့၏ သမ္ပတ္တိဖြစ်မှု (ကောင်းမှု), ဝိပတ္တိဖြစ်မှု (မကောင်းမှု)ကို လိုက်၍ အကျိုးပေး၏။ ဤသို့ခွဲခြား၍ သိတော်မူသည်။

သမ္ပတ္တိ။ ။ ကောင်းနေမှု ပြည့်စုံနေမှုကို "သမ္ပတ္တိ"ဟုခေါ်၏။ မိမိမှာရှိသော ကောင်းသောကံ အကျိုးပေးဖို့ရန် ထိုက်တန်သော ဘဝကို "ဂတိသမ္ပတ္တိ"ဟုခေါ်၏။ ကောင်းသောကံ၏ အကျိုးပေးဖို့ရန် ထိုက်တန်သောကာလကို "ကာလသမ္ပတ္တိ"ဟုခေါ်သည်။ ကောင်းသောအကျိုးကိုပေးဖို့ရန် ထိုက်တန်သော လှပသောရုပ်အဆင်းကို "ဥပဓိသမ္ပတ္တိ"ဟုခေါ်၏။ ကောင်းသောအကျိုးပေးဖို့ရန် ထိုက်တန်သော ကာယပယောဂ (ကိုယ်ဖြင့်ပြုလုပ်မှု) ဝစီပယောဂ

www.dhammaransi.com

(နှုတ်ဖြင့်ပြောဆိုမှု) မနောပယောဂ(စိတ်ဖြင့်ကြံစည်မှု)တို့ကို "ပယောဂသမ္ပတ္တိ" ဟုခေါ်၏၊ ကောင်းသောကံတို့သည် ထိုထို သမ္ပတ္တိနှင့်ကြုံမှ ကောင်းကျိုးကိုပေးနိုင်ကြသည်။

ဝိပတ္တိ။ ။ မကောင်းနေမှု–ပျက်နေမှုကို "ဝိပတ္တိ"ဟုခေါ်၏၊ မိမိမှာရှိနေသော ကောင်းသောကံ၏ အကျိုးပေးဖို့ရန် မလျော်သော ဘဝ(ဂတိ), မလျော်သောကာလ, အရုပ်ဆိုးခြင်း, ကာယပယောဂ ဝစီပယောဂ မနောပယောဂတို့၏ ညံ့ဖျင်းခြင်းသည် ဝိပတ္တိဖြစ်၏၊ ထိုဝိပတ္တိတခုခု ဖြစ်နေသောအခါ၌ ကောင်းသောကံသည် အကျိုး မပေးနိုင်၊ မကောင်းသောအကုသိုလ်ကံသာ အကျိုးပေး၏။

မှတ်ချက်။ ။ သမ္ပတ္တိ ဝိပတ္တိဖြစ်မှုသည် မူသေမဟုတ်၊ လူ၏ အလုပ်လိုက်၍ အပြောင်းအလွဲရှိ၏၊ ဥပမာ– လသာသောအခါသည် လူကောင်းများအတွက် သမ္ပတ္တိကာလဖြစ်၍, သူခိုးများအတွက် ဝိပတ္တိကာလဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

ကံပြုတုန်းကပင်သိတော်မူ။ ။ ကံကိုသိတော်မူရာ၌ ကံပြုတုန်း ကပင် နောင်ပေးမည့်အကျိုးကို သိတော်မူ၏၊ လူအများ စုပေါင်း၍ သူ့အသက်သတ်မှုစသော အကုသိုလ်တခုခုကိုပြုရာ၌ လူတစ်ယောက် သည် လုလ္လဝီရိယ အလွန်ကောင်း၏၊ လူတစ်ယောက်ကား သာမန် လောက်သာ ကောင်း၏၊ လူတစ်ယောက်မှာ အဖော်ဖြစ်သူတို့၏ ကျေနပ်ရုံ စိတ်မပါတပါဖြင့်ပြု၏၊ ထိုသူ၃ယောက်အကျိုးပေးရာ၌ ပဌမလူသည် ငရဲသို့ကျနိုင်၏၊ ဒုတိယလူသည် တိရစ္ဆာန်ဖြစ်နိုင်၏၊ တတိယလူကား တစ္ဆေပြိတ္တာဖြစ်နိုင်၏ဟု သူတို့၏ စေတနာထက်– မထက်ကိုကြည့်၍ ကံပြုတုန်းကပင် သိတော်မူသည်။

www.dhammaransi.com

စုပေါင်းဒါန။ ။ လူသုံးယောက်စုပေါင်း၍ ဆွမ်းဒါနစသော ဒါနပြုရာ၌လည်း ဤသို့စေတနာထက်-မထက်လိုက်၍ ပဌမလူသည် ခတ္တိယမျိုး၌ဖြစ်နိုင်၏၊ ဒုတိယလူသည် ဗြာဟ္မဏမျိုး၌ ဖြစ်နိုင်၏၊ တတိယလူကား ဝေဿ(လယ်ယာလုပ်ကိုင်သူ, နွားမွေးသူ, ကုန်ကူးသန်းရောင်းဝယ်သူ)အမျိုး၌ ဖြစ်နိုင်၏၊ ဤသို့သိတော်မူ၏။

တစ်ယောက်ချင်းဒါန။ ။ တစ်ယောက်ချင်း အလှူဒါနပြုရာ, ဥပုသ်သီတင်း ဆောက်တည်ရာ, ဘာဝနာပွားရာတို့၌လည်း ဂုဏ်ပကာသနကို လိုလား၍ပြုလျှင် အောက်တန်းကောင်းမှုဖြစ်၏၊ လူနတ် စည်းစိမ်ကို မှန်း၍ပြုလျှင် အလယ်တန်းကောင်းမှုဖြစ်၏၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို တောင်းတ၍ပြုလျှင် ပဌမတန်းကောင်းမှုဖြစ်၏။

အလောင်းတော်တို့၏ကောင်းမှု။ ။ ဘာကိုမျှမတောင်းတဘဲ ဆင်းရဲသူများ ချမ်းသာစေလို၍ ပြုအပ်သောဒါန, စိတ်စင်ကြယ်စေလို၍ ပြုအပ်သော သီလ ဘာဝနာတို့ကား ဘုရားအလောင်းတော်တို့၏ ပြုလေ့ရှိသော ကောင်းမှုဖြစ်၍ အလွန်ဖြူစင်သည်၊ ဤသို့ကံပြုစဉ်ကပင် စိတ်နေစိတ်ထားကွဲပြားနေသော ထိုထို ကောင်းမှု-မကောင်းမှု၏ အစွမ်းသတ္တိတို့ကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ကံပြုစဉ်ကပင် ပေးမည့်အကျိုးကို သိတော်မူ၏၊ ဤသို့လျှင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည် သိရန်ဟူသမျှကို သိမြင်တော်မူပါသည်။

၂။ သိသည့်တရားများအပြား၌။ ။ သိအပ်ပြီးသောတရားတို့သည် အလွန်များ၏၊ ထိုများပြားသော တရားတို့ကို သူတစ်ပါး သိအောင် ဟောပြတော်မူရာ၌ နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဟောတော်မူရ၏၊ ထိုသို့ ဟောဖို့ရန် နည်းအမျိုးမျိုးကို သိတော်မူခြင်းသည် သဗ္ဗညုတ

www.dhammaransi.com

ဉာဏ်တော်၏ အစွမ်းတစ်မျိုးပင်ဖြစ်သည်၊ ထိုသို့ နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် လေ့ဆယ့်ငါးဝါ ကာလပတ်လုံး ဟောတော်မူအပ်သောကြောင့် "ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တရားဓမ္မက္ခန္ဓာတော်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိ၏"ဟု ရှေးဆရာ အဆက်ဆက်တို့ တွက်ပြခဲ့ကြ မှတ်သားခဲ့ကြပေသည်။ [ဓမ္မ=တရားတော်+ခန္ဓ=အစု]

၃။ ကျွတ်ထိုက်ကြပေ များဝေနေ၏။ ။ ဘုရားရှင် ဟောပြောပြသ ဆုံးမထိုက်သော သတ္တဝါကို "ဝေနေယျ"ဟုခေါ်၏။ "သံသရာဝဋ္ဋဒုက္ခမှ ကျွတ်ထိုက် လွတ်ထိုက်သော သတ္တဝါများဖြစ်၍ ဘုရားရှင် ဆုံးမထိုက်သော သတ္တဝါများ" ဟု ဆိုလိုသည်။

ကုန္ဒြေစရိုက်။ ။ထိုသတ္တဝါများ၌ သဒ္ဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေစသော ကုန္ဒြေတို့သည် အနု အရင့် ကွဲပြားကြ၏။ စရိုက်လည်း အမျိုးမျိုးရှိ၏။ တချို့က ရာဂစရိုက်ရှိ၏၊ ရာဂအားကြီး၏။ တချို့က ဒေါသစရိုက်ရှိ၏, ဒေါသအားကြီး၏။ တချို့က မောဟစရိုက်ရှိ၏, မောဟအားကြီး၏။ တချို့က ဝိတက်စရိုက်ရှိ၏, အကြံများ၍ အလုပ်မတွင်၊ တချို့က သဒ္ဓါစရိုက်ရှိ၏, ရတနာ ၃ပါးကလည်းကောင်း, ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးကိုလည်းကောင်း ယုံကြည်၏။ တချို့က ပညာစရိုက်ရှိ၏, အသိဉာဏ်ကြီး၏။

သဒ္ဓါ ပညာ ညီမျှမှအကျိုးရ။ ။ သဒ္ဓါအားကြီး၍ ပညာနည်းနေလျှင် ညာဖြန်းဟောအပ်သော တရားအတုအယောင်ကို အမှန်ထင်တတ်၏။ "ပညာကြီး၍ သဒ္ဓါတရားမရှိလျှင် ဥပုသ်စောင့်နေဖို့ မလိုပါ, စိတ်ကောင်းရှိလျှင် ပြီးတာဘဲ၊ လှူနေဖို့မလိုပါ, သူများအလှူကို သာဓုခေါ်လျှင် ပြီးတာဘဲ" ဟု ပရိယာယ် မာယာများနေတတ်၏။ သဒ္ဓါနှင့်ပညာ ညီမျှမှ အကျိုးရပါသည်။

www.dhammaransi.com

သူ့အကြိုက်။ ။ သတ္တဝါတို့၌ အလိုဆန္ဒဟု ခေါ်အပ်သော အဇ္ဈာသယအကြိုက်လည်း အမျိုးမျိုးရှိ၏၊ ထိုအဇ္ဈာသယကို အဓိမုတ္တိ(စွဲစွဲမြဲမြဲသက်ဝင်ခြင်း)ဟုခေါ်၏၊ ထိုအကြိုက်သည် တချို့က အောက်တန်းကျ၏၊ တချို့က အထက်တန်းကျ၏၊ စိတ်နေစိတ်ထား အောက်တန်းကျသူသည် မိမိကဲ့သို့ အောက်တန်းကျသူတို့နှင့်သာ ပေါင်းသင်းလေ့ရှိ၏၊ စိတ်နေစိတ်ထား အထက်တန်းကျသူကလည်း မိမိကဲ့သို့ အထက်တန်းကျသူတို့နှင့်သာ ပေါင်းသင်းလေ့ရှိ၏။

နှိုက်ချွတ်စုံလင် အကုန်မြင်။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သတ္တဝါတို့၏ သန္ဒါစသော ကိလေသာအမျိုးမျိုးကိုလည်းကောင်း, စရိုက်အမျိုးမျိုးကိုလည်းကောင်း, အဇ္ဈာ သယဟုခေါ်အပ်သော အကြိုက်အမျိုးမျိုးကိုလည်းကောင်း, နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် အစုံအလင်သိမြင်တော်မူ၏၊ ထိုသိမြင်တော်မူခြင်းသည် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်၏ အစွမ်းတစ်ပါး ပင်တည်း။

၄။ ဉာဏ်တော်စွမ်းပကား, ဤ၃ ပါးကြောင့်။ ။ သိစရာ ဟူသမျှကို အကုန်သိနိုင်တော်မူခြင်း, ဟောထိုက်သော တရားတို့၌ ဟောဖို့ရန် နည်းအမျိုးမျိုးကို သိတော်မူနိုင်ခြင်း, ဝေနေယျသတ္တဝါ တို့၏ ကိလေသာအမျိုးမျိုး, စရိုက်အမျိုးမျိုး, အကြိုက်(အဇ္ဈာသယ) အမျိုးမျိုးကို သိတော်မူခြင်း, ဤ၃ ပါးကို သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ အစွမ်း၃ ပါးဟုမှတ်ပါ။

အများဝေနေ ကျွတ်လွတ်စေဖို့ မနေမနား။ ။ သမားတော် တစ်ယောက်သည် ဆေးအမျိုးမျိုးကိုလည်းသိ၏၊ ထိုဆေးများကို ဖော်စပ်ဖို့ရန် နည်းအမျိုးမျိုးကိုလည်းသိ၏၊ သူနာ၏ ရောဂါအမျိုးမျိုး ကို စစ်ဆေးမေးမြန်းသောအားဖြင့် ရောဂါ၏ ဖြစ်လာပုံအကြောင်းစုံ

www.dhammaransi.com

ကိုလည်းသိ၏၊ ထိုအစွမ်း၃ ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော သမားတော်သည် ရောဂါအမျိုးမျိုးကို ပျောက်အောင် ကုနိုင်၏၊ ကုလို့မရနိုင်သော ရောဂါကိုလည်း "မရနိုင်"ဟုပင် သိ၏၊ ထို့အတူ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အစွမ်း၃ ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြောင့် များစွာသော သတ္တဝါတို့ကို သံသရာဝဋ်မှ လွတ်စေဘို့ရာ ၄၅ ဝါ ကာလ ပတ်လုံး ခေတ္တမျှသာ ကျိန်းစက်တော်မူ၍ တစ်နေ့ရာတည်း၌ နေတော်မမူဘဲ အချိန်အားယူ၍ နားလည်းနားတော်မမူဘဲ။

ပရိနိဗ္ဗာန် စံသည့်တိုင်အောင်။ ။ နောက်ထပ်ခန္ဓာတော် ဖြစ်ဖို့ရန် ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းမရှိဘဲ ခန္ဓာဝန်ကြီးကို ပစ်ချသော အားဖြင့် ခန္ဓာဇာတ်သိမ်း၍ ငြိမ်းတော်မူခြင်းကို "ပရိနိဗ္ဗာန်" ဟု ခေါ်၏၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ထုံးစံမှာ သက်တမ်းကို ၅ ပုံ ပုံ၍ တစ်ပုံ အကျန်လောက်တွင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရိုး ဖြစ်၏၊ အလွန်အိုမင်း အောင်နေတော်မူရိုး မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ငါတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အသက်တမ်း၏ ၅ ပုံတွင် တစ်ပုံလောက် အကျန်ဖြစ်၍ အလွန် အိုမင်းတော်မမူခင် သက်တော်ရှစ်ဆယ် ပြည့်သောအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပါသည်

သယ်ယူဆောင်။ ။ ထို ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခါနီး၌ ဝမ်းတော်လား၍ အားနည်းတော်မူလျက် သုဘဒ္ဒရသေ့ ပရိဗ္ဗိုဇ်ကို ကျွတ်လွတ်စေဖို့ရန် ပါဝါမြို့မှ ၃ ဂါဝုတ်ဝေးသော ကုသိနာရုံမြို့သို့ ကြွတော်မူခဲ့သည်၊ ဤသို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဓမ္မစကြာတရားဦးကို ဟောတော်မူသည်မှစ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီးတိုင်အောင် ကျွတ်ထိုက်သော သတ္တဝါတို့ကို နိဗ္ဗာန်သို့ သယ်ယူပို့ဆောင်တော်မူပါသည်။

www.dhammaransi.com

ဘုန်းခေါင်ငါတို့ဘုရားတည်း

၁။ သာကီဝင်မင်းမျိုး၌ဖွားမြင်၍ လက္ခဏာတော်ကြီးငယ် အသွယ်သွယ်ဖြင့် သပ္ပါယ်သော ဘုရားသည် ငါတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဘုရားတည်း။

၂။ လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းက ဆည်းပူးအပ်ခဲ့သော ပါရမီတော်တို့၏ အဟုန်ဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံးခြုံ၍ ကျက်သရေမင်္ဂလာ ရှိအောင် မွမ်းထုံထားအပ်သော ဘုရားသည် ငါတို့၏ကိုးကွယ်ရာ ဘုရားတည်း။

၃။ ဆရာမကူ သယမ္ဘူဖြစ်သော အတူလည်းမရှိသော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တော်ဖြင့် ရာဂဒေါသစသော ကိလေသာ အညစ် အကြေးတို့ကို ပယ်နိုင်သောကြောင့် သန့်ရှင်းသော စိတ်အစဉ်ဖြင့် ကြည်လင် အေးမြတော်မူသော ဘုရားသည် ငါတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဘုရားတည်း။

၄။ ဒီပင်္ကရာဘုရားရှင်၏ ခြေတော်ရင်းမှစ၍ ကြီးမားလှသော မဟာကရုဏာဉာဏ်တော်ဖြင့် သတ္တဝါတို့ကို သနားတော်မူသော ဘုရားသည် ငါတို့၏ ကိုးကွယ်ရာဘုရားတည်း။

၅။ “သမ္မာသမ္ဗောဓိ” အမည်ရှိသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ အရှင်ဖြစ်၍ ထိုဉာဏ်တော်၏အစွမ်း၃ ပါးကြောင့် မနေမနား သက်တော်အားဖြင့် ကြီးမားလေဘိ ရှစ်ဆယ်ပြည့်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် စံသည့်တိုင်အောင် သတ္တဝါတို့ကို နိဗ္ဗာန်သို့ သယ်ယူ ပို့ဆောင်တော် မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့၏ ထိပ်ခေါင်၌ တင်ထားအပ်သော ဘုရားပင် ဖြစ်ပါသတည်း။

www.dhammaransi.com

ဇိနဘွဲ့တော် ရထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်
မာရ်ငါးပါးအောင်တော်မူပုံ

ကျက်မှတ်ရန်လင်္ကာ ဘုန်းတော်ထိန်လျှမ်း, ကျွန့်ထိပ်ပန်းကား, အစွမ်းနိုပ်နှင်း, နယ်ပယ်တွင်းမှ, လွတ်ကင်းထွက်ခြား, မာရ်နတ်သားတည်း၊ ထပ်ပွားအသစ်, မဖြစ်နိုင်စေ, ကိလေ–ဘိသင်, မာရ်နှစ်အင်လောင်း, အကြောင်းသမုဒယ, ပယ်ချပိုင်ပိုင်, သိနိုင်သမ္မ, ခန်–မစ္စုဟု, နှစ်ခုနာရ်နှင်၊ ပေါင်းငါးအင်ကို, ပင်ဗောဓိမင်း, အောင်မြေတွင်း၌, မကြွင်းကုန်စင်, အောင်ပွဲယဉ်သည်, ... မြတ်ရှင်ဇိန– ဘွဲ့တော်ဘုရား။

လင်္ကာ၏ အဓိပ္ပါယ်

ဘုန်းတော်ထိန်လျှမ်း, ကျွန့်ထိပ်ပန်းကား။ ။ ဘဂဝါ ဂုဏ်တော်ဖွင့်၌ ပြအပ်သော ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးဖြင့် တောက်ပထိန်လျှမ်းသောဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်သောအကျွန်ုပ်တို့၏ ဦးထိပ်ဝယ် ဦးဆောက်ပန်းသဖွယ် တင့်တယ်တော်မူ၏။

မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူ။ ။ "မာရ" ဟူသောပါဠိသည် "သတ်တတ် နှိပ်စက်တတ်"ဟူသောအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပြ၏။ ထိုမာရကို "မာရ်"ဟုမြန်မာပြန်ကြသည်၊ ထိုသတ်ဖြတ်တတ်နှိပ်စက်တတ်သော မာရ်သည်ဒေဝပုတ္တမာရ်,ကိလေသမာရ်,အဘိသင်္ခါရမာရ်, ခန္ဓမာရ်,မစ္စုမာရ်အားဖြင့် ငါးပါးရှိ၏၊ မိမိဆိုင်ရာ ရန်မာရ်တို့ကို အောင်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် "ဇိန"ဟူသောအမည်တော်ကို ရ၏၊ ငါတို့၏ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ထိုမာရ်ငါးပါးကို ဗုဒ္ဓဖြစ်တော့မည့် ညဥ့်၏ရှေ့ပိုင်းနောက်ပိုင်းအချိန်မှာပင် ကောင်းစွာအောင်နိုင်တော်

www.dhammaransi.com

မူခဲ့သောကြောင့် “ဇိန”ဟူသော ဘွဲ့နာမည်တော်ကိုရခဲ့ပေသည်၊ [ပဉ္စမာရေ-ငါးပါးသော ရန်မာရ်တို့ကို+ ဇိတဝါ-အောင်တော် မူပြီ၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဇိနော-ဇိန မည်တော်မူ၏။]

ဒေဝပုတ္တမာရ်။ ။ ဝသဝတ္တိနတ်ပြည်၌ သူပုန်များ တန်ခိုးကြီးသကဲ့သို့ သူ့နည်းနှင့်သူ တန်ခိုးကြီးသော မာရ်နတ်ကို“ဒေဝပုတ္တ”ဟုခေါ်၏။ ထိုမာရ်နတ်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူမည့် ကဆုန်လပြည့်ညဥ့်သို့မရောက်ခင် နေမဝင်မီအချိန်၌ ဗောဓိပင်အောက်ဝယ် သမာဓိကြီးစွာ တရားဝင်နေသော ဗုဒ္ဓအလောင်းတော်ကို သမာဓိပျက်အောင် နှောက်ရှက်ဖို့ရန် နတ်စစ်သည်များစွာနှင့် အတူလာ၍ လက်နက်အမျိုးမျိုးဖြင့် ပစ်ခတ်၏ ၊ နှုတ်အားဖြင့်လည်း ဤဗောဓိပင်ဝယ် တင်ပလ္လင်ထိုင်ရာမှ ထသွားဖို့ရန် နှင်ထုတ်သည်။

အောင်တော်မူခြင်း။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သဒ္ဓါဗိုလ် ပညာဗိုလ်စသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့ဖြင့် ခန္တီ မေတ္တာ စသော ပါရမီတော်လက်နက်များကို အသုံးပြု၍ ကာကွယ်တော်မူ၏။ ထိုအခါ၌ မာရ်စစ်သည်တို့၏ လက်နက် များသည် အစွမ်း မထက်ကြတော့သဖြင့် မာရ်နတ်၏ အစွမ်းသတ္တိကို နှိပ်နင်းပြီး ဖြစ်၏၊ မာရ်နတ်၏ တန်ခိုးသတ္တိသည် ကာမဘုံ၌သာ ရှိ၏။ ထိုကာမဘုံ၏ ကာမဂုဏ် အာရုံကို ခံစားလိုသော ကိလေသာစိတ် မရှိတော့သဖြင့် မာရ်နတ်၏နယ်ပယ်ကိုလည်း လွန်မြောက်တော်မူပြီး ဖြစ်၏။ ဤသို့ မာရ်နတ်၏အစွမ်းကို နှိပ်နင်းပေးတော်မူခြင်း, မာရ်နတ်၏ **နယ်ပယ်ကို** လွန်တော်မူခြင်းဖြင့် အောင်တော်မူသောကြောင့် “အစွမ်း **နှိပ်နင်း** , နယ်ပယ်တွင်းမှ , လွတ်ကင်းထွက်ငြား, မာရ်နတ်သားတည်း” ဟု လင်္ကာ၌ ဆိုသည်။

www.dhammaransi.com

ကိလေသမာရ်။ ။ ဘဝများစွာ သံသရာ၌ ခန္ဓာအစဉ်ဝယ် ကိန်းဝပ်၍ပါနေသော လောဘ ဒေါသ မောဟစသော ကိလေသာတို့သည် မိမိဆိုင်ရာ ခန္ဓာအစဉ်ကိုပင် ဒုက္ခရောက်အောင် ညှဉ်းဆဲတတ်သောကြောင့် “ကိလေသမာရ်” ဟုခေါ်သည်၊ ထိုကိလေသမာရ်ကို ဗောဓိပင်အောက်ဝယ် ဘုရားဖြစ်ခါနီး၌ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကုန် ပယ်နိုင်သောကြောင့် အောင်တော်မူပြီးဖြစ်၏။

အဘိသင်္ခါရမာရ်။ ။ ခန္ဓာကိုယ်၌ရှိသော ရုပ်နာမ်တို့ကို ပြုစီမံတတ်သော ရှေးရှေးကံသည် ဇာတိဒုက္ခ စသည်တို့၏ အရင်းခံဖြစ်၍ ညှဉ်းဆဲတတ်သောကြောင့် “ အဘိသင်္ခါရမာရ် ” မည်၏၊ ထိုကံဟူသော အဘိသင်္ခါရသည် အဝိဇ္ဇာ တဏှာအဖေါ်ပါမှ ဘဝခန္ဓာအကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်၏၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ အဖေါ် မရှိလျှင် မအောင်မြင်သော မျိုးစေ့ကဲ့သို့ ခန္ဓာအပင်ကို မပေါက်စေနိုင်၊ ထို့ကြောင့် အဘိသင်္ခါရမည်သော ကံသည် ခန္ဓာအသစ်ကို ထပ်၍ မဖြစ်စေနိုင်ရကား ထို အဘိသင်္ခါရမာရ် ကိုလည်း အောင်တော်မူပြီး ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ထပ်ပွားအသစ် , မဖြစ်နိုင်စေ , ကိလေ-ဘိသင်,မာရ်နှစ်အင်လောင်း ” ဟု လင်္ကာ၌ ဆိုသည်။

ခန္ဓမာရ်, မစ္စုမာရ်။ ။ ဤ ခန္ဓာကိုယ်သည် ဇာတိဒုက္ခ ဇရာဒုက္ခ ဗျာဓိဒုက္ခ မရဏဒုက္ခ စသော (ခန္ဓာစကြာ၌ လာသော) ဒုက္ခတို့ဖြင့် မိမိဆိုင်ရာ သတ္တဝါကို ညှဉ်းဆဲ နှိပ်စက်တတ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ခန္ဓမာရ်” ဟုခေါ်ရသည်၊ သေခြင်းသဘောကို “မစ္စု”ဟုခေါ်၏၊ ထိုမစ္စုသည် သေခါနီး၌ မိမိဖြစ်ရာသတ္တဝါကို ရောဂါဒဏ်ဖြင့်လည်း နှိပ်စက်တတ်၏၊ လက်ရှိ သံယောဇဉ်ဖြစ်သော သက်ရှိ သက်မဲ့

www.dhammaransi.com

ဆွေမျိုး ဥစ္စာတို့နှင့် ခွဲရမည့်အရေးကို တွေး၍ စိတ်ဆင်းရဲစေသော အားဖြင့်လည်း နှိပ်စက်၏၊ ရောက်ရမည့် နောက်ဘဝက မသေချာသည့်အတွက် ကြောက်ရွံ့စေသော အားဖြင့်လည်း ပုထုဇဉ်တို့ကို နှိပ်စက်၏။ ထို့ကြောင့် သေရခြင်း သဘောကို "မစ္စုမာရ်" ဟု ခေါ်ရသည်။

မာရ်၂ပါးကို အောင်တော်မူပုံ ။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ခန္ဓာကိုယ်တော် ရှိနေသေးသောကြောင့်လည်းကောင်း, ဤဘဝ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်း ဟူသော မစ္စုရှိသေးသောကြောင့်လည်းကောင်း, ထိုမာရ်၂ပါးကို မုချအားဖြင့် အောင်တော်မူပြီးဟု မဆိုနိုင်ပါ၊ သို့သော် နောက်နောက် ဘဝ၌ ခန္ဓာအသစ် ဖြစ်ဖို့ရန် အကြောင်းဖြစ်သော တဏှာ သမုဒယကို ပယ်နိုင်လျှင် နောက်နောက် ခန္ဓာများ ဖြစ်တော့မည် မဟုတ်၊ ခန္ဓာ အသစ် မဖြစ်လျှင် မစ္စု(သေခြင်း) လည်း ဖြစ်တော့မည် မဟုတ်။

ထို့ကြောင့် အကြောင်းဖြစ်သော တဏှာ သမုဒယကို ပယ်လျှင် အကျိုးဖြစ်သော ခန္ဓ မစ္စု၂ပါးကို အောင်တော်မူပြီး ဖြစ်တော့၏၊ ထို့ပြင်–ထိုခန္ဓာ ထိုမစ္စုတို့၏ ဖြစ်ပုံအကြောင်းအရာကို ကောင်းစွာ ပိုင်ပိုင် သိနိုင်သောကြောင့်လည်း ထိုခန္ဓ – မစ္စု၂ပါးကို အောင်ပြီး ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် "အကြောင်း သမုဒယ, ပယ်ချပိုင်ပိုင်, သိနိုင်သမူ, ခန်–မစ္စုဟု, နှစ်ခုမာရ်နှင်" ဟု လင်္ကာ ဆိုသည်။

မြတ်ရှင်ဇိနဘွဲ့တော်ဘုရား ။ ။ ဤပြခဲ့သောနည်းဖြင့် မာရ် ငါးပါးကို ဗုဒ္ဓဖြစ်တော်မူရာ ဗောဓိပင် အောင်မြေ အတွင်းဝယ် အောင်မြင်တော်မူခဲ့သောကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အပေါ်၌ "ဇိန" ဟူသော ဘွဲ့နာမည်တော်ကို တင်ရပါသည်။

• • • • • • • • • • • •

www.dhammaransi.com

ဘဂဝါဘွဲ့တော် ရထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ် ကျက်မှတ်ရန် လင်္ကာ

၁။ ကိုယ်တော်မြတ်၏ , စိတ်ဓာတ်တော်မှ ,စ၍ မကြွင်း , လူ နတ်မင်းကို, ပိုင်နင်း အုပ်စိုး, လွှမ်းမိုးနိုင်ဘိ "ဣဿရိယ" ဘုန်းတော်.....

၂။ ကိလေသာရန်, ပယ်ဖျက်လှန်ဖို့, နိဗ္ဗာန်ဖိုလ်မဂ်, ကိုးချက် အပြား, လောကုတ္တရာတရားဟူသော "ဓမ္မ" ဘုန်းတော်.....

၃။ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ , ဖြစ်ပေါ်လာ၍ , ကမ္ဘာတိုက်ပေါင်း , သောင်း လောကဓာတ် , ပဲ့တင် ထပ်မျှ , နံ့စပ် သတင်း, ကျော်စောခြင်းဟူသော "ယသ" ဘုန်းတော်.....

၄။ ရွှေမျက်နှာတော် , လက်ခြေတော်မှ , စ၍မကြွင်း, ပင်လုံး ဝင်းသည့်, ပန်းမင်း အနေ, ကြက်သရေ မင်္ဂလာ, စုဝေး ကာဖြင့်, လွန်စွာတင့်တယ်, သပ္ပါယ်တော်မူသော "သိရီ" ဘုန်းတော်.....

၅။ အလိုတော်အတိုင်း, တောင့်တတိုင်းပင်, မဆိုင်းမတွ, ပြီးစီး ရသည့် "ကာမ" ဘုန်းတော်.....

၆။ တစ်လောကလုံး, ညွှတ်ရုံးကိုယ်စား, အားထားဖို့ရာ, လွန်စွာ ကြိုးကုတ်, အားထုတ်တော်မူသော "ပယတ္တ" ဘုန်းတော်.....

ဤခြောက်ဖေါ်ဂုဏ်, ဘုန်းတော် ဟုန်ဖြင့်, သုံးဘုံလွှမ်းကျော်, လွန်ထင်ပေါ်၍, ဘွဲ့တော်ဘဂဝါ, တင်ရပါသည်, ကမ္ဘာထွဋ်ထား မြတ်ဘုရား။

• • • • • • • • • • • •

www.dhammaransi.com

ဘုန်းတော် ၆ ပါး ။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၌ "ဘဂဝါ" ဟူသော ဘွဲ့နာမည်တော်ရခြင်း၏အကြောင်းသည်အလွန်များ၏၊ ထိုအကြောင်းများစွာတို့တွင် ဤနေရာ၌ " ဘုန်းတော် ၆ ပါး နှင့် ပြည့်စုံတော်မူခြင်း" ဟူသော အကြောင်းတစ်မျိုးကိုသာ ပြပါမည်၊ ဣဿရိယ, ဓမ္မ, ယသ, သိရီ, ကာမ, ပယတ္တ ဟူသော ဤ ၆ ပါးကို " ဘုန်းတော် ၆ ပါး" ဟု ခေါ်ပါသည်။

ဣဿရိယဘုန်းတော် ။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် မိမိ၏စိတ်တော်ကို အလိုရှိရာ အာရုံ၌ တည်ငြိမ်အောင် ထားတော်မူနိုင်သည်၊ ဤသို့ ထားတော်မူနိုင်ခြင်းသည် စိတ်တော်ကို အစိုးရခြင်းတည်း၊ လူမင်း နတ်မင်း ဗြဟ္မာမင်း တို့ကိုလည်း တရားရေအေး အမြိုက်ဆေးကို တိုက်ကျွေးတော်မူကာ အကျွတ်တရားကို ရစေတော်မူနိုင်၏၊ ထိုသို့ တရားရသော မင်းများကိုလည်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အစိုးရတော်မူ၏၊ ဤသို့စိတ်တော်ကိုလည်းကောင်း,မင်းအများကို ပဓာနထား၍ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ကိုလည်းကောင်း အစိုးရတော်မူခြင်းသည် ဣဿရိယဘုန်းတော်ပင် ဖြစ်သည်၊ [ဣဿရ–အစိုးရသောပုဂ္ဂိုလ်၏ +ဏျ–အဖြစ်၊ အစိုးရခြင်း။] ထို ဣဿရိယ ဘုန်းတော်သည် အဏိမာ လဃိမာ စသော အားဖြင့် ၈ ပါးပြားပြန်၏၊ ထို၈ပါးကို ရတနာ့ဂုဏ်ရည် ဘဂဝါ ဂုဏ်တော်အဖွင့်၌ ပြထားသည်။

ဓမ္မဘုန်းတော် ။ ။ ဘုန်းကံကြီးမားသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး၌ ထူးခြားသော တရား ဓမ္မ ရှိရသည်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၌ကား မဂ် ၄ ပါး ဖိုလ် ၄ ပါး နိဗ္ဗာန်တရား ဟူသော ထူးခြားသော လောကုတ္တရာ တရားများ ရှိပါသည်၊ ထိုတရားများကြောင့် ကိလေသာ အနောက်

www.dhammaransi.com

အကျူတွေကင်းစင်ရကား ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏စိတ်တော်အစဉ်သည် အမြဲ ကြည်လင် အေးမြတော်မူပါသည်။

ယသဘုန်းတော် ။ ။ အရပ်ရပ်တို့၌ နှံ့စပ် ကျော်စောသော ဂုဏ်တော်ကို " ယသ ဘုန်းတော် " ဟုခေါ်၏။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်များ၌ နာမည် ကျော်ကြားသော်လည်း အစစ်အမှန်ရှိသော ဂုဏ်ကြောင့် ကျော်ကြားသည်မဟုတ်၊ အသိုင်းအဝိုင်းဖြင့် မကျော်–ကျော်အောင် ဝါဒဖြန့်မှုကြောင့် အထိုက်အလိုက် ကျော်ကြား ကြရသည်၊ ထို ကျော်ကြားမှုကလေးသည်လည်း ကြာကြာမခံပါ၊ မကြာခင် မှေးမှိန် သွားတတ်၏။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကား လူ့ဘုံ နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံရောက်အောင် နတ်ဗြဟ္မာတို့အတွင်း၌ ဂုဏ်သတင်းပြန့်မွှေးတော်မူသည်၊ ဤစကြ ဝဠာ ကမ္ဘာလောက၌သာ မက, နတ်ဗြဟ္မာတို့က တစ်ဆင့် တစ်ဆင့် ပြောကြသောကြောင့် စကြဝဠာ ကမ္ဘာတစ်သောင်း တိုင်အောင် ဂုဏ်သတင်း ပြန့်နှံ့တော်မူပါသည်။

သိရိဘုန်းတော် ။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက်နှင့် တကွ မျက်နှာတော် လက် ခြေတော်စသော ရုပ်လက္ခဏာတော်သည် (ဗုဒ္ဓဘွဲ့တော်၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း) ပင်လုံးကျွတ်ပွင့်သော အင်ကြင်း ပင် မင်းသဘွယ် အလွန်တင့်တယ်တော်မူရကား ဖူး၍မဝနိုင်အောင် ကြက်သရေကို ဆောင်တော်မူပါသည်။

ကာမဘုန်းတော် ။ ။ လိုလား တောင့်တတော်မူသည့်အတိုင်း ပြည့်စုံသော ဂုဏ်တော်ကို "ကာမဘုန်းတော်" ဟု ခေါ်၏။ ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာသည် သုမေဓာရသေ့ ဘဝတုန်းက ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား ကဲ့သို့ သတ္တဝါ အများကို ကယ်တင်နိုင်ဖို့ရန် စိတ်ဖြင့် လိုလားတော်

www.dhammaransi.com

မူ၏၊ “ဗုဒ္ဓေါ ဗောဓေယျ - ငါသည် တရားထူးကို သိလို့ရှိလျှင် ဝေနေယျသတ္တဝါ တို့ကိုလည်း သိစေတော်မူအံ့” ဟု နှုတ်တော်ဖြင့် တောင့်တတော်မူခဲ့၏၊ ဘုရားဖြစ်သောအခါ ထိုတောင့်တအတိုင်း ပြီးစီး၏၊ ဓမ္မကြာတရား ဟောတော်မူသောအခါ၌ပင် တစ်ဆယ့် ရှစ်ကုဋေသော နတ်ဗြဟ္မာတို့ သစ္စာ ၄ပါးကို သိနိုင်ကြပေသည်။

ပယတ္တဘုန်းတော် ။ ။ လောက၌ ဉာဏ်ပညာနှင့် လုံ့လ ဝီရိယ ရှိသူကို အများက အားကိုး၏၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည်ကား တလောကလုံး၏ အားကိုးလောက်အောင်ပင် လုံ့လဝီရိယ ကြီးမားတော်မူ၏၊ နေ့စဉ် နေ့စဉ် ကျွတ်ထိုက်သောသတ္တဝါတို့ကို ဉာဏ်တော်ဖြန့်၍ ကြည့်တော် မူ၏၊ထိုသတ္တဝါသည် အဝေးအရပ်၌ရှိလျှင် အချိန်အား လျော်စွာ တန်ခိုးဖြင့် ကြွ၍ တရားဓမ္မကို ဟောပြတော်မူကာ တရားထူးကို ရစေတော်မူပါသည်၊ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခါနီး၌ သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗိုဇ်ကို ချွတ်တော်မူလိုသောကြောင့် ဝမ်းတော်လားသဖြင့် အားနည်းတော် မူလျက်ပင် ကုသိနာရုံမြို့သို့ ကြွတော်မူသည်၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီး နောက်၌လည်း နောက်နောက် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ တရားတော်ကို ကြားနာ၍ တရားကျင့်ဖို့ရန် တရားတော်ကို ထားတော်မူခဲ့၏၊ အရိုး ဓာတ်တော်များကိုလည်း နောက်နောက် ဗုဒ္ဓဘာသာတို့ ကိုးကွယ် ဖို့ရန် အငယ်ဆုံးမုန်ညင်းစေ့ပမာဏတိုင်အောင် ဓိဋ္ဌာန်တော်မူခဲ့၏။

ဘွဲ့တော်ဘဂဝါ ။ ။ လောက၌ မိမိတို့ကိုးကွယ်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို “ဘဂဝံ” ဟုဘွဲ့နာမည်တင်ထားကြ၏၊ သို့သော် ထိုဘွဲ့နာမည်သည် အစစ်အမှန် နာမည် မဟုတ်၊ ဘုန်းတော် ၆ ပါး ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ တင်ထားအပ်မှသာ မှန်ကန်သော ဘွဲ့နာမည် ဖြစ်ပါသည်။

www.dhammaransi.com

ငါတို့ ဘဂဝါ

၁။ သိရီ ဘုန်းတော်အားဖြင့် ကြက်သရေမင်္ဂလာ ရှိ၍ လွန်စွာ တင့်တယ် သပ္ပါယ်တော်မူသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ငါတို့ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၍ စင်စစ် ဘဂဝါဘွဲ့တော်ကို ရထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ပါတကား။

၂။ ကာ္လသရိယဘုန်းတော်အားဖြင့် မိမိစိတ်တော်ကိုလည်းကောင်း, ကျွတ်ထိုက်သော လူ နတ် ဗြဟ္မာတို့ကိုရင်း, အစိုးရတော်မူသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ငါတို့ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၍, စင်စစ်ဘဂဝါ ဘွဲ့တော်ကို ရထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ပါတကား။

၃။ ဓမ္မဘုန်းတော်ဖြင့် ကိလေသာအနောက်အကျူတို့ကို ကင်းစင်စေကာ လွန်စွာ ကြည်လင်သော စိတ်တော်ဖြင့် အစဉ်အေးမြတော်မူသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ငါတို့ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၍ စင်စစ် ဘဂဝါဘွဲ့တော်ကို ရထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ပါတကား။

၄။ ယသ ဘုန်းတော်ဖြင့် လောကသုံးဘုံ အလုံးစုံကို လွှမ်းခြုံ ကျော်ကြား ထင်ရှားတော်မူသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ငါတို့ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၍ စင်စစ် ဘဂဝါဘွဲ့တော်ကို ရထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ပါတကား။

၅။ ကာမဘုန်းတော်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် သိဖို့ရန်လည်းကောင်း, ဝေနေယျတို့ကို သိစေဖို့ရန်လည်းကောင်း, တောင့်တတော်မူခဲ့၍ ထိုတောင့်တသည့်အတိုင်း ပြီးစီး အောင်မြင်တော်မူသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ငါတို့ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်၍ စင်စစ် ဘဂဝါဘွဲ့တော်ကို

www.dhammaransi.com

ရထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ပါတကား။

၆။ ပယတ္တဘုန်းတော်ဖြင့် လူ နတ် ပြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ အားထားလောက်အောင် လုံ့လဝီရိယ ကြီးမားတော်မူလှသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ငါတို့ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၍ စင်စစ် ဘဂဝါဘွဲ့တော်ကို ရထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ပါတကား။

ဘဂဝါ ဘုရားရှိခိုး

ဘဂေဟိ ဆဟိ ဂုဏေဟိ, တိလောကမကုဋ္ဌော သုတော၊
ဘဂဝါ ဘဂ္ဂမာရောသိ, တဿ မေ သရဏံ ဘဝ။

ဘဂဝါ – ဘုန်းတော်ခြောက်စုံ, တန်ခိုးဂုဏ်ဖြင့် , သုံးဘုံကျော်ကြား, အို… ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၊ တွံ–ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည်၊ ဆဟိ ဘဂေဟိ – ဣဿရိယ, စသည်အပြား, ဘုန်းခြောက်ပါးဖြစ်ကုန်သော၊ ဂုဏေဟိ–ဂုဏ်တော်အပေါင်းတို့ဖြင့်၊ တိလောကမကုဋ္ဌော–သုံးဘုံသမိုက်, လောကတိုက်ဝယ်, မကိုဋ်သရဖူ, ပမာတူသည်ဖြစ်၍၊ သုတော–အလွန်ထင်ရှား, ကျော်ကြားတော်မူပါပေ၏၊ ဘဂ္ဂမာရော–ကိလေသာမာရ်, မာရ်နတ်ရန်ကို, ဉာဏ်တော်လက်နက်, အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်, ဖြိုဖျက်တော်မူပြီးသည်၊ အသိ–ဖြစ်ပါပေ၏၊ တဿ မေ–ဘုန်းလည်းမတန်, ဉာဏ်လည်းမထက်, မာရ်လက်နက်မှ, မထွက်ရသေးသော ထို တပည့်တော်၏၊ သရဏံ– ဘုန်းလည်းထိုက်တန်, ဉာဏ်လည်းထက်မြက်, မာရ်နတ်လက်မှ, ထွက်နိုင်ခြင်းငှါ, ကိုးကွယ်ရာသည်၊ ဘဝ–ဖြစ်တော်မူပါ အရှင်မြတ်ဘုရား။

• • • • • • • • • • • •

www.dhammaransi.com

အာဝေဏိကဂုဏ်တော်

အမှာ ။ ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဟန္တာတို့၌ မရှိနိုင်ဘဲ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၌သာ ရှိနိုင်၍ သီးခြားဖြစ်သော ဂုဏ်တော်ကို "အာဝေဏိကဂုဏ်တော်" ဟု ခေါ်၏။ ထိုဂုဏ်တော်တို့သည် တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးရှိ၏။ ဉာဏ်ကောင်း သူတို့ ရအောင်ကျက်၍ ဘုရားရှိခိုးကြပါလေ။

၁။ အတီတံသေ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အပ္ပဋိဟတံ ဉာဏံ ။ [အတီတံသေ–ရှေးရှေးဘဝ, အတိတ်ကလျှင်, တွေ့ရသမျှ, တရားအစု၌၊ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော–ဘုန်းတော်ခြောက်ပါး, တန်ခိုးဂုဏ်နှင့်, ပြည့်စုံပေငြား, မြတ်ဘုရား၏၊ ဉာဏံ–သိရန်မှန်က, မကျန်ရအောင်, လုံးဝစုံလင်, အကုန်မြင်သော ဉာဏ်တော်သည်၊ အပ္ပဋိဟတံ–မောဟမှောင်ကြီး, ရှေ့ကဆီး၍, အပြီးကွယ်ကာ, မတားမြစ်နိုင်ပါတကား။]

၂။ အနာဂတံသေ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အပ္ပဋိဟတံ ဉာဏံ။ [အနာဂတံသေ–နောက်နောက် လာလတ်, အနာဂတ်ဝယ်, တွေ့အပ်သမျှ, တရားအစု၌၊ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော –ဘုန်းတော်ခြောက်ပါး, တန်ခိုးဂုဏ်နှင့်, ပြည့်စုံပေငြား, မြတ်ဘုရား၏၊ ဉာဏံ–သိရန်မှန်က, မကျန်ရအောင်,လုံးဝစုံလင်, အကုန်မြင်သော ဉာဏ်တော်သည်၊ အပ္ပဋိတံ–မောဟ မှောင်ကြီး, ရှေ့က ဆီး၍, အပြီးကွယ်ကာ, မတားမြစ်နိုင်ပါတကား။]

၃။ ပစ္စုပ္ပန္နံသေ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အပ္ပဋိဟတံ ဉာဏံ။ [ပစ္စုပ္ပန္နံသေ–ပစ္စုပ္ပန်ခဏ, ခုဘဝဝယ်, တွေ့ရသမျှ, တရားအစု၌၊ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော–ဘုန်းတော်ခြောက်ပါး, တန်ခိုးဂုဏ်နှင့်,

www.dhammaransi.com

ပြည့်စုံပေကြောင်း, မြတ်ဘုရား၏၊ ဉာဏ်-သိရန် မှန်က, မကျန်ရအောင်, လုံးဝစုံလင်, အကုန်မြင်သော ဉာဏ်တော်သည်၊ အပ္ပဋိဟတံ-မောဟ မှောင်ကြီး, ရှေ့ကဆီး၍, အပြီးကွယ်ကာ, မတားမြစ်နိုင်ပါတကား။]

၄။ ဣမေဟိ တီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတဿ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော သဗ္ဗံ ကာယကမ္မံ ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဉာဏာနုပရိဝတ္တံ။ [တီဟိ-အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်, ၃ တန်ကုန်သော၊ ဣမေဟိ-ဓမ္မေဟိ-ဆီးတား ကွယ်ကာ, မရှိပါဘဲ, လိုရာပြည့်စုံ, ဤဂုဏ်တော်တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတဿ-ပြည့်စုံလုံလောက်, အထမြောက်တော်မူပြီးသော၊ ဗုဒ္ဓဿဘဂဝတော- ဘုန်းတော်ကြီးမား, မြတ်ဘုရား၏၊ သဗ္ဗံကာယကမ္မံ- ကိုယ်ဖြင့်ပြုရန်, ကာယကံတော်သည်၊ ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမံ- သတိတမန်, အမြဲလျက်, ဉာဏ်တော်တရား, ရှေ့သွားရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဉာဏာနုပရိဝတ္တံ- ဉာဏ်တော်ရှေ့က, ဖြစ်ပြီးမှလျှင်, နောက်ကစိုက်စိုက်, လိုက်ရပေသည်တကား။]

၅။ သဗ္ဗံ ဝစီကမ္မံ ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဉာဏာနုပရိဝတ္တံ။ [သဗ္ဗံဝစီကမ္မံ- နှုတ်ဖြင့်ပြောရန်, ဝစီကံတော်သည်၊ ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမံ-သတိတမန်, အမြဲလျက်, ဉာဏ်တော်တရား, ရှေ့သွားရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဉာဏာနုပရိဝတ္တံ- ဉာဏ်တော်ရှေ့က, ဖြစ်ပြီးမှလျှင်, နောက်ကစိုက်စိုက်, လိုက်ရပေသည်တကား။]

၆။ သဗ္ဗံ မနောကမ္မံ ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဉာဏာနုပရိဝတ္တံ။ [သဗ္ဗံ မနောကမ္မံ- စိတ်ဖြင့်ကြံရန်, မနောကံဟူသမျှသည်၊ ဉာဏ

www.dhammaransi.com

ပုဗ္ဗင်္ဂမံ သတိတမန်, အမြဲခံလျက်, ဉာဏ်တော်တရား, ရှေ့သွားရှိသည်ဖြစ်၍ ဉာဏာနုပရိဝတ္တံ- ဉာဏ်တော်ရှေ့က ဖြစ်ပြီးမှလျှင်, နောက်ကစိုက်စိုက်, လိုက်ရပေသည်တကား။]

၇။ ဣမေဟိ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတဿ ဗုဒ္ဓဿဘဂဝတော နတ္ထိ ဆန္ဒဿ ဟာနိ။ [ဆဟိ–ကာလသုံးတန်, ကံလည်း ၃ပါး, ဤသို့အားဖြင့်, ခြောက်ပါးကုန်သော၊ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ- ဆီးတားကွယ်ကာ, မရှိပါဘဲ, လိုရာပြည့်စုံ,ဤ ဂုဏ်တော်တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတဿ–ပြည့်စုံလုံလောက်, အထ မြောက်တော်မူပြီးသော၊ ဗုဒ္ဓဿဘဂဝတော- ဘုန်းတော် ကြီးမား, မြတ်ဘုရား၏၊ ဆန္ဒဿ–သတ္တဝါထိုထို, စီးပွားကို လျှင်, ပြုလိုသောအား, ကြီးမားသော ဆန္ဒတော်၏၊ ဟာနိ– သတ္တိချို့ယွင်း, အားကုန်ခြင်းကြောင့်, မတင်းနိုင်တော့, ယုတ်လျော့ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ- ဘယ်ခါကာလ, သမယမှ, ခဏအနေ, မရှိပါချေတကား။]

၈။ နတ္ထိ ဓမ္မဒေနာယ ဟာနိ။ [ဓမ္မဒေသနယ- တရားဓမ္မ, ဩဝါဒကို, နှုံညခပင်း, ဟောပြတော်မူခြင်း၏၊ ဟာနိ– သတ္တိချို့ယွင်း, အားကုန်ခြင်းကြောင့်, မတင်းနိုင်တော့, ယုတ်လျော့ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ- ဘယ်ခါကာလ, သမယမှ, ခဏအနေ, မရှိပါချေတကား။]

၉။ နတ္ထိဝီရိယဿဟာနိ။ [ဝီရိယဿ- ပရဟိတတ်, ပတိပတ်၌, မပြတ်ကြိုးကုတ်, အားထုတ်နိုင်သော ဝီရိယတော်၏၊ဟာနိ– သတ္တိချို့ယွင်း, အားကုန်ခြင်းကြောင့်, မတင်းနိုင်တော့,

www.dhammaransi.com

ယုတ်လျော့ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ- ဘယ်ခါကာလ, သမယမှ, ခဏအနေ, မရှိပါချေတကား။]

၁၀။ နတ္ထိ သမာဓိဿ ဟာနိ။ [သမာဓိဿ- အာရုံတစ်ခု, စူးစိုက်ရှု၍, စိတ်စုမြားမြောင်, တည်တံ့အောင်ထားနိုင်သော သမာဓိတော်၏။ ဟာနိ- သတ္တိချို့ယွင်း, အားကုန်ခြင်းကြောင့်, မတင်းနိုင်တော့, ယုတ်လျော့ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ- ဘယ်ခါကာလ, သမယမှ, ခဏအနေ, မရှိပါချေတကား။]

၁၁။ နတ္ထိ ပညာယ ဟာနိ။ [ပညာယ- သိရန်မှန်က, မကျန်ရအောင်, လုံးဝစုံတိ, အကုန်သိသော ပညာတော်၏။ ဟာနိ- သတ္တချို့ယွင်း, အားကုန်ခြင်းကြောင့်, မတင်းနိုင်တော့, ယုတ်လျော့ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ- ဘယ်ခါကာလ, သမယမှ, ခဏအနေ, မရှိပါချေတကား။]

၁၂။ နတ္ထိဝိမုတ္တိယာ ဟာနိ။ [ဝိမုတ္တိယာ- ကိလေသာမရှိ,သူ့ပုန်ရန်မှ, ကေန်သန့်ရှင်း, လွတ်ကင်းသော အရဟတ္တဖိုလ်၏။ ဟာနိ- သတ္တိချို့ယွင်း, အားကုန်ခြင်းကြောင့်, မတင်းနိုင်တော့, ယုတ်လျော့ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ- ဘယ်ခါကာလ, သမယမှ, ခဏအနေ, မရှိပါချေတကား။]

၁၃။ ဣမေဟိ ဒွါဒသဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတဿ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော နတ္ထိ ဒဝါ။ [ဒွါဒသဟိ- ကာလသုံးတန်, ကံလည်းသုံးဝ, ဓမ္မဖြပါး, ဤသို့အားဖြင့်, တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ- ဆိုးတားကွယ်ကာ, မရှိပါဘဲ, လိုရာပြည့်စုံ, ဤဂုဏ်တော်တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတဿ- ပြည့်စုံ

www.dhammaransi.com

ပုလောက်, အထမြောက်တော်မူပြီးသော၊ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော- ဘုန်းတော်ကြီးမား, မြတ်ဘုရား၏၊ ဒဝါ-အကျိုးမဖက်, အပျက်အချော်, အပျော်ပြုမှုသည်၊ နတ္ထိ- ဘယ်ခါကာလ, သမယမှ, ခဏအနေ, မရှိပါချေတကား။]

မှတ်ချက်။ ။ လောကီလူအများတို့သည် တစ်ရံတစ်ခါပျော်ရရုံ ရယ်ရရုံသာဖြစ်သော သမ္ဖပ္ပလာပစကားကို လူပျက်-ပျက်သလို ပြောဆိုတတ်ကြ၏၊ ထိုစကားမျိုးကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဘယ်အခါမှ ပြောတော်မမူဟု မှတ်ပါ။

၁၄။ နတ္ထိ ရဝါ။ [ရဝါ- မဆင်မခြင်, စိတ်၌ထင်သော်, အလျင်ပြောမှုပြုလုပ်မှုသည်၊ နတ္ထိ- ဘယ်ခါကာလ,သမယမှ ခဏအနေ,မရှိပါချေတကား။] ... ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် စဉ်းစားဆင်ခြင်မှုမရှိဘဲ စိတ်ထင်ရာကို ပြောဆိုပြုလုပ်လေ့မရှိပါ။

၁၅။ နတ္ထိ အဖုဋ္ဌံ။ [အဖုဋ္ဌံ-ဉာဏ်တော်မပြန့်, မန့်စပ်သော ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ- ဘယ်ခါကာလ, သမယမှ,ခဏအနေ, မရှိပါချေတကား။] ... "မည်သည့်ကိစ္စ၌မဆို ဉာဏ်တော်ပြန့်နှံ့နေသည်" ဟူလို။

၁၆။ နတ္ထိ ဝေဂါယိတတ္တံ။ [ဝေဂါယိတ္တံ - မြင်ရသူများ, လန့်ရှုံ့သွားအောင်, ပြေလွှားသမှု, အဟုန်ဖြင့် ပြုရသည်၏ အဖြစ်သည်၊ နတ္ထိ- ဘယ်ခါကာလ, သမယမှ,ခဏအနေ, မရှိပါ ချေတကား။]... "လောက၌အပြေးအလွှားပြုရသော ကိစ္စရှိတတ်၏၊ ထိုသို့ ပြေးလွှားသောအခါ မြင်ရသူတို့

www.dhammaransi.com

လန့်တတ်ကြ၏၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာမှာ ထိုကဲ့သို့ အဟုန်ဖြင့် ပြေး၍ ကပျာကယာ ပြုရသောကိစ္စမရှိပါ”– ဟူလို။

၁၇။ နတ္ထိ အဗျာဝဋမနော။ [အဗျာဝဋမနော– သတ္တဝါအမျိုးမျိုး, စီးပွားတိုးအောင်, အကျိုးမငဲ့, ကြောင့်ကြမဲ့စိတ်သည်၊ နတ္ထိ– ဘယ်ခါကာလ, သမယမှ, ခဏအနေမရှိပါချေတကား။]

၁၈။ နတ္ထိ အသပ္ပဋိသင်္ခါနုပေက္ခာ။ [အပ္ပဋိသင်္ခါန+ ဥပေက္ခာ– စဉ်းစားသမှု, ဉာဏ်မပြုဘဲ, လစ်လျူရှုကာ, ဥပေက္ခာသည်၊ နတ္ထိ– ဘယ်ခါကာလ, သမယမှ, ခဏအနေ, မရှိပါချေတကား။]

ဣမေဟိ အာဝေဏိကေဟိ, ဂုဏေဟိ သမန္နာဂတံ။
အတုလံ ဓမ္မရာဇာနံ, ဝန္ဒာမိ သိရသာ မဟံ။

အားဝေဏိကေဟိ– အများမဆန်, ဘုရားမှန်မှ, ရရန်စင်စစ်, သီးခြားဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေဟိဂုဏေဟိ– ကာလသုံးတန်, ကံလည်းသုံးဝ, ဓမ္မခြောက်သွယ်, ပြုဖွယ်ခြောက်ပါး, ဤသို့အားဖြင့်, များပြားဘိတုံ, တစ်ဆဲ့ရှစ်ပါးသော ဂုဏ်တော်တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတံ– ပြည့်စုံလုံလောက်, အထမြောက်တော်မူထသော၊ အတုလံ–ပြိုင်လာနိုင်းသူ, အတူလည်းရှိတော်မမူထသော၊ ဓမ္မရာဇာနံ– သုံးလူသင်းကျစ်, ဓမ္မရာဇ်ထွဋ်ထား, ရှင်တော်မြတ်ဘုရားကို၊ အဟံ–ဘုရားတပည့်တော်သည်၊ (ဘုရားတပည့်တော်မသည်) သိရသာ– ဦးခေါင်းရတနာ, မြတ်အင်္ဂါဖြင့်၊ ဝန္ဒာမိ– ပဉ္စာညွတ်ကျိုး, လက်စုံမိုး၍, ရှိခိုးကန်တော့ပါ၏ဘုရား။

。。。。。。。。。。。。

www.dhammaransi.com

ဉာဏ်တော်ဆယ်ပါးဘုရားရှိခိုး

ကာယဗလ။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ကိုယ်တော်အားသည် ဆဒ္ဒန်ဆင်ဆယ်စီးအားနှင့် ညီမျှတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် " အားတော်ဆယ်တန်" ဟုပြောစမှတ်ပြုကြသည်၊ လောက၌ အထူးမြူအားကို လောကဓာတ်ပညာရှိတို့ တွေ့ကြပြီ၊ ထိုအားဟူသောဝါယောဓာတ်ပင်တည်း။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ကိုယ်တော်၌လည်း ရှေးရှေးဘဝများစွာက ပြုအပ်ခဲ့သော ကံတော်များကြောင့်ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်တို့သည် ထိုမျှလောက်ပင် အားစွမ်းသတ္တိရှိနိုင်ကြပါသည်။

ဝိသာခါနှင့် မလ္လိကာ၏အား။ ။ ကျောင်းအမ ဝိသာခါသည်လည်းကောင်း, ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးကတော် မလ္လိကာသည်လည်းကောင်း ရိုးရိုးဆင် ငါးစီးအားနှင့် ညီမျှသောအားရှိကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဝိသာခါသည် သားသမီး ၂၀ကျိပ်ဖွားရသော်လည်း အားမပျက်၊ စစ်သူကြီးကတော် မလ္လိကာသည် အမွှာမွေးသား၁၆ကျိပ် ၂ယောက်ဖွားရသောလည်း အားမပျက်ပါ၊ ဤသို့လျှင် ကံအထူးရှိသူတို့၌ အားစွမ်းအထူးလည်း ရှိနိုင်ရကားဘုရားရှင်၏အားတော်၌ ယုံမှားမရှိသင့်ပါ။

ဉာဏဗလ။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဉာဏ်တော်အားလည်း ဆယ်ပါးရှိတော်မူ၏။ ထို ဉာဏ်တော်အား၏ ထက်မြက်လှသောကြောင့် အများအယွင်းလုံးလုံးရှိတော်မမူရကား ထိုအားတော်နှင့်ဆိုင်သော တရားစကားကို မိန့်တော်မူသောအခါ ခြင်္သေ့ဟောက်သကဲ့သို့ မရွံ့မကြောက် ရဲရဲတောက်မိန့်တော်မူပါသည်၊ ယခုအခါ ထိုဉာဏ်တော်အားဆယ်ပါးကို ပြပါတော့မည်။

www.dhammaransi.com

၁။ ဌာနာဌာနကောသလ္လဉာဏ်တော်။ ။ ပဋ္ဌာန်းနှစ်ဆယ့်လေးပစ္စည်းသည် ထိုထို အကျိုးတရားတို့ကို ဖြစ်ပေါ်ဖို့ရန်ပြသော ပစ္စည်းတရားများဖြစ်၏၊ ထိုအကျိုးတရားတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေဖို့ရန်အကူအညီ အကြောင်းတွေ များစွာပါရသေး၏၊ ထို့ကြောင့် မည်သည့်အကျိုးဖြစ်ဖို့ရန် မည်သည့်တရားတို့သည် အကြောင်းဟုတ်၏၊ မည်သည့်တရားတို့ကား အကြောင်းမဟုတ်ဟု သိသောဉာဏ်တော်ကို "ဌာနာဌာနကောသလ္လဉာဏ်" ဟုခေါ်သည်။

ယေသံ ယေသံ ဥပ္ပါဒါယ, ယေယေအဋ္ဌာန ဌာနကာ၊
ဇာနန္တော ဉာဏဗလေန, သီဟနာဒံ နဒီ ဇိနော။

ဇိနော– အောင်သင့်အောင်ရာ, အဖြာဖြာကို, ကောင်းစွာအောင်မြင်, ဘုရားရှင်သည်၊ ယေယေ(ဓမ္မာ)– ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်း, အနည်းနည်းနှင့်, သီးသီးထွေပြား, အကြင်အကြင်တရားတို့သည်၊ ယေသံယေသံ(ဓမ္မာနံ)– ကျိုးပစ္စယုပ္ပန်, အတန်တန်ဖြင့်, မှန်မှန်ဖြစ်ပွား, အကြင်အကြင်အကျိုးတရားတို့၏၊ ဥပ္ပါဒါယ– နဂိုရ်ထင်ရှား,မရှိငြားလည်း အံ့အားသင့်စရာ, ဖြစ်တည်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ အဋ္ဌာနံ–ထိုဤကြောင်းချုပ်, ပေါင်းကာလုပ်လည်း, သရုပ်ဖေါ်ရန်, အကြောင်းမမှန်ချေ၊ ဌာနကာ– မည်သည့်ရေးရာ, ပေါင်းမိကာမှ, ကောင်းစွာစင်စစ်, အကြောင်းဖြစ်နိုင်ပေ၏၊ ဣတိ– ဤသို့၊ ဉာဏဗလေန– ဌာနဌာန, ကောသလ္လဟု, မည်ရထင်ရှား, ဉာဏ်တော်အားဖြင့်၊ ဇာနန္တော– မမှားကေန်, ဟုတ်တိုင်းမှန်အောင်, ဖေါက်ပြန်မရှိ, သိတော်မူသည်ဖြစ်၍၊ သီဟနာဒံ– မရွံ့မကြောက်, ခြသေ့်ဟောက်သို့, ရဲရဲတောက်ညံ့, တရားအသံတော်ကို၊ နဒီ– ပညာရဲရင့်, ပွဲလယ်တင့်သို့, ကြုံးရင့်လှစ်ဘွေ, မိန့်မြွက်တော်မူပေသတည်း။

www.dhammaransi.com

၂။ **ကမ္မဝိပါကဓောသလ္လဉာဏ်တော်။** ။ ကံ၏အကျိုးကို သိသောဉာဏ်တော်ကို "ကမ္မဝိပါကဓောကသလ္လဉာဏ်တော်" ဟုခေါ်ပါသည်။ လူအများတို့ တစ်ယောက်တည်းဖြစ်စေ, စုပေါင်း၍ဖြစ်စေ, ကံပြုတုန်းကပင် ပေးမည့်အကျိုးကို သိတော်မူ၏၊ အကျိုးပေးထားသူကိုမြင်တော်မူလျှင်လည်း ရှေးရှေးက မည်သည့်ကံကိုပြုခဲ့၍ ယခုအခါ ဤအကျိုးကို ရနေသည်- ဟု သိတော်မူသည်။ [သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်အစွမ်း၌ ကာလဂတိစသည်ကို ပြခဲ့ပါပြီ။]

သမာဒါန ကမ္မာနမ္ပိ, ဝိပါကံ ဌာနဟေတုသော၊
ဇာနန္တော ဉာဏဗလေန, သီဟနာဒံ နဒီ ဇိနော။

ဇိနော- ငါးပါးမာရ်ရှိန်, ဉာဏ်ဝရဇိန်ဖြင့်, ချိုးနှိမ်လွယ်ကူ, အောင်တော်မူပြီး, မြတ်ဘုရားသည်၊ သမာဒါနကမ္မာနံ- သတ္တဝါအလီလီ, ကိုယ့်ကိုယ်စီဖြင့်, ဆောက်တည်ဖန်ပြီး, ကံအများတို့၏၊ ဝိပါကမ္ပိ- ပစ္စုပန်ရေး, သံသာရေး၌, ပေးမည့်အချက်, အကျိုးရင်းအကျိုးဆက်ကိုလည်း၊ ဌာနသော-ပြုပြုသမျှ, ပယောဂနှင့် ကာလဂတိ, ဥပဓိအပေါင်း, အကူအညီ အကြောင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဟေတု သော- မျိုးစေ့တမျှ, အကျိုးရဖို့, မုချအမှန်, အရင်းခံအကြောင်း အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဉဏာဏဗလေန- ကမ္မဝိပါက, ကောသလ္လဟု, မည်ရ ထင်ရှား, ဉာဏ်တော်အားဖြင့်၊ ဇာနန္တော-မမှားကေန်, ဟုတ်တိုင်း မှန်အောင်, ဖေါက်ပြန်မရှိ, သိတော်မူသည်ဖြစ်၍၊ သီဟနာဒံ-မရွံ့ မကြောက်, ခြင်္သေ့ဟောက်သို့, ရဲရဲတောက်ညံ့, တရားအသံတော်ကို၊ နဒီ- ပညာရဲရင့်, ပွဲလယ်တင့်သို့, ကြူးရင့်လှစ်ဘွေ, မိန့်မြွက်တော် မူပေသတည်း။

www.dhammaransi.com

၃။ **သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိပဋိပဒါဉာဏ်တော်။** ။ အပါယ်ဘုံ, လူ့ဘုံ,နတ်ဘုံ, ဗြဟ္မာ့ဘုံဟူသော ဂတိနှင့် နိဗ္ဗာန်ဟူသောအဂတိသို့ ရောက်ကြောင်း ကောင်းမကောင်းသော အကျင့် အားလုံးတို့ကို သိသောဉာဏ်တော်ဖြစ်သည်။

သဗ္ဗဂတီ အဂတီ စ, ဂါမိနိံပိ ပဋိပဒံ၊

ဇာနန္တော ဉာဏဗလေန, သီဟနာဒံ နဒီ ဇိနော။

ဇိနော- ဒေဝပုတ္တ, စသည်အပြား, မာရ်ငါးပါးကို, ထွားထွားညက်ညက်, ချေဖျက်အောင်မြင်, ဘုရားရှင်သည်၊ သဗ္ဗဂတီ ဂါမိနိ- ထိုထိုဂတိ, ရောက်မည့်ကြောင်း, ကောင်း-မကောင်းစုံ, အဖုံဖုံလည်းဖြစ်သော၊ အဂတီ ဂါမိနီ စ- ဂတိကင်းကွာ, ပြည်ခေမာသို့, သေချာထုတ်ချောက်, ရောက်ဖို့အကြောင်းလည်းဖြစ်သော၊ ပဋိပဒံ ပိ-ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ, အားလုံးစုံအောင်, အကုန်ဆင့်ပေါင်း, အကျင့်အကြောင်းကိုလည်း၊ ဉာဏဗလလေန- သဗ္ဗတ္ထဂါမိပဋိပဒါ, သညာမည်လျှမ်း, ဉာဏ်တော်စွမ်းဖြင့်၊ဇာနန္တော- မမှားကေန်,ဟုတ်တိုင်းမှန်အောင်, ဖေါက်ပြန်မရှိ, သိတော်မူသည်ဖြစ်၍၊ သီဟနာဒံ-မရွံ့မကြောက်, ခြင်္သေ့ဟောက်သို့, ရဲရဲတောက်ညံ့, တရားအသံတော်ကို၊ နဒီ-ပညာရဲရင့်, ပွဲလယ်တင့်သို့, ကြူးရင့်လှစ်ဘွေ, မိန့်မြွက်တော်မူပေသတည်း။

၄။အနေကဓာတုနာနာဓာတုဉာဏ်တော်။ ။ မိမိသဘောကို ဆောင်နေသော မိမိသဘောအတိုင်း ထင်ရှားနေသော တရားတို့ကို ပါဠိလို ဓာတု, မြန်မာလို ဓာတ်, ဟုခေါ်၏။ ထိုဓာတ်သည် စက္ခု

www.dhammaransi.com

ဓာတ်, သောတဓာတ် စသောအားဖြင့်၎င်း, ကာမဓာတ်, ရူပဓာတ် စသောအားဖြင့်၎င်း အများအပြားရှိ၏။ လောက၌ "ဓာတ်"တရားတွေသာ အထင်အရှားရှိ၏။ "ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, သူ, ငါ"ဟု အထင်အရှားမရှိ၊ လူတို့က "သတ္တဝါ"ဟုလည်းကောင်း, "သူ,ငါ"ဟုလည်းကောင်း ခေါ်ဝေါ်၍ ဖြစ်အောင် နာမည်ပညတ် တင်ထားအပ်သော်လည်း အရင်းအမြစ် မှာ ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်အစုသာဖြစ်၏။ ဤသို့ အနေကဓာတု နာနာ ဓာတုဉာဏ်တော်ဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သိတော်မူပါသည်။ [သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်အစွမ်း၌ သက်မဲ့ဝတ္ထုတွေကိုပါ သိပုံကိုပြခဲ့ပြီ။]

အနေကံ နာနာဓာတုံ လောကံ, ခန္ဓာယတနဓာတုကံ၊
ဇာနန္တော ဉာဏဗလေန, သီဟနာဒံ နဒီ ဇိနော၊

ဇိနော– ဒေဝပုတ္တံ, မာရ်နတ်ရန်ကို, စွမ်းအန်ပယ်ရှင်း, နယ်အတွင်းမှ, လွတ်ကင်းအောင်မြင်, ဘုရားရှင်သည်၊ အနေကံဓာတုံ– စက္ခုကာမ, စသည်သတ်မှတ်, များစွာသောဓာတ်လည်းရှိထသော၊ နာနာဓာတုံ– ထိုဓာတ်အများ, တစ်ပါးပါးဝယ်, ခြားနားအမှတ်, အထူးထူးသော ဓာတ်လည်းရှိထသော၊ ခန္ဓာယတနဓာတုကံ–ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ, သူငါမနှော, ခန္ဓာအာယတန, ဓာတ်သဘောသာဖြစ်သော လောကံ– လူနတ်ပြဟ္မာ, သတ္တဝါဟု, သူငါထင်မှတ်, လောကဓာတ်ကို၊ ဉာဏဗလေန– အနေကနာနာ, ဓာတ်များစွာကို, သေခြာခွဲခြမ်း, ဉာဏ်တော်စွမ်းဖြင့်၊ ဇာနန္တော– မမှားကေန်,ဟုတ်တိုင်း မှန်အောင်, ဖေါက်ပြန်မရှိ, သိတော်မူသည်ဖြစ်၍၊ သီဟနာဒံ–မရွံ့မကြောက်, ခြင်္သေ့ဟောက်သို့, ခဲရဲတောက်ညံ, တရားအသံတော်ကို၊ နဒီ–ပညာရဲရင့်ပွဲလယ်တင့်သို့, ကြုံးရင့်လှစ်ဘွေ, မိန့်မြွက်တော်မူပေသတည်း။

www.dhammaransi.com

၅။ နာနာဓိမုတ္တိကတာဉာဏ်တော်။ ။ သတ္တဝါတို့သန္တာန်၌ သာမန်စွဲလမ်းခြင်းမျိုးမျှမကဘဲ, လွန်လွန်ကဲကဲ စွဲမြဲသော နှလုံးသွင်းမှုကို "အဓိမုတ္တိ"ဟုခေါ်၏။ [အဓိ- လွန်လွန်ကဲကဲ+မုတ္တိ- အာရုံ တစ်ခုခု၌သက်ဝင်ခြင်း, စွဲလမ်းခြင်း။] ထိုလွန်လွန်ကဲကဲ စွဲလမ်းပုံတို့ကလည်း တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် မတူကြ, အမျိုးမျိုးရှိကြသည်၊ ထို့ကြောင့် "နာနာဓိမုတ္တိ"ဟုခေါ်ရသည်၊ သတ္တဝါတို့၏ ထိုထို အဓိမုတ္တိကို သိတော်မူသော ဉာဏ်တော်ကို "နာနာဓိမုတ္တိကတာ ဉာဏ်တော်" ဟုမှတ်ပါ။ [နာနာ- တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်မတူကွဲပြားခြားနားသော + အဓိမုတ္တိက- စွဲမြဲသော နှလုံးသွင်းရှိသူ+ တာ- အဖြစ်ကို+ သိသောဉာဏ်။]

တေသံ တေသံ သတ္တာနံပိ, နာနတ္တ မဓိမုတ္တိကံ၊
ဇာနန္တော ဉာဏဗလေန, သီဟနာဒံ နဒီဇိနော။

ဇိနော- ကိလေသာမာရ်, ကိုယ်တွင်းရန်ကို, ပယ်လှန်ရာတွင်, အောင်ပွဲယင်ပြား, မြတ်ဘုရားသည်၊ တေသံတေသံသတ္တာနံ-ထိုထို ရပ်ရွာ, ကပ်ကမ္ဘာ၌, နတ်ပြဟ္မာလူ, သတ္တဝါဟူသမျှတို့၏။ နာနတ္တံ- နဂိုစရိုက်, ကိုယ်အကြိုက်ဖြင့်, အလိုက်အယူ, မတူကွဲပြား, ခြားနားလျက်ရှိသော၊ အဓိမုတ္တိကမ္ပိ- လိုအင်ဆန္ဒ, သာမန်မျှထက်, မကလွန်ကဲ, စွဲမြဲသောနှလုံးသွင်းကိုလည်း။ ဉာဏဗလေန- နာနာဓိမုတ္တာ, မည်တော်သာသည့်, ရောင်ဝါထိန်လျှမ်း, ဉာဏ်တော်စွမ်းဖြင့်၊ ဇာနန္တော- မမှားကေန်, ဟုတ်တိုင်းမှန်အောင်, ဖေါက်ပြန်မရှိ, သိတော်မူသည်ဖြစ်၍၊ သီဟနာဒံ- မရွံ့မကြောက်, ခြင်္သေ့ဟောက်သို့, ရဲရဲတောက်ညံ့, တရားအသံတော်ကို၊ နဒီ-- ပညာရဲရင့်, ပွဲလယ်တင့်သို့, ကြုံးရင့်လှစ်ဘွေ့, မိန့်မြွက်တော်မူပေသတည်း။

www.dhammaransi.com

၆။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်တော်။ ။ သဒ္ဓိန္ဒြေစသော ဣန္ဒြေတို့၏ အနုအရင့် အညံ့ အထက်ကိုသိသော ဉာဏ်တော်ဖြစ်၏၊ ရှေ့သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ခဏ်၌ ပြခဲ့ပြီ။

ပရောသံ ပုဂ္ဂလာနမ္ပိ, ဣန္ဒြိယာနံ ပရောပရံ၊

ဇာနန္တော ဉာဏဗလေန, သီဟနာဒံ နဒီ ဇိနော။

ဇိနော- ခန္ဓမစ္စု, မာရ်၂ခုကို, သမုဒယအကြောင်း, ကောင်းကောင်းပယ်နှင့်, အောင်ပွဲယင်ငြား, မြတ်ဘုရားသည်၊ ပရောသံ ပုဂ္ဂလာနံ- ကိုယ်တော်မှတစ်ပါး, အစားစားဖြင့်, များပြားဘိတုံ့, အဖုံဖုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဣန္ဒြိယာနံ- သဒ္ဓါဝီရိ, သမာဓိနှင့်, သတိပညာ, ငါးဖြာသော ဣန္ဒြေတို့၏၊ ပရောပရံပိ- ပါရမီကံကာ, မတူကြသဖြင့်, မမျှနိမ့်မြင့်, အဆင့်ဆင့်ကိုလည်း၊ ဉာဏဗလေန- ဣန္ဒြိယ, ပရောပရိ, မည်တော်ရှိသည့်, နံ့သိထိန်လျှမ်း, ဉာဏ်တော်စွမ်းဖြင့်၊ ဇာနန္တော- မမှားကေန်, ဟုတ်တိုင်းမှန်အောင်, ဖေါက်ပြန်မရှိ, သိတော်မူသည်ဖြစ်၍၊ သီဟနာဒံ-မရွံ့မကြောက်, ခြင်္သေ့ဟောက်သို့, ရဲရဲတောက်ညံ့, တရားအသံတော်ကို၊ နဒီ-ပညာရဲရင့်, ပွဲလယ်တင့်သို့, ကြုံးရင့်လုစ်ဘွေ့, မိန့်မြွက်တော်မူပေသတည်း။

၇။ ဈာနသံကိလေသာဒိဉာဏ်တော်။ ။ ဈာန်ရပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမအာရုံများကြောင့် ဈာန်လျှောတတ်၏၊ ခဏခဏ ဝင်စား၍ အထက်ဈာန်တက်ဖို့ ကြိုးစားလျှင် ပြုစင်၏၊ မည်သည့် အချိန်သို့ရောက်လျှင် သမာပတ်ဝင်စားရာမှ ထမည်ဟုအဓိဋ္ဌာန်ပြု၍ ဝင်စားလျှင် ထိုအချိန်၌ ထနိုင်၏၊ ဤသို့သိသောဉာဏ်တော်တည်း။

www.dhammaransi.com

ဈာနာဒီနံ သံကိလေသံ, ဝေါဒါနဉ္စ ဝုဋ္ဌာနကံ၊
ဇာနန္တော ဉာဏဗလေန, သီဟနာဒံ နဒီ ဇိနော။

ဇိနော– ငါးပါးမာရ်နှင်, အောင်ပွဲယင်ပြား, မြတ်ဘုရားသည်၊ ဈာနာဒီနံ– အောက်တန်းကာမ, ကုသလထက်, စစ်လွန်မြတ်, ဈာန်သမာပတ်တို့၏၊ သံကိလေသံစ– ဤသို့နေက, လျှောကျရမည့်, မုချမကောင်း, ညစ်နွမ်းကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝေါဒါနဉ္စ– ဤသို့နေမှ, တိုးတက်ရမည့်, မုချအကောင်း, ဖြူစင်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝုဋ္ဌာနကဉ္စ– ရည်မှန်းသလောက်, ထချိန်ရောက်က, မဖေါက်မယွင်း, ထနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဉာဏဗလေန– ဈာနာဒိက, သံကိလေသနှင့်, ဝေါဒါနမည်လျှမ်း, ဉာဏ်တော်စွမ်းဖြင့်၊ ဇာနန္တော– မမှားကေန်, ဟုတ်တိုင်းမှန်အောင်, ဖေါက်ပြန်မရှိ, သိတော်မူသည်ဖြစ်၍၊ သီဟ နာဒံ– မရွံ့မကြောက်, ခြင်္သေ့ဟောက်သို့, ရဲရဲတော်က်ညံ့, တရား အသံတော်ကို၊ နဒီ– ပညာရဲရင့်, ပွဲလယ်တင့်သို့, ကြူးရင့်လှစ်ဘွေ, မိန့်မြွက်တော်မူပေသတည်း။

၈။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်တော်။ ။ ရှေးရှေးဘဝ၌ နေအပ်ခဲ့ဖူးသောခန္ဓာအစဉ်ကိုလည်းကောင်း, ထိုခန္ဓာနှင့်စပ်၍ ထိုဘဝ၌ဖြစ်ခဲ့ရတွေ့ခဲ့ ရသော သုခဒုက္ခကိုလည်းကောင်း, "မည်သည့်အရွယ်၌ သေခဲ့ရသည်"ဟု အသက်အပိုင်းအခြားကိုလည်းကောင်း, အမျိုးအနွယ်ကိုရင်း, မှတ်မိနိုင်သော ဉာဏ်တော်ဖြစ်သည်။

အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေ, နိဝါသံ သဥဒ္ဒေသကံ၊
ဇာနန္တောဉာဏဗလေန, သီဟာနဒံ နဒီ ဇိနော။

www.dhammaransi.com

ဇိနော– ငါးပါးမာရ်နှင်, အောင်ပွဲယင်ဟု, သုံးခွင်ကျော်ကြား, မြတ်ဘုရားသည်၊ အနေကဝိဟိတံ–ကာမရူပ, အရူပဟု, ဘဝယောနိ, ဂတိစသား, များသောအပြားရှိသော၊ သဥဒ္ဒေသကံ– ပြောညွှန်ပြမှ, သိခွင့်ရသည့်, နာမအနွယ်, အသွယ်သွယ်အဖုံဖုံ, အလုံးစုံနှင့် တကွဖြစ်သော၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ– ရှေးရှေးအတိ, ပဝေဏီက, စွဲမှီနေအပ်, အရပ်ရပ်သော ခန္ဓာအစဉ်ကို၊ ဉာဏေဗလေန– ပုဗ္ဗေနိဝါသ, မည်တော်ရသည့်, လောကကိုလွှမ်း, ဉာဏ်တော်စွမ်းဖြင့်၊ ဇာနန္တော– မမှားကေန်, ဟုတ်တိုင်းမှန်အောင်, ဖေါက်ပြန်မရှိ, သိတော်မူသည် ဖြစ်၍၊ သီဟနာဒံ– မရွံ့မကြောက်, ခြင်္သေ့ဟောက်သို့, ရဲရဲတောက်ညံ့, တရားအသံတော်ကို၊ နဒီ–ပညာရဲရင့်, ပွဲလယ်တင့်သို့, ကြုံရင့် လှစ်ဘွေ့, မိန့်မြွက်တော်မူပေသတည်း။

၉။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်တော်။ ။ နတ်စက္ခုထက်ပင် ပို၍အဆင်းတို့ကိုမြင်နိုင်သောဉာဏ်ကို ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ဟုခေါ်၏။ ထိုဉာဏ်ဖြင့် သတ္တဝါတို့ကို ကြည့်သောအခါ စုတေခါနီး သတ္တဝါတို့ကိုလည်းမြင်တော်မူရ၏။ ပဋိသန္ဓေနေပြီးစ သတ္တဝါတို့ကိုလည်း မြင်တော်မူရ၏။ ထို့ကြောင့် စုတူပပါတဉာဏ် ဟုလည်းခေါ်သည်။

စဝန္တေ ဥပပဇ္ဇန္တေ, ယထာကမ္မူ မုပါဂတေ၊
ပဿန္တော ဉာဏဗလေန, သီဟနာဒံ နဒီ ဇိနော။

ဇိနော– ငါးပါးမာရ်နှိမ်, မာရဇိန်ဟု, ကြိမ်ကြိမ်ထိပ်ထား,မြတ်ဘုရားသည်၊ စဝန္တေ– တစ်ဘဝကံရှိန်, ကုန်သည့်ချိန်ဝယ်, ဇီဝိန်ချုပ်ကြွေ, စုတေခါနီးသတ္တဝါတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပပဇ္ဇန္တေ– ဘဝအသစ်, ကံအသစ်ကြောင့်,အသစ်သန္ဓေ, တည်နေခါစ, ဟူသမျှ

www.dhammaransi.com

တို့ကိုလည်းကောင်း ယထာကမ္မံ– မိမိစီမံ, မိမိထံ၌, အမှန်ထင်ရှား, မိမိကံအားလျော်စွာ၊ ဉပါဂတေ–ထိုထိုဘဝ, ဘုံဌာန၌, ကပ်ရောက်ရတုံ, အဖုံဖုံသော သတ္တဝါတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဉာဏဗလေန– ဒိဗ္ဗစက္ခု, အရင်းပြု၍, မြင်မှုထိန်လျှမ်း, ဉာဏ်တော်စွမ်းဖြင့်၊ ပဿန္တော– မျက်နှာတော် အောက်, အားလုံး ရောက်သို့ မျက်မှောက်ထင်ထင်, မြင်တော်မူသည် ဖြစ်၍၊ သီဟနာဒံ– မရွံ့မကြောက်, ခြင်္သေ့ဟောက်သို့, ရဲရဲတောက်ညံ့, တရားအသံ တော်ကို၊ နဒီ– ပညာရဲရင့်, ပွဲလယ်တင့်သို့, ကြွေးရင့်လှစ်ဘွေ, မိန့်မြွက်တော်မူပေသတည်း။

၁၀။ အာသဝက္ခယဉာဏ်တော်။ ။ အာသဝေါတရားတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်၌ အရက်စိမ်သလို ကြာမြင့်စွာ စိမ်အပ်သော တရားများဖြစ်၏။ ထိုတရားတို့၏ တရားကိုယ်ကား တဏှာ ဒိဋ္ဌိနှင့် မောဟဟူသော အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ထိုတရားတို့ကို ကုန်စေနိုင်သော တရားသည် အရဟတ္တမဂ်တည်း ထို့ကြောင့် အရဟတ္တမဂ်ကို "အာသဝက္ခယဉာဏ်"ဟု ခေါ်ရ၏။ ထိုအရဟတ္တမဂ်ကို ရသော အခါ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုလည်း တစ်ဆက်တည်းရတော့၏။ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ကို ဝိမုတ္တိ (ကိလေသာတို့မှလွတ်သော) တရားဟုခေါ်သည်။

အာသဝါနံ ခယေနေဝ, ဝိမုတ္တိက မနာသဝံ၊
ဝိဟာရံ ဉပသမ္ပဇ္ဇ, သီဟနာဒံ နဒီ ဇိနော။

ဇိနော– ကိလေသာအားလုံး, ပြုတ်ပြုတ်ပြုန်းအောင်, လုံးလုံးအောင်မြင်, ဘုရားရှင်သည်၊ အာသဝါနံ– ခန္ဓာကိုယ်ဆိုး, အရက်အိုး၌, အခိုးပြင်းစွာ, ထုံလျက်ပါသည့်, အဝိဇ္ဇာနှင့်, တဏှာသဘော,

www.dhammaransi.com

အာသဝေါတို့၏၊ ခယေနေဝ– အရဟတ္တ, မဂ်ဓာဉ်, လုံးဝသန့်ရှင်း, ကုန်ခမ်းခြင်းကြောင့်သာလျှင်၊ အနာသဝံ– အာသဝေါအနံ့, စိမ်းဖန့်ဖန့်နှင့်, မသန့်မရှင်း, အားလုံးကင်းသော၊ ဝိမုတ္တိကံ– အရဟတ္တဖိုလ်, ခေါ်ဆိုနိုင်သည့်, ဝိမုတ္တိတရားကို၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ– မျက်မှောက်ကာလ, ခုဘဝ၌, လုံးဝကိုယ်ပိုင်, ပြီးစေနိုင်လျက်၊ ဝိဟာရံ ဝိဟာရန္တော– နိဗ္ဗာန်ကိုမှတ်, စိတ်တော်မြတ်ဖြင့်, မပြတ်မွေ့လျော်, နေနိုင်တော်မူသည်ဖြစ်၍၊ သီဟနာဒံ– မရွံ့မကြောက်, ခြင်္သေ့ဟောက်သို့, ရဲရဲတောက်ညံ့, တရားအသံတော်ကို၊ နဒီ– ပညာရဲရင့်, ပွဲလယ်တင့်သို့, ကြုံးရင့်လှစ်ဘွေ့, မိန့်မြွက်တော်မူပေသတည်း။

ဝံ ဒသဟိ ဉာဏေဟိ, ဗလေဟိ သမုပါဂတံ၊
လောကေပတ္တဋ္ဌဂုဏံတံ, ဝန္ဒေ ပုရိသမုတ္တမံ။

ဝံ– ဂါထာနှုန်းဖွဲ့, အသုံးတဲ့အောင်, ထုံးနဲ့အညီ, စီအုပ်ပြီးသော ဤနည်းအားဖြင့်၊ ဉာဏေဟိ– သိရန်မှန်က, မကျန်ရအောင်, လုံးဝစုံလင်, သိမြင်နိုင်ကုန်သော၊ ဒသဟိဗလေဟိ– ကိုယ်တော်သန္တာန်, အဖန်ဖန်ဖြင့်, မှန်မှန်တိုးပွား, ဆယ်မျိုးသော အားတော်တို့သည်၊ သမုပါဂတံ– အလိုရှိတိုင်း, ချိန်ခါပိုင်း၍, မဆိုင်းမပြတ်, ကပ်ရောက်တော်မူအပ်ထသော၊ လောကေ– ကာမရူပ, အရူပဟု, လောကသုံးဘုံ, အလုံးစုံ၌၊ ပတ္တဋ္ဌဂုဏံ– ဘဝဂ်မဆန့်, လုံးစုံပြန့်၍, နှံ့သောဂုဏ်လည်းရှိတော်မူထသော၊ ဥတ္တမံ– သီလသမာဓိ, ပညာပြည့်၍, မရှိစဘူး, အထူးအမြတ်ဆုံးလည်းဖြစ်တော်မူထသော၊ တံ ပုရိသံ– ကိုယ်အားဉာဏ်အား, စွမ်းပကားဖြင့်, ယောက်ျားပီပီ, ထိုအာဇာနီအရှင်မြတ်ကို၊ ဝန္ဒေဝန္ဒာမိ– ဂုဏ်တော်ထုံမွှမ်း, ပုံတော်မှန်း၍, ချီးမွမ်းထောမနာ, ရှိခိုးပါ၏ ဘုရား။

ooooooooooooo

www.dhammaransi.com

ကာဠီသဒ္ဒေသွီးဝတ္ထု

သဒ္ဒေသွီးကာဠီ။ ။ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ ကိုယ်ဝန်အရင့်အမာဖြင့် ကာဠီမည်သော သဒ္ဒေသွီးသည် ဝါဆိုလပြည့်နေ့ဝယ် အာသဠှီ နက္ခတ်ပွဲသဘင် ဆင်ယင်နေသော တမြို့လုံးကိုကြည့်လို၍ သူတို့၏ ပြာသာဒ်အထပ်ထပ်သို့ တက်ပြီးလျှင် လေသာတံခါး၌ လေညှင်း ခံလျက် မြို့၏သာယာပုံကို ကြည့်ရှုနေလေသည်၊ ထိုအချိန်၌ သာတာ ဂိရ, ဟေမဝတမည်သော နတ်စစ်သူကြီး နှစ်ယောက်တို့သည် နောက်ပါ အခြွေအရံ ငါးရာစီနှင့်အတူ ထိုပြာသာဒ်၏ အထက် ကောင်းကင်ဝယ် ဆုံမိကြလေသည်။

နတ်စစ်သူကြီးများ၏ ရှေးအဖြစ်။ ။ ထိုနတ်စစ်သူကြီး နှစ်ယောက်တို့သည် ကဿပမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီး သောအခါ ရဟန်းပြုကြ၍ ပိဋကကျွမ်းကျင်သော ပညာရှိသူတော် ကောင်းကြီးများဖြစ်ခဲ့ကြလေသည်၊ တပါးတပါးလျှင် အခြွေအရံ ငါးရာစီရှိ၏။ ဝိနည်းဆုံးဖြတ်မှု၌ အလွန်ကျွမ်းကျင်တော်မူကြသည်၊ တနေ့သ၌ကား- ဓမ္မဝါဒီ (မတရားပြောလေ့ရှိသော ရဟန်း တပါးသည်) သူ့မှာရှိနေသော အမှုတခုကြောင့် ထိုဆရာတော်တို့ အထံသို့လာ၍ တပည့်ခံလေသည်။

အဓမ္မဝါဒီက တောင်းပန်။ ။ ထိုရဟန်းသည် သူ့အမှုကို အခြားရဟန်းက တရားစွဲလျှင် သူရှုံးမည်ကိုမြင်၍ (ထိုတရားကို အဆုံးအဖြတ်မပေးဖို့ရန်) အဖန်ဖန်တောင်းပန်၏၊ ဆရာတော်ကြီး ၂ပါးလည်း ပဌမ၌ ထိုရဟန်းတောင်းပန်သည်ကို လက်မခံကြပါ၊ သို့သော် ထပ်ကာထပ်ကာ တောင်းပန်သောကြောင့် တပည့်လည်း

www.dhammaransi.com

ဖြစ်နေသော ထိုရဟန်းကို ငဲ့ညှာသောအားဖြင့် အခြားရဟန်းက တရားစွဲလာသောအခါ ထိုအမှုကို လက်မခံဘဲ ရှောင်လွှဲနေလိုက်ကြ၏၊ ထိုအဂတိလိုက်မှုကြောင့် ဓမ္မဝါဒီ ရဟန်းကောင်းကလေးသည် "ယခုအခါမှ သာသနာတော်ကြီးကွယ်ပါပေါ့" ဟုပြောဆို ငိုကြွေးရာ၏၊ ဆရာတော်ကြီး၂ပါးလည်း ထိုအခါကျမှ နောင်တရ၍ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ကြလေသည်။

ဆရာတော်ကြီး၂ပါးယက္ခဖြစ်။ ။ အချိန်ကျ၍ ပြန်လွန်တော်မူကြသော အခါ သီလ သမာဓိ ပညာရှိပုံအတိုင်းဖြစ်ရလျှင် အထက်နတ်ပြည်၌ ဖြစ်နိုင်စရာရှိ၏၊ သို့သော် အဂတိလိုက်မှုအပြစ်ကြောင့် အထက်နတ်ပြည်၌ မဖြစ်နိုင်ဘဲ ဆရာတော်တစ်ပါးသည် ဟိမဝန္တာဝယ် ဟေမဝတတောင်၌ ယက္ခအမျိုးတွင် ပါဝင်သော နတ်စစ်သူကြီးဖြစ်၏၊ ဆရာတော်တစ်ပါးကား မဇ္ဈိမဒေသ၌ သာတတောင်ဝယ် သာတာဂိရမည်သော နတ်စစ်သူကြီး ဖြစ်လေသည်၊ သူတို့၏ တပည့်များလည်း ဆရာကြီးများအပေါ်၌ သံယောဇဉ်ရှိကြသောကြောင့် ထိုနတ်စစ်သူကြီး၏ အထံ၌ အခြွေအရံ နတ်စစ်သားများ ဖြစ်ကြလေသည်။

တွေ့ဆုံကြခြင်း။ ။ ထိုနတ်စစ်သူကြီးနှစ်ယောက်တို့သည် ဟိမဝန္တာဝယ် စည်းဝေးနေကျဖြစ်သော နတ်အစည်းအဝေး၌ တွေ့ဆုံကြသောအခါ တစ်ယောက်က တစ်ယောက်ကို မှတ်မိကြသဖြင့် ကဿပဘုရားသာသနာတော်ဝယ် အနှစ်၂သောင်းကြာအောင် ရဟန်းဘဝ၌ တရားဖြင့်နေခဲ့ကြပါလျက် အောက်တန်းယက္ခမျိုးမှာ ဖြစ်ရပုံကိုတွေးကာ ၂ယောက်လုံး ဆွေးရာကြလေ၏၊ ထို့နောက်

www.dhammaransi.com

"မိမိနေရာဒေသ၌ အထူးအဆန်းတွေ့ရလျှင် အကြောင်းကြားကြစတမ်း" ဟုကတိထားလျက် အချင်းချင်း ကူးလူးဆက်ဆံရင်းပင် ငါတို့၏ ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်သို့ ရောက်လာကြလေသည်။

ဆုံမိခြင်း၏အကြောင်း။ ။ ဘုရားရှင်သည် ဝါဆိုလပြည့်နေ့၌ မိဂဒါဝုန်တောဝယ် ဓမ္မစကြာတရားကို ဟောတော်မူ၏၊ ထိုဟောတော်မူရာအရပ်သို့ ဟိမဝန္တာ၌နေသော ဟေမဝတနတ်သည် မရောက်လာ၊ ဟိမဝန္တာ၌ကား အခါတိုင်းထက် ထူးခြားသော သာယာကြည်နူးဖွယ်တွေ ဖြစ်နေသောကြောင့် ဟေမဝတနတ်စစ်သူကြီးသည် ထိုကြည်နူးဖွယ်ကို မိတ်ဆွေ သာတာဂိရနတ်အား ပြလိုသည့်အတွက် နောက်ပါ အခြံအရံများနှင့်အတူ သာတာဂိရနတ်ဆီသို့ ထွက်ခဲ့လေသည်၊ သာတာဂိရနတ်လည်း ဘုရားရှင်၏ ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ကြားနာပြီးသောအခါ မိမိမိတ်ဆွေအား ဘုရားရှင်၏အကြောင်းကို ပြောပြလိုသည့်အတွက် ဟေမဝတနတ်ရှိရာသို့ နောက်ပါနတ်များနှင့်အတူ ခရီးထွက်ခဲ့လေသည်၊ ထိုသို့ အသီးသီး ကိုယ့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ခရီးထွက်လာခဲ့ကြစဉ် ကာဠီသဒ္ဓေးသွီးနေရာ ပြာသာဒ်၏ အထက်ကောင်းကင်အရပ်၌ ဆုံမိကြလေသည်။

ဘုရားပူဇော်ခြင်း။ ။ တွေ့လျှင်တွေ့ခြင်း ဟေမဝနတ်က စ၍ ဟိမဝန္တာ၌ ထူးထူးခြားခြား အံ့သြဖွယ်ဖြစ်နေသောကြောင့် မိတ်ဆွေအားမြင်စေလို၍ အခေါ်လာရကြောင်းကို ပြောသော အခါ သာတာဂိရနတ်က ပြန်၍ ပြောသည်မှာ .... မိတ်ဆွေ ..... ဟိမဝန္တာ တစ်နေရာ၌သာ ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်သည် မဟုတ်ပါ၊

www.dhammaransi.com

တစ်ကမ္ဘာလုံးပင် ထူးထူးခြားခြား အံ့ဩဖွယ်တွေ ဖြစ်နေပါသည်၊ လောက၌ အလုံးစုံကို အကုန်သိနိုင်သော ဗုဒ္ဓရှင်တော် ထွန်းပေါ်နေပါပြီ၊ ယနေ့ ဓမ္မစကြာတရားဦး ဟောတော်မူရာ နေ့ထူးနေ့မြတ်ဖြစ်သောကြောင့် လောကဓာတ် တစ်သောင်းလုံးဝယ် အံ့ဩဖွယ်သာယာမှုတွေ ဖြစ်နေပါသည်၊ အံ့ဩဖွယ်တွေ ဖြစ်၍နေတုန်းဝယ် တရားနာဖို့အကောင်းဆုံးလည်းဖြစ်သော လပြည့်နေ့မှာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဂေါတမဘုရားရှင်ကို ဖူးမြင်ဖို့ရာ လိုက်ခဲ့ပါ။

ချက်ခြင်းမလိုက်။ ။ ဟေမဝတနတ်သည် သာတာဂိရနတ်ထက် တန်ခိုးလည်းကြီး၏၊ ပညာလည်းထက်၏၊ ထို့ကြောင့် သာတာဂိရနတ်က ဘုရားဖူးလိုက်ဖို့ခေါ်ပါသော်လည်း ချက်ခြင်းဝန်မခံသေး၊ လောက၌ ဘုရားအတု တရားအတုတွေ များသောကြောင့် ဘုရားအတုကို ဖူးမိလျှင် မိမိပါ ရှက်စရာဖြစ်သောကြောင့် ဘုရားစစ်-မစစ်ကို သိဖို့ရန် မေးခွန်းများစွာ မေးမြန်းလေသည်။

ဟေမဝတမေး။ ။ အိုသာတာဂိရ…ဘယ့်နှယ်ပါလဲ အသင်၏ "ဗုဒ္ဓ"ဆိုသူသည် သတ္တဝါတို့အပေါ်၌ အရင်းအဖျားမခွဲခြားဘဲ စိတ်ကောင်းနှလုံးကောင်း ထားနိုင်ပါရဲ့လား၊ ‥ ကောင်းသော ဣဋ္ဌာရုံနှင့် တွေ့သောအခါ ဝမ်းသာအားရ သောမနဿ လောဘ မဖြစ်ဘဲ, မကောင်းသော အနိဋ္ဌာရုံနှင့်တွေ့သောအခါလည်း ဝမ်းနည်းပက်လက် မနှစ်သက်သော ဒေါမနဿ ဒေါသ မဖြစ်ဘဲ, မိမိ၏ ကောင်းသောအလိုအတိုင်းစိတ်ကိုထားနိုင်ပါ၏လော။

သာတာဂိရိဖြေ။ ။ (ဤသို့ မေးသောအခါ သာတာဂိရနတ်သည် ဘုရားရှင်ကိုဖူးမြင်ခဲ့ရပြီးဖြစ်၍ "ဘုရားရှင်၌ ကောင်းသော

www.dhammaransi.com

ဂုဏ်များအပြည့်အစုံရှိနိုင်သည်” ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ရဲရဲဝံ့ဝံ့ဖြေသည်၊) အိုဟေမဝတ...ကျွန်ုပ်၏ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သတ္တဝါတို့အပေါ်၌ အရင်းအဖျား မခွဲခြားဘဲ စိတ်ကောင်းနှလုံးကောင်း ထားတော်မူပါသည်၊ ဣဋ္ဌာရုံနှင့် တွေ့သောအခါ ဝမ်းသာအားရ လောဘမဖြစ်ဘဲ, အနိဋ္ဌာရုံနှင့် တွေ့သောအခါလည်း ဝမ်းနည်း ပက်လက်မနှစ်သက်သော ဒေါသ ဒေါမနဿဖြစ်တော်မမူပါ၊ မိမိ အလိုအတိုင်းစိတ်ကို ကောင်းအောင်ထားတော်မူနိုင်ပါသည်။

ဟေမဝတမေး။ ။ အိုသာတာဂိရ... မေးပါရစေဦး၊ မိတ်ဆွေ၏ ဗုဒ္ဓဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သူ့ဥစ္စာကို မတရားယူခြင်း ဟူသော အဒိန္နာဒါနမှ ရှောင်ပါ၏လော၊ သတ္တဝါတို့၌ ညှင်းဆဲမှု မရှိအောင် စောင့်စည်းလျက် ပါဏာတိပါတမှ ရှောင်ပါ၏လော၊ မိန်းမတို့နှင့်ကင်းကွာ၍ အဗြဟ္မစရိယမှ ရှောင်ပါ၏လော၊ (ကာယ ဒုစရိုက်သုံးပါးမှ ရှောင်ပါ၏လောဟု မေးသည်၊) ထိုကာယဒုစရိုက် သုံးပါးမှ ဝေးစွာရှောင်ကြဉ်ကာ ဈာန်ဝင်စားနိုင်ပါ၏လော။

သာတာဂိရဖြေ။ ။ အိုဟေမဝတ... ကျွန်ုပ်၏ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် မလှူဒါန်း မပေးကမ်းအပ်သော သူ့ဥစ္စာကို ယူတော်မမူဘဲ အဒိန္နာ ဒါနအမှုမှ စင်ကြယ်တော်မူပါသည်၊ သတ္တဝါတို့အပေါ်၌ မေတ္တာ ကရုဏာဖြင့် ညှာတာစောင့်ရှောက်တော်မူကာ ပါဏာတိပါတ အမှုမှလည်း စင်ကြယ်တော်မူပါသည်၊ မိန်းမတို့နှင့် ကင်းဝေးတော် မူကာ အဗြဟ္မစရိယမှ လည်းစင်ကြယ်တော်မူပါသည်၊ ထိုဒုစရိုက် သုံးဖြာ ရှောင်ကြဉ်ကာဖြင့် ဘာဝနာမှန်မှန် ပွားသောကြောင့် ဈာန် တရားမှလည်း ကင်းဝေးတော်မမူပါ။

www.dhammaransi.com

ဟေမဝတမေး။ ။ အိုသာတာဂိရ······မေးပါရစေဦး၊ မိတ်ဆွေ၏ ဗုဒ္ဓဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မုသားစကားကို မပြောဘဲ ရှောင်ပါ၏လော၊ သူတစ်ပါးကို နှိပ်စက်လို၍ ဆဲဆိုခြင်းဟူသောဖရုသ ဝါစာမှရှောင်ပါ၏လော၊ ချစ်သူနှစ်ယောက်ကွဲသွားလောက်အောင် မကောင်းသော ပိသုဏဝါစာကိုလည်း မပြောဆိုဘဲ ရှောင်လွှဲပါ၏လော၊ အကျိုးမရှိ အနက်အဓိပ္ပါယ်မရှိ၍ အဆန်မပါသော စပါး အပိန်အဖျင်းပမာ ပိန်ဖျင်းသော အပျက်အချော် ပျော်ရရုံဖြစ်သော သမ္ဖပ္ပလာပစကားကိုလည်း မပြောဆိုဘဲ ရှောင်လွှဲပါ၏လော။ [ဤသို့ ဝစီဒုစရိုက်မှ စင်ကြယ်- မစင်ကြယ်ကို မေးသည်။]

သာတာဂိရဖြေ။ ။ အိုဟေမဝတ··· ကျွန်ုပ်၏ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သူတစ်ပါးတို့အထင်မှားအောင် ဘယ်သောအခါမှ မုသားမပြောပါ၊ သူတပါးကို နှိပ်စက်လို၍ ဆဲဆိုသောဖရုသဝါစာကိုလည်း မပြောပါ၊ ချစ်သူ၂ ယောက်ကွဲသွားအောင် ကုန်းတိုက်သော (ရန်တိုက်သော) စကားကိုလည်းမပြောပါ၊ ကလေးသူငယ်များနှင့် လူဖျင်းလူပေါ့တို့ နားထောင်၍ကောင်းရုံသာဖြစ်သော (အနက်အဓိပ္ပါယ်မရှိ အကျိုး မရှိသော) အပျက်အချော် ပျော်ရုံသာဖြစ်သော သမ္ဖပ္ပလာပလစကား ကိုလည်း ဘယ်အခါမျှ ပြောတော်မမူဘဲ ဝစီဒုစရိုက် လေးပါးမှ ရှောင်တော်မူပါသည်။

ဟေမဝတမေး။ ။ အိုသာတာဂိရ····မိတ်ဆွေ၏ ဗုဒ္ဓဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်၌ အဘိဇ္ဈာဖြင့် မမက်မောဘဲ ရှောင်လွှဲနိုင်ပါ၏လော၊ ဒေါသဗျာပါဒကင်း၍ ကြည်လင် သန့်ရှင်း သောစိတ်ရှိပါ၏လော၊ မိစ္ဆာမောဟကိုကျော်လွန်ကာ သမ္မာအယူ

www.dhammaransi.com

ရှိပါ၏လော၊ သိဖွယ်မြင်ဖွယ် အသွယ်သွယ်တို့၌ ဉာဏ်စက္ခုဖြင့် ကြည့်ရှုထင်ထင် သိမြင်နိုင်ပါ၏လော။ [ဤပြဿနာဖြင့်"မနေကံ သုံးပါးမှ စင်ကြယ်၍ သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရှိပါ၏လော" ဟုမေးလိုရင်း ဖြစ်သည်။]

သာတာဂိရဖြေ။ ။ အိုဟေမဝတ . . . . ကျွန်ုပ်၏ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် နှစ်သက်ဖွယ်ရာငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌ အဘိဇ္ဈာ တဏှာ လောဘဖြင့် သာယာနှစ်သက် တပ်မက်ခင်မင် လိုချင်မှုမရှိပါ။ စိတ်တော်သည် ဒေါသဗျာပါဒကင်း၍ အမြဲသန့်ရှင်းကြည်လင်နေပါ၏။ ထိုထိုအယူဝါဒ၌ မိစ္ဆာမဖြစ်နိုင်အောင် မောဟကိုလည်းလွန်တော်မူပါပြီ၊ သိဖွယ်ဟူသမျှတို့၌ ဉာဏ်စက္ခုဖြင့် ကြည့်ရှုထင်ထင် မြင်တော်မူပါသည်။

ဟေမဝတမေး။ ။ (ဟေမဝတနတ်မင်းသည် ရှေးရဟန်းဘဝတုန်းက ဘုရားအကြောင်းအရာတို့ကို ကောင်းစွာသိခဲ့ဖူးသူဖြစ်ရကား ဘုရားအစစ်၌ရှိထိုက်သော ဂုဏ်တော်များကို မေးမြန်းပြန်သည်၊) အိုသာတာဂိရ . . . ထိုဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဝိဇ္ဇာနှင့်ပြည့်စုံပါ၏လော၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော အကျင့်စရဏနှင့် ပြည့်စုံပါ၏လော၊ ကိလေသာအာသဝေါ ကုန်ခမ်းပါပြီလော၊ နောက်တဖန် ဖြစ်ဖို့ရာ ဘဝရှိပါသေးသလော။

သာတာဂိရဖြေ။ ။ အိုဟေမဝတ . . . . ကျွန်ုပ်၏ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဝိဇ္ဇာဉာဏ်နှင့်လည်းပြည့်စုံပါ၏၊ အကျင့်စရဏလည်း သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ပါ၏၊ ကိလေသာအာသဝေါတို့လည်း ကုန်ပါပြီ၊ နောက်ဘဝလည်းမရှိတော့ပါ။

www.dhammaransi.com

သောတာပန်တည်ကြခြင်း။ ။ ထိုသို့မေးဖြေပြီးသောအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ကာယကံ ဝစီကံ မနောကံ သုံးပါးလုံး သန့်ရှင်း စင်ကြယ်တော်မူပုံကိုလည်းကောင်း, ဝိဇ္ဇာစရဏနှင့် ပြည့်စုံတော်မူပုံကိုလည်းကောင်း, ကိလေသာအာသဝေါကုန်ခမ်း၍ ရဟန္တာဖြစ်ပုံကိုလည်းကောင်း, သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်စက္ခုဖြင့် အရာရာကို ကြည့်ရှု ထင်ထင် သိမြင်တော်မူပုံကိုရင်း, နောက်ထပ်ဖြစ်ဘို့ရာ ဘဝအ သစ်မရှိပုံကိုလည်းကောင်း သိရသောကြောင့် "သည်အတိုင်းပြည့် စုံလျှင် အသင်ချီးမွမ်းတာ မှန်ပါပေတယ်"ဟု ဝန်ခံလေသည်၊ ထို့နောက် ဘုရားအထံသို့ သွားကြ၍ တရားနာရသောအခါ အခြွေအရံ နတ်စစ်သား တစ်ထောင်တို့နှင့် အတူ သောတာပန်တည် ကြလေသည်၊– သုတ္တနိပါတ်, ဟေဝမတသုတ် အဋ္ဌကထာ။

ကာဠီသောတာပန်တည်ခြင်း။ ။ ကာဠီအမျိုးသမီးသည် ထို နတ်စစ်သူကြီးနှစ်ယောက်တို့၏ မေးကြ ဖြေကြရာဝယ် ဘုရားဂုဏ် တော်များကို အစအဆုံး နားစိုက်နေ၏၊ ထိုသို့ နားထောင်ရင်း နားထောင်ရင်းပင် "အော်...ဗုဒ္ဓဆိုတာ ဤမျှလောက် ထူးခြားသော ဂုဏ်တော်များနှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါတကား"ဟု တွေးကာ လွန်စွာ နှစ်သက်သော ပီတိဖြစ်လာ၏၊ ထိုဘုရားဂုဏ်တော်ကို အာရုံပြုသော ပီတိအဟုန်ကြောင့် သောတာပန်တို့ ပယ်ထိုက်သော ကိလေသာ နီဝရဏတွေ ကင်းကွာ၍ ထိုနေရာ၌ပင် သောတာပန်ဖြစ်ရပေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ဤကာဠီအမျိုးသမီးသည် ဘုရားရှင်ကို မမြင်ဖူး သေး၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ရှုဖို့ရန် ဝိပဿနာကို သူ့ကိုယ်တိုင် ကြားနာဖို့မှာ သာ၍ဝေးသေး၏၊ သို့ပါလျက် ထိုနတ်စစ်သူကြီး တို့၏ အမေးအဖြေစကား၌ ဘုရားရှင်၏ဂုဏ်တော်များကို ကြားရ

www.dhammaransi.com

ရုံမှုဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို မှန်း၍ကြည်ညိုကာ ရွှင်လန်းသော ပီတိဖြင့် ကိလေသာ တစ်ချို့ကိုခွာ၍ အရိယာ ဥပါသိကာ ဖြစ်နိုင်သည်မှာ ထူးခြားသော မှတ်သားဖွယ် ဖြစ်ပါပေသည်။

သောတာပန်ပယ်နိုင်သော အကုသိုလ်များ။ ။ ဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ်သည် ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကံဆိုတာမရှိ၊ ထိုကံ၏ အကျိုးလည်းမရှိ၊ အလုံးစုံကိုအကုန်သိသော ဗုဒ္ဓဆိုတာမရှိ၊ ဤသို့စသော အားဖြင့်အရှိကို"မရှိ" ဟုယူမှား၏။ သောတာပန်သည် ထိုဒိဋ္ဌိကို ပယ်နိုင်၏။ ဝိစိကိစ္ဆာအကုသိုလ်သည် ဗုဒ္ဓ၌လည်းကောင်း, ဗုဒ္ဓဟော တော်မူအပ်သော တရားတော်၌လည်းကောင်း, အရယာဖြစ်ပြီးသော သံဃာတော် ၌လည်းကောင်း,ယုံမှားသံသယဖြစ်နေ၏။"ဤဘဝအပြင် နောက်နောက် ဘဝတွေရှိသေး၏, ဤလူ့ဘဝအပြင်ငရဲပြိတ္တာ နတ်ပြဟ္မာဘဝ တွေရှိသေး၏" ဟုဆိုရာ၌လည်းကောင်းကောင်းမယုံ၊ သောတာပန် ဖြစ်သူသည် ဝိစိကိစ္ဆာကိုလည်း ပယ်နိုင်ပြီ။

ဣဿာမစ္ဆရိယမာယာသာဠေယျ။ ။ သောတာပန်သည် ကိုယ့်ထက်သာ မနာလိုသော ဣဿာနှင့် ကိုယ့်လိုကြီးပွားမည်ကို မလိုလားသော မစ္ဆရိယကိုလည်း ပယ်နိုင်၏။ မိမိမှာ ရှိနေသော အပြစ်ကို "အပြစ်မရှိ" ဟုထင်အောင် ဟန်ဆောင်တတ်သော သဘောကို "မာယာ"ဟုခေါ်၏။ မိမိမှာ မရှိသောဂုဏ်ကို ရှိဟန် ဆောင်သော သဘောကို "သာဠေယျ"ဟုခေါ်၏။ ထို "မာယာ သာဠေယျ"ဟူသော ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲမှုကိုလည်း ပယ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် သောတာပန်ဟူသမျှ ရိုးသားဖြောင့်မတ်စွာ ဥဇုပ္ပဋိပန္န ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကြပေသည်။

www.dhammaransi.com

သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း။ ။ ဤကာဠီအမျိုးသမီး၏ သောတာပန်ဖြစ်ပုံနှင့်စပ်၍ သောတာပန်ဖြစ်နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်းသိထိုက်ပါသည်။ (၁) သူတော်ကောင်းတို့ကို ဆည်းကပ်ရခြင်း၊ [သပ္ပုရိယသံသေဝ၊] (၂) သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို ကြားနာရခြင်း၊ [သဒ္ဓမ္မဿဝန၊] (၃) ကောင်းသော နှလုံးသွင်းရှိခြင်း၊ [ယောနိသောမနသိကာရ၊] (၄) လောကုတ္တရာတရားနှင့် သင့်လျော်သော အကျင့်ကိုကျင့်ခြင်း၊ [ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိ၊] ဤလေးပါးသည် သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဂုဏ်အင်္ဂါများဖြစ်သည်။ [မဟာဝဂ္ဂ- သောတာပတ္တိသံယုတ်, ၅-သုတ် ပါဠိတော်။]

ကာဠီ၌ ထိုဂုဏ်များရှိပုံ။ ။ ကာဠီအမျိုးသမီးသည် ထိုညဉ့်အခါဝယ် (၁)ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အကြောင်းအရာကို မေး-ဖြေမည့် နတ်စစ်သူကြီးများနှင့် အဆင်သင့်ကြုံကြိုက်၏၊ ထိုသို့ကြုံကြိုက်ခြင်းသည်ပင် သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းမိခြင်းဖြစ်သည်၊ (၂)ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်များကို ကြားနာရခြင်းသည် သူတော်ကောင်းတရားကို နာရခြင်းပင်တည်း၊ (၃) ထိုဂုဏ်တော်ကို စိတ်စိုက်၍ နားထောင်လိုခြင်းသည် ကောင်းသောနှလုံးသွင်းခြင်းဖြစ်၏၊ (၄) ထိုနှလုံးသွင်းအားလျော်စွာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြင့် ရိုသေစွာ နားစိုက်နေခြင်းသည် လေကုတ္တရာတရားနှင့် သင့်လျော်သော အကျင့်ကိုကျင့်ခြင်းဖြစ်၏၊ ဤသို့သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းအင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့်လည်းကောင်း, ရှေးရှေးကလည်း ကမ္ဘာတစ်သိန်းမျှ ပါရမီဖြည့်ခဲ့ဖူးသောကြောင့်လည်းကောင်း, ကာဠီအမျိုး သမီးသည် လွယ်ကူစွာဖြင့် သောတာပန်ဖြစ်ရပေသည်။

www.dhammaransi.com

သောတာပန်လက္ခဏာ။ ။ "သောတာပန်ဖြစ်သူ" ဟုအသိအမှတ်ပြုဖို့ရာ အင်္ဂါလက္ခဏာသည် (၁)ဘုရားရှင်၌ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍ကြည်ညိုခြင်း၊ (၂) ဘုရားရှင်ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်နှင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားတော်တို့၌ ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်း၊ (၃)အရိယာဖြစ်သော သံဃာတော်၌ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်း၊ (၄) ငါးပါးသီလ မပြတ်မကျိုးမညှိုးဘဲ သမာဓိ၏ အခြေခံဖြစ်ခြင်း၊ ဤ၄ပါးသည် သောတာပန်၏ အင်္ဂါ လက္ခဏာပင်တည်း၊ [မဟာဝဂ္ဂ- သောတာပတ္တိသံယုတ်ပါဠိတော်၊]

ကာဠို၏သောတာပန်လက္ခဏာ။ ။ ကာဠိုအမျိုးသမီး၌ ထိုလက္ခဏာ လေးပါးတွင် (၁) ဘုရားရှင်၌ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းဟူသော ပဌမလက္ခဏာသည် ပီတိဖြစ်လောက်အောင် ကြည်ညိုခြင်းအားဖြင့် ထင်ရှား၏၊ (၂) သူ့ကိုယ်တိုင်သောတာပန် ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်မြင်ရသောကြောင့် တရားတော်၌ ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းလည်း ထင်ရှား၏။

(၃) ထိုအချိန်၌ အရိယာသံဃာတော် မရှိသေး၍ အရိယာ သံဃာကို ကြည်ညိုမှု မထင်ရှားသေးသော်လည်း အရိယာသံဃာ တော်ကို ဖူးမျှော်ရသောအခါ ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုမည် သာ၊ သူ၏ကိုယ်ဝန်သည်ပင် ဖွားမြင်၍ ကြီးရင့်သောအခါ "အရှင် သောဏ" မည်သော ရဟန္တာဖြစ်ပါလိမ့်မည်၊ ကာဠိုသည် ပင်ကိုယ် အားဖြင့် ငါးပါးသီလ လုံခြုံနေသူဖြစ်၍ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသော အခါ၌ကား သာ၍ပင် စင်ကြယ်မည်သာ၊ ထို့ကြောင့် ကာဠို၌ သောတာပန်လက္ခဏာ အပြည့်အစုံရှိပြီဟုမှတ်ပါ။

www.dhammaransi.com

သက်ဝင်ယုံကြည်ပုံ။ ။ သောတာပန်ဖြစ်သူတို့၏ ဘုရားရှင်ကို ယုံကြည်ခြင်းသည်လည်းကောင်း, တရားတော် အရိယာဖြစ်ပြီးသော သံဃာ တော်ကိုယုံကြည်ခြင်းသည်လည်းကောင်း အပေါ်ယံသာမက, ဂုဏ်တော်များ တိုင်အောင်ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်၍ ယုံကြည်ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုယုံကြည် မှုသည် အလွန်ခိုင်မြဲ၏။ ထို့ကြောင့် "အဝေစ္စပသန္န–ဉာဏ်ဖြင့် ဂုဏ်တော်တို့သို့ သက်ဝင်၍ ယုံကြည်ခြင်း" ဟုလည်းကောင်း, "အစလသဒ္ဓါ– သူတစ်ပါးက မယုံကြည်အောင်လှုပ်သော်လည်း မလှုပ်မယိုင်မြဲခိုင် သောယုံကြည်ခြင်း" ဟုလည်းကောင်း ခေါ်ရ၏။ ထို ယုံကြည်မှုမျိုးသည် သောတာပန်စစ်၌ဖြစ်နိုင်၏။ ဗုဒ္ဓတရားတော်ကို ကျကျနနသိနေ သောပုထုဇဉ် သူတော်ကောင်းများ၌လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

သုရမ္ဗဋ္ဌကာ၏ယုံကြည်ပုံ။ ။ သာဝတ္ထိမြို့ဝယ် "သုရမ္ဗဋ္ဌက" မည်သော အမျိုးသားတစ်ယောက်ရှိ၏။ မူလက တိတ္ထိဆရာကြီးများ၏ တပည့် ဒါယကာ ဖြစ်သူတည်း၊ တစ်နေ့သ၌ ဘုရားရှင်သည်သူ၏ အိမ်ပေါက်သို့ ဆွမ်းခံကြွရောက်တော်မူ၏၊ သုရမ္ဗဋ္ဌကသည် ဘုရား ရှင်၏အမျိုးမြတ်ပုံ, အများကကြည်ညိုပုံကိုထောက်၍ မလှူဘဲနေလျှင် မသင့်သောကြောင့် ဘုရားရှင်၏သပိတ်တော်ကိုယူကာ အိမ်သို့ပင့်၍ ဆွမ်းကပ်လေသည်၊ ဘုရားရှင်သည် ဆွမ်းဘုဉ်းပေး၍ ပြီးသောအခါ သုရမ္ဗဋ္ဌကအားတရားတော်ကိုဟောတော်မူ၏၊ တရားတော်၏အဆုံး တွင် သောတာပန်တည်လေသည်။ (အင်္ဂုတ္တိုရ် ဧတဒဂ္ဂဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ)၊

မာရ်နတ်လာ၍စမ်းပုံ။ ။ ဘုရားပြန်ကြွသွားသောအခါ မာရ်နတ်သည် သုရမ္ဗဋ္ဌကကို တရားထူးရ–မရစုံစမ်းလို၍ ဘုရား ပုံတော်သဏ္ဌာန် (တူနိုင်သမျှတူအောင်) ဖန်ဆင်းပြီးလျှင် သုရမ္ဗဋ္ဌက

www.dhammaransi.com

အိမ်ပေါက်သို့သွားလေ၏။ သုရမ္ဗဋ္ဌကသည် "ဘုရားရှင် ပြန်ကြွလာသည်" ဟုကြား၍ အိမ်ပေါက်သို့ သွားကာ ကြွလာခြင်း၏ အကြောင်းကို မေးလျှောက်သောအခါ "သုရမ္ဗဋ္ဌက.... တရားဟောတုန်းကအလုံးစုံသော ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဖြစ်ကြတယ်" လို့အမှတ်တမဲ့ ဟောလိုက်မိတယ်၊ အဲဒီအတိုင်း မဟုတ်ဘူး၊ တစ်ချို့ခန္ဓာများကတော့ "နိစ္စ, ဓုဝ, သဿတ (မြဲခြင်း ခိုင်ခံ့ခြင်း အခါခပ်သိမ်းထင်ရှားရှိခြင်း) သဘောရှိကြတယ်" ဟု ပြောလေသည်၊ ထိုအခါ " ဗုဒ္ဓရှင်တော်သည် အမှတ်တမဲ့ ဟောတော်မမူတန်ရာ" ဟုစဉ်းစား၍ "အသင်မာရ်နတ် မဟုတ်လား" ဟု မေးသောအခါ ဟုတ်ကြောင်းကိုဝန်ခံ၍ ကွယ်ပျောက်လေသည်။

အရိယာနှစ်သက်အပ်သော ငါးပါးသီလ။ ။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ရှေးရှေးလူကြီးသူမတို့ ခါးဝတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ ဘယ်အခါမှ မကျိုး မပေါက်အောင် စောင့်အပ်ခဲ့သော ငါးပါးသီလသည် အရိယာဖြစ်ပြီးသော သူတော်ကောင်းတို့ နှစ်သက်အပ်သောသီလ ဖြစ်၏။ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသူသည် နောက်ဘဝသို့ရောက်၍ မိမိကိုယ်ကို သောတာပန်မှန်း မသိစေကာမူ ဤငါးပါးသီလကိုတော့ အကျိုးအပေါက်မဖြစ်ရအောင် အမြဲစောင့်ရှောက်တော့၏။

ထို့ကြောင့် ပုထုဇဉ်ပင်ဖြစ်သော်လည်း မိမိကိုယ်ကို အရိယာလို သဘောထား၍ အရာရာစောင့်စည်းနေသော အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီး ဟူသမျှတို့သည် အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော ဤငါးပါးသီလကို အထူးစောင့်ထိန်းကြပါ၊ သောတာပန်ဖြစ်သူတို့ အပါယ်မကျခြင်းမှာ ဤငါးပါးသီလကြောင့်သာ ဖြစ်ပါသည်။

www.dhammaransi.com

သောတာပန်နှင့်တူသူများ။ ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မြန်မာလူမျိုး တစ်ချို့သည် သောတာပန်အဖြစ်သို့ မရောက်သေးသော်လည်း ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာကို ယုံကြည်မှု၌ သောတာပန်လောက်နီးနီး ခရီးရောက်ကြ ပေသည်၊ "အသင်၏ဗုဒ္ဓကို ဗုဒ္ဓမဟုတ်ပါဘူး"ဟုပြောပါ၊ "ပြောလျှင် သင့်အား မည်သည့်အကျိုးကျေးဇူးကို ပေးပါမည်၊ မပြောလျှင် အသင်၏ အသက်ကိုသတ်မည်" ဟုအာဏာရှင်ဖြစ်သူက အတင်း နိုင်းစေကာမူ များစွာသောမြန်မာလူမျိုးတို့သည် ဘုရားရှင်တော်ကို "ဗုဒ္ဓမဟုတ်"ဟု မပြောနိုင်ကြ၊ အသက်ကိုပင် အသေခံကြလိမ့်မည်၊

နဝကအငုံတွဲရှိ။ ။ အကြင်အမျိုးအိမ်၌ ရတနာ၃ပါးကို ယုံကြည်သောသရဏဂုံနှင့် ငါးပါးသီလတည်မြဲ၏၊ စာရေးတံမဲချ၍ လှူအပ်သော သံဃိကဆွမ်းဒါန, တစ်ပက္ခတစ်ခါ လှူအပ်သော သံဃိက ဆွမ်းဒါနလည်းရှိ၏၊ [မြန်မာတို့၌ကား နေ့စဉ်သံဃိကဆွမ်းဒါန ပင်ရှိနေသည်။] ဝါကျွတ်သင်္ကန်းဒါနရှိ၏၊ ရေတွင်း (သို့မဟုတ်) ရေကန်ဒါနလည်းရှိ၏၊ သံဃိကကျောင်းဒါနလည်းရှိ၏ ထိုအမျိုး အိမ်သည် သောတာပန်နှင့်တူစွာ လားရာဂတိကောင်းဖို့ သေချာ ၏။ -သီဟနာဒဝဂ်, သဉပါဒိသေသ သုတ်အဋ္ဌကထာ။

အဓိကရုဏ်းတုန်းကဖြစ်ခဲ့ပုံ။ ။ အတော်ကြာသောအခါက ဤမြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘာသာရေးအဓိကရုဏ်းတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မဟုတ်သော ဆရာများထံ၌ ဆေးအကု ခံနေကြသော အရေဖျားရောဂါရှိသူတို့သည် " အသက်သေချင်သေ ပါစေ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာကိုတော့ အထိမခံနိုင်ဘူးဗျို့"ဟု ကြွေးကြော်ကာ ထိုဆေးကုဌာနမှ တစ်စုတစ်ဝေးကြီး ထွက်ခွာ၍ ကိုယ်စီ ကိုယ်င ဒုတ်ကိုင်ရှာကြပါသတဲ့။

www.dhammaransi.com

ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကိုသိပါ။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာနှင့် ဘာသာကို လေးစားကြသူ ရဟန်းရှင်လူတို့သည် ဘာသာရေးကိစ္စတိုင်း၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အလိုတော်ကို အတိအကျ သိသင့်ပါသည်၊ (အတိကျသိအောင် အနာဂတ်သာသနာရေးကျမ်း၌ ပြထားပါသည်၊) ထိုသို့ အတိကျသိ၍ အတိကျလုပ်မှသာ မိမိတို့ဘာသာကို မိမိတို့ထိန်းသိမ်းနိုင်စရာရှိပါသည်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အလိုတော်မဟုတ်သော အပိုဒါနများကိုပြု၍ ပွဲလမ်းသဘင်များဖြင့် အပျော်ဘာသာရေးပွဲများလုပ်ကြလျှင် "သံကို သံဖျက်သံချေးတက်" ဆိုသကဲ့သို့ မိမိတို့ အလွန်ယုံကြည်ထားသော မိမိတို့ဘာသာကို မိမိတို့ပင် ဖျက်ရာရောက်ပါလိမ့်မည်။

စိတ်သာရှင်စေ ဘုရားဟော။ ။ယခုခေတ် လူများသည် ရုပ်ခန္ဓာကို လှပအောင် ပြင်ကြ ဆင်ကြသော်လည်း စိတ်ကိုကား လူအများက မမြင်နိုင်သောကြောင့် ပြင်ဆင်လိုသူ နည်းပါးလှ၏ ၊ အမှန်အားဖြင့် ရုပ်ချောဖို့ထက် စိတ်ချောဖို့ကအရေးကြီးပါသည်။ ဘာ့ကြောင့်နည်း....ဤရုပ်ခန္ဓာသည် နောင်ဘဝသို့ ကူးစက်၍မဆက်နိုင်ပါ၊ စိတ်ကား ဤဘဝ၌ လောဘဒေါသကြီးလျှင် ထိုလောဘဒေါသဓာတ်သည် နောက်ဘဝသို့ ဓာတ်ဆက်၍ လောဘကြီးသူ ဒေါသကြီးသူဖြစ်နိုင်၏၊ ဤဘဝ၌ပညာကြီးလျှင် မေတ္တာများလျှင် ထိုဉာဏ်ဓာတ် မေတ္တာဓာတ်သည် နောက်ဘဝသို့ ကူးစက်၍ ဉာဏ်ပညာကြီးသူ, မေတ္တာကရုဏာကြီးသူဖြစ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ရုပ်ကောင်းဖို့ထက် စိတ်ကောင်း-သီလကောင်းဖို့ အရေးကြီးကြောင်း သိသာပါသည်။

www.dhammaransi.com

မဟာနာမ်လျှောက်ပုံ။ ။ ဘုရားရှင်၏ နောင်တော် မဟာနာမ် မင်းက ဘုရားရှင်အားလျှောက်ထားသည်မှာ- မြတ်စွာဘုရား ·· ဒကာတော်သည် မြတ်စွာဘုရားကိုလည်းကောင်း, ရဟန်းတော်များ ကိုလည်းကောင်း, ဖူးမျှော်ပြီး၍ ညနေအခါ ကပိလဝတ်မြို့တွင်းသို့ ဝင်သွားလျှင်လမ်း၌ တွေ့ရသော ဆင်,မြင်း,ရထား, လှည်းလူများကို ရှောင်ရပါသည်၊ ထိုသို့ရှောင်ရင်းတိမ်းရင်းသွားနေခိုက်မှာ ဘုရားတရား သံဃာ တော်များကို သတိမရနိုင်ပါ၊ ထိုအချိန်မျိုး၌ သေသွားရလျှင် အဘယ်ဂတိသို့ ရောက်စရာရှိပါသနည်း၊ ဤသို့လျှောက်သည်။

ဘုရားရှင်ဖြေတော်မူပုံ။ ။ မဟာရာဇာ····· မကြောက်ပါနှင့် မဟာရာဇာ ······ မကြောက်ပါနှင့်၊ အသင်၏အတွက်ဆိုးဝါးသော သေခြင်းမျိုးဖြစ်လိမ့်မည်မဟုတ်ပါ၊ အသင်၏စိတ်ကိုသဒ္ဓါ သီလ သုတ စာဂ ပညာတို့ဖြင့် ကြာမြင့်စွာ ထုံ၍ထားအပ်ပြီး ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်အသင်၏ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ကို ဤဘဝ၌ကျီးလင်းတ ခွေးတို့ စားရစ်ကြလိမ့်မည်၊ သဒ္ဓါ သီလ သုတ စာဂ ပညာတို့ဖြင့် ထုံမွှန်း အပ်သော စိတ်ကား(ဓာတ်ကူးစက်သော အားဖြင့်) အထက်သို့ တက်သွားပါလိမ့်မည်၊ ဥပမာ-ထောပတ်အိုး တစ်လုံးကို နက်လှ စွာသော ရေ၌နှစ်၍ခွဲလိုက်သောအခါ အိုးခြမ်းကွဲတွေ အောက်သို့ ကျသွား၍ ထောပတ်တို့ကား ရေ၏အထက်သို့ ပေါ်တက်လာ သကဲ့သို့ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ (မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်, သရဏာနိဝဂ်)။

ဘုရားလက်ထက်တော်။ ။ သက်တော်ထင်ရှားမြတ်ဘုရားကို ဖူးတွေ့ရသော ပါရမီရှင်တို့သည် လွယ်လွယ်ကူကူဖြင့် သောတာပန် စသော အရိယာများဖြစ်နိုင်ကြ၏၊ ထိုသို့ဖြစ်နိုင်ဖို့ရာ အကြောင်း

www.dhammaransi.com

အင်္ဂါ၄ပါးတို့တွင် …“ သူတော်ကောင်းကို ဆည်းကပ်ရခြင်း ” ဟူသော ပဌမအကြောင်းသည် သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရားကို ဖူးမြင်ရခြင်းအားဖြင့် အလိုလိုပြီးစီး၏၊ “သူတော်ကောင်းတရားကို နာရခြင်း” ဟူသော ဒုတိအကြောင်းလည်း ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင် ဟောတော်မူသောကြောင့် အလိုလိုပြီးစီး၏။ “ ကောင်းသော နှလုံးသွင်းခြင်း” ဟူသော တတိယအကြောင်းလည်း ဗုဒ္ဓကို ကြည်ညိုခြင်းကစ၍ အလိုလိုပြီးစီးနေပါသည်။

စတုတ္ထအကြောင်း။ ။ “လောကုတ္တရာတရားနှင့်လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း” ဟူသော စတုတ္ထအကြောင်းကား ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ကိုယ်တော်တိုင် တရားနာပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုဆန္ဒနှင့် လိုက်လျောသော တရားတော်ကို ဟောတော်မူနေသောကြောင့် တရားတော်ကိုအစဉ်လိုက်၍ စိတ်စိုက်နေခြင်းသည်ပင် ထိုတရားတော်အတိုင်း ကျင့်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်၊ ဤသို့ တရားနာပုဂ္ဂိုလ်များ၌ သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ရာ အကြောင်းအင်္ဂါ ၄ပါးလုံး စုံနေသောကြောင့် အလွယ်တကူဖြင့် သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ် စသော တရားထူးကို ရကြပါသည်။

ပဌမတရားပွဲ တစ်ဆယ့်ရှစ်ကုဋေ။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် မိဂဒါဝုန်တော၌ ပဌမဆုံး ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟောတော်မူ၏၊ ထိုတရားတော်ကို နာဖို့ရန် (ဘုရားအလောင်းတော် ပဋိသန္ဓေနေချိန်ကစ၍) မျှော်နေကြသော နတ်ပြဟ္မာတို့သည် တရားတော်ကို အလွန်သိလိုသော ဆန္ဒဖြင့် စိတ်အားထက်သန်စွာ နာယူနေကြ၏၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သစ္စာ၄ပါး တရားကိုသရုပ်ပေါ်အောင် ထုတ်ဖော်ဟောပြတော်မူ၏၊ ထို့ကြောင့် တရားတော်အဆုံး၀ယ် တစ်ဆယ့်ရှစ်

www.dhammaransi.com

ကုဋ္ဌေအရေအတွက်ရှိသော နတ်ပြဟ္မာတို့နှင့်အတူ အရှင်ကောဏ္ဍည သောတာပန်တည်တော်မူပါသည်။ [ထိုတစ်ဆယ့်ရှစ်ကုဋ္ဌေ အရေ· အတွက်သည် မြန်မာ, ထိုင်း(ယိုးဒယား), လာအို, ကမ္ဘောဒီးယား, သီဟိုဠ်ဟူသော ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံ၌ ရှိကြသော လူဦးရေ ထက်ပင်များ ပါသေးသည်။]

ရေနှစ်အရွယ်အရိယာများ။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာပွင့်တော်မူလာ သောအခါ ပြအပ်ခဲ့သော အကြောင်းများကြောင့် အရိယာဖြစ်ဖို့ အလွန်လွယ်ကူရကား ကျောင်းအမဝိသာခါသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ပဌမဖူးတွေ့ရရာ ရနှစ်အရွယ်မှာပင် သောတာပန် အရိယာဖြစ်၏။ အရှင်ဒဗ္ဗသည် ရနှစ်အရွယ်၌ ရှင်ပြုဖို့ရန် ဆံပင်ချစဉ် သောတာပန် သကဒါဂါမ်အနာဂါမ်ဖြစ်၍ နောက်ဆုံးဆံကို ရိတ်ချသောအခါ ရဟန္တာဖြစ်သည်၊ ပဏ္ဍိတသာမဏေ သုခသာမဏေတို့သည် ရနှစ် အရွယ်၌ အရှင်သာရိပုတြာ အထံမှာပင် ရှင်ပြု၍ အားထုတ်ကြ လေရာ, ထိုနေ့၌ပင် ရဟန္တာဖြစ်ကြသည်၊ သောပါကသာမဏေ စူဠသုမနသာမဏေတို့သည် ရနှစ်အရွယ် ရဟန္တာဖြစ်ကြ၏။ အပဒါန် ပါဠိတော်၌လာသော ပဥ္စသီလသမာဒါနိယထေရ်ကား ၅နှစ် အရွယ်ကပင် ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့သည်။

ဖုဿဒေဝထေရ်ဝတ္ထု။ ။ ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီး နောက်၌ သီဟိုဠ်ကျွန်းဝယ် "ဖုဿဒေဝ" မထေရ်သည် စေတီ ယင်ပြင်တော်ကို တံမြက်လှည်းလေ့ရှိ၏။ တစ်နေ့သ၌ တံမြက်လှည်း ထား၍ သန့်ရှင်းနေသော ယင်ပြင်တော်ကို ကြည့်ကာ သက်တော် ထင်ရှား မြတ်ဘုရားကို ရည်မှန်း၍ ရွှင်လန်းသော ပီတိဖြစ်နေ၏။

www.dhammaransi.com

ထိုအခါ မာရ်နတ်သည် တောင်ပေါ်က မျောက်ညိုကြီးယောင် ဟန်ဆောင်၍ နွားချေးတွေယူကာ ယင်ပြင်တော်၌ ဖြန့်ကြဲသွား၏၊ ထို့ကြောင့်ရှေ့ဆက်၍ အာရုံမပြုနိုင်ဘဲ ထပ်၍ တံမြက်လှည်းကာ ပြန်းသွား၍သည်၊ ဒုတိယနေ့၌လည်း ထိုသို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို အာရုံ ပြုနေချိန်ဝယ် မာရ်နတ်လာ၍ နွားအိုကြီးယောင် ဟန်ဆောင်ကာ နွားချေးယိုချသွား၏၊ ထို့ကြောင့်တံမြက်လှည်း၍ ပြန်သွားရ၏။

ရဟန်းတော် စဉ်းစားခြင်း။ ။ တတိယနေ့၌လည်း ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာကိုအာရုံပြုနေချိန်ဝယ် မာရ်နတ်သည် အလွန်ရုပ်ဆိုးသော ယောက်ျားယောင် ဟန်ဆောင်၍ တံမြက်လှည်းထားသော နေရာ၌ ခြေဒရွတ်ဆွဲလျက်သွားပြန်၏၊ ထိုအခါ ဤနေရာ၏ ပတ်ဝန်းကျင် တယူဇနာအရပ်၌ ဤမျှလောက် အရုပ်ဆိုးသူမရှိပါ၊ "မာရ်နတ် ဖြစ်လေသလား" ဟုစဉ်းစားမိ၍ "အသင်ဟာမာရ်နတ်လား"ဟု မေးလေသည်၊ ထိုအခါ မာရ်နတ်က ဟုတ်ကြောင်းကို ဝန်ခံလေ သော် ....."အသင်အလွန်တန်ခိုးကြီးပါသည်၊ သက်တော် ထင်ရှားမြတ်ဘုရားကို ဖူးလိုက်ရသောကြောင့် ထိုဘုရားရှင်၏ ပုံတော်နှင့်တူအောင် မိမိကိုယ်ကိုဖန်ဆင်းပြစမ်းပါ"ဟု တောင်းပန် လေရာ, အတော်အတန်တူအောင်တော့ ပြနိုင်ပါရဲ့"ဟုပြော၍ ဗုဒ္ဓပုံတော်ကို စွမ်းနိုင်သမျှ တူအောင်ဖန်ဆင်းပြလေသည်။

ရဟန္တာဖြစ်ခြင်း။ ။ ရဟန်းတော်သည် မာရ်နတ်ဖန်ဆင်း ပြအပ်သော ဘုရားပုံတော်ကို ကြည့်ကာ "ရာဂ ဒေါသ မောဟ မကင်းသေးသော ဤမာရ်နတ်၏ အတုပုံသည်ပင် ဤမျှလောက် တင့်တယ်သေးလျှင် ရာဂ ဒေါသ မောဟ ကင်းစင်၍ ကြည့်လင်

www.dhammaransi.com

သန့်ရှင်းသော ဗုဒ္ဓ၏ ရုပ်အဆင်းတော်သည် အဘယ်မှာ မသပ္ပါယ်ဘဲ ရှိအံ့နည်း" ဟု တွေးကာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို အာရုံမှန်းစဉ် တစ်ကိုယ်လုံး စိမ့်သောနေသောပီတိတွေ ဖြစ်လာလေသည်၊ ထိုအခါ အလွန်ထင်ရှားနေသော ပီတိကိုပင် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟု ဝိပဿနာ ရှုလေရာ, (ခါတိုင်းလည်း ဘုရားအားရုံတော်ကို ဝိပဿနာဖြင့် ထုံလေ့ရှိသောကြောင့်) ထိုနေရာ၌ပင် တရားတိုးတက်၍ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင် တရားပေါက်လေသည်။ [ပရိဝါရ အဋ္ဌကထာ ကေ့တ္တရိကနယ, ပဉ္စကဝါရအဖွင့်။]

ဗုဒ္ဓအသံတော်။ ။ လေးအသချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းတိုင်အောင် ဆည်းပူးခဲ့၍ ကောင်းမှုပါရမီ စုံညီ ပြည့်ဝသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ရုပ်အဆင်းတော်သာ တင့်တယ်တော်မူသည် မဟုတ်သေး၊ သတ္တဝါတို့အား တရားရေအေး အမြိုက်ဆေးကို တိုက်ကျွေးတော်မူရာဝယ် အသံတော်၏ သာယာပုံကလည်း အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ကောင်းပါပေသည်။

အသံတော်အင်္ဂါရှစ်ပါး

(၁) သလိပ်တို့ဖြင့် အသံကပ်၍ မနေဘဲ ညက်ညက်ညောညော ချောချောမောမောရှိခြင်း၊

(၂) ချိုမြိန်သော ပျားသကာကဲ့သို့ အလွန်ချိုသာခြင်း၊

(၃) သလိပ်မကပ်သဖြင့် ပြတ်ပြတ်သားသားရှိ၍ ဟောလိုရင်း အကြောင်းအရာကို ကောင်းစွာသိလွယ်စေခြင်း,

(၄) နား၍ မငြီးငွေ့ဘဲ နာပြီးရင်း နာချင်ရင်းဖြစ်လောက်အောင် ကောင်းခြင်း,

www.dhammaransi.com

(၅) ဖရိုဖရဲနှင့် အက်ကွဲသံ မပေါ်ခြင်း,
(၆) မအက်ကွဲသောကြောင့်ပင် လုံးလုံးစည်းစည်းရှိခြင်း,
(၇) အသံ၏ စ၍ဖြစ်ရာ နက်သောအတွင်းအရပ်မှထွက်ပေါ်လာ သောကြောင့် လေးလေးနက်နက်ရှိခြင်း,
(၈) ကြားစေလိုရာ ပတ်ဝန်းကျင်အရပ်သို့ ပဲ့တင်ထပ်မျှ ပြန့်နှံ့ စေခြင်း,

ဤသို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော အသံမျိုးကို "ဗြဟ္မဿရ- ဗြဟ္မာ၏အသံနှင့်တူသောအသံ" ဟုခေါ်ရသည်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အသံတော်သည် အသံ၏ ဂုဏ်တော်အားလုံးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူရကား နားထောင်၍ (တရားနာ၍) မငြီးအောင် ပရိသတ်ကို ဆွဲဆောင် နိုင်ပါသည်။

အသန္ဓိမိတ္တာဒေဝီ။ ။ ဓမ္မာသောကမဟာရာဇာ၏ မိဖုရား သည် ကိုယ်လက်အင်္ဂါတို့၌ အဆက်အစပ်မထင်ရှားလောက်အောင် ပြေပြစ် ညက်ညော ချောမောသောကြောင့် "အသန္ဓိ" ဟုလည်း ကောင်း, အားလုံးအပေါ်၌ မေတ္တာသဘောအားဖြင့် မိဟ်ဆွေလို စိတ်ထား နိုင်သောကြောင့် "မိတ္တာ"ဟုလည်းကောင်း ထင်ရှား၏။ ဤသို့ပင်ကိုယ်အားဖြင့် ရုပ်ကောင်း စိတ်ကောင်းရှိသော အသန္ဓိမိတ္တာ ဒေဝီသည် "ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာ၏ အသံတော်နှင့် ဆင်တူရှိးမှား သာယာ သော အသံမှာ ကရဝိက်ငှက်မင်းအသံပင်ဖြစ်၏" ဟု ရဟန်းတော်များ အထံမှ ကြားသိရ၍ ကရဝိတ်ငှက်မင်း၏ အသံကို နားထောင်လိုပါ ကြောင်း မဟာရာဇာအား သံတော်ဦးတင်လေသည်။

www.dhammaransi.com

သောတာပန်တည်။ ။ မဟာရာဇာသည် ဟိမဝန္တာ၌ရှိသည်ဟု သိရသောကြောင့် သူ၏အာဏာဖြင့် ရွှေချိုင့်ကို ကရဝိက်ငှက်၏ရှေ့သို့ ရောက်အောင်လွှတ်လိုက်လေသည်၊ ကရဝိက်ငှက်မင်းသည် မဟာရာဇာ၏ အာဏာဖြင့်လာသောချိုင့်ဟု သိရ၍ချိုင့်အတွင်းသို့ဝင်ကာ မဟာရာဇာ၏ နန်းတော်သို့ရောက်လာ၏။ သို့သော်ဆွေမျိုးများ မပါသောကြောင့် အသံမပြုသေးပါ၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌ မှန်တို့ကို ကာပေးလိုက်မှ "ငါ၏ဆွေမျိုးတွေလာကြပြီ"ဟု မှတ်ထင်၍ ပျော်ရွှင် ဝမ်းမြောက်စွာဖြင့် အတောင်ခတ်၍ တွန်မြူးလေသည်။ ထိုအခါ "တိရစ္ဆာန်အသံသည်ပင် ဤမျှလောက် သာယာသေး၏၊ ဗုဒ္ဓ၏ အသံတော်မှာ မည်မျှသာယာပေလိမ့်မည်နည်း" ဟု စဉ်းစား၍ တကိုယ်လုံးပီတိစိမ့်ကာ မောင်းမခုနစ်ရာနှင့်အတူ သောတာပန် တည်ပါသည်။ [သုတ်မဟာဝဂ္ဂ, မဟာပဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာ၊]

အနာထပိဏ်သူဌေး။ ။ သာဝတ္ထိမြို့၌နေသော အနာထပိဏ် သူဌေးနှင့် ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌နေသောသူဌေးတို့သည် သမီးယောက်ဖဖြစ်၍ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရင်း အမြဲဆက်ဆံနေကြ၏၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ ပဌမအကြိမ် သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် အနာထပိဏ် သူဌေးသည် လှည်းပေါင်းများစွာဖြင့် ကုန်ရောင်းလာ၏၊ ထိုသူဌေး ၂ယောက်တို့သည် မိမိမြို့သို့လာသောအခါ မြို့ခံသူဌေးကခရီးဦးကြို ပြုလေ့ရှိ၏၊ ထိုနေ့၌ကား ရာဇဂြိုဟ်သူဌေးသည် ဗုဒ္ဓအမှူးရှိသော သံဃာတော်များအား ဆွမ်းကပ်ဘို့ရန်ကိစ္စရှိ၍ ခရီးဦးကြိုမပြုနိုင်ဘဲ အသင့်အတင့်နှုတ်ဆက်ပြီးလျှင် အလုပ်သမားများကို နက်ဖြန် စောစောထ၍ ချက်ပြုတ်ဘို့ရန် စီမံနေလေသည်။

www.dhammaransi.com

ဗုဒ္ဓဟူသောစကားသံ။ ။ ရာဇဂြိုဟ်သူဌေးသည် စီမံဖွယ် ကိစ္စများပြီးစီး၍ အတော်မိုးချုပ်မှ အနာထပိဏ်သူဌေးအထံ လာသောအခါ အနာထပိဏ်သူဌေးသည် အလုပ်ကိစ္စများရခြင်း၏ အကြောင်းကိုမေး၏။ ထိုအခါ နက်ဖြန်နံနက်၌ ဗုဒ္ဓအမှူးရှိသော သံဃာတော်များကို ဆွမ်းကပ်ဖို့ကိစ္စရှိ၍ စီမံနေရကြောင်းကို ပြော လေသော် "ဗုဒ္ဓ" ဟူသောအသံကို ကြားရ၍ အနာထပိဏ်သူဌေး၏ တစ်ကိုယ်လုံး၌ ပီတိတွေ စိမ့်လာလေသည်၊ ထို့ကြောင့် မေ့သလို ဖြစ်သွားရကား "သူဌေးကြီး.... ဗုဒ္ဓလို့ ပြောလိုက်ပါသလား" ဟု ထပ်မေးပြန်၏၊ ဗုဒ္ဓဟူသောအဖြေစကားကြောင့် ပီတိတွေထပ်၍ စိမ့်ရကား ၃ကြိမ်တိုင်အောင် ထပ်၍ထပ်၍မေးလေသည်။

ဓာတ်ခိုက်မှု။ ။ ဤလောက၌ ဓာတ်ခိုက်မှုသည် အလွန် ဆန်းကြယ်၏၊ လောကီကိစ္စ၌သော်မှ မြင်ရုံကြားရုံမျှဖြင့် ဓာတ်ခိုက် မှုကြောင့် ကြက်သီးထလောက်အောင်ပီတိဖြစ်သေး၏။ အနာထပိဏ် သူဌေးကား ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ကျောင်းဒကာဖြစ်ဖို့ရန် ကမ္ဘာတစ်သိန်း အထက်က ပဒုမုတ္တိုရ်ဗုဒ္ဓထံတော်ဝယ် ဆုပန်ခဲ့သော ကျောင်း ဒကာအလောင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် "ဗုဒ္ဓ" ဟူသော အသံသည်ပင် အလွန်နာခံလို့ အရသာရှိလောက်အောင် ဓာတ်ခိုက်ရကား ပီတိ အတွေ့ဖြင့် မေ့သလိုဖြစ်ကာ ၃ကြိမ်တိုင်အောင် ထပ်၍မေးရပါသည်။

ပီတိကြောင့်ကိုယ်ရောင်ထွက်ခြင်း။ ။ ထိုဗုဒ္ဓအကြောင်းကို ကြားရ၍ ချက်ခြင်းပင် ဗုဒ္ဓအထံတော်သို့ သွားလိုပါသော်လည်း မိုးချုပ်ပြီးဖြစ်၍ မသွားသင့်ကြောင်းကိုပြောသော ရာဇဂြိုဟ်သူဌေး၏ စကားကြောင့် အိပ်ရာဝင်ရလေသည်၊ သို့သော် ဗုဒ္ဓ အာရုံတော်က

www.dhammaransi.com

စိတ်ထဲ၌ စွဲနေသောကြောင့် ကောင်းကောင်းအိပ်၍ မပျော်သည့် အပြင်, ဗုဒ္ဓကို အာရုံပြုသော ပီတိကြောင့် မိမိကိုယ်မှ အရောင်တွေ ထွက်၍ လာရကား လင်းပြီဟု ထင်ကာ ၃ကြိမ်တိုင်အောင် ထ၍ လကိုကြည့်မိလေသည်။

ဗုဒ္ဓအထံတော်သွားခြင်း။ ။ နောက်ဆုံး ကြည့်ရာ၌ကား အလင်းရောက်မည့် မိုးသောက်အချိန်ဖြစ်၍ အနည်းငယ်မှောင် သေးသော်လည်း မိမိကိုယ်ရောင်ဖြင့် "ကောင်းကောင်းလင်းပြီ" ဟုထင်ကာ နတ်တို့ဖွင့်ထားအပ်သော ဘုံရဆင့်ပြာသာဒ်၏ တံခါး ရပေါက်ကိုလွန်မြောက်၍ လမ်းမ သို့ရောက်လာ၏။ ထို့နောက် အစဉ်အတိုင်းသွား၍ နတ်တို့ဖွင့်အပ်သော မြို့တံခါးမှ ထွက်လိုက်မိ လျှင်ပင် ညဉ့်အချိန် သေ၍ ချက်ခြင်းမြို့ရိုးပေါ်မှ အပြင်ဘက်သို့ပစ်ချ ထားသော လူသေကောင်တို့ကို တိုက်မိသောကြောင့် ကြောက်စိတ် ဝင်ကာ ပီတိရောင်တွေပျောက်၍ အမှောင် ရောက်လာလေသည်။

ပြန်ဦးမည်ဟုကြံခြင်း။ ။ ထိုအခါကြောက်သောကြောင့် ရှေ့မတိုးဝံ့၍ "ပြန်လှည့်ဦးမည်"ဟု အကြံဖြစ်လျှင်ပင် သင်းချိုင်း၌ နေသော တရားရပြီးသော နတ်က "ဆင်တစ်သိန်း", မြင်းတစ်သိန်း, အဿတိုရ်မြင်း ကအပ်သော ရထားတစ်သိန်း, ဆင်ပြင်ထားသော သတို့သ္မီးကညာ တစ်သိန်း" ဆိုတဲ့ ရလာဘ်တွေသည် ဗုဒ္ဓကိုအဖူး သွား၍ တရားရမည့်သူအတွက် ရအပ်သော တရားထူးလာဘ်နှင့် နှိုင်းစာလျှင် နှစ်ရာ့ငါးဆယ့် ခြောက်ပုံပုံ၍ တစ်ပုံလောက်မျှ အဖိုး မတန်ပါ၊ အိုသူဌေးကြီး··· ရှေ့သို့သွားပါ၊ နောက်ပြန်လှည့်ဖို့မကြံပါ နှင့်" ဟုအားပေးလေသည်။

www.dhammaransi.com

ဗုဒ္ဓအထံတော်ရောက်ခြင်း။ ။ ဤသို့နတ်က အားပေးလိုက်သောအခါကြောက်စိတ်များပျောက်၍ ဗုဒ္ဓအာရုံ ရောက်မြဲရောက်ရကား ကိုယ်၏ အရောင်လည်း တောက်မြဲတောက်လာပြန်၏။ ထို့နောက် သူ့သေကောင်တွေကို နင်းမိပြန်၍ ကြောက်ရပြန်ရကား ကိုယ်ရောင်လည်းပျောက်ပြန်၏၊ ထိုအခါ နတ်ကအားပေးပြန်သောကြောင့် အကြောက်လည်းပျောက် ကိုယ်ရောင်လည်း တောက်ပြန်၏။ ဤသို့ ၃ကြိမ်တိုင်အောင်ဖြစ်ပြီးမှ ဗုဒ္ဓအနီးသို့ရောက်လေသည်။

သောတာပန်ကျောင်းဒကာဖြစ်ခြင်း။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ မနီးမဝေးသို့ရောက်လျှင် "အများသိဖြစ်နေသော အနာထပိဏ် နာမည်ကို မခေါ်ဘဲ မည်သူမျှမသိအပ်သော ငယ်နာမည်ကိုခေါ်လျှင် ကောင်းလေစွ" ဟု အကြံဖြစ်တုန်းမှာပင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက "သုဒတ္တ·· လာခဲ့လော" ဟုခေါ်တော်မူလေရာ, အလွန်ဝမ်းမြောက်စွာဖြင့် "ဗုဒ္ဓအစစ်ပါဘဲ" ဟု ဆုံးဖြတ်၍ ခြေတော်တို့ကို မြတ်မြတ်နိုးနိုး ရှိခိုးဦးတိုက်လေသည်၊ ထို့နောက် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သူဌေးနှင့် လျော်သောတရားကို ဟောတော်မူ၍ ထိုနေရာ၌ သောတာပန်ဖြစ်ရပေသည်၊ ထို့နောက် ရာဇဂြိုဟ်သူဌေးအိမ်၌ပင် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးဘို့ ပင့်ကာ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးအပြီးမှာ သဝတ္ထိမြို့သို့ကြွရန် ပင့်လျှောက်၍ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီး တည်ဆောက်ကိုးကွယ်သော ဓာတဒဂ်ရ ကျောင်းဒါယကာကြီး ဖြစ်လေသည်။

တိုက်တွန်းချက်။ ။ ဤဝတ္ထုကို သတိပြုသင့်၏သူဌေးကြီး စိတ်၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ထင်လာထင်လာတိုင်း ပီတိစိမ့်ကာ သဒ္ဓါအား ပညာအား စိတ်အား ထက်သန်လာသလောက် ကြောက်စိတ်တွေ

www.dhammaransi.com

ပျောက်၍ ရဲစိတ်တွေ ပေါ်ပေါက်လာသကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကိုအာရုံ ပြု၍ ဘုရားရှိခိုးသူတို့လည်း သက်တော်ထင်ရှားမြတ်ဘုရားကို စိတ် ထဲ၌ ပေါ်လာအောင် အာရုံပြု၍ ရှိခိုးကြပါ၊ ထိုသို့ရှိခိုးလေ့ရှိသူသည် မကြာမကြာပီတိဖြစ်၍ အတော်ကြာလျှင် ဗုဒ္ဓအာရုံအထုံရသဖြင့် မကြာမကြာ သက်တော်ထင်ရှားမြတ်ဘုရားကို ဖူးနေရသလိုဖြစ်ပါ လိမ့်မည်၊ ထိုအခါ ပီတိတွေဖြာလျက် သဒ္ဓါအား ပညာအား စိတ် အားတွေတိုးသလောက် ကြောက်စိတ်တွေ ပျောက်ကာ ရဲစိတ်တွေ ပေါ်လာပါလိမ့်မည်။

တရုပ်အမျိုးသမီးတစ်ယောက်။ ။ တရုပ်ပြည်ကြီး၌ ရှေးခေတ်က မြောက်ပိုင်းဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အတော်များစွာရှိ၏။ ဒုတိယကမ္ဘာ စစ်က တရုပ်ပြည်ကြီးသို့ ပြေးရသူတို့သည် ထိုမြို့၌ရှိနေသော အမျိုး သမီးတစ်ယောက်၏ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာအား အလွန်ကြည်ညိုပုံကို တွေ့ကြရ ၏။ ဘုရားအာရုံပြုသောနေရာကို (ဘုရားခန်းကို) အလွန်သန့်ရှင်းစွာ ပြင်ထား၏။ ဘုရားအာရုံပြုခါနီးဝယ် သူ၏ ခါးဝတ်ကိုနောက်ထပ် မကိုင်ရအောင် မြဲစွာဝတ်၍ လက်ခြေ မျက်နှာတို့ကို ဆေးကြော သုတ်သင်ပြီးမှ တစ်ကိုယ်လုံး သန့်ရှင်းစွာဖြင့် ဘုရားခန်းသို့ ဝင်ပါ သတဲ့၊ ဘုရားခန်းသို့ရောက်သောအခါ သူတို့၏ထုံးစံအတိုင်းပင် ဒူးထောက်လက်အုပ်ချီ၍ သူ့စိတ်မှာ ဘုရားအာရုံထဲလာအောင် အလွန်ငြိမ်သက်စွာဖြင့် အာရုံယူနေပါသတဲ့၊ ထိုအမျိုးသမီးအတွက် နောက်နောက်ဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်ဝယ် ဆုအားလျော်စွာ ကျွတ်တမ်းဝင်ဖို့မှာ အလွန်သေချာပါတယ်။

ႉ ႉ ႉ ႉ ႉ ႉ ႉ ႉ ႉ ႉ ႉ

www.dhammaransi.com

မာဟာကပ္ပိနမင်းနှင့် အနောဇာဒေဝီ။ ။ ဤမင်းမိဖုရားတို့၏ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ကြည်ညိုပုံသည် အားရစရာကောင်းလှ၏ မာဟာကပ္ပိန မင်းနှင့်အနောဇာဒေဝီအလောင်းအလျာတို့သည် ဘဝတစ်ပါးဝယ် ဗာရာဏသီမြို့အနီး အိမ်ခြေတစ်ထောင်ရှိသော ရက်ကန်းသည်ရွာ၌ အကြီးအကဲရက်ကန်းသည်များဖြစ်ကြ၏၊ ဟိမဝန္တာ၌သီတင်း သုံးတော်မူကြသော တစ်ထောင်မျှလောက်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် မိုးအခါ၌ ဟိမဝန္တာဝယ် မိုးများသောကြောင့် မိုးလေးလ ပတ်လုံးမြို့ ရွာအနီးအပါး၌ သီတင်းသုံးနေထိုင် ကြဖို့ကြွတော် မူလာကြ၏။

တစ်ရွာလုံးကိုးကွယ်ကြခြင်း။ ။ ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်သူမြတ် တို့ကို ရက်ကန်းသည်ကြီးဇနီးက မြင်၍ မိမိတို့ရွာ၌ နက်ဖြန်နံနက် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးဘို့ရန် လျှောက်လိုက်၏၊ နက်ဖန်ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီး သောအခါ အိမ်ရှင်မတထောင်ကိုခေါ်၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်မြတ် တို့ကိုဝပ်ချပြီးလျှင် "မိုးလေးလပတ်လုံး ဤရွာ၌ သီတင်းသုံးကြဖို့ရန်" လျှောက်၍ "သီတင်းသုံးကြမည်"ဟူသော ပဋိညာဉ်ကိုရသောအခါ တစ်အိမ်လျှင် ယောကျာ်းတစ်ယောက်စီ ထွက်၍ သစ်ရွက်ကျောင်း တစ်ကျောင်းစီဆောက်ကြဘို့ရန် တိုက်တွန်းလေသည် ထိုတိုက်တွန်း ချက်ကြောင့်အားလုံးထွက်၍ သစ်ရွက်ကျောင်းကိုယ်စီ ဆောက်လုပ် ပြီးသောအခါ မိမိတို့ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူသော ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါအား ထိုကျောင်း၏ဒါယကာ ဇနီးမောင်နှံတို့က ဆွမ်းပြင်ပြုစု လုပ်ကျွေးကြလေသည်၊ ဝါကျွတ်သောအခါ၌လည်း မိမိတို့၏ ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူသော အရှင်သူမြတ်အား သင်္ကန်းကပ်လှူ ကြလေသည်။

www.dhammaransi.com

ကုသိုလ်တိုးပုံ။ ။ အချိန်ကျ၍စုတေကြသောအခါ ထိုကောင်းမှုကြောင့် တာဝတိံသာ၌ တစ်စုတစ်ဝေးတည်းဖြစ်ကြ၍ ကဿပဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏လက်ထက်တော်သို့ ရောက်သောအခါ ဗာရာဏသီမြို့ဝယ် သူကြွယ်အမျိုး၌ဖြစ်ကြ၏၊ ရှေးကယက်ကန်းသည်ကြီးဇနီးမောင်နှံသည် ထိုဘဝ၌ သူကြွယ်ကြီးဇနီးမောင်နှံဖြစ်ကြ၏၊ ရက်ကန်းသည်အငယ်များလည်း ထိုဘဝ၌ သူကြွယ်အငယ်ဇနီးမောင်နှံများပင်ဖြစ်ကြလေ၏။ တစ်နေ့သောအခါဝယ် ဘုရားရှင်၏ ကျောင်းတော်သို့ (သူတို့အားလုံးတစ်စုတစ်ဝေး) တရားနာသွားကြသောအခါ မိုးကြီးသည်းထန်စွာရွာ၏၊ သူတို့မှာရင်းနှီးသောကျောင်းမရှိ၍ မည်သည့်ကျောင်းသို့မျှမဝင်ဝံ့သောကြောင့် မိုးခိုစရာနေရာမရခဲ့ကြ ထို အဖြစ်ကိုအကြောင်းပြု၍ အများစုပေါင်းလျှင် ဘုရားရှင်သီတင်း သုံးတော်မူဖို့ရာကြီးစွာသော ကျောင်းတိုက်ကြီးကို တည်ဆောက် ကြလေသည်၊ ကျောင်းတော်ကြီးပြီးစီးသောအခါ ဂုရက်ပတ်လုံး ကျောင်းလှူပွဲပြုကြ၍ နှစ်သောင်းသော ရဟန်းတော်များအားလည်း သင်္ကန်းတို့ကိုလည်း လှူဒါန်းကြလေသည်။

သူကြွယ်ကတော်၏စိတ်ကူး။ ။ သူကြွယ်ကတော်သည် အများထက်သာ၍ ပူဇော်လို၏၊ ပါဠိလို "အနောဇာ" ဟုခေါ်၍ မြန်မာလို "လိပ်ဆူးရွှေ(လိပ်သရွှေ) "ဟုခေါ်အပ်သောပန်းကို နှစ်သက်ရင်းဆွဲရှိဟန်တူ၏၊ ထို့ကြောင့် သင်္ကန်းကို လပ်ဆူးရွှေပန်းအဆင်းရှိအောင်ဆိုး၍ တိုသင်္ကန်းကို လိပ်ဆူးရွှေပန်းနှင့်တကွ ဘုရားရှင်အား လှူဒါန်းပြီးလျှင် "ဖြစ်လေရာဘဝ၌ တပည့်တော်မ၏ ကိုယ်သည် အနောဇာပန်း အဆင်းရှိ၍ "အနောဇာ"ဟူသော နာမည်ကိုပင်ရပါရစေ" ဟုဆုတောင်းလေသည်။

www.dhammaransi.com

ဥဇ္ဈာဘုရားလက်ထက်တော် ။ ။ ထိုဘဝမှစုတေကြပြီးလျှင် သမီးခင်ပွန်းအားလုံးပင် နတ်ပြည်၌ အတူဖြစ်ကြ၍ ဥဇ္ဈာဘုရားရှင်၏ လက်ထက်တော်သို့ရောက်သောအခါ ထိုအခါကသူကြွယ်ကြီးသည် ကုက္ကုဋဝတီ မင်းနေပြည်ဝယ် မင်းသားဖြစ်၍ အရွယ်ရောက်သော အခါ "မဟာကပ္ပိနမင်း" ဟုထင်ရှားသောမင်းတစ်ပါး ဖြစ်လာ၏။ တစ်ထောင်သောသူကြွယ်တို့လည်း၊ ထိုမြို့၌ အမတ်မျိုး၌ဖြစ်ကြ၍ အရွယ်ရောက်သောအခါ အမတ်များဖြစ်ကြလေသည်၊ ထိုအချိန်က သူကြွယ်ကတော်များလည်း အမတ်အမျိုးသမီးများ ဖြစ်ကြ၍ အသီး အသီးအမတ်ကတော်များဖြစ်ကြလေ၏။ သူကြွယ်ကတော်ကြီးကား မဒ္ဒတိုင်း မင်းမျိုး၌သူဆုတောင်းခဲ့သည့်"အနောဇာ" ဟူသော နာမည် နှင့်တကွ ဝါဝင်းလှပသော ကိုယ်အဆင်းကို ရ၍အရွတ် ရောက်သော အခါ မဟာကပ္ပိနမင်း၏ အနောဇာဒေဝီမိဖုရားကြီး ဖြစ်လာလေသည်။

ဗုဒ္ဓအကြောင်းကို နားထောင်လေ့ရှိခြင်း ။ ။ မဟာကပ္ပိန မင်းသည် သူ၏မြင်းစီး သူရဲကောင်း၃ယောက်ကို မြင်းလျင်တော် များကိုစီး၍ ဥယျာဉ်ရာ တိုင်အောင်သော အရပ်သို့ ဗုဒ္ဓ ဓမ္မ သံဃ ရတနာများ ထွန်းပေါ်-မထွန်းပေါ်ကို စုံစမ်းဖို့ရန် နေ့စဉ်စေလွှတ် လေ့ရှိ၏။ သို့သော် ထိုသတင်းကောင်းကို တစ်ခါမျှ မကြားရ၍ နေ့စဉ်အားမရသောစိတ်ဖြင့် နေရရှာလေသည်၊ တစ်နေ့သ၌ကား- အမတ်တစ်ထောင်နှင့်အတူ မြင်းကိုယ်စီဖြင့် ဥယျာဉ်သို့ သွားစဉ် ခရီးပန်းလာပုံရသော ကုန်သည်ငါးရာ မြို့သို့ ဝင်လာသည်ကိုမြင်၍ ခေါ်စေပြီး၊လျှင် "အဘယ်အရပ်က လာခဲ့ကြပါသနည်း, အသင်တို့ အရပ်၌ ဘာသတင်းထူးများ ဖြစ်ပါသနည်း" ဟု မေးလေသော်...

www.dhammaransi.com

ဗုဒ္ဓအကြောင်းကိုကြားရခြင်း။ ။ မင်းမြတ် ··· သာဝတ္ထိမြို့မှ လာခဲ့ကြပါသည်၊ "ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဖြစ်ပေါ်နေပါပြီ" ဟုသံတော်ဦး တင်ကြလေရာ "ဗုဒ္ဓ" ဟူသောစကားသံကိုကြားရ၍ ထိုခဏ၌ပင် တစ်ကိုယ်လုံးပီတိဖြန်းလျက် ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်လွန်းရကား "မေ့ သကဲ့သို့" ဖြစ်သွားလေသည်၊ သတိရ၍ "အမောင်တို့ ···ဘာပြော လိုက်ကြသလဲ" ဟုမေးပြန်ရာ "မင်းမြတ်··· ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဖြစ်ပေါ်နေ ပါပြီ" ဟုပြောပြန်လျှင် ရှေးနည်းအတိုင်းမေ့သွားပြန်၏။ ၃ကြိမ် မြောက်မေးပြန်ရာ, ရှေ့နည်းအတိုင်း ပြော၍မေ့သွားပြီးမှ, စတုတ္ထ အကြိမ်း၌ စိတ်ကိုမေ့မသွားအောင် ထားနိုင်လေသည်။

ဆုလာဘ်ပေး၍ နောက်ထပ်မေးပုံ။ ။အမောင်တို့··· ဗုဒ္ဓ ပွင့်တော်မူကြောင်းသတင်းကောင်းကို ကြားရသောကြောင့် ကျေးဇူး ကြီးလှသော အမောင်တို့အား တစ်သိန်းသော ဆုလာဘ်ပေးပါမည်၊ နောက်ထပ်ဘာသတင်းထူးများ ဖြစ်ပါသေးသနည်း၊ "မင်းမြတ်··· တရားထူးလည်းဖြစ်ပေါ်နေပါပြီ" ဟုသံတော်ဦးတင်ကြလေရာ ရှေ့အတိုင်းပင် ၃ကြိမ်တိုင်အောင် ပီတိအဟုန်ဖြင့်မေ့သွားပြီးမှ ၄ကြိမ်မြောက်၌ တရားတော်၏ သတင်းကို ပြောပြသည့်အတွက် ကျေးဇူးတင်လှသဖြင့် အသပြာတစ်သိန်းဆုလာဘ်ပေးပြန်လေသည်။

တတိယအကြိမ်။ ။ "နောက်ထပ်ဘာသတင်းထူးဖြစ်ပါသေး သနည်း" ဟုမေးသောအခါ "ထိုတရားအတိုင်းကျင့်၍ တရားထူး ရကြသော အရိယာသံဃာတော်လည်း ဖြစ်ပေါ်နေပါပြီ" ဟု သံတော်ဦးတင်ကြပြန်ရာ ရှေ့အတိုင်း၃ကြိမ်တိုင်အောင် မေ့၍ ၄ကြိမ်မြောက် ကြားရာ၌ ဆုလာဘ်တစ်သိန်းပေးပြန်လေသည်။

www.dhammaransi.com

ဗုဒ္ဓအထံတော်သွား၍ ရဟန်းပြုကြပုံ ။ ။ ထို့နောက် အမတ်များနှင့်အတူ ဗုဒ္ဓအထံတော်သို့ သွားဖို့ရန် ဆုံးဖြတ်ကြပြီးနောက် အနောဇာဒေဝီထံသို့ "ဤသူတို့အား ဆုလာဘ် ၃ သိန်းပေးရန်" စာရေး၍ အနောဇာဒေဝီမေးလျှင် ရတနာ ၃ ပါး၏အကြောင်းကို သံတော်ဦးတင်သောကြောင့် ဆုလာဘ် ၃ သိန်း ပေးပါကြောင်း, ဗုဒ္ဓအထံတော်သို့ ရဟန်းပြုဘို့ရန် သွားကြပြီ ဖြစ်ကြောင်းတို့ကို သံတော်ဦးတင်ဖို့ရန် ပြောပြပြီးလျှင်, အမတ်တစ်ထောင်နှင့်အတူ ရဟန်းပြုဖို့ရန် ဗုဒ္ဓရှိရာ ယူဇနာတစ်ရာ့နှစ်ဆယ်ဝေးသော သာဝတ္ထိမြို့သို့ မြင်းကိုယ်စီဖြင့် ခရီးနှင်ကြလေသည်။

မြစ်များကိုဖြတ်ကျော်ရပုံ ။ ။ ဤနည်းအားဖြင့် ခရီးနှင်ကြလေရာ ရှေးဦးစွာ ရေအနက် တစ်ဂါဝုတ်, အကျယ် နှစ်ဂါဝုတ်ရှိသော အပရစ္ဆာမြစ်ကိုတွေ့၍ လှေလည်းမရှိ ဖောင်လည်းမရှိသောကြောင့် ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်ကို အာရုံပြုကာ မြစ်အတွင်းသို့ မြင်းတို့ကို နှင်လေရာ ခွါကိုမျှ ရေမစွတ်ဘဲ ဟိုဘက်ကမ်းသို့ ရောက်ကြသည်၊ ထို့နောက် တစ်ယူဇနာ၏ တစ်ဝက်လောက် အနက်အကျယ် ရှိသော နီလဝါဟိနီမြစ်ကို တွေ့ပြန်ရာ တရားဂုဏ်တော်ကို အာရုံပြု၍လည်းကောင်း၊ နောက်တစ်ဖန် အနက်အကျယ် တစ်ယူဇနာရှိသော စန္ဒဘာဂါမြစ်ကို တွေ့ပြန်ရာ အရိယသံဃာ့ဂုဏ်တော်ကို အာရုံပြု၍လည်းကောင်း၊ မြင်းများကို နှင်ကြရာ ခွါကိုမျှ ရေမစွတ်ဘဲ ဟိုဘက်ကမ်းသို့ရောက်ကြသည်။

ဗုဒ္ဓကိုဖူးရခြင်း ။ ။ စန္ဒာဘာဂါမြစ်ကို ကျော်လွန်သောအခါ ခပ်လှမ်းလှမ်းကပင် ပြည်ညောင်ပင်အောက်၌ သီတင်းသုံး၍ အသင့်ကြို တော်မူသော ရောင်ခြည်တော်ခြောက်သွယ်ဖြင့် သပ္ပါယ်သော

www.dhammaransi.com

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကိုဖူးမြင်ကြရလေသော်"ကေနမုချဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘဲ" ဟု ဆုံးဖြတ်၍ မြင်းပေါ်မှဆင်းပြီးလျှင် ကိုင်းညွတ်သော ကိုယ်ဖြင့် အလွန်ရိုသေစွာ အမတ်တစ်ထောင်နှင့်အတူ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အနီးသို့ ချဉ်းကပ်လေသည်။

ရဟန်းပြုကြခြင်း။ ။ ထိုအခါ အစဉ်အတိုင်းဟောတော်မူ အပ်သော တရားဒေသနာတော်၏ အဆုံး၌ အမတ်များနှင့်အတူ သောတာပန်တည်ပြီးနောက် သကၤန်းလှူခဲ့သော ကောင်းမှုကြောင့် သပိတ်သင်္ကန်း အထူးမရှာရတော့ဘဲ "ဧထ ဘိက္ခဝေါ=ဘိက္ခုတို့ လာခဲ့ကြလော" စသည်ဖြင့် ခေါ်တော်မူလေသော်.... သင်္ကန်း သပိတ်စုံလင်စွာဖြင့် ဝါခြောက်ဆယ်ရသော ရဟန်းတော်ကြီးများ ကဲ့သို့အလွန် ကြည်ညိုဖွယ်ကို ဆောင်နိုင်သော ရဟန်းတော်များ ဖြစ်ကြလေသည်။

အနောဇာဒေဝီ။ ။ ကုန်သည်တို့သည် ရှင်ဘုရင်၏ စာနှင့် နှုတ်မှာစကားကို ယူဆောင်၍ အနောဇာဒေဝီအထံသို့ ဝင်ပြီးလျှင် ရှင်ဘုရင်၏ စာကိုပြလေရာ, "အဘယ်ကျေးဇူးကိုပြုသောကြောင့် မင်းတရားကသင်တို့အား ဆုလာဘ်၃သုံးသိန်းပေးသနည်း။"ဟု မေး၍သတင်းကောင်းကို သံတော်ဦးတင်လို့ ပေးပါကြောင်းကို ပြောကြလေသည်၊ "ထိုသတင်းကိုသူ့အားလဲ ပြောကြပါဦး" ဟု တိုက်တွန်းသောကြောင့် "ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဖြစ်ပေါ်ကြောင်း" သံတော် ဦးတင်ကြလေသော်, အနောဇာဒေဝီလည်း ရှင်ဘုရင်ကဲ့သို့ ၃ကြိမ် တိုင်အောင် ပီတိအဟုန်ကြောင့် မေ့သွားလေသည်၊ ၄ကြိမ်မြောက် ၌ကား "ဗုဒ္ဓဟူသော သတင်းကောင်းကို ကြားရ၍ မင်းတရားက

www.dhammaransi.com

အသင်တို့အား ဆုလာဘ်ဘယ်လောက်ပေးသနည်း” ဟုမေးပြီးလျှင် တစ်သိန်းပေးပါကြောင်းကို သံတော်ဦးတင်ကြလေသည်။

နှစ်ဆတိုး၍ ဆုလာဘ်ပေးပုံ ။ ။ မောင်တော်မင်းတရားက ဤမျှကောင်းသော သတင်းထူးကိုကြားရပါလျက် ဆုတော်တသိန်း မျှသာပေးတဲ့လား၊ ထိပ်ထားကတော့ “ဆုလာဘ် ၃သိန်း ပေးပါ မည်” ဟု ပြောပြီးလျှင် နောက် ရတနာ ၂ပါးကို ကြားရာ၌လည်း ၃သိန်း ၃သိန်းစီပေးလေသည်၊ ထို့နောက် မင်းတရားနှင့်တကွ အမတ်တစ်ထောင်လုံးပင် ဗုဒ္ဓရှိတော်မူရာ သာဝတ္ထိမြို့သို့ ရဟန်းပြုဖို့ သွားကြတဲ့အကြောင်း, စည်းစိမ်အားလုံးကို အလိုရှိသလို သုံးစွဲရစ် ဖို့ရန် မှာကြားလိုက်ကြောင်းကို သံတော်ဦးတင်ကြလေသည်။

အနောဇာနှင့် အမတ်ကတော်များ ။ ။ အနောဇာဒေဝီသည် အမတ်ကတော် တစ်ထောင်တို့ကိုခေါ်၍ ထိုအကြောင်းကို ပြောပြ လေသည်၊ အမတ်ကတော် အားလုံးပင် ရက်ကန်းသည်ရွာတုန်းက ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ်တို့ကို ဆည်းကပ်ခဲ့ဖူးခြင်း, ကဿပဗုဒ္ဓ၏ လက်ထက်တော်၌လည်း အတူတကွ ကျောင်းတိုက်အမများ ဖြစ်ခဲ့ ခြင်းကြောင့် မင်းနှင့်အမတ်တို့ ထွေးပစ်အပ်သော စည်းစိမ်များကို ကံထွေးပေါက်လို သဘောထား၍ မောင်တော်များ သွားရာလမ်း အတိုင်း ဘိက္ခုနီပြုကြဖို့ရန် ကိုယ်စီကိုင စီးနေကျ အာဇာနည် မြင်းရထားတစ်ထောင်ဖြင့် မြို့မှ ထွက်ခွါခဲ့ကြလေသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကိုဖူးတွေ့ရခြင်း ။ ။ ဤသို့ထွက်ခွါကြလေရာ , လမ်း၌တွေ့ရသော မြစ် ၃စင်းတို့ကို မဟာကပ္ပိနမင်း အမတ်တို့ကဲ့သို့ ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်တော်ကို အာရုံပြု၍ ကျော်ဖြတ်ခဲ့ကြပြီးနောက်

www.dhammaransi.com

ရောင်ခြည်တော်ဖြာ၀ေသွယ်ဖြင့် သပ္ပါယ်သော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ဖူးမြင်ရလေသည်၊ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သက်န်း၀တ်ပြီး ကတုံးကြီးနှင့် တွေ့ကြရလျှင် စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်စရာရှိသောကြောင့် အမတ်များနှင့် မဟာကပ္ပိနတ်မင်းကို တန်ခိုးတော်ဖြင့် ကွယ်ထားတော်မူသည်။

တရားထူးရကြခြင်း။ ။ အမတ်ကတော်များနှင့်အတူ မိဖုရားလည်း ဗုဒ္ဓအထံတော်သို့ ရှိသေစွာချဉ်းကပ်၍ "မဟာကပ္ပိနမင်းနှင့် အမတ်များ ဗုဒ္ဓထံတော်သို့သွားကြပါသည်၊ ယခုဘယ်မှာ နေကြပါသနည်း" ဟုမေးလျှောက်လေသည်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် "ထိုင်ကြဦး, ဤနေရာမှာပင် တွေ့ရလိမ့်မည်" ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုစကားတော်ကြောင့် စိတ်အေးစွာဖြင့် ထိုင်ကြသောအခါ တရားဟောတော်မူ၏၊ ထိုအခါ သောတာပန်တည်ကြ၍, သောတာပန်တည်ပြီးဖြစ်သော မဟာကပ္ပိနနှင့် အမတ်ရဟန်းတော်များလည်း အရဟတ္တဖိုလ်ရ၍ ရဟန္တာများဖြစ်ကြလေသည်။

ဘိက္ခုနီပြုကြခြင်း။ ။ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသောအခါ ရဟန်း၀တ်နှင့်တွေ့ရသော်လည်း စိတ်ပျက်စရာ မရှိတော့ပြီဖြစ်၍ တန်ခိုးတော်ကို ရုပ်သိမ်းတော်မူလိုက်ရာ, ကောင်းစွာမြင်ကြ၍ ရှိသေစွာ ရှိခိုး ဦးချကြလေသည်၊ ထို့နောက် သာ၀တ္ထိမြို့သို့ သွားကြ၍ ဥပ္ပလ၀ဏ်ထေရီမ အထံ၌ ဘိက္ခုနီပြုကြလေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤ၀တ္ထု၌ ရှေးရှေးဘုရားလက်ထက်တော်တုန်းက ကျောင်းလှူခြင်း စသောကောင်းမှုဖြင့် သာသနာပြုခဲ့ကြသူတို့သည် နောက်နောက်ဘုရားနှင့် တွေ့သောအခါ "ဗုဒ္ဓ"ဟူသော အသံကို ကြားရရုံဖြင့် ကြက်သီးထလောက်အောင်ပီတိသောမနဿဖြစ်တတ်

www.dhammaransi.com

ကြောင်း, ထို ပီတိသောမနဿကြောင့် ဖူးရသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ရင်းနှီးစွာကိုးကွယ်၍ တရားထူးရသော အရိယာ, သို့မဟုတ် ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီပြု၍ ရဟန္တာ အဖြစ်ဖြင့် ကျွတ်တမ်း ဝင်နိုင်ကြောင်းကို ကောင်းကောင်း မှတ်သား၍ ဤဘဝ၌ ဖြူစင်သော စိတ်ထားဖြင့် သာသနာပြု ဒကာ ဒကာမများဖြစ်၍ ငါးပါးသီလကို ခါးဝတ်ပမာ လွှန်စွာမြဲသူများဖြစ်ကြလျှင် မိမိဆုအားလျော်စွာ နောက်နောက် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ ကျွတ်တမ်းဝင်နိုင်ကြမည်ဟု" ဟု မှတ်ခဲ့ပါ။

ခေနွာနီဝတ္ထု ။ ။ ပုဏ္ဏားအမျိုးတို့တွင် ခေနွာနီ အမျိုးကို အမြတ်ဆုံးဟု ပုဏ္ဏားတို့ ယူဆကြ၏၊ ထိုအမျိုး၌ ဖွားမြင်၍ "ခေနွာနီ" ဟု နာမည်တွင်သော အမျိုးသမီး တစ်ယောက်သည် အပို့ ဘဝက သောတာပန်တည်၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို သတိရတိုင်း"နမော တဿ ဘဂဝတော–ထိုမြတ်စွာဘုရားအား ရှိခိုးပါ၏" ဟု ရွတ်ဆိုလေ့ရှိ၏၊ အိမ်ထောင်ပြုဘက်ခင်ပွန်းသည်ပုဏ္ဏားကား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မဟုတ်၊ ဗြဟ္မာကိုကိုးကွယ်သော ပုဏ္ဏားအယူကိုသာ ယူသူဖြစ်သည်။

အယူမတူသော်လည်း အတူနေနိုင် ။ ။ ဤသို့ အယူမတူ သော်လည်း ဆန့်ကျင်ဘက် မပြုကြဘဲ, ခေနွာနီက ဗုဒ္ဓအမှူးရှိသော သံဃာတော်များအား ဆွမ်းကပ်သည့်နေ့သို့ရောက်လျှင် ပုဏ္ဏားသည် စောစောကပင် အခြားအိမ်သို့ထွက်သွား၏၊ ပုဏ္ဏားက သူ၏ပုဏ္ဏား တို့ကို ထမင်းကျွေးပွဲပြုရာ နေ့၌ကား ခေနွာနီသည် လင်၏အလိုသို့ လိုက်လျောသောအားဖြင့်လည်းကောင်း, သောတာပန်ဖြစ်၍ နှမြော ဝန်တိုမှု မစ္ဆရိယမရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း ပုဏ္ဏားတို့ကို ကောင်းမွန်စွာ ပြုစု၏။

www.dhammaransi.com

နမောတဿဟု မဆိုဘဲ့ရန်တားခြင်း။ ။ တစ်နေ့သ၌ကား ပုဏ္ဏားသည် ဓနဉ္စာနီကို ကြိုတင်၍ အသိမပေးဘဲ ပုဏ္ဏားတို့ကို ထမင်းကျွေးဖို့ ဖိတ်လာခဲ့ပြီးမှ ဓနဉ္စာနီအား ပြော၏၊ ထိုအခါ "ထမင်းကျွေးဘို့ကိစ္စ၌ သူက ဘာများ လုပ်ပေးစေလိုပါတုန်း"ဟု မေးသည်၊ လုပ်စရာကိစ္စအားလုံးကို အလုပ်သမားများ လုပ်ကြပါ လိမ့်မယ်၊ ရှင်မရဲ့တာဝန်ကတော့ ထမင်းသုံးဆောင်လာတဲ့ ပုဏ္ဏား များလဲ စိတ် ချမ်းချမ်းသာသာ စားရ, ကျုပ်နဲ့ ပုဏ္ဏားတို့နဲ့လဲ စိတ်ဝမ်းမကွဲရအောင် နက်ဖန်တစ်ရက်လောက် "နမောတဿဘဂ ဝတော"လို့ မရွတ်မိအောင် ချုပ်တည်းစမ်းပါနော်။ [ခွေးယုယ တောင်းပန်သည်၊ အထက်တန်းအမျိုးသမီးမို့ အာဏာနဲ့ မပြောဝံ့။]

ဓနဉ္စာနီက မလိုက်လျော။ ။ ရှင့်မှာ ပုဏ္ဏားတွေနဲ့ စိတ်ဝမ်း ကွဲကွဲ, နတ်တွေနဲ့ စိတ်ဝမ်းကွဲကွဲ, ကွဲလေ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို သတိရတဲ့ အခါ ရှိမခိုဘဲတော့ နေ့ကိုယ်မနေနိုင်ပါ၊ ဤသို့ပြောလေသော်... အလွန်စိတ်ဆိုးသည်ဖြစ်၍ သန်လျက်ကိုယူပြီးလျှင် "အိမ်ခြေတစ်ရာ ရှိတဲ့ရွာရဲ့တံခါးပေါက်ကြီးကို လုံအောင်ပိတ်နိုင်ပါသေးလျက်, သင်က သင့်ပါးစပ်တပေါက်ကို ပုဏ္ဏားများထမင်းစားချိန်ကလေးမှ မပိတ်နိုင် ဘူးလား၊ နက်ဖြန် ပုဏ္ဏားတို့ ထမင်းစားချိန်မှာ "နမော တဿ ဘဂဝတော"လို့ရွတ်ဆိုလျှင်တော့ "ဟောဒီ သန်လျက်နဲ့ တစ်ကိုယ်လုံး ကို နုပ်နုပ်စဉ်းမယ်" ဟု ကြိမ်းဝါးလေသည်။

သို့သော် ဓနဉ္စာနီက ပြန်ပြောသည်မှာ ...ကိုပုဏ္ဏား–ကျုပ်က အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ဩက္ကာကမင်းမျိုးမှ ဆင်းသက်လာတဲ့ ဂေါတမ ဗုဒ္ဓရဲ့ သမီးတော့ ...သမီးသမီး၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို သတိရတဲ့အခါ

www.dhammaransi.com

ရှိမခိုးဘဲ နေကိုယ် မနေနိုင်ဘူး၊ ရှင်ကအဲဒီသန်လျက်နဲ့ ဖြတ်ချင်လဲ ဖြတ်, သတ်ချင်လဲ သတ်ပေါ့"။

ပုဏ္ဏားလက်လျှော့ရ ။ ။ ဤသို့ပြောသောအခါ ပုဏ္ဏားသည် မယားဖြစ်သော်လည်း သူ့ထက်အဆင့်အတန်းမြင့်နေသောကြောင့် လက်ကလေးနှင့်မျှ မရိုက်နှက် မပုတ်ခတ်ဝံ့သည်ဖြစ်၍ ဟန်နဲ့ပန်နဲ့ ကိုင်ထားသောသန်လျက်ကို ခတင်ပေါ်သို့ပစ်တင်ကာ "လုပ်ချင်တာ လုပ်ဟာ" ဟု ဆို၍ လက်လျှော့လိုက်ရလေသည်၊ သို့သော် နက်ဖန် နံနက်၌ ဓနဥ္စာနီသည် လင်၏ စိတ်ကို မဆင်းရဲစေလိုသောကြောင့် ပုဏ္ဏားတို့မလာခင် ခန့်ညားကောင်းမွန်စွာ ဆင်ပြင်၍ ပုဏ္ဏားတို့ လာသောအခါ သူ့ကိုယ်တိုင် ပြုစုလုပ်ကျွေးပါသည်။

နမော တဿ ဘဂဝတော ။ ။ ထိုသို့ ပြုစု လုပ်ကျွေးနေစဉ် ပုဏ္ဏားတို့၏အစွန်ဝယ် ထမင်းစားမည်ဟုပြင်နေသော သူ့ခင်ပွန်း ပုဏ္ဏား၏လင်ပန်း၌ ထမင်းထည့်ဖို့ နို့ယနာ ထမင်းခွက်ကို ယူလာလေရာ, သစ်သားချောင်းတစ်ခုကို နင်းမိ၍ ချော်သွားသဖြင့် ထိခိုက်မိသောကြောင့် "အလုံးစုံဒုက္ခ ချည်းဘဲ" ဟူသော ဗုဒ္ဓ၏စကားတော်ကိုလည်းကောင်း, ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကိုရှင်း သတိရ၍ ကိုင်ထားသော နို့ယနာခွက်ကို အသာချပြီးလျှင် ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်ဘက်သို့ လက်အုပ်ချီကာ "နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ" ဟုပီပီ သသကြီး ရွတ်ဆို၍ ရှိခိုးပါတော့သတည်း။

ပုဏ္ဏားတွေပြန်ပြေးကြပုံ ။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို မကြည်ညိုသည့် အပြင်, ဗုဒ္ဓနှင့်သံဃာများကြောင့် သူတို့ စားပေါက် စားလမ်း ပိတ်သွားသည်ဟု အယူရှိရကား နဂိုကပင် ဗုဒ္ဓအပေါ်၌ အတော်

www.dhammaransi.com

မကျေမနပ် ဖြစ်နေကြသော ပုဏ္ဏားတို့သည် "နမော တဿ ဘဂဝတော" စသော အသံကို ကြားလိုက်ရသည်နှင့်တပြိုင်နက် စာပြီးစားတုန်း ပုဏ္ဏားအားလုံးပင် စိတ်ဆိုး မာန်ဆိုးဖြင့် (လေးကိုမြင်၍ ကျီးကန်းတွေ ပျံပြေးကြသကဲ့သို့) တစ်စုတစ်ဝေးကြီး အကုန်ထ၍ ပြန်ပြေးကြလေသည်။

ဘုရားကိုနိုင်ဖို့ ပုဏ္ဏားသွားခြင်း။ ။ပုဏ္ဏားလည်း "ဒီအဖြစ်မျိုး ဖြစ်လိမ့်မည်ကိုမြင်လို့ မနေ့ကတောင်းပန်ထားပါလျက် ဒီပါးစပ်ပေါက်ကို မပိတ်နိုင်ဘူး" ဟုပြောကာ အမျိုးမျိုးဆဲပြီးလျှင် "နင့်ဗုဒ္ဓ အပေါ်မဖြေနိုင်အောင် ပြဿနာမေး၍ အပြစ်တင်မယ်" ဟုပြောဆိုလျက် ဗုဒ္ဓအထံတော်သို့သွား၍ စိတ်မဆိုးဟန်ဆောင်ကာ "အရှင်ဂေါတမ‥ ဘယ်ဟာကိုဖြတ်၍ ဘယ်ဟာကိုသတ်လျှင် ချမ်းချမ်းသာသာနေထိုင်ရ, နောင်တ တဖန် မပူပန်ရပါသနည်း။ တစ်ခုသော အဘယ်အရာကို သတ်ခြင်းကို အရှင်ဂေါတမနှစ်သက်ပါသနည်း။" ဟုမေးလေသည်။

ပုဏ္ဏားဓါရည်ရွယ်ချက်။ ။ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက "မည်သည့်အရာကို သတ်ရမည်" ဟုဖြေလျှင် "ဒီလိုဆိုလျှင်တော့ ကိုယ်မနှစ်သက်တဲ့ ရန်သူကိုလဲသတ်ရမှာပေါ့" ဟု စကားအတွန့်တက်ကာ "ဒီလိုသာ သတ်ဖို့ကိုနှစ်သက်လျှင် သမဏဟု ဝန်ခံနေလို့ ဘာအကျိုးရှိမှာလဲ၊ သမဏဆိုတာ ဒေါသငြိမ်းအေးရပါတယ်" ဟု အပြစ်ပြ၍နှိပ်မည်။ "ဘယ်ဟာကိုမျှ သတ်ခြင်းကို မနှစ်သက်ပါဘူး" ဟု ဖြေပြန်လျှင် "ရာဂစသော ကိလေသာ သတ်ဖို့ကိုမျှ အလိုမရှိဘူးလား, ဒီလို ဆိုလျှင် ကိလေသာ မငြိမ်းအေးဘဲ သမဏအမည်ခံပြီး လှည့်လည် နေဖို့ မသင့်ပါ" ဟု အပြစ်ပြ၍ နှိပ်မည်ဟု ရည်ရွယ်၍ မေးသည်။

www.dhammaransi.com

ဗုဒ္ဓဖြေတော်မူခြင်း။ ။ "အမျက်ကောဓကို သတ်နိုင်လျှင် ချမ်းချမ်းသာသာ နေရ၏၊ အမျက်ကောဓကို သတ်နိုင်လျှင် နောင်တ တဖန် မပူပန်ရ၊ အမျက်ကောဓကို သတ်ဖို့ရန် နှစ်သက်တော် မူသည်" ဤသို့ဖြေတော်မူလိုက်လျှင် အမျက်ကောဓကြောင့် ဒုက္ခ တွေ့ခဲ့ရသော ပုဏ္ဏားသည် အလွန် နှစ်သက် အားရသဖြင့် တရား တော်ကို အကြိမ်ကြိမ် ချီးကျူးကာ ရဟန်းပြုဖို့ ခွင့်တောင်းပြီးလျှင် ရဟန်းပြု၍ မကြာခင် ရဟန္တာကြီးတစ်ပါး ဖြစ်လေသည်။

ဤဝတ္ထု၌ မှတ်ချက် ။ ။ ဤဝတ္ထု၌ သောတာပန် ဓနဉ္စာနီ၏ ဗုဒ္ဓကို သတိရတိုင်း ရှိမခိုးဘဲမနေနိုင်ပုံ, တစ်နေ့တစ်နေ့၌ အကြိမ်များ စွာ သတိရပုံကို အတုယူကာ မိမိတို့လည်း နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ရောင်းရင်း ဝယ်ရင်းပင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို သတိရအောင်ကြိုးစားသင့်ပါသည်၊ ဗုဒ္ဓ အလိုတော်ကျ သီလကိုလည်း ဖြူစင် သန့်ရှင်းအောင် စောင့်ထိန်း သင့်ကြပါသည်၊ ဤသို့နေနိုင်လျှင် မိမိတို့လည်း သောတာပန်နှင့် မခြားဘဲ အပယ် ၄ ပါးမှ လွတ်၍ လိုရာဆုများ ပြည့်စုံနိုင်ကြပါ လိမ့်မည်။

• • • • • • • • • • • •

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် ။ ။ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်သည် မန္တလေးမြို့ အရှေ့ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်မှ စစ်ကိုင်းချောင်သို့ ချမ်းအေးဆရာတော်စသော ဆရာတော်များနှင့်အတူ တောထွက် တော်မူလာပါသည်၊ ထိုအချိန်သည် ၁၂၅၇ ခုနှစ်လောက်ကဖြစ်၍ စစ်ကိုင်းချောင်သည် မစည်ကားသေးပါ၊ သမင်, ဒရယ်, ဂျီငယ်, သစ်ကျူတ်တို့ သွားလာနေရာ တောကြီးပင်ဖြစ်၏၊ ထိုတော၌ နေရာ ကျောင်းလည်းမများလှ, ဆွမ်းကိုလည်း စစ်ကိုင်းမြို့အထိသွား၍ ခံယူ

www.dhammaransi.com

ရ၏။ ထိုအခြေအနေ၌ တောထွက်လာသော မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်သည် အရဟံဂုဏ်တော်ကို အခြေခံသော ဤ"ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ"ကို အားထုတ်၍, ထိုဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာဖြင့် သမာဓိရပြီးမှ ဝိပဿနာတက်၍ အားထုတ်ပါသည်။

လူအတွေ့မခံခြင်း။ ။ဆရာတော်သည် သူတစ်ပါးအားတရားပေးဘို့ထက် မိမိတရားရဘို့က ပဓာနဖြစ်၍ သက်တော်၅၀ကျော်လောက်၌ မဟာသုခချောင်ကို လူတစ်ရပ်ကျော်လောက် ဝင်းထရံကြီးကာလျက် လူအတွေ့ လုံးလုံးမခံတော့ပါ။ ဆွမ်းပို့သော ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးက သော့ခတ်ထားသော တံခါးကိုဖွင့်၍ ခြေသံ ကလေးမျှမကြားရအောင် ဝင်ပြီးလျှင် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးသော နေရာ၌ ဆွမ်းချိုင့်ကို အသာချခဲ့၍ မနေ့ကဆွမ်းချိုင့်ကိုယူကာ ထွက်ခဲ့ပြီးမှ တံခါးသော့ကိုပိတ်၍ တုံးကလေးကို ၃ချက်လောက် ခေါက်ခဲ့ပါ သည်။ [ထိုအချိန်က မိမိသည် ကျောင်းသားအဖြစ်ဖြင့် ပလိပ်ရောဂါ ရှောင်ရင်း မဟာဂန္ဓာရုံ၌ ခေတ္တနေစဉ် ဆွမ်းပို့ရာသို့ လိုက်ခဲ့ဖူးပါသည်။]

သံဃာတော်ကြီးများတရားအားထုတ်ကြ။ ။မန္တလေးမြို့ စိန်ပန်းဓမ္မိကာရုံတိုက်မှ ဆရာတော်ကြီးသည်လည်းကောင်း, ပုသိမ်မြို့မှ ပုသိမ် ဆရာတော်ကြီးသည်လည်းကောင်း, ဆရာတော်ထက် ဝါတော်ကြီးကြသော် လည်း ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာနှင့် ဝိပဿနာဘာဝနာ အားထုတ်ဖို့ ကြွလာတော်မူကြပါသည်။ ဝါတော်၂၀ကျော်ရှိသော သံဃာ တော်များသည် ကောသနိက်ပတ္တပိဏ်ဓုတင်ဆောင်လျက် သက်သတ် လွတ်စား၍ တရားအားထုတ်နေကြပုံ, အသွားအလာ ငြိမ်သက်ပုံ တို့မှာ အလွန်ကြည်ညိုစရာကောင်းပါသည်၊ ထိုအချိန်က

www.dhammaransi.com

ထိုတရား အားထုတ်ကြသော ဆရာတောတို့၌ ပြောစမှတ် ဖြစ်နေသည်မှာ– “မိမိ သွားလာနေထိုင်ရာ အရပ်သို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ အမြဲပါနေသည်” ဟုပင် ဖြစ်ပါသည်။

ပြင်သစ်ဥပါသိကာမ။ ။ အင်္ဂလိပ်လိုရေးထားသော ဗုဒ္ဓ အကြောင်းအရာ, ဗုဒ္ဓတရားတော်များကို လေ့လာ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်ပြီးသော ပြင်သစ်နိုင်ငံသူ ဥပါသိကာမ တစ်ယောက်သည်ဗုဒ္ဓ ဘာသာ ထွန်းကားရာ ကမ္ဘာမြောက်ပိုင်း အရှေ့ပိုင်း နိုင်ငံများသို့ အဖေါ်တစ်ယောက်နှင့်အတူ လှည့်လှည်၍ ဘာသာရေးတရားများကို လက်တွေ့လေ့လာရင်း ဤမြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်သောအခါ မဟာ ဂန္ဓာရုံဆရာတော်၏ အထံသို့ရောက်လာပါသည်။ [ထိုအခါ ဆရာ တော်သည် တစ်ပါးတည်း သတင်းသုံးရာ၌ မကျန်းမာ၍ လူအတွေ့ ခံရသော အချိန်ဖြစ်ပါသည်။]

တရားအားထုတ်ခြင်း။ ။ ဆရာတော်၏ ဘာဝနာစိတ်ဖြင့် ထုံမွမ်းအပ်သော မျက်နှာတော်သည် ကြည်ညိုဖွယ် ကောင်းလှ၏၊ ပြောအပ်သော စကားတိုင်း၌ တရားမကင်းသည်သာ များသည်၊ ထို့ကြောင့် တရားတော်ကိုကြည်ညိုသော ဥပါသိကာမသည် “ခေတ္တ နေ၍ တရားဆွေးနွေးလိုပါကြောင်း” လျှောက်သောအခါ “နေနိုင် သည်” ဟု ခွင့်ရ၍ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာနှင့် ဝိပဿနာကို အားထုတ် ပါသည်၊ ထိုသို့ အားထုတ်ရင်း သဘောမသက်ဝင်နိုင်သော အရာကို စကားပြန်ဖြင့် အဖန်ဖန်မေးမြန်း၍ အတော်ကြာအောင် အားထုတ် သွားပါသည်၊ သူ၏နိုင်ငံသို့ ရောက်သောအခါ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာ တော်၏ အထံ၌ နည်းခံရသော တရားကို အလွန် နှစ်သက်ကြောင်း လျှောက်လိုက်ပါသတဲ့။

www.dhammaransi.com

တရားရကိုမှန်းဆခြင်း။ ။ ဆရာတော်သည် လူအတွေ့ခံတော်မမူဘဲ ၃နှစ်ခန့်မျှတစ်ပါးတည်း တရားအားထုတ်တော်မူခြင်း, မျက်နှာတော်၏ကြည်လင်ခြင်း, တရားအားထုတ်စဉ်ဖြစ်ပေါ်သော မှတ်တမ်းများကို လျှို့ဝှက်စွာထားရာမှ တွေ့ရခြင်းတို့ကြောင့် "တရားပေါက်ပြီး"ဟု အနီးနေတပည့်များက ခန့်မှန်းကြပါသည်၊ မိမိကားပလိပ်ရွာ သရက်ပင်များအုပ်ဆိုင်းနေသော တောကျောင်း၌ ဆရာတော်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းဖြစ်ခါနီးဝယ် အခြားဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးနှင့်အတူ အနီးအပါး၌နေခိုက် "ခန္ဓာကိုယ်က ရောဂါများလွန်းလို့ဒီဘဝတွင် ခန္ဓာဝန်လက်စသိမ်းဖို့ကြိုးစားတာဘဲ, ဒါပေမယ့်"ဟုမိန့်တော်မူ၍ ရှေ့မဆက်တော့ပါ။ ထို့ကြောင့် "ရဟန္တာအဖြစ်သို့ မရောက်သေးဘဲ အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ်လောက်သာရတော်မူဟန်တူသည်"ဟု ခန့်မှန်းရပါသည်။

ပြန်လွန်တော်မူချိန်။ ။ မိမိကို ဥပဇ္ဈာယ်ပေးပြီးသော ဝါတွင်း၌၁၂၈၁ခု ဝါခေါင်လဆုတ် ၈ရက်, သက်တော်၆၂နှစ်အရွယ်တော်ဝယ် နှစ်ပေါင်းများစွာ တရားအားထုတ်ရာဖြစ်သော မဟာသုခချောင်၌ပင် ပြန်လွန်တော်မူပါသည်၊ ထိုညဉ့်၌ ဆရာတော်၏ချောင်အနီးက ပုညရှင်နှင့် ဥမင်သုံးဆယ်တောင်တန်းဝယ် တောက်ပသောအရောင်တွေ ထိုဤကူးကာ သွားလာပျံသန်းနေသည်ကိုတော်၏ အနောက်ဘက်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသော ယောသိတာဝန် ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် မြင်ရသောကြောင့် ထိုအကြောင်းကို ချမ်းအေးဆရာတော်ကြီးအားလည်းကောင်း, ဆရာတော် ပြန်လွန်တော်မူရာ လာကြသော သံဃာတော်များအားလည်းကောင်း, ပြောပြ တော်မူပါသတဲ့။

www.dhammaransi.com

ယဿ ဇေယျော နိက္ခန္တမှိ, အာသိ•ယံ မိဂမာသယော၊

ကိစ္စာဝါသော ကိစ္စာဟာရော, နိစ္စံဒင္ဂ ပရက္ကမော။

ယဿ ထေရဿ–မဟာဂန္ဓာရုံ, တိုင်းလုံးတုန်မျှ, ဆန်စုန် ကျော်ဟိုး, အကြွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏၊ နိက္ခန္တမှိ –ဝိသုဒ္ဓါရုံ, မြို့ရွှေဘုံမှ, ရဂုံသာမော, ဤမြို့တောသို့,မနောထက်သန်, ထွက်စံ တော်မူစအခါ၌၊ အယံ ဇေယျော–ယခုခါတွင်, အများမြင်သည့်, တောင်ခွင်မလပ်, ချောင်စဉ်စပ်၍,ရစ်ပတ်ဝေဆာ, သေလာခေါင် ထိး, ဤဇေယျာတောင်ကြီးသည်၊ မိဂမာသယော အာသိ– သမင် ဒရယ်,ဂျီငယ်, သစ်ကျွတ်, မြည်ဟုတ်သံညောင်း, သားအပေါင်း တို့, သောင်းပြောင်း ရောပွမ်း, တောစခန်းဖြင့်, တောကြမ်းကြီး ဖြစ်ခဲ့ဖူးလေပြီ။

သောထေရော–ထိုတောစခန်း, ထိုတောတန်း၌, တောကြမ်းကို မှီ, မနောကြည်၍, ယောဂီအလုပ်, လွန်အားထုတ်လျက်, စိတ်ရုပ် ကြည်လင်, ထိုကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားသည်၊ကိစ္စာဝါသော– ကျောင်းတော် သစ်ပင်, မြေပြင်မွေ့ရာ, သေလာ ကျောက်တုံး, ဦးခေါင်း အုံးလျက်,ထေရ်ဘုန်း စံရာ, မခံ့သာအောင်, မှန်စွာ ညှင်းဆဲ, အဆင်းရဲကြီး, ဆင်းရဲတော်မူပါလျက်၊ ကိစ္စဟာရော– ခရီးဝေးကွာ, ဆွမ်းကိုရှာ၍, ရေပါ မလွယ်, တကယ်ထိုစဉ်, ငြိုငြင် သောအာဟာရ ရှိပါလျက်၊ နိစ္စံ–နေ့ရောညဉ့်ပါ, အခါမစဲ, အမြဲ သာလျှင်၊ ဒင္ဂပရက္ကမော–ဘယ်သူ့ကမှ, တု မပဘဲ, ခဘာဝတွင်, ခန္ဓာဝန် လက်စ သိမ်း၍, အေးငြိမ်းအောင် တရားကုတ်လျက်, အားထုတ်ခဲ့သော အရှင်မြတ်ကြီးပါဘုရား။

www.dhammaransi.com

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ၏အကျိုး။ ။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာကို အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း၏ အကျိုးရပုံမှာ (ဈာန်ရမှုမှတပါး) အခြား ဘာဝနာများထက်အနည်းငယ်မျှ မလျော့ပါ၊ ထူးခြားချက်ကား–

၁။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဂုဏ်တော်ကို အတော်များစွာ သိရသောကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို အလွန်ရိုသေ၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ စကားတော်ကို အလွန်လိုက်နာခြင်း။

၂။ ဂုဏ်တော်များစွာကို သိရသည့်အတွက် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာအပေါ်၌ သောတာပန်ကဲ့သို့ ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်၍ နက်နက်နဲနဲ ကြည်ညိုခြင်း။ [ဗုဒ္ဓအစစ်ကို ကြည်ညိုလျှင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာတော်ကိုပြုစုလိုသောစိတ်, အားပေးလိုသောစိတ် ရှိရကား သာသနာဖျက် ပုဂ္ဂိုလ်များကိုမူ ရှောင်ရှားမည်သာ။]

၃။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို မကြာမကြာ သတိရနေသောကြောင့်သတိကောင်းခြင်း။ [အသက်ကြီးသော်လည်း သတိမမေ့ခြင်း။]

၄။ အလွန်နက်နဲသော ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်များကို သတိနှင့်တကွဉာဏ်ကျက်စားနေရသည့် အတွက် အသိဉာဏ်လည်းတိုးတက်လာခြင်း။

၅။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဂုဏ်တော်တို့သည် အာရုံပြုသော သတိနှင့် စေတနာမျိုးစေ့တို့၏ စိုက်ပျိုးရာမွန်မြတ်သော လယ်ယာမြေဖြစ်သောကြောင့် ထိုဘာဝနာကုသိုလ်ကောင်းမှု၏ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်ခြင်း။

www.dhammaransi.com

၆။ ဂုဏ်တော်တို့ကို အာရုံပြုရာ အခါတိုင်း၌ ဝမ်းမြောက်သော ပီတိပါမောဇ္ဇဖြစ်ခြင်း။ [စိတ်၏ ချမ်းသာ ကြည်လင်ခြင်း, စိတ်အေးမြခြင်း, တစ်ရံထစ်ခါ ကြက်သီးထလောက်အောင် ပီတိ ဖြစ်ခြင်း။]

၇။ ကြောက်စရာဘေးအန္တရာယ်နှင့်ကြုံစေကာမူ ထိုဘေးဒုက္ခကို မကြောက်မရွံ့ ရဲဝံ့စွာ ခံနိုင်ခြင်း။

၈။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို မကြာမကြာ အောက်မေ့တိုင်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာနှင့် အတူနေရသကဲ့သို့ဖြစ်၍ ကျူးလွန်ရမည့်အပြစ်ကို မကျူးလွန်တော့ခြင်း။

၉။ ဝိပဿနာ တက်၍မဂ်ဖိုလ်တိုင်အောင်မရနိုင်လျှင် ယခုဘဝ၏ အခြားမဲ့ နောက်ဘဝ၌ (ငါးပါးသီလ မပျက်ပါမူ) လိုရာ သုဂတိဘဝကိုရဖို့ သေချာခြင်း။

၁၀။ နောက်နောက်ဘုရားသာသနာတော်ကို ကေန်ကြုံတွေ့ရမည် ဖြစ်၍, မိမိရည်မှန်းအပ်သော ဆုနှင့် ကိုက်ညီသော ဘုရား သာသနာဝယ် ကေန် တရားထူး ရနိုင်ခြင်း။ ....ဤကား ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ၏ အကျိုးများတည်း။

အခွင့်ကောင်း အခါကောင်း

ဗုဒ္ဓလက်ထက်တော် ။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူရာအခါသည် ထိုခေတ်က သူတော်ကောင်းများအတွက် အခွင့်ကောင်းအခါကောင်းကြီးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်သူတော်ကောင်း တို့သည် လွယ်လွယ်ကူကူဖြင့် တရားထူးကိုရနိုင်ကြပေသည်၊

www.dhammaransi.com

ဥပမာ- မိဘလက်ထက်၌ သူဌေးမိဘက ပေးအပ်သော အရင်းအနှီးကို အခြေခံ၍ လိမ်လိမ်မာမာနှင့် အရည်အခြင်းရှိသောသားသမီးတို့သည် အလွယ်တကူပင် သူဌေးဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့တည်း။

ယခုလည်းကောင်းသေး၏။ ။ ယခုလည်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ကျင့်စဉ်တရားတော်များသည် ဓမ္မစကြာ အနတ္တလက္ခဏာသုတ်တော်မှစ၍ အပြည့်အစုံ ထင်ရှားရှိပါသေး၏။ ထိုတရားများကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိကြသော စာချဆရာတော်များလည်း ရှိကြသေး၏၊ ထိုဆရာတော်များအထံ တရားနည်းခံ၍ တရားမှန်ကို အားထုတ်သူတို့သည် ယခုဘဝ၌ပင် တရားပေါက်နိုင်၏၊ ယခုဘဝမပေါက်လျှင် ပါရမီဓာတ်ခံရ၍ မဟာကပ္ပိန, အနောဇာ, ခေမာထေရီ, ဓနဥ္စာနီ, သုမေဓာတို့ကဲ့သို့ မိမိဆုအားလျော်စွာ နောက်နောက် သာသနာတော်၌ တရားထူးကို ရနိုင်သောကြောင့် ယခုအချိန်လည်း အခွင့်ကောင်း အခါကောင်းပင်ဖြစ်ပါသေးသည်။

နောက်၌မှောင်ကြီးကျတော့မည်။ ။ သို့သော် ရဟန်းရှင်လူ အများတို့ကား ယခုပင် မတရားလှပြီ၊ နောက်နောက်ဆိုလျှင် (နောက်ဘဝလောက်ရောက်လျှင်) သာ၍သာ၍ တရားလက်လွတ်ကြပါလိမ့်မည်၊ ထိုအခါ၌ ပိဋကတ် ကျမ်းစာများကို လေ့လာသူနည်းပါး၍ တရားစစ်တရားမှန်များ တိမ်မြုပ်ကာ မောဟမှောင်ကြီး ဖိစီးလာပါတော့မည်။

ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ ဒုလ္လဘာ။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာတော် လုံးလုံးမကွယ်သေးဘဲ တရားတော် အစစ်အမှန်များ ထင်ရှားရှိသေးရာ အခါကို "ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ= ဘုရားပွင့်ရာအခါကောင်း" ဟုခေါ်ပါသည်။

www.dhammaransi.com

တို့အခါကိုမှီသော သူတော်ကောင်းတိုင်း အခွင့်ကောင်း ရသူချည်း ဖြစ်ပါသေးသည်၊ ထို့ကြောင့် ယခုရရှိနေသော လက်ကျန်အခွင့် ကောင်းကလေးကို လက်မလွှတ်စေရအောင် သူတော်ကောင်းစိတ် ရှိသူတိုင်း ကြိုးစားကြရပါတော့သည်။

တိုက်တွန်းချက်

မာ ဝေါ ခဏံ ဝိရာဓေထ, ခဏာတီတာ ဟိ သောစရေ၊
အပတ္တေ ဝါယမေယျာထ, ခဏော ဝေါ ပတိပါဒိတော။

ဘောဓ္ဌော- ရဟန်း, ရှင်လူ, မည်သူမဆို, အိုလူအပေါင်း, သူတော်ကောင်းတို့ ...ခဏံ-ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ, ဒုလ္လဘဟု, ကြုံရလင့်တောင်း, အခွင့်ကောင်းကြီးကို၊ မာဝိရာဓေထ- လောကီကိစ္စ, အဝဝကြောင့်, နှေးညှပုံသေ, မချွတ်လွဲစေကြကုန်လင့်၊ ဟိ(ယုတ္တံ)-ကြောင့်ကြောင့် ကျကျ, သတိရအောင်, နိစ္စပုံသေ, တိုက်တွန်းသင့်ပေ၏။ ခဏာ တီတာ- အခွင့်ကောင်းကို ကောင်းမှန်းမသိ, သတိမမူ, ကျော်လွန်၍ သွားသူတို့သည်၊ သောစရေ- သာသနာပ, အခါကျလျှင်, အပါယ ဘေး, တွေ့မည့်အရေးကြောင့်, ပူဆွေး၍နေကြကုန်၏။ အပတ္တေ- မရအပ်ဘူး, တရားထူးတို့ကို၊ ဝါယမေယျာထ-အခွင့်ကောင်းဆဲ, အားကုန်လွှဲ၍, အမြဲကြိုးစားလိုက်ကြကုန်လော၊ ဝေါ(တုမှာကံ)- သရဏဂုံ, သီလစုံဖြင့်, ကုံလုံပြည့်ဝ, ခွင့်ကောင်းရ၍, ဗုဒ္ဓကိုမြင်, အသင်သူတော်ကောင်းတို့မှာ၊ ခဏော- ဘဝအဆက်ဆက်, ကြုံဘို့ ခက်သည့်,တစ်သက်တစ်ခါ, ကြုံလာသောအခွင့်ကောင်းသည်၊ ပတိ ပါဒိတော- ရှေ့ရှုမျက်မှောက်, ရောက်နေပြီတကား။

• • • • • • • • • • • • •

www.dhammaransi.com

ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ပါ

ကမ္မဋ္ဌာန်း။ ။ "ကမ္မဋ္ဌာန" ပါဠိကို မြန်မာလို "ကမ္မဋ္ဌာန်း"ဟု ခေါ်ကြ၏။ [ကမ္မ- ဘာဝနာအလုပ်၏+ဌာန-တည်ရာ။] ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှုကိုပင် "ဘာဝနာအလုပ်" ဟုလည်းခေါ်၏။ [ဘာဝနာ- မိမိစိတ်ကို သာမန်လူများကဲ့သို့ သေးသေးသိမ်သိမ် မဖြစ်စေဘဲ, ကြီးမားစေခြင်း တိုးပွားစေခြင်းအလုပ်။] ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ရာ၌ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်နေသောစိတ်သည် ဘာဝနာအလုပ် ဖြစ်သောကြောင့် "ကမ္မ"မည်၏။ ထိုဘာဝနာကမ္မ၏ တည်ရာဖြစ်သော ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်စသော အာရုံများသည် ဌာနမည်၏။

ကမ္မဋ္ဌာန်း ၂မျိုး။ ။ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းသည် သမထကမ္မဋ္ဌာန်း ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းဟု ၂မျိုးရှိ၏။ ထိုတွင် စိတ်တည်ကြည်၍ ကိလေသာအပူတွေကို ငြိမ်းစေနိုင်သော သမာဓိကို "သမထ"ဟု ခေါ်၏။ ထိုသမထကမ္မဋ္ဌာန်းသည် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ, မေတ္တာ, အသုဘ, မရဏာနုဿတိ, အာနာပါန စသောအားဖြင့် အကျယ်၄၀ရှိ၏။ ရုပ်နှင့်စိတ်စေတသိက်ကို "သင်္ခါရ"ဟုခေါ်၏။ ထိုရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ရှုနေသော ဉာဏ်ကို "ဝိပဿနာ"ဟု ခေါ်၏။ ထိုဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကား- အချုပ်အားဖြင့် အနိစ္စာနုပဿနာ ဒုက္ခာနုပဿနာ အနတ္တာနုပဿနာဟု ၃မျိုးသာရှိသည်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်။ ။ လောက၌ တိုးတက်ကြီးပွားအောင် မှန်းထားအပ်သောအလုပ်ဟူသမျှသည် ကြိုးစားနိုင်သူ တချို့လူများအတွက်သာ အထမြောက်၏၊ တချို့မှာ ကြိုးစားသော်လည်းအထမမြောက်ဘဲ ပျက်စီးတတ်သေး၏။ မကြိုးစားလျှင်ကား အဘယ်မှာ

www.dhammaransi.com

အကျိုးရပါတော့အံ့နည်း၊ ထို့အတူ ဤကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကိုလည်း ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်နိုင်မှ တချို့အထမြောက်၏၊ မကြိုးစား လျှင်ကား အထ မမြောက်နိုင်၊ သို့သော် နောင်အခါအတွက် ပါရမီ ဓာတ်ခံလောက်တော့ ဖြစ်စရာရှိပါသေး၏။

အားထုတ်ပုံအစဉ်။ ။"ဆိတ်, တင်, ဖြောင့်, ငါး, ရှေ့မြဲ–ပွား, ကြိုးစားဘာဝနာ"–ဟူသော မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်၏ လင်္ကာဆောင်ပုဒ်နှင့်အညီ, ...

ဆိတ် ။ ။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ဟူသည် ပဓာနအားဖြင့် စိတ် အလုပ်ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် မျက်စိအာရုံ နားအာရုံဖြစ်သော ရဟန်း ရှင်လူတွေ များသောနေရာ, စကားပြောသံ, စာအံသံ, ခေါက်စက်သံ ညံနေသောနေရာသည် ဆိတ်ငြိမ်သောနေရာ တိတ်ဆိတ်သောနေရာ မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် လူအများကို မမြင်ရသော မတွေ့ရသော လူသံတွေ မကြားရသော တိတ်ဆိတ်သော ဆိတ်ငြိမ်သောနေရာသာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ဖို့ ကောင်းသောနေရာဖြစ်သည်။

တင် ။ ။ ဆိတ်ငြိမ်သောနေရာကို ရပြီးသောအခါ ယောက်ျား ဖြစ်လျှင် တင်ပလ္လင်ခွေ၍ ထိုင်ပါ၊) မိန်းမဖြစ်လျှင် ယခုအခါ ဘုရား ရှိခိုးရာ၌ ထိုင်သလို တဝက်တင်ပလ္လင်ဖြင့်ထိုင်ပါ၊–ဤနည်းကား ကျမ်းဂန်တို့၌ တွေ့ရသော ထိုင်ပုံဖြစ်သည်။

ယခုခေတ် ။ ။ ယခုအခါ၌ကား တင်ပလ္လင်ခွေ၍ ကြာကြာ ထိုင်လျှင် အညောင်းပြေသွားတတ်သော်လည်း နေ့ရက် များသော အခါ ထုံနာကျင်နာ စသော ရောဂါတစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်လာတတ်၏။

www.dhammaransi.com

ဘာ့ကြောင့်နည်း– ကြာကြာကွေးနေရသော ခြေသလုံး ပေါင်တို့၌ သွေးလေတို့သည် အထက်အောက် ကောင်းစွာမလျှောက်ရသော ကြောင့်တည်း။

သက်သာသလိုထိုင်။ ။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်၌ သမာဓိရဖို့က ပဓာနဖြစ်သောကြောင့် ခြေကို ဆန့်၍ထိုင်မှ သမာဓိရလျှင် ဆန့်၍ ထိုင်ပါ၊ ကုလားထိုင်စသော ငြိမ်သက်သော ထိုင်ခုံ၌ ထိုင်မှ အနေ သက်သာ၍ သမာဓိရလျှင် ထိုင်ခုံ၌ထိုင်ပါ၊ ညောင်းလျှင် မတ်မတ် ရပ်လိုက်ပါ၊ လမ်းလျှောက်လိုလျှင် လမ်းလျှောက်လိုက်ပါ၊ သို့သော် ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုတော့ ပျောက်မသွားအောင် သတိစိုက်ထားဖို့ လိုပါ သည်၊ အရှင်အာနန္ဒာသည် စင်္ကြံသွားရင်း ကာယဂတာသတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်စဉ် ဝီရိယလွန်နေသောကြောင့် တရား မပေါက်ဘဲရှိရကား ကဋ္ဌင်ပေါ်၌ လှဲလျှောင်းလိုက်ရာ ခေါင်းအုံး ပေါ်၌ ဦးခေါင်း မရောက်သေးခင် ရဟန္တာဖြစ်ပါသည်။

မေတ္တသုတ်တော်။ ။ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ရာ၌ "တိဋ္ဌံ စရံနိသိန္နော ဝါ သယာနော, ယာဝတာဿ ဝိတမိဒ္ဓေါ၊ ဧတံသတိံ အဓိဋ္ဌေယျ=(သတ္တဝါအာရုံပေါ်၌) ရပ်နေရင်းလည်း ဤမေတ္တာ သတိကို စူးစူးစိုက်စိုက် ထားရမည်၊ စင်္ကြံသွားရင်းလည်း ဤမေတ္တာ သတိကို စူးစူးစိုက်စိုက်ထားရမည်၊ ထိုင်နေရင်းလည်း ဤမေတ္တာ သတိကို စူးစူးစိုက်စိုက်ထားရမည်၊ လှဲနေရင်းလည်း ဤမေတ္တာ သတိကို စူးစူးစိုက်စိုက်ထားရမည်၊ ဤသို့မေတ္တာသုတ်၌ ဟောတော် မူပါသည်၊ ထို့ကြောင့် ကျမ်းစာကလည်း ထိုင်၍ချည်း အားထုတ် ရမည်ဟု မဆိုလို, သက်သာသလိုနေ၍ အားထုတ်စေလိုပါသည်။

www.dhammaransi.com

ဖြောင့် ။ ။ ထိုင်၍ အားထုတ်သောအခါ၌ကား ခါးမှအထက် ကိုယ်ကို ဖြောင့်ဖြောင့်မတ်မတ်(စန့်စန့်) ထားရသည်၊ အကြောင်း နည်း– ခပ်ကုန်းကုန်း ခပ်ကွေးကွေးထားလျှင် ကျောရိုးချင်းထိ၍ ထပ်နေသည့်အတွက် ကြာကြာ မထိုင်နိုင်ဘဲ ဝေဒနာ အမျိုးမျိုး ဖြစ်လာတတ်သောကြောင့်တည်း။

ငါး ။ ။ အဆင်း,အသံ,အနံ့,စားစရာ, တွေ့ထိစရာဖြစ်သော ရူပါရုံ, သဒ္ဒါရုံ, ဂန္ဓာရုံ, ရသာရုံ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံဟူသော အာရုံငါးပါး တို့ကို စိတ်ထဲ၌ မထင်လာအောင် ဖယ်ရှားရမည်။ [နေရာသဘော အားဖြင့်လည်း ထိုအာရုံတွေနှင့် မရောအောင်ဖယ်ရှား၍ စိတ်အား ဖြင့်လည်း ထိုအာရုံများသို့ မသွားအောင် စောင့်စည်းထားရမည်။ "အကယ်၍ မြင်ရ ကြားရသော် မြင်ကာမတ္တ ကြားကာမတ္တဖြင့် စိတ်ကိုရပ်စေ၍ ရှေ့တိုးပြီး မစဉ်းစားဘဲ စောင့်စည်းထားရသည်"။]

ရှေ့မြဲ ။ ။ မိမိရှေ့၌ အာရုံကို မြဲမြဲထားရမည်၊ ဗုဒ္ဓါ နုဿတိ ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သူဖြစ်လျှင် မိမိရှေ့ မနီး မဝေး၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ကြွရောက်လာသကဲ့သို့ ထင်မြင်အောင်မြဲမြဲထားရမည်၊ အခြားကမ္မဋ္ဌာန်း ဖြစ်မူကား ထို ကမ္မဋ္ဌာန်း အားလျော်စွာ စိတ်၏ ရှေ့မှောက်၌ အာရုံရောက်အောင် စိတ်ထဲ၌ မြဲမြဲထားရမည်။

ပွား, ကြိုးစား။ ။ စိတ်၌ ရာဂ ဒေါသမာနက္ကဿာ မစ္ဆရိယတို့ ဖြစ်နေလျှင် "သေးသိမ်သောစိတ်" ဟုခေါ်ရ၏၊ ထို အကုသိုလ်များ မဖြစ်ဘဲ သဒ္ဓါ ပညာ သတိ သမာဓိ ဝီရိယတို့ဖြစ်နေလျှင် "တိုးပွား သောစိတ်, ကြီးမြင့်သောစိတ်" ဟုခေါ်ရ၏၊ ထိုသို့ ကြီးမြင့် တိုးပွား သောစိတ်ဖြစ်အောင် ကြိုးစားခြင်းကို "ဘာဝနာပွား" ဟုခေါ်သည်။

www.dhammaransi.com

ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ကြိုးစားနည်း။ ။ "လက္ခဏာတော် ကြီးငယ် အသွယ်သွယ်ဖြင့်" စသော လင်္ကာ၌ ပါသည့်အတိုင်း ....

၁။ လက္ခဏာတော် ကြီးငယ် အသွယ်သွယ်ဖြင့် သပ္ပါယ်သော (ဗုဒ္ဓဖြစ်တော်မူချိန်ဝယ် ၃၅နှစ်အရွယ်မျှသာ ရှိသေးသော) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ မိမိရှေ့မှောက် မနီးမဝေး၌ ရောက်နေပုံကို အာရုံယူပါ။

၂။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ မျက်နှာတော်စသော ကိုယ်အင်္ဂါတိုင်း၌ ရှေးရှေးပါရမီကောင်းမှုများက မွမ်းထုံထားသောကြောင့် ထူးထူးခြားခြား ကြည်လင်နေပုံကို အာရုံယူပါ။

၃။ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ကိလေသာအားလုံးတို့ကို ပယ်ပြီးဖြစ်၍ စိတ်တော်အစဉ် ကြည်လင်သန့်ရှင်းပုံကိုလည်း အာရုံယူပါ။

၄။ ထိုကြည်လင်သန့်ရှင်းသောစိတ်တော်၌ အစွမ်း၃ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီး ကိန်းဝပ်တော်မူပုံကိုလည်း အာရုံယူပါ။

၅။ ထိုဘုရားရှင်က မိမိကို အပါယ်ဆင်းရဲ ဝဋ်ဆင်းရဲမှကယ်တင်ဖို့ရာ ကြီးစွာသော မဟာကရုဏာဖြင့် ကြည့်တော်မူနေပုံကို အာရုံယူပါ။

၆။ ထိုကဲ့သို့ အာရုံယူ၍ လက်အုပ်ချီကာ "ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓေါ"ဟု အထပ်ထပ်ရွတ်ဆို၍ ကြက်သီး ထလောက်အောင် ပီတိဖြစ်သောအခါ ထိုပီတိကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ရှုပါ။

www.dhammaransi.com

၇။ ပီတိမဖြစ်လျှင်လည်း ဗုဒ္ဓကို အာရုံပြုသော မိမိစိတ်အစဉ်၏ မပြဲပုံကို သတိဖြင့်စိုက်၍ အနိစ္စ အနိစ္စ အနိစ္စဟု ရှုပါ။

၈။ ဤသို့ နေ့စဉ်မှန်မှန် ကြိုးစားသောအခါ ရာဂ ဒေါသ မာန ဣဿာ မစ္ဆရိယ မာယာ သာဌေယျ စသော အကုသိုလ်တရားတွေနည်းပါး၍ သဒ္ဓါ ပညာ သတိ သမာဓိ ဝီရိယ ဟူသော ကုသိုလ်တရားများ တိုးပွားလာပါလိမ့်မည်။

၉။ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် မိန့်တော်မူသည်မှာ–"ထမင်းကို မှန်မှန်စားသလို ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုလည်း မှန်မှန်ကြိုးစားရသည်၊ ထမင်းစားချင်၍ စားသော်လည်း မြိန်ချင်မှမြိန်မည်၊ မစားချင်ဘဲ စားချိန်ကျ၍ စားရစေကာမူ စားရင်း စားရင်း မြိန်လာတတ်သည်၊ ထို့အတူ စိတ်အား ထက်သန်စွာဖြင့် အားထုတ်သော်လည်း အာရုံ ထင်ချင်မှ ထင်သည်၊ စိတ်မထက်သန်ဘဲ အချိန်ကျလို့ အားထုတ်သောအခါ အရသာရှိရှိ ပီတိဖြစ်လောက်အောင် အာရုံထင်လာတတ်သည်။

၁၀။ ရုပ်တု,စေတီတော် ။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို အာရုံယူရာ၌ ဉာဏ်အားနည်းသေးသူတို့မှာ ရုပ်တုရုပ်ပွားလောက်သာ ထင်လာတတ်၏။ စေတီတော်ကိုဖူးမျှော်ရာ၌လည်း စေတီတော်အတိုင်းသာ အာရုံထင်လာတတ်၏၊ ထိုအာရုံများ ထင်လာရာ၌လည်း အကျိုးမနည်းပါ၊ သို့သော် ထို အာရုံများမှတစ်ဆင့် သက်တော်ထင်ရှားမြတ်ဘုရားကို အာရုံရအောင် ကြိုးစားမှသာ ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာကို အားထုတ်ရာရောက်ပါသည်။

• • • • • • • • • • •

www.dhammaransi.com

ရတနာ၏ မွန်မြတ်ပုံ

[ဆောင်] အလေးပြုအပ်, ဖိုးမပြတ်တည်း, နှိုင်းလတ်ပြိုင်ဖွယ် မရှိ
ကွယ်သား, မလွယ်တွေ့ဖို့, ရှေးကံမို့သည့်, အချို့လူ
သာ,သုံးနိုင်ရာသည့်, ... ရတနာပစ္စည်း အမွန်တည်း။

၁။ အလေးပြုအပ်။ ။ လောက၌ စိန် ရွှေ မြသား ပဒမြား စသော ရတနာတို့သည် အလေးဂရုပြုအပ်သော ဥစ္စာဖြစ်၍ ရိုရို သေသေ လေးလေးစားစားသိမ်းဆည်းရ၏၊ သုံးစွဲသောအခါလည်း ရိုရိုသေသေကိုင်၍ ဝတ်ဆင်သုံးစွဲကြရ၏၊ ထို့အတူ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သည်လည်းကောင်း, တရားသံဃာတော်သည်လည်းကောင်း, အလေးအမြတ်ပြုအပ်၏၊ ဗုဒ္ဓအထံတော် သံဃာ့အထံတော်သို့ သွားကြသော နတ်လူပြဟ္မာ သတ္တဝါအများသည် ပေါ့ပေါ့ဆဆ မသွားကြ၊ အလွန်ရိုသေစွာ ရှိခိုး၍လေးလေးမြတ်မြတ်ချဉ်းကပ်ကြ၏၊ ထိုသို့ချဉ်းကပ်သောအခါ ကျက်သရေမင်္ဂလာရှိသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာနှင့် တကွ ငြိမ်သက်သော သံဃာတော်များကို ဖူးမျှော်ရခြင်း, တရားစကား တော်ကို ကြားနာ ရခြင်းကြောင့် စိတ်၏အေးမြ ချမ်းသာမှုနှင့်တကွ အသိဉာဏ်၏ တိုးတက်မှုကိုလည်း ရကြ၏၊ ဤသို့ ဗုဒ္ဓ ဓမ္မ သံဃရတနာမြတ် ၃ဖြာသည် အလေးအမြတ် ပြုထိုက်လောက်အောင် ရတနာ၏ ဂုဏ် လက္ခဏာကို ဆောင်တော်မူကြပါပေသည်၊

၂။ **ဖိုးမပြတ်တည်း။** ။ လောကီရတနာတို့တွင် မြန်မာ့မင်း လက်ထက်က "ငမောက်"ဟု ခေါ်အပ်သော ပဒမြားသည်လည်း ကောင်း, စကြာမင်းပေါ်ထွန်းသောအခါ၌ ရအပ်သော ပတ္တမြားရတနာ သည် လည်းကောင်း ဤ၍ဤမျှထိုက်တန်၏"ဟု အဖိုးဖြတ်၍

www.dhammaransi.com

မပြီးမပြတ်နိုင်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရတနာတော်သည်လည်းကောင်း, တရားသံဃာရတနာ တော်သည်လည်းကောင်း, ကိုးကွယ်သူတို့အား အဖိုးမဖြတ်နိုင်အောင် အကျိုး ရသောကြောင့် ဗုဒ္ဓ ဓမ္မ သံဃရတနာ မြတ်သုံးဖြာသည် "အဖိုး မပြတ်နိုင်ခြင်း" ဟူသော ဂုဏ်လက္ခဏာကို ဆောင်တော်မူနိုင်ကြပါပေသည်။

၃။ နှိုင်းလတ်ပြိုင်ဖွယ်, မရှိကွယ်သား။ ။ ငမောက် ပတ္တမြား စသော လောကီ ရတနာတို့သည် သူ့ခေတ် သူ့အခါဝယ် ပြိုင်ဘက်အတူမရှိသကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာနှင့် တရား သံဃာတော် များလည်း တိတ္ထိ ဆရာ တပည့်တို့က တုကြ ပြိုင်ကြစေကာမူ သီလ သမာဓိ ပညာစသော ဂုဏ်အားဖြင့် တန်းတူသူ မရှိသောကြောင့် "ပြိုင်တူမရှိခြင်း" ဟူသော ရတနာ၏ ဂုဏ်လက္ခဏာကို ဆောင်တော်မူကြပါပေသည်။

၄။ မလွယ်တွေ့ဖို့ ။ ။ပြည်တန်သော ပတ္တမြားရတနာသည် တွေ့ကြုံဖို့ ခဲယဉ်းသကဲ့သို့, ထို့အတူ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည်ရင်း၊ တရားသံဃာတော်သည်လည်းကောင်း, လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းကြာအောင် ပါရမီ ဖြည့်တော်မူပြီးမှ ပေါ်ထွန်းရသည့်အပြင်, ထိုအချိန်၌ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်ကလည်း လူ့ဘဝကိုရ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်ကြဖို့ရန် မလွယ်ကူသောကြောင့် ဗုဒ္ဓ ဓမ္မ သံဃရတနာ - မြတ် ၃ဖြာသည် "တွေ့ဖို့မလွယ်ခြင်း" ဟူသော ရတနာ၏ ဂုဏ်လက္ခဏာကို ဆောင်တော်မူကြပါပေသည်။

၅။ ရှေးကံမို့သည့်, တစ်ချို့လူသာ ။ ။ပြည်တန်သော ပတ္တမြားရတနာကို မဆိုထားဘိ, သာမန် စိန် ရွှေ စသော ရတနာများသည်ပင် ရှေးကံမပြည့်စုံသူတို့၏ အသုံးအဆောင် မဟုတ်ကြဘဲ

www.dhammaransi.com

ရှေးကံမှီမောက်၍ စည်းစိမ်ဥစ္စာကြွယ်ဝသော အချို့လူတို့၏သာ သုံးစွဲဖို့ရာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူဗုဒ္ဓ ဓမ္မ သံဃရတနာတော်များ သည်လည်း ရှေးရှေးဘဝက ပုဉ်းကံပါလာကြသူ တစ်ချို့လူတို့သာ ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သောအားဖြင့်သုံးစွဲနိုင်ကြသည်။ ဤသို့လျှင် ဗုဒ္ဓ ဓမ္မ သံဃရတနာ-မြတ် ၃ဖြာသည်"ရှေးကံမှီမောက်သော အချို့လူတို့၏သုံးဖို့ရာဖြစ်ခြင်း"ဟူသောရတနာ၏ဂုဏ်လက္ခဏာ ကို ဆောင်တော်မူကြပါပေသည်။

• • • • • • • • • • •

အတူမဲ့ဗုဒ္ဓရတနာ

ယံကိဉ္စိ ဝိတ္တံ ဣဓဝါ ဟုရံဝါ,
သဂ္ဂေသုဝါ ယံ ရတနံ ပဏီတံ၊
နနော သမံ အတ္ထိ တထာဂတေန,
ဣဒမ္ပိ ဗုဒ္ဓေ ရတနံ ပဏီတံ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု။

ဣဓဝါ-လူတို့နေရာ,မြို့ရွာဌာန, ဤလောကဌလည်းကောင်း၊ ဟုရံဝါ- နဂါး ဂဠုန်, အဖုံဖုံနေကြ, ဟို… အောက်လောကဌလည်း ကောင်း၊ ယံကိဉ္စိ- သက်မဲ့သက်ရှိ, များဘိဥဿုံ, အလုံးစုံသော၊ ဝိတ္တံစ- ပီတိအစွမ်း ကိုယ်စိတ်လန်း၍, ဝမ်းပန်းကြည်သာ, နှစ်သက်စရာဖြစ် သော အသုံး အဆောင်ရတနာသည်လည်းကောင်း၊ သဂ္ဂေသုဝါ- နတ်မြို့ခြောက်လီ, ဗြဟ္မာ့ ပြည်တို့၌လည်း၊ ပဏီတံ- အရသာရှိ စားဖွယ်၏သို့, ကြည့်၍မဝ, မွန်မြတ်လှစွာသော၊ ယံရတနံစ- ဘုံဗိမာန် နန်း, အခန်းခန်းနှင့်, ထူးဆန်း ထွေလာ,

www.dhammaransi.com

အကြင် ရတနာသည်လည်းကောင်း၊ အတ္တိ- ရေးကံအလျောက်, ဘုဉ်းကံ တောက်က, ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာ, ထင်ရှားရှိပါပေ၏၊ ထွေ- ပီတိအစွမ်း,လွန်ရွှင်လန်းဖို့, သိန်းသန်း ကုဋေ, အထွေထွေသော, ဤရတနာတို့တွင်၊ တထာဂတေန-သုံးလူ့ထွဋ်ထား, မြတ်ဘုရားနှင့်၊ သမံ-တန်းတူထား၍, ရှုစားလောက်စွာ, တစ်စုံ တခုသော ရတနာ သည်၊ နနော အတ္ထိ (နတ္ထိဝေ) - အကြောင်းကိုကြည့်, အကျိုး ကြည့်လည်း, မရှိကေန်, အမှန်ပင် ဖြစ်ပါတော့ သတည်း။·····ဗုဒ္ဓေ- သုံးလူ့ထွဋ်ထား, မြတ်ဘုရား၌၊ ပဏီတံ- လောကီ ဉစ္စာ, ရတနာထက်,ကဲသာမြတ်မွန်, တုဘက်လွန်သော၊ ဣဒမ္ပိ ရတနံ- ရတနာဖြစ်ကြောင်း, ကောင်းထက် ကောင်းသည့်, ဂုဏ်ပေါင်းမြင့်မော်, ဤ သီလ သမာဓိ ပညာတော်သည်လည်း၊ အတ္တိ-အမြဲပုံသေ, ရှိပါပေ၏၊ ဧတေန သစ္စေန-မှန်ကန်လှစွာ, ဤ ဝစီသစ္စာကြောင့်၊ ပါဏီနံ-ဘေးရန် ခပ်သိမ်း, အေးငြိမ်းကြလို, များလူဗိုလ်တို့အား၊ သုဝတ္ထိ-တင့်တယ်ဖို့ရန်, အတန်တန်ဖြင့်, ဘေးရန်ခပ်သိမ်း အေးငြိမ်း ခြင်းသည်၊ ဟောတု- စင်စစ် မသွေ , ဖြစ်ပါစေသတည်း။

အဝိပ္ပါယ်ရှင်းလင်းချက် ။ ။ ဤလူ့ဘုံ, နဂါး ဂဠုန် စသော တန်ခိုးကြီးတို့၏နေရာ ဟို····အောက်ဘုံ၌လည်းကောင်း, အထက် နတ်ဘုံ, ဗြဟ္မာ ဘုံ၌လည်းကောင်း, ရွှေ ငွေ စိန် ကျောက် ပုလဲ ပတ္တမြားစသော ရတနာတွေ ရှိကြပေ၏၊ လူ့ဘုံမှာပင် စကြာမင်း ပေါ်ထွန်းသောအခါ စကြာ ရတနာ, ဆင်ပျံတော်ရတနာ, မြင်းပျံတော် ရတနာ, မိဖုရားရတနာ, သားတော်ကြီးရတနာ, သူဌေးကြီးရတနာများ ပေါ်လာကြပေ၏၊ ထို ရတနာ အားလုံးသည်ပင် ပိုင်ရှင်များ၏စိတ်ကို

www.dhammaransi.com

အလွန် နှစ်သက် စေနိုင်ကြပေသည်၊ သို့သော် ထိုရတနာများစွာ တို့တွင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာနှင့် တူသော ရတနာမှာ တစ်မျိုးမျှမရှိပါ။

အကြောင်းကိုကြည့်ပါ။ ။ စိန်ရွှေစသော, ဘုံဗိမာန်စသော, စကြာရတနာစသော, ရတနာတို့သည် ပိုင်ရှင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ရှေးကံတခု ကြောင့်လည်းကောင်း, ဣဘာဝဥာဏ်ဝီရိယကြောင့်လည်းကောင်း ရနိုင်သော ရတနာများ ဖြစ်ကြ၍ အကြောင်းမကြီးကျယ်လှပါ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ရတနာကား လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းတိုင်အောင် ပါရမီ ကောင်းမှုတို့ကို များစွာဖြည့်ပြီးမှ ဖြစ်ထွန်းပေါ်လာနိုင်သော ရတနာတော်ဖြစ်၍ အကြောင်းအားဖြင့် အတူမရှိအောင် ကြီးကျယ်ပါ သည်။

အကျိုးကိုကြည့်ပါ။ ။ အကျိုးကိုကြည့်ပြန်လျှင် လောကီ ရတနာများသည် ပိုင်ရှင်ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဆွေမျိုးများ အခြွေအရံ များ၏စိတ်ကို နှစ်သက်စေနိုင်, ကိုယ်စိတ်ကြွ ချမ်းသာစေနိုင်ကြ ပါပေ၏၊ သို့သော် တစ်ဘဝမျှသာ ချမ်းသာစေနိုင်ပါသည်၊ တစ်ဘဝ ဆုံးခါနီးသောအခါ ထိုရတနာများကို စွဲလမ်းမှုရှိနေပါမူ, ကေန်မုချ ပြိတ္တာဘောင်သို့ ဆောင်ပို့ပါလိမ့်မည်၊ [ထိုသို့ စိတ်စွဲလမ်းမှုမရှိဘဲ ထိုရတနာများကို အကြောင်းပြု၍ ဒါနပြုသူတို့အတွက်ကတော့ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် အကျိုးဆောင်မည့် ပါရမီများကို ဖြစ်စေနိုင်ပါ သေး၏၊ သို့သော်ဗုဒ္ဓမပွင့်ရာ သာသနာပကာလ၌ ထိုရတနာပိုင်ရှင် မျိုးကား အလွန်နည်းပါးစွာသာ ရှိနိုင်ပါသည်၊]

ဗုဒ္ဓရတနာ၏ အကျိုး။ ။ ဗုဒ္ဓရတနာတော်သည်ကား တစ်ဦး တစ်ယောက်၏ အပိုင်မဟုတ်၊ မိမိယုံကြည်လျှင် မိမိပိုင်ဖြစ်၏၊ ဗုဒ္ဓါ နုဿတိဘာဝနာပွားများသော ပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်၌ မပြတ်မပြတ် ဗုဒ္ဓ

www.dhammaransi.com

အာရုံပေါ်နေသောကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဗုဒ္ဓရတနာကို အတော်များစွာပိုင်နေ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလမပျက်ပါမူ အပါယ် ၄ပါးသို့ မကျဘဲ သုဂတိဘဝ အဆက်ဆက်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် တက်နိုင်၏။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ပဌမ ဓမ္မစကြာတရားပွဲ၌ တစ်ဆယ့်ရှစ်ကုဋေသော နတ်ပြဟ္မာတို့သည် ဗုဒ္ဓရတနာကို ကောင်းစွာ ပိုင်ကြသောကြောင့် သောတာပန်စသော အရိယာများဖြစ်၍ အပါယ်မှ လွတ်ကြလေပြီ။

ယနေ့တိုင်အောင်။ ။ယနေ့အထိလည်း ဗုဒ္ဓါ နုဿတိဘာဝနာ ပွားများသော သူတော်ကောင်းဟူသမျှသည် ဗုဒ္ဓရတနာကို ပိုင်ကြသေး၏၊ ဤဘဝကိုစွန့်ရခါနီးဝယ် စိတ်ထဲ၌ ဗုဒ္ဓရတနာထင်နေပါမူ သေချာသောသုဂတိဘဝသို့ ကေန်ရောက်ရတော့မည်၊ ထို့ကြောင့် အကြောင်းကိုကြည့်, အကျိုးကြည့်လည်း အတူမရှိသော ဗုဒ္ဓရတနာကို စိတ်ထဲ၌ ထင်လာအောင်ကြိုးစားကြပါ။

မဋ္ဌကုဏ္ဍလီဝတ္ထု။ ။သာဝတ္ထိမြို့၌ ပေးကမ်း လှူဒါန်းခြင်း မရှိသော ပုဏ္ဏားသူဋ္ဌေးတစ်ယောက်မှာ မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ အမည်ရှိသော သားကလေးတစ်ယောက် ရှိ၏၊ ထိုသားကလေး မမာသော အခါ၌ ဆေးဖိုးအကုန်မခံချင်သောကြောင့် ဆေးမီးတိုဖြင့်ကုနေ၏၊ ရောဂါလွန်၍ သေခါနီးသောအခါ အိမ်တွင်းပစ္စည်းတွေကို မသာမေးလာ သူတို့မြင်မှာစိုး၍ သားကလေးကို စမြင်ဘက်သို့ ထုတ်ထား၏၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ထိုကလေးအား ရောင်ခြည်တော်လွှတ်၍ မြင်လောက်သောအရပ်က ပြတော်မူ၏၊ နဂိုရ်က ဗုဒ္ဓဘာသာ မဟုတ်သော ထိုကလေးသည် ဗုဒ္ဓကိုကြည်ညိုသောစိတ်ဖြင့် စုတေ၍ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရပေသည်။

• • • • • • • • • • •

www.dhammaransi.com

အတုမဲ့ ဓမ္မရတနာ

ခယံ ဝိရာဂံ အမတံ ပဏီတံ,
ယဒဇ္ဈဂါသကျမုနီ သမာဟိတော၊
န တေန ဓမ္မေန သမတ္ထိ ကိဉ္စိ,
ဣဒမ္ပိ ဓမ္မေ ရတနံ ပဏီတံ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု၊

(သန္တံ–ဖြစ်ပျက်မစပ်, အငြိမ်းဓာတ်ဖြင့်, မပြတ်ပုံသေ, အေးမြပေထသော၊) ခယံ– ရုပ်နာမ်ဆုတ်ဆု, အပူခပ်သိမ်း, ကုန်ငြိမ်းကြောင်းလည်းဖြစ်ပေထသော၊ ဝိရာဂံ–ရုပ်နာမ်အဆက်, အကုန်ပျက်သဖြင့်, မတပ်မက်ကြောင်းလည်းဖြစ်ပေထသော၊ အမတံ– ဇရာ မရဏာ, ရှာမရအောင်, ကာလပုံသေ, အမြဲတေလည်း ဖြစ်ပေထသော၊ ပဏီတံ– အရသာရှိ, စားဖွယ်ဧ၏သို့, သိရှမဝ, မွန်မြတ်ပေထသော၊ ယံဓမ္မံ– အသင်္ခတ, နိဗ္ဗာနဓာတ်, အကြွင်တရားတော်မြတ်ကို၊ သမာဟိတော– ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်း, လွန်ကြိုးပမ်းသဖြင့်, စိတ်စွမ်းတည်ဘိ, သမာဓိရှိတော်မူသော၊ သကျမုနီ– သာကီနွယ်ဖွား, ငါတို့ဘုရားသည်၊ အဇ္ဈဂါ– ဗောဓိအောင်မြေ, ပလ္လင်ဖွေ၌, လေးထွေသစ္စာ, သိသောခါဝယ်, ကောင်းစွာလှလှ, ရတော်မူခဲ့လေပြီ။

တေန ဓမ္မေန–အသင်္ခတ, နိဗ္ဗာနဓာတ်, ထိုတရားတော်မြတ်နှင့်၊ သမံ– တန်းတူထား၍, ရှုစားလောက်သော၊ ကိဉ္စိ– တစ်မျိုးတစ်ခြား, တရားဆိုင်ရာ, တစ်စုံတစ်ခုသော ရတနာသည်၊ နအတ္ထိ– လူ့ဘုံနတ်ရောက်, အကုန်ပေါက်အောင်, မွှေနှောက်ရှာဖွေ, မရှိပါချေ။ ဓမ္မေ–အသင်္ခတ, နိဗ္ဗာနဓာတ်, တရားမြတ်၌၊ ပဏီတံ– တရားများစွာ,

www.dhammaransi.com

ရတနာထက်, ကဲသာမြတ်မွန်, တုဘက်လွန်သော၊ ဣဒမ္ပိရတန်- ရတနာဖြစ်ကြောင်း, ကောင်းထက်ကောင်းသည့် ဂုဏ်ပေါင်းကိုခြုံ, ဤခယဝိရာဂစသော ဂုဏ်တော်သည်၊ အတ္တိ- စင်စစ်ငကန်,အမှန် မသွေ,ရှိပါပေ၏။ ဧတေနသစ္စေန- မှန်ကန်လှစွာ, ဤဝစီသစ္စာ ကြောင့်၊ ပါဏီနံ- ဘေးရန်ခပ်သိမ်း, အေးငြိမ်းကြလို, များလူမိုလ်တို့ အား၊ သုဝတ္ထိ- တင့်တယ်ဖို့ရန်, အတန်တန်ဖြင့်, ဘေးရန်ခပ်သိမ်း, အေးငြိမ်းခြင်းသည်၊ ဟောတု- စင်စစ်မသွေ, ဖြစ်ပါစေသတည်း။

အဓိပ္ပါယ်ရှင်းလင်းချက်

သန္တံ။ ။ [ဤပုဒ်သည် ဂါထာ၌မပါသော်လည်း အဓိပ္ပါယ် ကောင်းသောကြောင့် မေတ္တာသုတ်မှ ယူထားအပ်သော ပုဒ်တည်း။] မိမိတို့၌ရှိနေသော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် အမြဲဖြစ်၍ အမြဲပျက်နေ ကြ၏၊ ဖြစ်ပုံပျက်ပုံကလည်း အလွန်မြန်၏၊ လက်ဖျောက်တစ်ချက် တီးခန့်ခဏ၌ အကြိမ်ပေါင်း ကုဋေတစ်သိန်းမက ဖြစ်ပျက်နေကြ၏၊ ထို့ကြောင့် ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ငြိမ်ငြိမ်သက်သက်= ငြိမ်းငြိမ်း အေးအေးမရှိကြ၊ အမြဲလှုပ်လှုပ်ရွရွနှင့် ဣန္ဒြေမရသကဲ့သို့ ဖြစ်ပျက် နေကြလေသည်၊ နိဗ္ဗာနဓာတ် တရားမြတ်ကား အဖြစ်အပျက်မရှိ သောကြောင့် အေးအေးမြမြ ဣန္ဒြေရသကဲ့သို့ ငြိမ်သက်လှပေသည်။

ခယံ။ ။ ထိုနိဗ္ဗာနဓာတ် တရားမြတ်ကို သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် မြင်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ရာဂစသော ကိလေသာ အချို့သည် လည်းကောင်း, ထိုကိလေသာရှိသူတိုင်း (၇-ဘဝနောက်ရရှိမည့်) ရုပ်နာမ် တို့သည်လည်းကောင်း ကုန်ခမ်းကြရတော့၏၊ အထက်မဂ်များ ကို ရသောအခါလည်း ဤနည်းအတိုင်း ကိလေသာအပူတွေ

www.dhammaransi.com

ကုန်ရပေသည်။ ထို့ကြောင့် သန္တဖြစ်သော ထိုနိဗ္ဗာန်သည် ထိုနိဗ္ဗာန်ကို မြင်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ကိလေသာတို့၏လည်းကောင်း, ရုပ်နာမ်တို့၏လည်းကောင်းကုန်ခန်း ကြောင်းတရားဖြစ်ပါပေသည်။

ဝိရာဂံ။ ။ တပ်မက်ခြင်းသဘောကို ပါဠိလို "ရာဂ"ဟုခေါ်၏။ ထိုရာဂသည် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာအပေါ်၌လည်းကောင်း, ခန္ဓာနှင့်စပ်သော ပညတ် အပေါ်၌လည်းကောင်း ဖြစ်ရသောတရားတည်း၊ ရုပ်နာမ်တို့၏ ကုန်ကြောင်း ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည် ထိုရာဂနှင့် လုံးလုံးမစပ်တော့၊ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို "ဝိရာဂ- ရာဂမရှိသောတရား" ဟု ခေါ်ပါသည်။

အမတံ။ ။"သေခြင်း"ဆိုသည်မှာ တစ်ဘဝအတွက်နောက်ဆုံး ပျက်ခြင်းတည်း၊ ထိုအပျက်ဟူသည်လည်း အဖြစ်ရှိပြီးမှ ပေါ်လာ၏။ ပျက်ဖို့ရှေ့ရှုနေသော (ပျက်ဖို့ပြင်နေသော) သဘောကို "အိုခြင်း= ဆွေးမြေ့ခြင်း"ဟုခေါ်ပ၏။ ပါဠိလို ဇာတိ, ဇရာ, မရဏကိုမြန်မာလို "ဖြစ်ခြင်း, ရင့်ခြင်း(အိုခြင်း), သေခြင်း(ပျက်ခြင်း)" ဟုခေါ်၏။ ထို ဇာတိဇရာမရဏသဘောသည် ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့၏သဘော ဖြစ်၏။ ရုပ်နာမ်အားလုံး ကုန်ဆုံးပြီးသော ထိုနိဗ္ဗာန်၌ အဘယ်မှာလျှင် ဇာတိဇရာမရဏ ရှိနိုင်ပါတော့အံ့နည်း။

• • • • • • • • • • •

အမတေ,အမြုတေ,အမြိုက်ဆေး။ ။ "အမတေ"ဟူသောပါဠိအသံ ကို လိုက်၍ မပျက်နိုင်သော အရာဝတ္ထုကို "အမတေ" ဟုလည်းကောင်း (သက္ကတ၌ "အမြိတ"ဟုရှိသောကြောင့် သက္ကတအသံကို လိုက်၍ "အမြုတေ" ဟုလည်းကောင်း"အမြိတ်=အမြိုက်"ဟုလည်းကောင်း သုံးစွဲကြ သည်၊ [မည်သည့်အကောင် ထဲကရသော အမေတေလုံးကလေး၊ မသေနိုင် သော "အမြိုက်ဆေး"ဆင်ကြီးထဲကရသော "အမြုတေ" စသော အသုံးအ နှုန်းများတည်း။]

www.dhammaransi.com

ပဏီတံ။ ။ နိဗ္ဗာနဓာတ် တရားမြတ်သည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက် (စား၍မဝနိုင်အောင် အရသာရှိသော အစာကဲ့သို့) မကြာ မကြာ အာရုံပြု၍ နေချင်စရာ ကောင်းလောက်အောင် အရသာ ရှိသောတရားတော်ဖြစ်၏၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် (ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားကာ) ထိုနိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ မကြာမကြာ သီတင်းသုံးတော် မူလေ့ရှိ၏၊ တရားဟောတော်မူတုန်းမှာပင် ပရိသတ်က သာဓုခေါ် နေတဲ့အခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍နေတော်မူ၏၊သာဓု ခေါ်ပြီးမှ တရားကို ဆက်၍ဟောတော်မူ၏၊ နိဗ္ဗာန်တရားတော် သည် ရဟန္တာဖြစ်ပြီးပုဂ္ဂိုလ်အတွက် ဤမျှလောက်အရသာရှိသော တရားထူး တရားမွန်ဖြစ်ပါပေသည်။

ယဒဇ္ဈဂါ (ယံ+အဇ္ဈဂါ)။ ။ ထိုနိဗ္ဗာန်တရားတော်ကို ဤ သာသနာတော်၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အစဆုံးသိတော်မူ တွေ့မြင်တော် မူရ၏၊ တွေ့မြင်ရာဌာနနှင့် ကာလကား ဘုရားဖြစ်ရာဗောဓိရိပ်သာ၌ ကဆုန်လပြည့်ညဥ့် အရုဏ်တက်တော့မည့်ဆဲဆဲ အချိန်အခါတည်း။

နိရောဓသစ္စာ။ ။ ထိုအချိန်ဝယ် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည်ဒုက္ခသစ္စာ, ဒမုဒယသစ္စာ, နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာဟူသော သစ္စာ၄ပါးကို ပိုင်းခြား ထင်ထင် သိမြင်တော်မူ၏၊ ထိုသို့သိတော်မူရာဝယ် "နိရောဓသစ္စာ" ဟူသည် ဤနိဗ္ဗာနဓာတ် တရားမြတ်ပင်ဖြစ်၏၊ ထိုအချိန်၌ မျက်စိအောက်သို့ ရောက်နေသော အရာဝတ္ထုကို မြင်ရ သကဲ့သို့, ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ခယ ဝိရာဂ အမတဂုဏ် အပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံသော နိဗ္ဗာန်ဟူသော နိရောဓသစ္စာကို ထင်ထင်ရှားရှား မြင်တော်မူပါသည်။

www.dhammaransi.com

ဥပမာဆောင်ထင်ရှားအောင်ပြအံ့။ ။အဏုမြူဓာတ်၏ စွမ်းအားကို ရှာဖွေကြသော လောကီပညာရှင်တို့သည် အလွန်ကြိုးစားသောအခါ ထိုအဏုမြူအားကို တွေ့မြင်ကြရ၏။ ထိုတွေ့မြင်အပ်သော ထိုဓာတ်အားသည် သူတို့တွေ့မှ ဖြစ်သည်မဟုတ်, နဂိုရှိသဘာဝအတိုင်းရှိနေသောအား ဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း, လေးနက်သောကျမ်းစာ၏အဓိပ္ပါယ်ကို အမှန်သိအောင် စဉ်းစားကြသော စာပေပညာရှင်တို့သည် ရက်ပေါင်းများစွာ အတော်ကြိုးစားသောအခါ ထိုအဓိပ္ပါယ်ကိုသိရ၏။ ထိုသိအပ်သောအကြောင်းအရာ အဓိပ္ပါယ်စာသည် ထိုအချိန်မှဖြစ်ရသည်မဟုတ်ဘဲ နဂိုရှိသဘာဝအတိုင်းပင်ရှိနေသကဲ့သို့လည်းကောင်း, တရားထူးရအောင် အားထုတ်သော ယောဂီသူမွန်သည်လည်း နိဗ္ဗာန်နှင့်တကွ သစ္စာ၄ပါးကို သိရအောင် တရား အားထုတ်သောအခါ အလွန်ကြိုးစားမှ ထိုတရားကိုသိရ၏။ ထိုသိအပ်သော နိဗ္ဗာန်တရားသည် ထိုအချိန်မှ ဖြစ်ပေါ်လာသော တရားမဟုတ်, သဘာဝအတိုင်းရှိနေသော သန္တိသုခတရားသာ ဖြစ်ပါသည်။

သမ်နတ္ထိ။ ။ ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်ဟူသော ပရိယတ်တရား, ကိလေသာတို့ကို သူ့နည်းသူ့ဟန်ဖြင့် ပယ်နိုင်သော ဈာန်တရား, မြေလျှိုးမိုးပျံ ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးကို ဖန်ဆင်းနိုင်ခြင်းစသော တန်ခိုးရှိသော အဘိညာဉ်တရား, ဆိုင်ရာကိလေသာကို အကြွင်းအကျန်မရှိအောင်ပယ်နိုင်သော မဂ်တရား ဖိုလ်တရားတို့သည် ဆိုင်ရာအကျိုး အမျိုးမျိုးကို ပေးနိုင်ကြသော်လည်း နိဗ္ဗာန်နှင့် တန်းတူသောတရား တစ်မျိုးမျှမရှိပါချေ။

www.dhammaransi.com

ဒိဋ္ဌဓမ္မိကနိဗ္ဗာန်။ ။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မမူမီ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ စိတ်တော်၌ မကြာမကြာ ထင်ပေါ်နေသော နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ဘဝ၌ အာရုံပြုရသောကြောင့် "ဒိဋ္ဌဓမ္မိကနိဗ္ဗာန်" ဟု ခေါ်၏။ ဝိပါက်စိတ်များနှင့် ကမ္မဇရုပ်များ ရှိစဉ်အခါ၌ အာရုံပြုရသောကြောင့်"သဉပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်"ဟုလည်းခေါ်သည်။ [အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်အဝိဇ္ဇာတဏှာ စသော ကိလေသာနှင့် ကံတို့ကို ပယ်ပြီးဖြစ်သော်လည်း အကျိုးဝိပါက်နှင့် ကမ္မဇရုပ်တရားများ ကျန်သေး၏။ ထိုကျန်တရားများ ရှိသေးခိုက်၌ အာရုံပြုရသော နိဗ္ဗာန်-ဟူလို။]

သမ္ပရာယိကနိဗ္ဗာန်။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသောအခါတည်ရှိရစ်သော ထိုနိဗ္ဗာန်ကိုပင် "သမ္ပရာယိကနိဗ္ဗာန်" ဟုခေါ်၏။ ဝိပါက် နာမက္ခန္ဓာနှင့် ကဋတ္တာရုပ်ဟူသော ကမ္မဇရုပ်အကြွင်းအကျန်မရှိသောကြောင့် "အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်" ဟုလည်းခေါ်သည်၊ ထို့ကြောင့် "ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသော်လည်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သိတော်မူအပ်ပြီးသော အသင်္ခတ နိဗ္ဗာနဓာတ်သည်ကား ယနေ့တိုင်အောင်တည်ရှိနေသည်" ဟုမှတ်ပါ၊-[ခုဒ္ဒကဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ, ဒုဝဂ်- နိဗ္ဗာနသုတ်အဖွင့်။]

သုခ ၂မျိုး။ ။ သုခသည်ဝေဒယိတသုခ, သန္တိသုခဟု ၂မျိုးရှိ၏၊ ယခုခေတ်လူအများတို့မြင်ရ ကြားရ နမ်းရ စားသောက်ရ တွေ့ထိရသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကိုယ်ချမ်းသာခြင်း, စိတ်ချမ်းသာခြင်းကို "ဝေဒယိတသုခ"ဟုခေါ်၏၊ ထိုသို့ခံစားမှုမရှိဘဲ ဒုက္ခငြိမ်းငြိမ်းအေးခြင်းသဘောကို "သန္တိသုခ" ဟုခေါ်သည်၊ ထို၂မျိုးတွင်····

www.dhammaransi.com

ဝေဒယိတသုခ။ ။ ခံစားမှုဟူသော ဝေဒယိတသုခသည် ခံစားခံစား၍ကုန်ကုန်သွားသည့်အတွက် အသစ်အသစ်ရအောင် ပစ္စည်းဥစ္စာ ရှာဖွေခြင်းစသော ဒုက္ခဖြင့် ထူထောင်ရ၏၊ ထိုအသစ် အသစ်ရအောင် ထူထောင်ရသော ဒုက္ခကား ခံစားရသော သုခနှင့် အဆမတန်ချေ၊ ထိုသို့ဒုက္ခဖြင့် ထူထောင်ပြီးနောက် ပေါ်ပေါက် ရရှိသော သုခကလေးဖြင့် တင်းမတိမ်နိုင်ကြသောကြောင့် အပိုအမို အကြွေးယူကာ မတရားခံစားမှုအတွက် အပါယ်သွား၍ သုခကြွေး တွေကို အတိုးနှင့်တကွ ဒုက္ခဖြင့်ဆပ်ကြရလေသည်။

သန္တိသုခ။ ။ ထိုကဲ့သို့ ခံစားမှုနှင့် မရောသော သန္တိသုခ သဘောကား- ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့ချုပ်ငြိမ်းသဖြင့် အေးမြငြိမ်းချမ်း ခြင်းသဘောတည်း၊ ထင်ရှားစေအံ့- လောကီအာရုံ ကာမဂုဏ်တွေ ပြည့်စုံလှသော သူဌေးတစ်ယောက်သည် နှစ်ခြိုက်စွာအိပ်ပျော်နေစဉ် စံစားဖို့ အာရုံများကို ပြင်ဆင်၍ အစေခံတို့က နှိုးလာသောအခါ "အအိပ်ဖျက်ရမည်လား"ဟု ကြိမ်းဝါးမောင်းမဲမည်သာ၊ ထိုသူ၏ အိပ်နေစဉ်အခါ၌ ခံစားမှုအထင်အရှားမရှိ၊ သို့ပါလျက် နှစ်ခြိုက်စွာ အိပ်ရမှုကိုပင် ခံစားမှု သုခထက်နှစ်သက်၍ "အိပ်ရကောင်းလိုက် တာ"ဟု အမှန်းတင်ကြသေး၏၊ ရုပ်နာမ်အားလုံးကင်း၍ ငြိမ်းချမ်း ခြင်း သန္တိသုခကား "မည်မျှလောက် ကောင်းလိမ့်မည်" ဟုမှန်းဆ သင့်တော့သတည်း။

နိရောဓသမာပတ်ကိုဝင်စားခြင်း။ ။ စိတ်စေတသိက်နှင့် စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်များ၏ အသစ်မဖြစ်ဘဲ ချုပ်ငြိမ်းနေအောင် ပြုနိုင်သောသမာပတ်ကို "နိရောဓသမာပတ်"ဟုခေါ်၏၊ အနာဂါမ်

www.dhammaransi.com

ရဟန္တာဖြစ်ပြီး စျာန်အဟုန်ရပြီးပုဂ္ဂိုလ်သာ ထိုသမာပတ်ကို ဝင်စားနိုင်၏၊ အနာဂါမ်ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကြီးကို လေးလံလှစွာသော ဝန်ထုပ်ကြီးကဲ့သို့ မှတ်ထင်တော်မူကြကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာမှ ကင်းနိုင်သမျှ ကင်းဘို့ရာ နိရောဓသမာပတ်ကိုဝင်စားတော်မူကြ၏၊ ထိုသမာပတ်အတွင်း၌ ခံစားမှုလုံးဝမရှိ၊နာမ်တရားနှင့် အချို့ရုပ်များ အသစ်မဖြစ်ဘဲ ရုပ်စဲနေခြင်းသာ တည်း၊ ထိုရုပ်စဲခြင်းသည်ပင် ချမ်းသာသေးလျှင် ရုပ်နာမ်အားလုံး ချုပ်ငြိမ်းနေသော နိဗ္ဗာန်သည် အဘယ်မှာ မချမ်းသာဘဲ ရှိအံ့နည်း။

ထင်ရှားရှိသော နိဗ္ဗာန်။ ။ ထိုသန္တိသုခ နိဗ္ဗာနဓာတ်တရား မြတ်သည် ဘာမျှမရှိသော (အဘာဝ)ပညတ်မဟုတ်ပါ၊ အများဆိုင် ဘုံပစ္စည်းကဲ့သို့ တစ်ပါးတည်းလည်းမဟုတ်ပါ၊ ကိုယ့်နိဗ္ဗာန်နှင့်ကိုယ် အသီးသီးရှိကြပါသည်၊ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန္တာအရှင်တို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ထင်ရှားရှိစဉ် မိမိသိအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက် ဖလသမာပတ်ဝင်စား၍ နေလေ့ရှိကြပါသည်၊ ထိုသမာပတ်ဝင်စားခိုက်၌ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုနေရသည်မှာ အလွန်သုခရှိပါသည်တဲ့။

အိပ်ပျော်ခြင်းဥပမာ။ ။အခြားစိတ်တွေမဖြစ်စေဘဲ ဖိုလ်စိတ်တွေချည်း ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်နေခြင်းကို "ဖလသမာပတ်ဝင်စားသည်"ဟုခေါ်၏၊ ထိုအချိန်၌ နိဗ္ဗာန်အာရုံမှတပါး အခြားဘာအကျိုးကိုမျှ မရှိသောကြောင့် စိတ်အလွန်ချမ်းသာ အလွန်အေးမြသည်၊ အခြားခံစားမှုကား လုံးလုံးမရှိပါ၊ ဥပမာ– မည်သည့်အာရုံမျှ စိတ်ထဲ၌မပေါ်လာဘဲ ဘဝင်စိတ်တွေချည်းသာ ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်နေခြင်းကိုပင် "အိပ်ပျော်သည်" ဟု ခေါ်ရသကဲ့သို့တည်း။

www.dhammaransi.com

ထိုကြောင့်ပင် ထေရာထေရီ အလီလီတို့ ရွှေပြည်နိဗ္ဗာန် ဝင်စံခါနီး ဝယ် ဥဒါန်းကြူးကာ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဝန်ကြီးကို အပြီးသတ် ပစ်ချ တော်မူကြပါသည်။

မိထွေးတော်ဂေါတမီ၏ ဥဒါန်း

ယံ နဒိဋ္ဌ ပုရာဏေဟိ, တိတ္ထိကာစရိယေဟိပိ၊

တံ ပဒံ သုကုမာရီဘိ, သတ္တဝဿာဟိ ဝေဒိတံ။

ပုရာဏေဟိ– ဘုရားမပွင့်ခင်, ရှေးအစဉ်က, လူတွင်ထင်ပေါ် အကျော်အမော်ဖြစ်ကြကုန်သော၊ တိတ္ထိကာစရိယေဟိပိ– အယူ ဝါဒ, ကိုယ်တိုင်စ၍, ဂဏဦးစီး, ဆရာကြီးတို့သော်မှလည်း၊ ယံ ပဒံ- ရောက်သင့်ရောက်ထိုက်, ဉာဏ်အမြင်ဆိုက်မှ, တိုက်ရိုက်သိရန်, အကြွင်နိဗ္ဗာန်ကို၊ နဒိဋ္ဌ– တွေးလိုက် ကြံလိုက်, အမှန်ဆိုက်အောင်, တိုက်ရိုက်ထင်ထင်, မတွေ့မမြင်နိုင်ခဲ့ချေ၊ တံပဒံ– ကမ္ဘာ့ထိပ်သီး ဆရာကြီးတို့, ရှုနည်းမပိုင်, မမြင်နိုင်သော ထိုနိဗ္ဗာန်ကို၊ သတ္တဝဿာ ဟိ– မိဘကိုချစ်, နွဲ့တုန်းဖြစ်၍, ခုနစ်နှစ်အရွယ်, ငယ်ရာကြကုန် သေးသော၊ သုကုမာရီဘိ– ရှေးပုဉ်းရှေးကံ, ကုံတန်ရင့်ပြီး, အမျိုး သွီးတို့သော်မှလည်း၊ ဝေဒိတံ– ရှင်တော်ဘုရား, မိန့်တရားကြောင့် မျက်ဝါးထင်ထင်, သိမြင်နိုင်ပေသည်တကား။ [ဂုန္နစ်သမီး ဝိသာခါ သောတာပန်တည်ပုံကို သတိပြုပါ။]

အမှာ။ ။ ဤဂါထာသည် မိထွေးတော်ဂေါတမီ ပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီး၌ ပူဆွေးနေသော အရှင်အာနန္ဒာအား "မပူဆွေးဖို့ရန်– သားတော်ကဟျှောက်ပေးလို့ ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ရသဖြင့် မာတုဂါမတွေ အကျိုးရပုံကို ဟျှောက်သောဂါထာဖြစ်သည်။

www.dhammaransi.com

သုခကိုပင် ဒုက္ခထင်ကြ

သဒေဝကဿ လောကဿ, ဧတေ ဝေါ သုခသမ္မတာ၊
ယတ္ထ စေတေနိရုဇ္ဈန္တိ, တံ တေသံ ဒုက္ခသမ္မတံ။

သဒေဝကဿ- ပြဟ္မာသိကြား, နတ်အများနှင့်တကွဖြစ်သော၊ လောကဿ- ပုထုဇဉ်ဟု, ဉာဏ်မြင်ပေတုံး, တစ်လောကလုံးသည်၊ ဧတေ- ရူပသဒ္ဒ, စသည့်အာရုံ, ဤကာမဂုဏ်တို့ကို၊ သုခသမ္မတာ- ချမ်းသာဖွယ်တောင်း, အကောင်းဟု သမုတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ယတ္ထ (နိဗ္ဗာနေ)- အရိယာအများ, လွန်လေးစားသည့်, တရားမျက်ရှင်, အကြွင်သို့သော နိဗ္ဗာန်၌၊ ဧတေ-ရူပသဒ္ဒ, စသည့်အာရုံ, ဤ ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ နိရုဇ္ဈန္တိ- ကွယ်ပျောက်ချုပ်ငြိမ်း, ရုပ်သိမ်းကြရ လေကုန်၏၊ တံစ(နိဗ္ဗာနံ)- ကာမဂုဏ်အားလုံး, ပြုတ်ပြုတ်ပြုန်း လျက်, သုံးကြောင်းအမှန်, ထိုနိဗ္ဗာန်ကိုကား၊ တေသံ-ထိုဉာဏ်မြင် ပေတုံး, ပုထုဇဉ်အားလုံးတို့သည်၊ ဒုက္ခသမ္မတံ- ခံစားဖွယ်အချက်, ကင်းသည့်တွက်ကြောင့်, သက်သက်ရှုတ်ချ၍, ဒုက္ခဟု သမုတ်အပ် လေသတည်း။

အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာ။ ။ ဤရုပ်နာမ်ခန္ဓာကြီး၏ အရင်းအမြစ် သည်အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာဖြစ်၏၊ အဝိဇ္ဇာသည် ဘဝသံသရာ၏ ဒုက္ခ အပြစ်တွေကို ဒုက္ခဟု မသိအောင်ဖုံးထား၏၊ ထိုသို့ အဝိဇ္ဇာက ဖုံးထားသည့်အတွက် အပြစ်မမြင်နိုင်တော့ဘဲ တဏှာက ဤခန္ဓာ ကြီးကိုလည်းကောင်း, ခန္ဓာနှင့်ဆိုင်ရာ အဖြာဖြာတို့ကိုလည်းကောင်း စွဲမက်၍ နေရကား ပုထုဇဉ်တို့သည် ရုပ်နာမ်ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို အဘယ်မှာ အကောင်းထင်နိုင်တော့အံ့နည်း။

www.dhammaransi.com

အရိယာနှင့် ပုထုဇဉ်အမြင်မတူ

သုခံ ဒိဋ္ဌမရိယေဘိ, သက္ကာယဿ နိရောဓနံ၊
ပစ္စနီကမိဒံ ဟောတိ, သဗ္ဗလောကေန ပဿတံ။

သက္ကာယဿ- ပရမတ္ထအားဖြင့်, ထင်ရှားဘိတောင်း, ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း၏။ နိရောဓနံ- ကင်းပျောက်ချုပ်ငြိမ်း, ရုပ်သိမ်းကြောင်းဖြစ်သော၊ သုခံ- နိဗ္ဗာနဓာတ်, ချမ်းသာမြတ်ကို၊ အရိယေဘိ- များကိလေသာ, ဖြူစင်ပါသည့် အရိယာအရှင်, သူတော်စင်တို့သည်၊ဒိဋ္ဌံ- ဉာဏ်စက္ခုဖြင့်, စေ့ငုထင်ထင်, သိမြင်အပ်ပေပြီ၊ ဣဒံ (နိဗ္ဗာနံ)- များပုထုဇဉ်, ဉာဏ်အမြင်ဖြင့်, မမြင်နိုင်တန်, ဤနိဗ္ဗာန်ကို၊ ပဿတံ- တပ်အပ်ထင်ထင်, ကိုယ်တိုင်မြင်သည့်, အရှင်အပေါင်းသူတော်ကောင်းတို့မှာ၊ သဗ္ဗလောကေန- အဝိဇ္ဇာဖုံး, တဏှာတုံးဟု, အားလုံးလောက, ဟူသမျှနှင့်၊ ပစ္စနီကံဟောတိ- ကျောချင်းကပ်ယှဉ်, ပြေးကြအင်သို့, အစဉ်ဆက်ဆက်, ဆန့်ကျင်ဘက်အနေ, ဖြစ်ရလေသတည်း။ . . . သဠာယတနသံယုတ် ဒေဝဒဟဝဂ်။

တရားဖြင့် ဘုရားကိုသိနိုင်။ ။ အလွန်လေးနက်သော နိဗ္ဗာန်တရားတော်ကို ကိုယ်တိုင်သိတော်မူပြီး၍ ဝေနေယျတို့အားလည်း သိစေတော်မူနိုင်သော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဉာဏ်တော်သည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးပေတည်း၊ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်အကြောင်းအရာကို မိမိဉာဏ်ဖြင့် မှန်းမြော်နိုင်သလောက် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကိုလည်း မှန်းမြော်နိုင်ဖို့ရာ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာအခန်း၌နိဗ္ဗာန်အကြောင်းအရာကို အနည်းငယ်မျှ ပြလိုက်ပါသည်။

. . . .

www.dhammaransi.com

အတူမဲ့ သံဃရတနာ

ခီဏံ ပုရာဏံ နဝ နတ္ထိသမ္ဘဝံ
ဝိရတ္တစိတ္တာ ယတိကေ ဘဝသ္မိံ၊
တေ ခီဏဗီဇာ အဝိရုဠှိဆန္ဒာ,
နိဗ္ဗန္တိ ဓီရာ ယထာယံ ပဒီပေါ၊
ဣဒမ္ပိ သံဃေ ရတနံ ပဏီတံ,
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု။

ယေသံဓီရာနံ– အာသဝေါ၄တန်, ကုန်ရာမှန်သည့်, နိဗ္ဗာန် မြင်သိ, အကြင်ရဟန္တာပညာရှိတို့၏၊ ပုရာဏံ– ဘဝါဘဝ, သံသာရက, ပြုခဲ့သမျှ အတန်တန်, အဟောင်းဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံသည်၊ ခီဏံ– အစေးတဏှာ, ကင်းစင်ကွာသဖြင့်, ကောင်းစွာပျက်ပြုန်း, ကုန်ဆုံးခဲ့လေပြီ၊ နဝံ– ရဟန္တာဖြစ်မှ, အသစ် ရသည့် ပုညကောင်းမှု, အစုစုသည်လည်း။ နတ္ထိသမ္ဘဝံ– သတ္တိအနှစ်, မကျန်ရစ်ဘဲ, ဖြစ်ကာမတ္တ, ဖြစ်ရုံမျှသာရှိတော့၏။ အာယတိကေ– နောက်နောင်အခါ, ပေါ်လာမည့်ဖြစ်သော၊ ဘဝသ္မိံ– ဘဝဖန်ခါ, သံသရာ၌၊ ဝိရတ္တစိတ္တာ– တပ်မက်ခင်မင်, လိုချင်သောအား, စိတ်ထား မရှိကြတော့ကုန်၊ တေဓီရာ– အာသဝေါကုန်ခန်း, ရဟန္တာထိုထို, ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ခီဏဗီဇာ– ကုန်ခန်းခြောက်သွေ့, မျိုးစေ့ သန္ဓေ, တည်နေခြင်းမရှိကြကုန်သည်၊ အဝိရုဠှိဆန္ဒာ–ဘဝတိုထို, စည်ပင်လိုဘိ, အာသာဆန္ဒမရှိကြကုန်သည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍) အယံ ပဒီပေါ–တောက်ပလျှံညီး, ဤဆီမီးသည်၊ (နိဗ္ဗုတော) ယထာ– ထိုဤမရောက်,ငြိမ်းပြီးနောက်ဝယ်, ကင်းပျောက်ချုပ်ငြိမ်း, ရုပ်သိမ်း

www.dhammaransi.com

ရသကဲ့သို့ နိဗ္ဗန္တိ- ထိုဤဘဝ, မရောက်ကြဘဲ,အေးမြပုံသေ, ငြိမ်းကြ ပေတော့သတည်း။ .... သံဃေ-အရိယာများတွင်, ထိပ်တန်းတင်ဖို့ အရှင်ရဟန္တာ, သံဃာတော်မြတ်၌၊ ပဏီတံ- အောက်အရိယာ, များသံဃာထက်, ကဲသောမြတ်မွန်, တုဘက်လွန်သော၊ ဣဒမ္ပိရတနံ- ရတနာဖြစ်ကြောင်း, ကောင်းထက်ကောင်းသည့်, ဂုဏ်ပေါင်းကိုခြုံ, ကံဟူသမျှ, ကုန်ရခြင်းစသော ဂုဏ်သည်၊ အတ္ထိ- စင်စစ်ကေန်, အမှန်မသွေ, ရှိပါပေ၏။ ဧတေနသစ္စေန- မှန်ကန်လှစွာ, ဤဝစီသစ္စာ ကြောင့်၊ ပါဏီနံ- ဘေးရန်ခပ်သိမ်း, အေးငြိမ်းကြလို, များလူမိုလ်တို့ အား။ သုဝတ္ထိ- တင့်တယ်ဘို့ရန်, အတန်တန်ဖြင့်, ဘေးရန်ခပ်သိမ်း, အေးငြိမ်းခြင်းသည်၊ ဟောတု- စင်စစ်မသွေ, ဖြစ်ပါစေသတည်း။

အဝိပ္ပါယ်ရှင်းလင်းချက်

ခီဏံပုရာဏံ။ သူသူငါငါ သတ္တဝါတို့သန္တာန်၌ ရှိနေသော တဏှာသည် စိုစိုဖပ်ဖပ် စေးကပ်ခြင်းသဘော ရှိ၏၊ ယခုဘဝ၌ ရူပသဒ္ဒ စသည့်အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့သို့ ကပ်၍ကပ်၍ နေကြခြင်းသည် ဤတဏှာအစေးကြောင့်ပင်ဖြစ်၏။ တစ်ဘဝကုန်ခါနီးဝယ် ပြတ်၍ မသွားအောင် နောက်ဘဝသို့ ကပ်ငြိခြင်းမှာလည်း ဤတဏှာ သဘောပင်တည်း။ပြုခဲ့သမျှကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံသည် ထိုတဏှာ ငြိကပ်ရာသို့လိုက်၍ အကျိုးပေးရ၏။ အကုသိုလ်ကံသော်မှလည်း သေခါနီး၌ထင်လာသော မကောင်းအာရုံကို အကောင်းထင်၍ တဏှာဖြင့်ငြိကပ်တတ်သေး၏။ ဥပမာ- ပင်လယ်ထဲ၌ ရေနစ်ရာဝယ် အပေါ်သို့ပေါ်လာခိုက် တွေ့ရသော မိကျောင်းကိုပင် အားကိုဖွယ် ထင်၍ဖက်ထားသကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် အကုသိုလ်ကံကလည်း

www.dhammaransi.com

တဏှာငြိကပ်ရာ ဘဝသို့လိုက်၍ အကျိုးပေးရသည်၊ ရဟန္တာဖြစ် သောအခါ ထိုတဏှာအစေး ကုန်သောကြောင့် ဘဝများစွာက ပြုအပ်ခဲ့သော ကံတို့သည်လည်း ကပ်ငြိစရာ တဏှာအဖော် မပါ သဖြင့် အကျိုးမပေးနိုင်ရကား "ကုန်သွားပြီ" ဟုဆိုရတော့သည်။

နဝံ နတ္ထိသမ္ဘဝံ။ ။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ဘုရားရှင်ကို ပူဇော်မှု, တရားဟောမှု, ကျမ်းစာပို့ချမှု, ဂိလာနကို ပြုစုမှုစသော အသစ်ဖြစ်သော ကောင်းမှုတွေရှိ ပါပေ၏၊ ရဟန္တာဖြစ်မှ ပြုအပ် သော တိုကောင်းမှုများလည်း တဏှာအစေး မပါသဖြင့် ကပ်စရာ အာရုံ ကပ်စရာဘဝမရှိသောကြောင့် ရဟန္တာတို့ သန္တာန်ဝယ် ကမ္မ သတ္တိမကျန်တော့ရကား ထင်ရှားရှိသည်ဟု မဆိုရပါ၊ ဖြစ်ကာမတ္တ, ဖြစ်ရုံမျှဖြင့် ကိစ္စပြီးရတော့သည်။ [အကျိုးမပေးတော့-ဟူလို။]

ဝိရတ္တစိတ္တာယတိကေ ဘဝသ္မိံ။ ။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုတဏှာအစေး မရှိသောကြောင့် နောက်ဘဝ၌ ငြိကပ်သောစိတ် တပ်မက်သောစိတ် နောက်ဘဝကို လိုချင်သောစိတ် မရှိကြတော့။

တေခီဏဗီဇာ။ ။ မျိုးအဖြစ်ဖြင့် ထားအပ်သော သစ်စေ့ တို့သည် မပျက်မစီးမှ အပင်ကိုဖြစ်စေနိုင်ကြ, အသီးအပွင့်ကိုသီးပွင့် စေနိုင်ကြ၏၊ ထိုမျိုးစေ့ကိုပြုတ်၍ဖြစ်စေ, မီးဖုတ်၍ဖြစ်စေဖျက်ဆီး လိုက်သောအခါ အပင်ကိုမပါက်စေနိုင်၊ ထို့အတူ တစ်ဘဝ ဆုံးပြီးနောက်ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်စိတ်သည် ထိုဘဝ၌ ခန္ဓာသစ်ပင် ပေါက်ဖို့ရာ မျိုးစေ့နှင့်တူ၏၊ ကံက ကုန်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ထို ပဋိသန္ဓေ မျိုးစေ့လည်း မကျန်တော့ချေ၊ ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့ မကျန် သောကြောင့် ဘဝတည်းဟူသော သစ်ပင်လည်း မပေါက်နိုင်တော့။

www.dhammaransi.com

အဝိရူဠှိဆန္ဒာ။ ။ ရဟန္တာမဖြစ်သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘဝအသစ်ဝယ် ခန္ဓာအသစ်ရဖို့ရာ တဏှာဆန္ဒ ပြင်းပြကြ၏။ ကောင်းရာသုဂတိသို့ ရောက်ဖို့ရန် စိတ်ညွတ်ကြ၏။ သောတာပန် သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ်ဖြစ်စေကာမူ ဘဝအသစ် စည်ပင်ဖို့ရာ အာသာဆန္ဒရှိကြသေး၏။ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား တဏှာ ကုန်ခန်းပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဘဝအသစ်နောက်ထပ်ဖြစ်၍ စည်ပင် လိုသော အာသာဆန္ဒမရှိကြတော့ချေ။

နိဗ္ဗန္တိဓီရာ ယထာယံပဒီပေါ။ ။ ထိုသို့ ဘဝအသစ်ဖြစ်၍ စည်ပင်ဖို့ရန် ဆန္ဒမရှိသောကြောင့် လက်ရှိဘဝ၏ နောက်ဆုံး စုတိစိတ်ချုပ်သောအခါ ရုပ်နာမ်ခပ်သိမ်း ကုန်ငြိမ်းရုံသာ ရှိတော့၏။ ဥပမာ– တောက်နေသော ဆီမီးရောင်သည် ငြိမ်းသွားသောအခါ နောက်ထပ် ဘယ်နေရာ၌ ရောက်နေသည်– ဟု မဆိုရသကဲ့သို့ , ထို့အတူ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက်၌လည်း ရုပ်နာမ် အနေအားဖြင့် မည်သည့်နေရာအရပ်သို့ ရောက်နေသည်ဟု မဆိုရတော့ပါ။

မှတ်ချက်။ ။ ဤဂါထာကို ဟောတော်မူချိန်၌ ထွန်းထား အပ်သော ဆီမီးတစ်ပွင့်သည် ငြိမ်းသွား၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဆီမီး ငြိမ်းပုံကို ဥပမာပြု၍ ရဟန္တာများ၏ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်း ဟူသော ငြိမ်းအေးပုံကို ဟောပြတော်မူ၏။ သို့သော် ဆီမီးငြိမ်းရာ၌ အဆက် အစပ်မကျန်တော့ဘဲ လုံးဝငြိမ်းသွားသော်လည်း ရဟန္တာများ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ၌ကား ရုပ်နာမ်ခန္ဓာသာငြိမ်း၍, သမ္ပရာယိကနိဗ္ဗာန ဓာတ်ကား ကျန်ရစ်ပါသေးသည်။

www.dhammaransi.com

အမှာ။ ။ ဤသံဃရတနာတော်သည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ မှန်ကန်သော တရားရတနာကြောင့် ပေါ်လာ၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓရတနာကို ပြရာ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ အခန်း၌ ဗုဒ္ဓ၏ ဉာဏ်တော်အစွမ်းကို မှန်းဆဖို့ရာ သံဃာရတနာကိုလည်း ပြလိုက်ရပါသည်။

ရတနာဥပါး။ ။ ကောင်းကင်၌ လမင်းသည် အရောင်ထွက်သောကြောင့်သာ ထင်ရှား၏။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ရတနာ လမင်းလည်း တရားရောင်ခြည် အလီလီကြောင့်သာ ထင်ရှားတော်မူ၏။ လမင်းသည် ကြယ်တာရာတွေ ဝန်းရံနေသောအခါ သာ၍ တင့်တယ်သကဲ့သို့, ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ရတနာလမင်းလည်း အရှင်သာရိပုတ္တာ, အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်, အရှင်မဟာကဿပစသော အရိယာသံဃာ ရတနာကြယ်တွေဝန်းရံနေသောကြောင့် သာ၍ပင် တင့်တယ်ပါသည်။ ဤအဓိပ္ပါယ်ကို ပေါ်လွင်အောင် ရတနသုတ်တော်၌ လာသော ဥဂါထာကို ဖော်ပြထားပါသည်။

သရထာ ဥပါး။ ။ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သည် အရိယာသံဃာတည်းဟူသော ကြယ်ပေါင်းခသည့် ဗုဒ္ဓလမင်း၏ တရားတည်းဟူသော လရောင်တွင် အစဉ်မရွေ့ ပျော်မွေ့ နေကြရသောကြောင့်ထိုကိုးကွယ်ရာ ရတနာဥသွယ်သည် ငါ၏စိတ်ဝယ်အမြဲ စမ့်ယ်နေပါတကားဟု အားရပါးရဝမ်းမြောက်ကြပါလေ။

[ဆောင်] ဘုရားလမင်း, တရားလင်း၍, ခပင်းရံကာ, ကြယ်သံဃာဖြင့်, လွန်စွာတင့်တယ်, ငါ့စိတ်ဝယ်, စမ့်ယ်တည်ရှိသည်။

• • • • • • • • • • •

www.dhammaransi.com

ခေမာထေရီဝတ္ထုအကျဉ်း

အမှာ။ ။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ မဟုတ်သော်လည်း မှတ်သားဖွယ် ကောင်းသောကြောင့်လည်းကောင်း, ဂါထာများက ဂီတများ ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ခေမာထေရီဝတ္ထုကို ထည့် လိုက်ရ ပါသည်။

ဆုပန်ရာကာလ။ ။ ဤကမ္ဘာမှ ပြန်၍ရေတွက်သည်ရှိသော် ကမ္ဘာတစ်သိန်း အထက်၌ ပဒုမုတ္တိုရ်ဘုရားပွင့်တော်မူခဲ့ပြီ၊ ထိုအခါ၌ ခေမာထေရီအလောင်းသည် သူဌေးသမီးဖြစ်၍ ပညာဘက်၌ တေဒဂ် ရသော ဘိက္ခုနီမတစ်ပါးကို သဘောကျသောကြောင့် ဘုရားအမှူး ရှိသော သံဃာတော်များကို ရရက်ပတ်လုံး ဆွမ်းကပ်ပြီးသောအခါ ပညာ တေဒဂ်ရသော ဘိက္ခုနီဖြစ်ရပါလိုကြောင်းကို ဆုတောင်းခဲ့ လေသည်။

ဝိပဿီဘုရားလက်ထက်ဘိက္ခုနီပြု။ ။လူ့ပြည်နတ်ပြည်၌ ကျင်လည်ပြီးလျှင် ဝိပဿီဘုရားရှင်၏ လက်ထက်တော်၌ တရား တော်ကိုနာရ၍ ဘိက္ခုနီပြုလုပ်သောအခါ ဗဟုသုတရှိ၍ တရား ကိုလည်း ကျင့်သော ဓမ္မကထိကဖြစ်ခဲ့သည်။

ကောဏာဂုမ်ဘုရား၏ ကျောင်းအမ။ ။ ဤကမ္ဘာဝယ် ကောဏာဂုမ် ဘုရားရှင်၏ လက်ထက်တော်သို့ ရောက်သောအခါ ကြွယ်ဝသောအမျိုး၌ဖြစ်၍ ဓနဥ္စာနီ, သုမေဓာမည်သော မိတ်ဆွေ အဖော်မတို့နှင့်အတူ သံဃိကကျောင်းကို လှူခဲ့ကြသည်။ [ဓနဥ္စာနီ ဝတ္ထုကို ရှေ့ဗုဒ္ဓါနုဿတိအခန်း၌ ပြခဲ့ပြီ၊ သုမေဓာ ဝတ္ထုကိုလည်း နောက်၌ပြထားပါသည်။]

www.dhammaransi.com

ကဿပဘုရားလက်ထက်တော်။ ။ ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ လက်ထက်တော်သို့ ရောက်သောအခါ ကိကီရှင်ဘုရင်၏ သမီးတော် ရယောက်တို့တွင် အကြီးဆုံးသမီးတော်ဖြစ်သည်၊ ဘိက္ခုနီပြုဖို့ရန် သမီးတော်အားလုံး ခွင့်ပန်ကြသော်လည်း ခမည်းတော်က ခွင့်မပြု သောကြောင့် အပျိုဘဝဖြင့် "ကောမာရီဗြဟ္မစရိယ" အကျင့်ကို ကျင့်ခဲ့ကြသည်။ [အဗြဟ္မစရိယသိက္ခာပုဒ်ကို ထိန်းရသော ငါးပါး သီလကို "ကောမာရီ+ ဗြဟ္မစရိယ" ဟုခေါ်သည်။

ဤဘုရာလက်ထက်တော်။ ။ ဤဘုရားရှင်၏လက်ထက်သို့ ရောက်သောအခါ မဒ္ဒတိုင်း၌ ရှင်ဘုရင်၏ "ခေမာ" မည်သော သမီးတော်ဖြစ်၍ အရွယ်ရောက်သောအခါ ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏ မိဖုရား တစ်ပါးဖြစ်လာ၏၊ ရုပ်အဆင်းအလွန်လှ၏၊ လှသလောက် ရုပ်ကို သာယာနေသောကြောင့် ရုပ်အပြစ်ကို ဟောတော်မူသော ဘုရား အထံတော်သို့ တခါမျှမသွားခဲ့ချေ၊ ထိုအခါ ဘုရားကျောင်းဒကာ လည်းဖြစ်, သောတာပန်လည်းဖြစ်သော ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးသည် ကျောင်းတော်သို့ သွားချင်လာအောင် ဂီတအရေးကောင်းသူတို့ကို ရေးစေ၍ အဆိုတော်များကို မိဖုရားကြားအောင်သီဆိုစေရသည်။

ရမ္မံ ဝေဠုဝနံ ယေန, နဒိဋ္ဌံ သုဂတာလယံ၊
နတေန နန္ဒနံ ဒိဋ္ဌံ,ဣတိ မညာမသေ မယံ။

ယေန–လူ့ဘုံ၌နေ,လူလောက၌, နေရသသူ, အကြင်လူသည်၊ သုဂတာလယံ– သုံးလူ့မှန်ကင်း, တရားမင်း၏, သီတင်းသုံးတော် မူရာလည်း ဖြစ်ပေထသော၊ ရမ္မံ– စိတ်နှလုံးကို, ယှက်ချူးသည့်နှယ်, မွေ့လျော်ဖွယ် ကောင်းထသော၊ ဝေဠုဝနံ – ပျားပိတုန်းတို့

www.dhammaransi.com

စားသုံးရန်အသင့်, ပန်းစုံပွင့်၍, လွန်တင့်သာမွန်, ဝေဠုဝန်ခေါ်, ကျောင်းတိုက်တော်ကြီးကို၊ န ဒိဋ္ဌ-အဆင့်ဆင့်မှား, ခွင့်မအား သဖြင့်,မျက်ဝါးထင်ထင်, မတွေ့မမြင်အပ်ဖူးချေ။ တေန- ဝေဠုဝန် ခေါ်, ကျောင်းတိုက်တော်ကို, ဖူးမျှော်ဖို့ရန်, မကောင်းကံဆိုး, ထို လူမျိုးသည်၊ နန္ဒနံ- နတ်တို့စံရာ, ဝတီ သာဝယ်, သာယာမြတ်မွန်, နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်ကြီးကို၊ နဒိဋ္ဌ- မမြင်အပ်ခြား, ပမာထား၍, မခြား တမူ, အလားတူပင်ဖြစ်ပါတော့၏။ မယံ- ကျောင်းတိုက်တော်ဂုဏ်, အဖုံဖုံဝယ်, တော်ရုံဖေါ်ထုတ်, အကျွန်ုပ်တို့သည်၊ ဣတိမညာမသေ- ဤကဲ့သို့ပင်, စိတ်အစဉ်၌, ထင်မြင်၍သာ, နေကြရပါကုန်သတည်း။

ဝိဟာယ နန္ဒနံ ဒေဝါ, ဩတရိတွာ မဟီတလံ၊
ရမ္မံ ဝေဠုဝနံ ဒိသွာ, နတပ္ပန္တိ သုဝိမှိတာ။

ဒေဝါ- ဝတီစံစား, နတ်အများတို့သည်၊ နန္ဒနံ- နတ်တိုင်း မောင်မယ်, ပျော်မွေ့ဖွယ်ဖြင့် တင့်တယ်သာမွန်, နန္ဒဝန်ဥယျာဉ် ကြီးကို၊ ဝိဟာယ- တစ်ရံတစ်ခါ, ပယ်စွန့်ခွါ၍၊ မဟီတလံ- ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ, သာသနာ၏, ရောင်ဝါလျှံထွန်း, ဇမ္ဗူကျွန်းသို့၊ ဩတရိ တွာ- ဘုရားဖူး တရားနာ, ကုသိုလ်ရှာဖို့, ရံခါခဏ, ဆင်းလာကြ ကုန်သည်ရှိသော်၊ ရမ္မံ- စိတ်နှလုံးကို ယူကျုံးသည့်နှယ်, မွေ့လျော် ဖွယ်ကောင်းသော၊ ဝေဠုဝနံ- အရိယာအပေါင်း, သံဃာကောင်းတို့, ကိန်းအောင်းစံပျော်, ဝေဠုဝန် ကျောင်းတိုက်တော်ကြီးကို၊ ဒိသွာ- မျက်ဝါး ထင်ထင်,မြင်တွေ့ရသည်ဖြစ်၍၊ သုဝိမှိတာ- တအံ့တဩ, ပြော၍ မပြီး, ချီးမွမ်းကြကုန်လျက်၊ နတပ္ပန္တိ- ပူပန်ခပင်း, သောကကင်းသဖြင့်, နေရင်းနတ်ထံ, မပြန်လိုဘဲရှိကြကုန်တော့ သတည်း။

www.dhammaransi.com

ရာဇပုညေန နိဗ္ဗတ္တံ, ဗုဒ္ဓပုညေန ဘူသိတံ၊
ကော ဝတ္တာ တဿ နိဿေသံ, ဝနဿ ဂုဏသဉ္စယံ။

ရာဇပုညေန– ဘုရင်မင်းမြတ်, သမ္ဘုနတ်၏, မပြတ်လှူ့ဆော်, ပုဉ်းကံတော်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗတ္တံ– ရှေးဦးမဆွ, ပဌမက, စ၍ကောင်းစွာ, ဖြစ်ပေါ်လာထသော၊ ဗုဒ္ဓပုညေန– သုံးလူထွဋ်ထား, မြတ်ဘုရား၏, ကြီးမားမြင့်မော်, ပုဉ်းကံတော်ဖြင့်၊ ဘူသိတံ– ထပ်၍ပြုပြင်, တန်ဆာဆင်အပ်ထသော၊ တဿဝနဿ– ပုဉ်းကံအဆက်ဆက်, ဉာဏ်တော်စွက်၍, တုဘက်ကဲလွန်, ထိုဝေဠုဝန် ကျောင်းတိုက်တော်ကြီး၏၊ ဂုဏသဉ္စယံ– ရှိသမျှစုဆောင်း, ဂုဏ်တော်အပေါင်းကို၊ နိဿေသံ– တစ်စိုးတစ်စိ, အကြွင်းမရှိအောင်၊ ကော– နတ်နှင့်လူဝယ်, ဘယ်သူတစ်ယောက်သည်၊ ဝတ္တာ– တကယ်ဖြစ်သမျှ, စနစ်ကျအောင်, လုစ်ဟ ပိုင်ပိုင်, ပြောပြနိုင်ပါတော့အံ့နည်း။

ကျောင်းတော်သွားခြင်း။ ။ ခေမာမိဖုရားသည် ဤဂီတတို့ကို ကြားရသောအခါ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်သို့ သွားလိုသောဆန္ဒ ပြင်းပြသဖြင့် ဗိမ္ဗိသာရမင်းထံ ခွင့်ပန်လေသော် ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏ ခွင့်ပြုချက်ကိုရသဖြင့် အခြွေအရံများနှင့်အတူ ကျောင်းတော်သွား၍ လှည့်ပတ် ကြည့်ရှုရလျှင်ပင် တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်၍ တရားကျင့် နေသော သံဃာတော်များဖြင့် တင့်တယ်သော ကျောင်းတိုက်တော် ကြီးကို မြင်ရသောအခါ ကျောင်းအမဖြစ်ခဲ့ဘူးသော မိဖုရားမှာ လွန်စွာ ဓာတ်နိုက်သွားလေသည်၊ ဤမျက်လုံးဖြင့် ဒီလိုကျောင်း တော်ကို ဖူးမြင်ရသည်မှာ အလွန်အကျိုးရှိပါပေသည်ဟု မျက်လုံး ကိုပင် ကျေးဇူးတင်လေသည်။

www.dhammaransi.com

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကိုဖူးရခြင်း။ ။ ထိုသို့လှည့်လည်ကြည့်ရှုပြီးနောက် ဤဆွမ်းခံချိန်၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရှိတော်မမူဟု ထင်၍ ဂန္ဓကုဋီသို့ဝင်လေလျှင်, အနီးအပါး၌ ယပ်ခတ်ပေးနေသော (ဘုရားရှင်ဖန်ဆင်းအပ်သော) နိမ္မိတသတို့သမီးနှင့် ဘုရားရှင်ကိုတွေ့မြင်၍ သူ့ထက်လှသော အမျိုးသမီးကို နှစ်နှစ်သက်သက် ကြည့်ရှုမိလေသည်။

အိုနာသေ၍ပြတော်မူ။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် နိမ္မိတအမျိုးသမီးကလေးအပေါ်ကို ချစ်ခင်နေသော မိဖုရားအား(ရုပ်ရှင်ပြသကဲ့သို့) ထိုသတို့သမီးကလေး၏ တဖြေးဖြေးအရွယ်ရင့်ကာ အိုမင်းလာပုံကို ပြတော်မူ၏၊ သွားကျိုးလာပုံ, ဆံဖြူလာပုံ, အသားအရေ ရွတ်တွလာပုံ အလုံးစုံကိုပြ၍, ဒုတ်ကလေး ထောက်ကာထောက်ကာဖြင့် အမယ်အိုသွား- သွားပုံကိုပါ ပြတော်မူပြီးလျှင် ထိုနေရာတွင် ဟောဟဲဟောဟဲ နှင့် လဲနေပုံကို ပြတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ခေမာ မိဖုရားမှာ ရုပ်အဆင်းအပေါ်၌ အလွန်ငြီးငွေ့သော သံဝေဂဖြစ်နေ တုန်းဝယ် အောက်ပါ ဂါထာကို ဟောပြတော်မူသည်။

အာတုရံ အသုစိံ ပူတိံ , ပဿ ခေမေ သမုဿယံ၊
ဥဂ္ဃရန္တံ ပဃ္ဃရန္တံ, ဗာလာနံ အဘိပတ္ထိတံ။

ခေမေ –ခေမာ၊ အာတုရံ- ကိုးဆယ့်ခြောက်ဖြာ, ဘေးရောဂါတို့ လွှမ်းစွာခံခက်, နှိပ်စက်အပ်ထသော၊ အသုစိံ –အမြဲနေ့စဉ်, ဆေးသုတ်သင်လည်း, မစင်မကြယ်, ရွံဖွယ်ကောင်းထသော၊ ပူတိံ– ဆေးကြောသုတ်သင်, တန်ဆာဆင်လည်း, အမြင်သာဟုတ်, အတွင်းပုပ်၍နေထသော၊ ဥဂ္ဃရန္တံ- မျက်စိနားနှာ, အင်္ဂါရှိတိုင်း, အထက်ပိုင်းဝယ်, ရွံဖွယ်သိုးပုပ်, အန်ထုတ်၍နေထသော၊ ပဃ္ဃရန္တံ -

www.dhammaransi.com

ကျင်ကြီးကျင်ငယ်, အသွယ်သွယ်ဟု, မဖွယ်မရာ, အဖြာဖြာကို, မှန်စွာနေ့ည, ယိုချ၍နေထသော၊ ဗာလာန်- ဘဝါဘဝ, သံသာရက, ရာဂစရိုက်ပွား, ငမိုက်သားတို့သည်၊ အဘိပတ္တိတံ- ရှိရင်းပြောင်းပြန်, မမှန်ကန်အောင်, ကြံဖန်လေးမြတ်, တောင့်တအပ်ထသော၊ သမုဿယံ- သုံးဆယ့်နှစ်ဝ, ကောဋ္ဌာသတို့, လုံးဝခိုမှီး, ဤကိုယ်ကြီးကို၊ ပဿ- ဉာဏ်ရောင်လင်းသလောက်, အတွင်းရောက်အောင်, ထွင်းဖေါက်စေ့ငု, ကြည့်ရှုစမ်းပါလော။

သောတာပန်တည်။ ။ ဤဂါထာနှင့်တကွ ထပ်၍ ဟောပြတော်မူအပ်သော တရားတော်ကို နာရ၍ သောတာပန်တည်သည်၊ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓအထံတော်သို့ စောစောက မလာမိသည့်အတွက် မိမိမှာ အပြစ်ရှိသည်ဟု ယူဆ၍ အောက်ပါဂါထာဖြင့် ကန်တော့သည်၊ ထို့နောက် နန်းတော်သို့ပြန်၍ ရှင်ဘုရင့်ထံ ဘိက္ခုနီပြုဖို့ရန် ခွင့်ပန်လေသည်၊ ဘိက္ခုနီဖြစ်၍ တစ်လခွဲကြာသောအခါ ရဟန္တာဖြစ်၍ ပညာတေဒဂ်ရ ဘိက္ခုနီဟု ထင်ရှားလေသည်။

ခေမာမိဘုရားကန်တော့ဂါထာ

နမော တေ သဗ္ဗဒဿာဝိ, နမော တေ ကရုဏာကရ၊
နမော တေ တိဏ္ဏသံသာရ, နမော တေ အမတံ ဒဒ။

သဗ္ဗဒဿာဝိ- ကြွင်းမဲ့ဉဿုံ, အလုံးစုံကို, အကုန်သိမြင်, ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၊ ....တေ တဝ-ဉာဏ်တော်ကြီးသလောက်, ကရုဏာရောက်၍, စောင့်ရှောက်ကယ်တင်, အရှင်မြတ်ဘုရားအား၊ နမော- မိမိရုပ်တွင်, စိတ်ကြီးဝင်၍, အထင်လွဲလေ, အပြစ်တွေကို, ကျေစေဖို့ရာ, ရှိခိုးကန်တော့ပါ၏ဘုရား။

www.dhammaransi.com

ကရုဏာကရ- သနားကြင်နာ, ကရုဏာ၏, တည်ရာစင်စစ်, ဖြစ်တော်မူသော ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၊ တေတာ၀- ကရုဏာကြီး သလောက်, ဉာဏ်ရောင်တောက်၍, မျက်မှောက်သိမြင်, အရှင်မြတ် ဘုရားအား၊ နမော- အမှန်သိရ, ယခုမှပင်, ကျနုပ်မြတ်နိုး, လက်စုံ မိုး၍, ရှိခိုးကန်တော့ပါ၏ဘုရား။

တိဏ္ဏသံသာရ- သံသရာပြင်ကျယ်, ရေပင်လယ်ကို, အလွယ် လွန်မြောက်, ကမ်းသို့ရောက်၍, ဝမ်းမြောက်ကြည်လင်, ရှင်တော် မြတ်ဘုရား၊ ...တေတာ၀- ကရုဏာကြီးမား, မေတ္တာပွား၍, သနား ကယ်တင်, အရှင်မြတ်ဘုရားအား၊ နမော- ကယ်တင်ရတွင်, ကိုယ် ပါဝင်သဖြင့်, အစဉ်မြတ်နိုး, လက်စုံမိုး၍, ရှိခိုးကန်တော့ပါ၏ ဘုရား။

အမတံ ဒဒ- မအိုမသေ, အမြဲနေရန်, အေးနိဗ္ဗာန်ကို, ကေန် ပေးတတ်, ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၊....တေတာ၀- မအိုမသေ, အမြဲ နေကြောင်း, တရားကောင်းကို, ကောင်းကောင်းသိမြင်, အရှင်မြတ် ဘုရားအား၊ နမော-နိဗ္ဗာန်ကိုပင်, ကိုယ်တိုင်မြင်သဖြင့်, ကြည်လင် မြတ်နိုး, လက်စုံမိုး၍, ရှိခိုးကန်တော့ပါ၏ဘုရား။

ဝတ္ထုမှတ်ချက်။ ။ ဤဝတ္ထု၌ ခေမာထေရီအလောင်းသည် ရှေးဘုရားလေးဆူ၏ လက်ထက်တော်၌ ဘုရားရှင်တို့ကို ဆည်းကပ် ခဲ့ရုံမက, ဘိက္ခုနီလည်းဖြစ်ခဲ့, ကျောင်းအမလည်းဖြစ်ခဲ့ပါသည်၊ သို့ပါလျက် နောက်ဆုံးဘ၀၌ အဆင်းကို သာယာနေသောကြောင့် ဘုရားအထံမသွားပုံ, ဗိမ္ဗိသာရမင်းသူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းရ၍ ဘုရားအထံရောက်ရပုံ, တရားရပုံကို သတိပြုပါ။

• • • • • • • • • • •

www.dhammaransi.com

သုမေဓာထေရီ ဝတ္ထု

အမှာ။ ။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာနှင့် မဆိုင်သော်လည်း ကျောင်းတရားနှင့်ဆိုင်သောကြောင့် ထည့်လိုက်ပါသည်။

ကျောင်းအမဖြစ်ခဲ့။ ။ ကောဏာဂုမ်မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာအခါ၌ ဤသုမေဓာထေရီအလောင်းဖြစ်သော အမျိုးသမီးသည် စည်းစိမ်ဥစ္စာကြွယ်ဝသောအမျိုး၌ဖြစ်၍ ဓနဉ္စာနီအလောင်း ခေမာထေရီအလောင်းတို့နှင့်အတူ သံဃိကကျောင်း လှူခဲ့ဖူးလေပြီ။ ထိုကောင်းမှုကြောင့် လူပြည်နတ်ပြည်အစုန်အဆန် လှည့်လည်ခဲ့ရပြီ။ [ပုဂ္ဂလိကကျောင်းမဟုတ်သည်ကို သတိပြုခဲ့ပါ။]

ဤဘုရားလက်ထက်တော်။ ။ ဤဘုရားလက်ထက်တော်သို့ ရောက်သောအခါ မန္တာဝတီမြို့ ဝယ် ကောဉ္စမင်း၏ မိဖုရားခေါင်ကြီးမှဖွားမြင်သောမင်းသမီးဖြစ်၍ ရှေးဝါသနာအလျောက် ဘိက္ခုနီတို့နှင့် အကျွမ်းတဝင်နေထိုင်ကာ သူတော်ကောင်းတရားကို နာယူလေ့ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်မင်းသမီးသည် ကိုယ်တိုင်လည်းသီလနှင့်ပြည့်စုံ၍ အခြား အမျိုးသမီးတို့အားလည်း ကာမဂုဏ်အပြစ်ကို ညွှန်ပြလျက် ဆန်းဆန်းပြားပြား တရားဟောလေ့ရှိသည်။

မိဖုရားဖြစ်ဖို့စီစဉ်။ ။ မယ်တော်ခမည်းတော်တို့သည် ဝါရဏဝတီမြို့၌ အနိကရတ္တ ရှင်ဘုရင်ကလေး၏ မိဖုရားဖြစ်ဖို့ရန် စီမံပြီးဖြစ်၏။ သို့သော် ထိုမျှလောက် တရားသိ၍ ကာမဂုဏ်၏ အပြစ်ကို နစ်နစ်ကာကာ နားလည်နေသော မင်းသမီးသည် မယ်တော်ခမည်းတော်တို့၏ စကားကိုလက်မခံဘဲ. "သမီးတော်စောင့်ထားတဲ့ အပြဟ္မ

www.dhammaransi.com

စရိယမှ ရှောင်ကြဉ်ရသောသီလကို တစ်သက်လုံးအပျက်မခံနိုင်ပါ၊ လူ့ဝတ်ကြောင်ဘဝနှင့်တော့ အစာမစားဘဲ အသေခံပါတော့မည်” ဟု သံတော်ဦးတင်လေသည်။

ဘုရင်ကလေးလာပြီ။ ။ စိမ့်ထားသော လက်ထပ်ချိန်နီးသော အခါ မင်းကလေးလာနေပြီဟု ကြားရသော သုမေဓာမင်းသမီးသည် သူ၏ဆံပင်ကိုသန်လျက်ဖြင့်ဖြတ်၍ ပြာသာဒ်တံခါးကို ပိတ်ထား ပြီးလျှင် ဈာန် ဝင်စားသလိုတရားရှု၍ နေလေသည်၊ ရှင်ဘုင် ကလေးသည်ပြာသာဒ်ပေါ်သို့တက်၍ တံခါးပြင်မှ “တိုင်းပြည် အာဏာနှင့် စည်းစိမ်အားလုံးကိုအပ်ပါမည်” ဟုအမျိုးမျိုးချော့မော့ ပြော၍ဆိုရှာလေသည်။

တရားပြန်၍ဟောခြင်း။ ။ သုမေဓာသည် အတွင်း၌နေ၍ “လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရတဲ့ မန္ဓာတ်စကြာမင်းသော်မှ လောကီ အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကိုခံစား၍ မတင်းတိမ်နိုင်ဘဲ သေမင်းနိုင်ငံသို့ လိုက်ရပါတယ်၊ အမဲရိုးကိုမလွှတ်နိုင်သော ခွေးတော်ကလေးကဲ့သို့ ပုထုဇဉ် အငတ်ကလေးတွေသာ ကာမဂုဏ်အမဲရိုးကို မလွှတ်နိုင်ဘဲ ကိုက်၍နေရှာကြပါတယ်၊ မိမိဦးခေါင်းမီးလောင်သူဟာ ထိုမီးငြိမ်း ဖို့ရာ အရေးတကြီး လိုအပ်သကဲ့သို့, ရာဂမီး ဒေါသမီး မောဟမီး ဇာတိမီး ဇရာမီး မရဏမီးတွေ အလောင်ခံနေရသော မိမိမှာတော့ တို့မီးတွေငြိမ်းဖို့က အရေးကြီးပါတယ်၊ ဤသို့ပြောပြီးလျှင်…

တံခါးဖွင့်၍တရားဟော။ ။ တံခါးကိုဖွင့်၍ ကြည့်လိုက်သော အခါ မယ်တော်ခမည်းတော်နှင့် အနိကရတ္တရှင်ဘုရင်ကလေးပါ ပြာသာဒ်မြေပြင်၌ ထိုင်လျက် မျက်ရည်စက်လက်ဖြစ်နေကြသည်ကို

www.dhammaransi.com

မြင်ရလေသော် .... တရားမသိသူတို့အတွက် တငိုထဲ ငို၍နေရာ သံသရာကြီးသည် အလွန်ရှည်လျားခဲ့ပါပြီ၊ မျက်ရည်တွေ အမိ၏ နို့ရည်တွေ သတ်ကြဖြတ်ကြလို့ ဖြစ်ရသော သွေးတွေဖြင့် ပင်လယ် ဝေနေသော သံသရာတစ်လျှောက်ကြီးကို သတိရကြစမ်းပါ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် သံသရာ အပြစ်မြင်စရာတရားတို့ကို ဟောပါလေသည်။

ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ရပြီ။ ။ ဤသို့မိဖုရားလောင်း၏ တရားကောင်းကို ကြားနာရသော ရှင်ဘုရင်ကလေးသည် သူ့ကိုယ်တိုင်ပင် ကျေနပ်၍ မင်းသွီးအား ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ပေးပါရန် ယောက္ခမလောင်းမင်းကြီးကို တောင်းပန်သောကြောင့် အားလုံးကျေနပ်စွာ ဘိက္ခုနီပြုခွင့် ရလေ သည်၊ ထို့နောက် တရားအားထုတ်လေရာ လောကီအဘိညာဉ်နှင့် တကွ ရဟန္တာဘိက္ခုနီဖြစ်၍ အောက်ပါ ဥဒါန်းဂါထာကို ကြုံးရင့် ပါသတည်း။ [ရှတ်ကောင်းအောင် တစ်ချို့ကို ပြင်ထားပါသည်။]

ကာလေ ကောဏာဂမနဿ, သင်္ဃာ သဒိဟိ မေ ကတံ၊
ဝိဟာရဒါနံ သံဃဿ, အဂ္ဂ ဗုဒ္ဓေန ဝဏ္ဏိတံ။

ကောဏာဂမနဿ- ကောဏာဂုမ်ဟု, သုံးဘုံထင်ရှား, မြတ် ဘုရား၏၊ ကာလေ-ပွင့်တော်မူရာ, လက်ထက်တော်အခါ၌၊ သဒိဟိ- ဓနဥ္စာနီ, ခေမာထေရ်ဟု, ဂုဏ်ရည်ထွန်းတောက်, အဖော်၂ယောက် တို့နှင့်၊ သင်္ဃာ- စိတ်ရောကိုယ်ပါ, မကွာမကွဲ, အမြဲအတူသာလျှင်၊ အဂ္ဂ- ဉ်လေသမျှ, လှူဒါနထက်, ခေါင်ကလွှမ်းဖုံး, အသာဆုံးဟူ၍၊ ဗုဒ္ဓေန- ဆူဆူထွင့်ထား, မြတ်ဘုရားသည်၊ ဝဏ္ဏိတံ-မပြတ်ထုတ်ဖော်, ချီးမွမ်းတော်မူအပ်သော၊ သံဃဿ- အရပ်ဆယ်ဖြာ, ပို့မေတ္တာ ဖြင့်, ကောင်းစွာမွေ့လျော်, နေတော်မူသော သံဃာအပေါင်းအား

www.dhammaransi.com

ဝိဟာရဒါနံ– တရားဖြင့်ပျော်, မွေ့လျော်ဖို့, ရည်ရော်ငဲ့စောင်း, ကျောင်းအလှူကို၊ မေ(မယာ)– သုမေဓာဟု, ခုခါထင်ပေါ်, တပည့်တော်သည်၊ ကတံ–အသိအလိမ္မာ, ဉာဏ်ပညာဖြင့်, သဒ္ဓါဖွေးဖြူ, ပေးလှူအပ်ခဲ့ပြီတကား။

တံ မူလံ တံ သမောဓာနံ, သာ ဝေ ခန္တီ သာသနေ၊

တမေဝ ပစ္ဆိမေ ကာလေ, ခေမံ ဓမ္မရတာယ မေ။

တံ ဝိဟာရဒါနံ– ကောဏာဂုမ်ဟု, သုံးဘုံထင်ပေါ်, လက်ထက်တော်ဝယ်, ပျော်ပျော်အတူ, ထိုကျောင်းအလှူသည်၊ မူလံ– လှူနုတ်စည်းစိမ်, အကြိမ်ကြိမ်ဟု, ရိပ်ငြိမ်ရရန်, အကြောင်းရင်း အခြေခံပါတကား၊....တံ(ဝိဟာရဒါနံ)– အဖော်သုံးယောက်, ကောင်းစွာဆောက်၍, ဝမ်းမြောက်ကြည်ဖြူ, ထိုကျောင်းအလှူသည်၊ သမောဓာနံ– ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ, သာသနာနှင့်, မကွာတွေ့ကြုံ, ပေါင်းဆုံရကြောင်း, ကောင်းသောအလှူပါတကား။

သာဝေ– သံဃာတော်များ, ဘာဝနာပွားရ၍, တရားငဲ့စောင်း, နေဖို့ ကောင်းသည့်, ထိုကျောင်းအလှူသည်ပင်၊ သာသနေ–ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ,သာသနာတော်မြတ်, အရပ်ရပ်၌၊ ခန္တီ– ယုံကြည်ရုံမျှ,မကတိုးတက်, ဉာဏ်ရောင်ထွက်၍, နှစ်သက်ဖို့ရာ, အကြောင်းရင်းပါတကား၊ တမေဝ– သဒ္ဓါတရား, ခါခါပွား၍,တရားကိုယူ, ထိုကျောင်းအလှူသည်ပင်၊ ပစ္ဆိမေကာလေ– ယခုကြုံရာ, နောက်ဆုံးအခါ၌၊ ဓမ္မရတာယ– သူတော်သူမြတ်, တရားဓာတ်ဖြင့်, မပြတ်မွေ့လျော်, ပျော်၍နေသော၊ မေ(မမ)– သုမေဓာဟု, ခုခါထင်ပေါ်, တပည့်တော်၏၊ ခေမံ– ဒုက္ခခပ်သိမ်း, အေးငြိမ်းရာမှန်, အေးနိဗ္ဗာန်ကြီးပါတကား။

www.dhammaransi.com

မှတ်ချက်။ ။ သုမေဓာနှင့် ဓနဉ္စာနီ ခေမာထေရီတို့သည် ကောဏာဂုမ်မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ထက်တော်၌ သံဃိကကျောင်း လှူသော (ပုဂ္ဂလိကမဟုတ်သော) ကျောင်းအမများဖြစ်ခဲ့ကြ၏။

တံမှုလံ။ ။ထိုကျောင်းအလှူသည် လောကီစည်းစိမ် အကြိမ်ကြိမ် ရဖို့ရန် အရင်းခံအကြောင်းလည်းဖြစ်၏။

တံသမောတာနံ။ ။ ထို ကျောင်းအလှူသည် ယခုအခါဗုဒ္ဓ မြတ်စွာ သာသနာတော်နှင့် တွေ့ကြုံမိဖို့ရာ (တွေ့ဆုံကာမတ္တမဟုတ်ဘဲ) သာသနာပြုသူဖြစ်ဘို့ရန် အကြောင်းရင်း အခြေခံဖြစ်၏။

သာဝေခန္တိ။ ။ ထိုကျောင်းအလှူသည် သာသနာတော်နှင့် တွေ့ရာအခါ၌ ယုံကြည်ရုံသာမက. သာသနာတော်၏အဆုံးအမကို နှစ်သက်သော အသိဉာဏ်ဖြစ်ဖို့ရန် အကြောင်းမှန်လည်းဖြစ်၏။

တမေဝ ခေမံ။ ။ သာသနာတော်၏ အဆုံးအမကိုနှစ်သက် လွန်းလှ၍ တရားဖြင့်ပျော်မွေ့နေရာ ယခုအခါ၌ကား ထိုကျောင်း အလှူကြီးသည် နိဗ္ဗာန်ကြီးဖြစ်လာပြီတကား၊ ဤသို့အားရပါးရ ဥဒါန်းကျူးရင့်ပါသည်။

အပြောအဟောကောင်းပုံ။ ။ သုမေဓာထေရီသည် ရှေး ပါရမီကောင်းသည်အားလျော်စွာ ယခုဘဝ၌ ဘုရင်၏သမီးတော် ဖြစ်သော်လည်း မိဖုရားစိတ်မဖြစ်ဘဲ ငယ်စဉ်ကစ၍ ဘိက္ခုနီတို့နှင့် အပေါင်းများသောကြောင့် တရားစိတ် အရည်ဝနေရကား ရှေးက လှူအပ်ခဲ့သော ကျောင်းအတွက် ရအပ်သောနိဗ္ဗာန်ကိုပင် "ရှေးက ကျောင်းအလှူကြီးသည် ယခုအခါ နိဗ္ဗာန်ကြီးဖြစ်လာပါပကော" ဟုဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပြောလေသည်။

www.dhammaransi.com

ကရောန္တေ၀ံ သဒ္ဓဟန္တိ, ယေသန္တာ သန္တသာသနံ၊
နိဗ္ဗိန္ဒန္တိဘဝဂတေ, နိဗ္ဗိန္ဒန္တာ ဝိရဇ္ဇရေ။

ယေသန္တာ– သူမြတ် ဖြစ်ရန်, ရုပ်နှင့်နာမ်ဝယ်, ဓာတ်ခံ ကိန်းအောင်း, အကြွင်သူတော်ကောင်းတို့သည်၊ သန္တသာသနံ– အေးအေးမြမြ, ငြိမ်သက်လှသည့် ဗုဒ္ဓဟောဖေါ်, အဆုံးအမတော်ကြီးကို၊ သဒ္ဓဟန္တိ– ကြောင်းကျိုးဂျတန်, ခွဲဝေဘန်၍, အမှန်လုံးစုံ, ယုံကြည်ကြပေကုန်၏။ တေသန္တာ– တရားဓမ္မ, ဩဝါဒကို, ကျနသိမြင်, ထိုသူတော်စင်တို့သည်၊ ဧ၀ံကရောန္တိ– သံသရာမှ, မြန်စွာလွတ်ကြောင်း, ငဲ့စောင်းမယုတ်, ဤသို့သာပြုလုပ်ကြကုန်၏။

တေသန္တာ– သံသရာဘေး,လာမည့်အရေးကို, တွေး၍ကြောက်တတ်, ယိုသူမြတ်တို့သည်၊ ဘဝဂတေ– ဘဝဖန်ခါ, သံသရာဝယ်, ခန္ဓာနှင့်စပ်, အရပ်ရပ်၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒန္တိ– ဝိပဿနာဉာဏ်, အမြင်သန်သဖြင့်, အမှန်ကိုယ်တွေ့, ငြီးငွေ့ကြကုန်၏၊ နိဗ္ဗိန္ဒန္တာ– ဝိပဿနာဉာဏ်, အမြင်သန်သဖြင့်, အမှန်ကိုယ်တွေ့, ငြီးငွေ့ကြကုန်သည်ရှိသော်၊ ဝိရဇ္ဇရေ– မဂ်ဉာဏ်သို့ဆက်, တရားတက်၍, တပ်မက်ခင်မင်, လိုချင်မှုမရှိကြတော့သတည်း။

ဆိုလိုရင်း။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ အဆုံးအမတော် ဖြစ်သောသာသနာတော်သည် အလွန်ငြိမ်သက်၏၊ ရှေးဘုရားသာသနာ တော်၌ငြိမ်သက်မှု အထုံပါသော သူတော်ကောင်းတို့သည် တရား တော်ကိုယုံကြည်၍ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုကာ ဘဝခန္ဓာကြီးကိုငြီးငွေ့ကြကုန်၏၊ ထိုငြီးငွေ့မှုမှဆက်၍ တိုးတက်သောအခါတပ်မက်မှုကင်းကွာလျက် မဂ်ဉာဏ်သို့ တက်ကြရသည်– ဟူလို။

www.dhammaransi.com

အမြင်ချင်းမတူကြ။ ။ ဤ သုမေဓာထေရီဝတ္ထု၌ မင်းသမီးနှင့် မယ်တော်ခမည်းတော် မင်းကလေးတို့၏ အမြင်ချင်းမတူပုံကို သတိပြုပါ၊ မင်းသမီးသည် မိဖုရားအဖြစ်ဖြင့် ခံစားရမည့် စည်းစိမ်ကြီးကို "ခွေးငတ်ကလေး မလွှတ်နိုင်သော အမဲရိုးကဲ့သို့ မြင်နေ၏၊ ခွေးငတ်ကလေးသည် သွားရေတမြားမြားဖြင့် အမဲရိုးကိုကိုက်နေသော်လည်း အမဲရိုးမှ အသားမထွက်လာတော့၊ အမဲရိုးကိုက်ရင်း ကိုက်ရင်းဖြင့် ပင်ပမ်းနေရသကဲ့သို့, ကာမဂုဏ် စည်းစိမ်တွေလည်း ခံစားရင်း ခံစားရင်း ခံစားဖို့ရှာရသော ဒုက္ခ, မင်းပြစ် မင်းဒဏ် ခံရသော ဒုက္ခတို့ဖြင့် ကိုယ်ပန်းစိတ်ပန်း ပန်း၍နေရတော့၏၊ သို့ပါလျက် ထို ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ကို မယ်တော် ခမည်းတော်နှင့် ဘုရင်ကလေးတို့က ရောမ စည်းစိမ်ကြီးဟု ယူဆနေကြလေသည်။

ကျီးကန်းသားတစ်။ ။ ကျီးကန်းအများတွင် ကျီးတစ်ကောင်သည် အမဲသားတစ်ကို ရထား၏၊ ထိုအမဲသားတစ်ရသော ကျီးကန်းကို အခြားကျီးတို့က ဝိုင်း၍ထိုးကြ၏၊ ထို့အတူ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ် ရနေသူကို မရသူတို့က အတင်းပြောကာ နှုတ်ဖြင့်လည်း ထိုးကြ၏၊ သူခိုးဓားပြတို့ကလည်း ရိုက်နှက်ခိုးယူကြ, လုယက်ကြ၏၊ ထို့ကြောင့် သုမေဓာမင်းသမီးသည် မိဖုရားစည်းစိမ်ကို အမဲသားတစ်လို မြင်၏၊ မယ်တော်ခမည်းတော် မင်းကလေးတို့ကား စား၍မကုန်နိုင်အောင် ကြီးကျယ်သော စည်းစိမ်ကြီးဟု မြင်နေကြသည်။

တောင်ပေါ်ရောက်နှင့် တောင်အောက်နေ။ ။ မိတ်ဆွေ ၂ယောက်သည် အညောင်းပြေအောင် လမ်းလျှောက်ရင်း အလွန်မြင့်သော တောင်အနီးသို့ ရောက်သွားကြလေရာ, တစ်ယောက်

www.dhammaransi.com

လူသည် မောသောကြောင့် တောင်ခြေ၌နားနေ၏။ တစ်ယောက်ကား မမောသောကြောင့် တောင်ပေါ်သို့ တက်သွား၏။ တောင်ပေါ်သို့ ရောက်သောအခါ ပတ်ဝန်းကျင် ရှုမျှော်ခင်းသည် အလွန်သာယာ ၏။ ထိုသို့သာယာကြောင်းကို တောင်အောက် မိတ်ဆွေအား လှမ်း၍ ပြော၏။ တောင်အောက်မိတ်ဆွေက "သူမတက်နိုင်သောကြောင့် ညာတာပါကွာ, ဘာ ထူးပြီး သာယာဦးမှာလဲ" ဟု ငြင်းသည်၊ တောင်ပေါ်က ထပ်ပြော၏, တောင်အောက်ကငြင်းသည်။

တွဲ၍ခေါ်။ ။ ထိုသို့ငြင်းနေသည်ကို တောင်ပေါ်ကလူကမခံ ချင်၍ ဆင်းလာပြီးလျှင် "လာပါကွာ, တွဲခေါ်ပါ့မယ်"ဟု ပြော၍ တောင်ထိပ်ရောက်အောင် တွဲခေါ်သွား၏။ တောင်ထိပ်ရောက်သော အခါ နဂိုမယုံသော မိတ်ဆွေက "ဟာ- ဟုတ်သားဘဲ, တယ်- ရှုခင်းသာယာပါလား"ဟုဝန်ခံ၏။ "ခုတွင်ကတော့ ငါညာတယ် ဆို" ဟုပြောသောအခါ "အဲဒီတုန်းကတော့ ငါက ဒီအပေါ်မှ မရောက်သေးဘဲကိုကွ" ဟုပြောလေသည်။

တွဲခေါ်နေပြီ။ ။ ဤနည်းအတိုင်းပင် အပေါ်ကနေ၍ တရားဖြင့်မြင်နေသူက ဟောပြော ဆုံးမသော်လည်း တရားမသိဘဲ အောက်က နေသူသည် ကောင်းစွာမလိုက်ချင်ဘဲ, (နှုတ်ဖြင့်မငြင်း သော်လည်း) စိတ်ထဲက ငြင်းနေ၏။ ယခုအခါ ဤ"ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာ" စာစောင်ကလေးက လောကီအာရုံ ကာမဂုဏ်တွေဖြင့် မောနေသော အသင်တို့အား တောင်ထိပ်ကဲ့သို့မြင့်သော အသိဉာဏ် ရဖို့ရန် တွဲ၍ခေါ်နေပြီ မဟုတ်ပါလော။

www.dhammaransi.com

ဆုတောင်းခန်း

အမှာစကား။ ။ ပြုအပ်ခဲ့သော ဝတ္ထုများ၌ နောက်နောက် ဘုရားသာသနာတော်ဝယ် မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့ ဖြစ်ရပါလို၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဆုတောင်းကြပုံကိုတွေ့ရ၏။ ယခုအခါမြန်မာများ ဆုတောင်းသလို ဆုတောင်းပုံကိုလည်းကောင်း, မြန်မာများ ရေစက် ချသလို "ရေတစ်စက်တစ်စက်"ချသော ရေစက်ချကိုလည်းကောင်း မတွေ့ရပါ။ အကိတ္တိ ဇာတ်, ဝေဿန္တရာဇာတ်စသော ဇာတ်တော်များ ၌လည်းကောင်း, ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါအား လှူဒါန်းရာ၌လည်းကောင်း, မိမိအလိုရှိအပ်သောဆုကို တောင်းကြသည်ကို တွေ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် အကိတ္တိဇာတ်တော်ကို နည်းမှီ၍ "ရတနာ့ဂုဏ်ရည်"၌ ရေးသားအပ်ပြီး သော ဆုတောင်းခန်းကို (အနည်းငယ်ဖြည့်စွက်၍) ဤ၌ ပြပါဦးမည်။

[ဆောင်] ဓာတ်မရိုက်ခင်, ကောင်းစွာပြင်မှ, ပုံတွင်ကျန, ရုပ်သွင် လှသို့, မှချမှန်စွာ, သံသရာဟု, ကမ္ဘာရုပ်ခွင်, မာတ် အပြင်၌, စိတ်စဉ်ကျန, ရုပ်သွင်လှ၍ ခေမမြို့နန်း, အရောက်မြန်းဖို့ ပြင်စမ်းစေချင်, ဆုပန်းစင်ကို ပန်ဆင်လေကွဲ့– နေ့စဉ်တဲ့။

• • • • • • • • • • •

၁။ ပုညေနာ· နေန ဇညေန, သိဝံ ပတ္တော ဘာဒ္ဒွ ရေ၊
ဝီရံ ပဿေ သုဏော ဝီရံ, ဝီရေန သဟာ သာဝေ သာ။

အနေနပုညေန– ယခုခဏ, ပြုစုရသည့်, သုခအကျိုး, ကောင်းမှု မျိုးကြောင်းလည်းကောင်း။ အညေနစ– ရှေးရှေးကပြု ကောင်းမှုသိုသို ကုသိုလ် မူလ, ဟူသမျှကြောင့်လည်းကောင်း။ သိဝံ-အရိယာအပေါင်း

www.dhammaransi.com

သူတော်ကောင်း တို့ပျော်အောင်းရာမှန်, အေးနိဗ္ဗာန်ကို၊ ပဿေ, ပဿေယျာမိ- ရည်ရွယ်လိုအင်, ဆုထူးဆင်လျက်, ဆောလျင်မြန်စွာ, ဆုတောင်း ပါ၏၊ တဒန္တ ရေ- ဆုထူးဂုဏ်အင်,မစုံလင်၍, ကြုံတင်နေရာ, သံသရာ ၌၊ ဓီရံ- ရိုးသားထက်မြက်, အချက်ချက်၌, သွက်လက်ဘိတောင်း, ပညာရှိသူတော်ကောင်းကို၊ ပဿေ, ပဿေယျာမိ- ထိုဤဘုံမလေ့, ကြုံသရွေ့ပင်, တွေ့မြင်ရပါလို၏၊ ဓီရံ- ပညာရှိများ, ဆိုစကားကို၊ သုဏေ, သုဏေယျာမိ- နှစ်သက်ကြည်ညို, နာယူရပါ လို၏၊ ဓီရေန- ရိုးသားထက်မြက်, အချက်ချက်၌, သွက်လက်ဘိတောင်း, ပညာရှိသူတော်ကောင်းနှင့်၊ သဟသံဝသေ- ရေစက်ဟောင်းချင်း, အကြောင်းရင်းကြောင့်, ပေါင်းသင်းနေထိုင်ရပါလို၏။

မှတ်ချက်။ ။ ပညာရှိသူတော်ကောင်း ပညာရှိသူယုတ်မာဟု ၂မျိုးရှိရာ, (၁)နိဗ္ဗာန်ကို လိုအပ်သော ဆုဖြင့်ရဖို့ရန်, (၂)ပညာရှိသူတော်ကောင်းကို တွေ့မြင်ဖို့ရန်, (၃) ထိုသူ၏ ဆုမွစကားကို နာယူဖို့ရန်, (၄) ထို ပညာရှိ သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်းမိဖို့ရန် ဆုတောင်းသည်၊ မရိုးမသား ဆိုးဝါးသော ပညာရှိကားသူယုတ်မာထက် ကြောက်စရာကောင်းသေး၏။

၂။ ဓီရော အဿံ သယံစာပိ, ဝီရော ကုသလကာရဏော၊
ဥဇွေ့ အမေစ အခတ္လာ- ပဋ္ဌသီလော ဇာတိယာ။

သယံစာပိ- မိမိကိုယ်တိုင်ကလည်း၊ ဓီရော-ရိုးသားထက်မြက်, အချက်ချက်၌, သွက်လက်ဘိတောင်း, ပညာရှိ သူတော်ကောင်းသည်၊ အဿံ-စင်စစ် မကွာ, ဖြစ်ရပါလို၏၊ ကုသလကာရဏော- ကုသိုလ်ပြုရန်, ပေါ်ပေါက်ပြန်သည်ရှိသော်၊ ဝီရော- မကြောက်မရွံ့,

www.dhammaransi.com

နောက်မတွန့်ဘဲ, ရဲဝံ့သတ္တိ, လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဇာတိယာ- မိးရှူး သန့်စင်, ဖွားမြင်ခါစ, ကလေးအရွယ်မှစ၍၊ အခဏ္ဍပဥ္စသီလော၀- ကိုယ်ဝတ်သဖွယ်, မကွယ်မပ, ငါးဝပဉ္စသီ, အစဉ်တည်လျက်သော လျှင်၊ ဥစ္စေစ- ဂုဏ်သိရ်မောက်မိုး, မြင့်မြတ်သော အမျိုး၌လည်း ကောင်း၊ အဍ္ဎေစ- ဥစ္စာပြည့်ဖြိုး, ကြွယ်ဝသောအမျိုး၌လည်းကောင်း၊ အဿံ- တမြင့်ထဲ မြင့်, ဆင့်ကဲတင့်ဖို့, အသင့်မကွာ, ဖြစ်ရပါလို၏။

မှတ်ချက်။ ။ ပညာရှိသူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းရသော်လည်း မိမိက သူတော်ကောင်းပညာရှိ မဟုတ်လျှင် အကျိုးမများပါ၊ ထို့ကြောင့်....(၁) ကိုယ်တိုင်လည်း ပညာရှိ သူတော်ကောင်းဖြစ်ဖို့ ရန်, (၂) ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုစုရေး၌ တွန့်ဆုတ်တွန့်ဆုတ် မဖြစ်ဘဲ ရဲရင့်ဖို့ရန်, (၃) မြင့်မြတ်သော အမျိုး၌လည်းကောင်း, (၄)ကြွယ်ဝသော အမျိုး၌လည်းကောင်း ဖြစ်ဖို့ရန်, (၅)ငယ်စဉ်က စ၍ ငါးပါးသီလကို ဝတ်အပ်သော အဝတ်ကဲ့သို့ အမြဲတည်ဖို့ရန် ဆုတောင်းသည်။ [အမျိုးမသန့်လျှင် စိတ်လည်း ညံ့တတ်၏။]

၃၊ ဒဒတော မေ န ခီယေထ, ဒတွာ နာနုတပေယျ-ဟံ၊
ဒဒံ စိတ္တံ ပသာဒေယျံ, အဒိန္နံ န ဗလံ ဟရေ။

မေ-တပည့်တော်၏၊ ဓနံ-စည်းစိမ်းဥစ္စာရတနာသည်၊ ဒဒတော- စွန့်ကြဲပေးကမ်း, လှူဒါန်းပါသော်လည်း၊ န ခီယေထ- မကုန်နိုင်ပါ စေသတည်း၊ ဒတွာစ-စွန့်ကြဲပေးကမ်း, လှူဒါန်းပြီး၍ လည်း၊ နာနု တပေယျံ-နောင်တတစ်ဖန်, မပူပန်ရပါလို၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ဒဒံ-စွန့်ကြဲပေးကမ်း, လှူဒါန်းတုန်း အခိုက်မှာ လည်း၊ စိတ္တံ-မိမိ စိတ်ကို၊ ပသာဒေယျံ-ကြည်လင်ရွှင်လန်း,

www.dhammaransi.com

ဝမ်းမြောက်စေနိုင်ရပါလို၏။ အဒိန္န–ကိုယ်ထိလက်ရောက်, မျက်မှောက်ကြည်ဖြူ, မလှူမပေး အပ်သောပစ္စည်းကို၊ န ဗလံ ဟရေ – အနိုင်အထက်, နှိပ်စက်ကာလူ, မယူမဖျက်, မခိုးဝှက်နိုင်ပါစေသတည်း ။

မှတ်ချက်။ ။ (၁) စွန့်ကြဲလှူဒါန်း၍မကုန်နိုင် မခန်းနိုင်ဖို့ရန်, (၂)စွန့်ကြဲပေးကမ်း လှူဒါန်းပြီးနောက် "လှူဒါန်း ပေးကမ်းမိတာများလေခြင်း" ဟု နောင်တမရဖို့ရန်, (၃) လှူဒါန်းပေးကမ်းတုန်း အခိုက်အတန့်မှာလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ဖို့ရန်, (၄) ကြည်ကြည်ပျူပျူမပေးဘဲ ရန်သူမျိုးများမဖျက်ဆီးနိုင်ဖို့ရန် ဆုတောင်းသည် ။

၄။ ဖုသိတေ လောကဓမ္မေဟိ, ယထာကမ္မံ ဘဝါဘဝေ၊
ယေန စိတ္တေန ကမ္ပေယျ, တံ စိတ္တံ န မယိ ဝသေ ။

ဘဝါဘဝေ–ဘဝငယ် ဘဝကြီး, အသီးသီး၌၊ ယထာကမ္မံ–ရှေးရှေးကဖန်, အကြောင်းကံအားလျော်စွာ၊ လောကဓမ္မေဟိ – ဖြစ်ကပျက်တုံ, တွေ့ကြုံရရိုး, လောကဓမ်တရားမျိုးတို့သည်၊ ဖုသိတေ–တစ်နေ့မထိ, တစ်နေ့ထိဖြင့်, တွေ့ထိနှိပ်စက်အပ်သည်ရှိသော်၊ ယေန စိတ္တေန–မတည်တံ့နိုင်,မခံခိုင်လတ်, အကြင်သို့သောစိတ်ဓာတ်ကြောင့်၊ ကမ္ပေယျ – တရားမမြင်, နားမဝင်ဘဲ, အားအင်ရှိန္ဓမ်း, ပင်ပမ်းတုန်လှုပ်ရကုန်၏၊ တံ စိတ္တံ–ကောင်းဆိုး ၂ တန်, လောကဓမ်ကြောင့်,ဖေါက်ပြန်ကြရိုး,ထိုစိတ်မျိုးသည်၊ မယိ–တပည့်တော်၏ သန္တာန်၌၊ နဝသေ–တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ, မဖြစ်ရပါစေသတည်း ။

မှတ်ချက်။ ။များစွာသောလူတို့သည် အကောင်းလောကဓမ်နှင့်တွေ့သောအခါစိတ်တစ်မျိုးပြောင်းကာ တကြွကြွ တရှုရှုဖြစ်တတ်၏၊ မကောင်းလောကဓမ် နှင့် တွေ့ကြုံရသောအခါ စိတ်အနေလည်း

www.dhammaransi.com

အောက်ကျ၍ မရှင်မပျညှိုးငယ်နေတတ်ကြ၏။ ဤဂါထာဖြင့် ပစ္စည်းတိုးတက်ခြင်းစသော အကောင်းလောကဓမ်, ဆွေးမျိုးဉာတိစည်းစိမ်ဥစ္စာတို့၏ ပျက်စီးခြင်းစသော မကောင်းလောကဓမ်နှင့် တွေ့ကြုံလျှင် ကြံ့ခိုင်မြဲမြံ စိတ်မပျက်အောင် မတုန်လှုပ်ဖို့ ဆုတောင်းသည်။

၅။ အဘိဇ္ဈာ ကြသာ မစ္ဆေရ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဘိ ပါပတော၊

မာနကောဓာ ကာမလောလာ, ယာပျရောဂါ ဂတော သဒါ။

ပါပတော– အပါယ်လေးတန်, ရောက်ဖို့ရန်ဖြင့် ကေန်ညစ်ကျူ, မကောင်းမှုဖြစ်သော၊ အဘိဇ္ဈာစ– သူ့များစည်းစိမ်ကို မတရားလိုချင် တတ်သော လောဘမှလည်းကောင်း၊ ကြသာစ– သူ့များဂုဏ်သိရ်, သူ့စည်းစိမ်ကို, မမြင်နိုင်တောင်း, စောင်းမြောင်း ငြူစူတတ်သော ကြသာမှရင်း၊ မစ္ဆေရမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဘိစ– ကိုယ့်စည်းစိမ်ကို, ဝန်တိုတတ်ခြင်း, မှားယွင်းသောမိစ္ဆာအယူတို့မှလည်းကောင်း၊ မာနကောဓာ– မောက်မာ တက်ကြွ, မာန်မာနနှင့်, ဒေါသထန်ပြင်း, ကြမ်းတမ်းခြင်းမှ လည်းကောင်း၊ ကာမလောလာ– ကာမဂုဏ်ပွက်, အာရုံတွက်ကြောင့်, ရောက်ရက် ခတ်ပျော်, လျှပ်ပေါ် လော်လီခြင်းမှလည်းကောင်း၊ ယာပျရောဂါ– ကုစား ဖေးမ, မအေးရအောင်, ဘေးဘယစုံ, အဖုံဖုံသောရောဂါမျိုးမှလည်းကောင်း၊ သဒါဂတော– ပိန်းကြာဖက်ပြင်, ရေမတင်သို့, ကင်းစင်လွင့်ပျောက်, မကပ်ရောက်ပါစေသတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ဤဂါထာဖြင့်အဘိဇ္ဈာကြသာမစ္ဆရိယမိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိ မာန ဒေါသတို့မှလည်းကောင်း, ကာမဂုဏ်အတွက် လျှပ်ပေါ် လော်လီခြင်းမှလည်းကောင်း, အမြဲဆေးကုနေရသော အနာရောဂါမှလည်းကောင်း, ကင်းလွတ်ဖို့ရန် ဆုတောင်းသည်။

www.dhammaransi.com

၆။ ယေန ပုတ္တေစ ဒါရေစ, ဓနေသု ပိယာနိစ၊
လဒ္ဓါ နညာနိ တပ္ပေန္တိ, သော လောဘော န မယိဝ သေ။

ယေန လောဘေန– လိုချင်မက်မော, အကြင် လောဘဇော ကြောင့်၊ ပုတ္တေစ– ချစ်ရှုမငြီး, သားသမီးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒါရေစ– ချစ်မငြီးဖွယ်, ဇနီးသယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဓနေသု– ဥစ္စာစပါး, အစားစားဖြင့်, များပြားဘိတုံ့, အဖုံဖုံကိုလည်းကောင်း၊ အညာနိ– ဆိုပြီးကို ထား, အများ အပြားဖြစ်ကုန်သော၊ ပိယာနိစ– ဝတ်စား တန်ဆာ, ဘဏ္ဍာစသည်, အလီလီသောနှစ်သက်ဘွယ်တို့ကိုလည်း ကောင်း၊ လဒ္ဓါ– လိုသေးမရှိ, ပြည့်ပြည့်စုံစုံ, ကုံလုံခိုင်ဖြိုး, ပိုင်ပြီး ဖြစ်ပါလျက်၊ နတပ္ပေန္တိ– တော်လောက်ပြီ အောင့်အဲ၍, ရောင့်ရဲတင်းတိမ်မှုမရှိကြကုန်၊ သောလောဘော– မီးခိုးမဆုံး,မိုးမဆုံးမျှ, ရလေလိုလေ, အနေညစ်ဆိုး, ထိုလောဘ မျိုးသည်၊ မယိ– နိဗ္ဗာန်ရှေ့ပြည်, ရဖို့ရည်၍, အတည်စိတ္တာန်,ငါ သန္တာန်၌၊ နဝသေ– ထိုဤထုံးအရ, နှလုံးလှအောင်, လုံးဝပုံသေ, မဖြစ်နိုင်ပါစေသတည်း။

အပြစ်မဆိုထိုက်သောလောဘ။ ။ များစွာသော လူတို့၌ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်အားဖြင့် သား, လင်, ခင်ပွန်းတို့၌ချစ်ခင်သောလောဘ, နေထိုင်စားသောက်ဖို့ရာ အိမ်ရာလယ်မြေဆန်ရေစပါး ဝတ်စား တန်ဆာတို့ကို လိုချင်သောလောဘ, ခေတ်အလိုက် လိုချင်စရာတို့ကို လိုချင်သောလောဘ, ဤလောဘရိုးရိုးကို အပြစ်မဆိုထိုက်ပါ။

အပြစ်ဆိုထိုက်သောလောဘ။ ။ ထိုလိုချင်စရာအားလုံး ခေတ် အလိုက် ပြည့်စုံနေပါလျက် မတင်းတိမ်နိုင်ကြဘဲ မီးခိုးမဆုံး မိုးမဆုံးအောင် ရလေလိုလေ လောဘမျိုးကား အပြစ်တင်ထိုက်ရုံ

www.dhammaransi.com

မက, ထိုလောဘကြောင့် ယခုဘဝ၌ မတရားစီးပွားရှာမိ၍ မင်းပြစ် မင်းဒဏ်ခံရ, သေခါနီး၌ ကိုယ့်ပစ္စည်းဥစ္စာနှင့် သားသမီး ဇနီး ခင်ပွန်းစသော သံယောဇဉ်တို့ကို စွဲလမ်းမှုကြောင့် တဆေပြိတ္တာ ဖြစ်ရ၏။ ထိုလောဘမျိုးကား အပြစ်တင်ထိုက်ပါသည်၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားအလောင်း အကိတ္တိအရှင်ရသေ/သည် မိမိ၌ ထိုလောဘအကြီး စားမျိုးမဖြစ်ဖို့ရန်ဆုတောင်းသည်။

၇။ ခေတ္တံ ဝတ္ထုံ ဟိရညဉ္စ, ဂဝဿံ ဒါသပေါရိသံ၊

ယေန ဇာတေန ဝိယန္တိ, သော ဒေါသော န မယိ ဝသေ။

ဇာတေန– အကြောင်းအားလျော်စွာ, ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ ယေန ဒေါသေန– အကြင်ရန်ငြိုးကြမ်း, ဒေါသစွမ်းကြောင့်၊ ခေတ္တံ– မိမွေ ဘမွေ, အထွေထွေသော လယ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုံ– မိဘဘက်မှ, ဆင်းသက်၍လာ, အမျိုးမျိုးသော ယာသည်လည်း ကောင်း၊ ဟိရညဉ္စ– စိန် ကျောက်ရွှေငွေ, အထွေထွေသည်လည်း ကောင်း၊ ဂဝဿံ– နွားမြင်းစသည်, အလီလီသည်လည်းကောင်း၊ ဒါသပေါရိသံ– ကျေးကျွန်ပေါက်ဖွား, ယောကျာ်း အပေါင်းသည်လည်း ကောင်း၊ ဝိယန္တိ– ရန်သူလက်နက်, ကိုယ့်လက်ချက်ကြောင့်, ပျောက်ပျက် ဆုံးပါးကြရလေကုန်၏၊ သော ဒေါသော– ထိုသို့ ပျက်ပြား, ဆုံးပါးရကြောင်း, မကောင်းရန်ငြိုးကြမ်း, ဒေါသ စွမ်းသည်၊ မယိ– သံသရာရေး, အမြဲအေးဘို့, မျှော်တွေးစိတ်ကြံ, ငါသန္တာန်၌၊ နဝသေ– တရံတဆစ်မျှ မဖြစ်ရပါစေသတည်း။

ဒေါသဖြစ်ပုံ။ ။ စိတ်ညစ်ခြင်း, စိတ်ကောက်ခြင်း, စိတ်ဆိုး ခြင်း, စိတ်အားငယ်ခြင်း, စိတ်ညှိုးနွမ်းခြင်း, ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း လုပ်ခြင်း, ငိုခြင်း, ဆဲခြင်း, ဝေါက်ငန်းခြင်း, သူတပါးကိုရိုက်နှက်

www.dhammaransi.com

သတ်ပုတ်ခြင်း, ကိုယ့်ကိုယ်ကို ထုခြင်း, ရိုက်ခြင်း, စိတ်ပေါက်၍ အဆိပ်သောက်ခြင်း, ကြိုးဆွဲချခြင်း, ဤအားလုံးသည် ဒေါသ ဓာတ်ခံရှိသူ၌ ဖြစ်တတ်သော ကြမ်းတမ်းမှုများတည်း။

ငွေကုန်လူပမ်း။ ။ ထိုဒေါသကြောင့် သူတပါးကို ရိုက်နှက် သတ်ပုတ်မိလျှင် အပြစ်အားလျော်စွာ ငွေကုန်ရ၏။ ထိုအခါ ရှိသမျှ ငွေနှင့်စိန်ရွှေ လက်ဝတ်လက်စားများကိုပါ ရောင်း၍ ကုန်သင့်က ကုန်ရ၏၊ သူတစ်ပါးကို သတ်မိလျှင် ရှိသမျှပစ္စည်း ကုန်အောင်ပင် ငွေထိုးရ၏။ သို့မဟုတ် သေစားသေရသောကြောင့် ရှိရှိသမျှ သက်ရှိ သက်မဲ့တွေနှင့်ကွဲရ၏။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အဆိပ်သောက်၍ ဖြစ်စေ, ကြိုးဆွဲချ၍ဖြစ်စေ သေလျှင်လည်း ထိုအတူရှိသမျှနှင့် ကွဲရတော့၏။

သာ၍ကြောက်ဖွယ်။ ။ သာ၍ကြောက်စရာကောင်းသည်ကား ထိုဒေါသကြောင့် အပြစ်ကျူးလွန်မိသူသည် သေခါနီးကျူးလွန် မိလျှင် ငရဲပြိတ္တာ တဆေသရဲ တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်ဖို့သေချာ၏။ မသေမီက ကျူးလွန်၍ သေခါနီးမှ သတိရလျှင်လည်း ထိုအတိုင်းပင်တည်း ထို့ကြောင့် ထိုဒေါသသည် သာ၍ ကြောက်ဖွယ်ကောင်း၏။

ကြောင်းကျိုးမသိသောတရား။ ။ လောဘဒေါသ ၂မျိုး လုံးပင်အပြင်းအထန် ဖြစ်သောအခါ အကြောင်းမှန်ကိုလည်း မသိတော့၊ အကျိုးမှန်ကိုလည်း မမြင်တော့၊ အမှောင်ခန်းထဲရောက်နေ သူသည် ဘာကိုမျှ မမြင်ရသကဲ့သို့, ဘာကိုမျှ စဉ်းစားဆင်ခြင်နိုင် သောဉာဏ်မရှိတော့၊ ထို့ကြောင့်ကဲ့သို့ ရာဂ လောဘအတွက် မှားကြသူတွေ, ဒေါသအတွက် လက်လွန်ခြေလွန် ဖြစ်ကြသူတွေ နေ့စဉ်နေ့စဉ် တွေ့မြင်ရလေသည်။

www.dhammaransi.com

လောဘခေတ်လိုက်ပုံ ။ ။ ထိုသို့ကြီးသောလောဘသည် ယခုဘဝရောက်မှဖြစ်ရသည်မဟုတ်၊ ရှေးရှေးဘဝများစွာကပင် လောဘကြီးသူ၏ စိတ်အစဉ်၌ လောဘ၏ ခေတ်သတ္တိတွေ လိုက်ပါနေ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် တစ်ချို့လူများ၌ ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် လောဘကြီးပုံ ထင်ရှား၏ အရွယ်ရောက်သောအခါ တဏှာရာဂကြီးပုံ ထင်ရှား၏။ ထိုတဏှာရာဂကြောင့် ဉာဏ်စက္ခု အလင်းမရတော့ဘဲ အမှားမှား အယွင်းယွင်းတွေ ဖြစ်ရလေသည်။

ဒေါသခေတ်လိုက်ပုံ ။ ။ထိုသို့ ကြီးမားသော ဒေါသလည်း ယခုဘဝကျမှ ဖြစ်ရသည်မဟုတ်၊ ရှေးရှေးဘဝများစွာကပင် ဒေါသကြီးသူ၏ စိတ်အစဉ်၌ ဒေါသ၏ ခေတ်သတ္တိတွေ လိုက်ပါနေ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် တစ်ချို့လူများ၌ ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် ဒေါသကြီးမားပုံ ထင်ရှား၏။ (ရောဂါမရှိဘဲလည်း) စိတ်ကောက်တတ်၏၊ ငိုတတ်၏၊ တော်တော်ကြီးသောအခါ သူတပါးနှင့် စကားပြောရာ၌ ဖြစ်စေ, ရောင်းဝယ်ရာ၌ဖြစ်စေ, သူတပါးနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်နေတတ်၏။ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ ကိုယ့်စိတ်ကို မချုပ်တည်းနိုင်လျှင် အမှားမှား အယွင်းယွင်း ပြောဆိုပြုလုပ်၍ သူများအမှားသည်ပင် ကိုယ့်အမှား ဖြစ်ရတတ်၏။ ဤလောဘ၊ဒေါသ ၂မျိုးလုံးသည် ခေတ်ခံ ပျောက်အောင် မဖျောက်နိုင်ပါမူ နောက်နောက်ဘဝသို့လည်း ခေတ်လိုက်နေဦးမည်သာ။

တရားဆေးကိုမှီဝဲပါ။ ။ထို တဏှာရာဂလောဘနှင့် ဒေါသ ၂မျိုးလုံးပင် စိတ်အစဉ်မှာ အနာရောဂါနှင့်တူ၏၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် တဏှာ ရာဂ လောဘ ရောဂါကို ကုစားဖို့ရာ အသုဘ ဘာဝနာ

www.dhammaransi.com

ဆေးကိုပေးတော်မူ၏၊ ဒေါသ ရောဂါကို ကုစားဖို့ရာ မေတ္တာ ကရုဏာဆေးကိုပေးတော်မူ၏၊ ထို့ကြောင့် တဏှာ လောဘရောဂါ ပျောက်ဖို့ရာလှသူတွေကို သူတို့၏ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း ရောက်အောင် ဉာဏ်ဖြင့်ထွင်းဖေါက်၍ (ခေမာမိဖုရား ရှုသလို) အသုဘဟု ရှုပါလော၊ စိတ်ဆိုးစရာ မုန်းစရာသတ္တဝါမရှိအောင် သတ္တဝါတိုင်းကို "ကျန်းမာပါစေ, ချမ်းသာပါစေ"ဟု မေတ္တာစက္ခုကရုဏာစက္ခုဖြင့် ကြည့်ရှုပါလော၊ ထိုသို့ရှုနိုင်လျှင် လောဘ ဒေါသဓာတ်ခံပျောက်၍ နောက်ဘဝ၌ လောဘနည်းသူ ဒေါသနည်းသူ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ဆုတောင်းရုံဖြင့်မပြီးပါ။ ။ ဆုတောင်းနေရုံမျှဖြင့်ကား ဘုရားရှင်နှင့် မတွေ့သမျှ ထိုလောဘ ဒေါသ စသော ကိလေသာ ရောဂါတွေ ပျောက်နိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် "မိမိကိုယ်တိုင် ပညာရှိသူတော်ကောင်းဖြစ်ရပါလို၏၊ ဘဝတိုင်း ပညာရှိသူတော် ကောင်းနှင့်ပေါင်းရပါလို၏"ဟုဆုလဲတောင်းပါ၊ ဆုတောင်းနှင့် ညီအောင်တဏှာရာဂ လောဘ ဒေါသမကြီးဖို့ရန် ဘုရားရှိခိုးချိန်မှ စ၍ အချိန်ရသမျှ စူးစူးစိုက်စိုက်ဘုရားကိုလဲ အာရုံပြုပါ၊ မေတ္တာလဲ ပို့ပါ၊ ထိုသို့အလုပ်မလုပ်ဘဲ ဆုတောင်းနေရုံဖြင့်ကား ဆုမပြည့်ဘဲ မိမိမှာရှိနေသော လောဘဒေါသတို့က ပညာရှိသူတော်ကောင်း တို့နှင့်မကွဲ-ကွဲအောင်ခွဲ၍ ဒုက္ခတွေပင်လယ်ဝေနေသော သံသရာထဲမှ မထွက်နိုင်ဘဲ ရှိပါလိမ့်မည်။

ဆုတောင်းခန်းပြီး၏။

• • • • • • • • • • • •

www.dhammaransi.com

ကျမ်းပြီးနိဂုံး

ခပ်ရွယ်ရွယ်ကကြားခဲ့ရ ။ ။ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရား အစစ် အမှန်ကို ရုပ်ပွားတော် ဆင်းတုတော် စေတီတော် များက ကွယ်နေ၏၊ ဘုရားရှင်၏ နှုတ်တော်မှ ထိတ်ဖော် ညွှန်ပြအပ်သော တရားစစ် တရားမှန်ကို အချို့ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဟောတရားနှင့် တရားစာအုပ်များက ကွယ်နေ၏၊ အရိယာဖြစ်ပြီးသော သံဃာစစ် သံဃာမှန်ကို ဘုန်းကြီးများက ကွယ်နေ၏။ . . . ဤသို့ ရှေးဆရာတော် ကြီးများ၏ စကားကို ခပ်ရွယ်ရွယ်ကပင် ကြားခဲ့ရဖူးပါသည်။

မခံချင်ခဲ့ပါ။ ။ ထိုစကားကိုကြားရစဉ်က မိမိဉာဏ်၌ သဘော မသက်ဝင်ခဲ့ဘဲ "ဆင်းတုတော် စေတီတော်နှင့် ဟောတရားတွေ တရားစာတွေ ဘုန်းကြီးတွေကို အထင်သေးလေခြင်း" ဟုမခံချင် စိတ်ပင်ဖြစ်ခဲ့ ဖူးပါသည်၊ သို့သော် ယခုအသက်ကြီးရင့်သောအခါ များစွာသောဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ ရတနာ ၃ပါး ကိုးကွယ်ကြပုံမှာ ထိုစကားအတိုင်း ဖြစ်နေကြသည်သာ များနေပါသည်။

စဉ်းစားထိုက်သည်။ ။ယခုအခါ ထို ဆရာတော်ကြီးများ၏ စကားကိုစဉ်းစားထိုက်ပါသည်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အများတို့သည် ဆင်းတုတော် စေတီတော်၏အနီးသို့ သွား၍ဖြစ်စေ, အိမ်မှာဖြစ်စေ, ဘုရားရှိခိုးကြရာ၌ သက်တော်ထင်ရှား မြတ်စွာဘုရားတိုင်အောင် အာရုံမပြုနိုင်ဘဲ ဆင်းတုတော် စေတီတော်ကို လက်အုပ်ချီကာ မိမိတို့ နှုတ်တက်ရသော ဘုရားရှိခိုးကို ရွတ်ဆို ကြသူကသာ များနေသည် မဟုတ်ပါလော၊ တရားနာရာ၌လည်း ဘုရားသဘောတိုင်အောင် မစူးစိုက်ဘဲ ဓမ္မကထိကတို့၏ အရွတ် အဆို ကောင်းပုံကို အာရုံပြုနေ

www.dhammaransi.com

ကြသည်မဟုတ်ပါလော၊ သံဃာကို ကိုးကွယ်ရာ၌လည်း အရိယာ သံဃာများတိုင်အောင် စိတ်မရောက်နိုင်ဘဲ လက်ရှိ ဘုန်တော်ကြီး များကို ရှိခိုးရုံ လှူဒါန်းရုံမျှဖြင့် ပြီးနေကြသည်သာမက, အကယ်၍ ဘုန်းကြီးချင်း ရန်ဖြစ်ကြလျှင် မှားသည်ဖြစ်စေ, မှန်သည်ဖြစ်စေ, မိမိတို့ ဘုန်းကြီးဘက်က ပါဝင်ကြသည်မဟုတ်လော၊ ထိုသူတို့၏ ကိုးကွယ်မှုသည် အဘယ်မှာ ဘုရားစစ်, တရားစစ်, သံဃာစစ် ထိအောင် စိတ်ရောက်နိုင်ပါတော့ မည်နည်း။

တရားရသောဝတ္ထုကိုပြရခြင်း။ ။ ထို့ကြောင့် ဤကျမ်းစာ ကလေးကို ရေးသားရာ၌ သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရားကိုမဖူးရဘဲ ဘုရားအစစ်တိုင်အောင် အာရုံရောက်၍ တရားထူးပေါက်ကြသော ကာဠိသူဌေးကတော်၏ ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း, စေတီတော်ကို ဖူးမျှော် စဉ် မာရ်နတ်ဖန်ဆင်းအပ်သော ပုံတော်ကို ဖူးရ၍ တရားပေါက်သော ဖုဿဒေဝမထေရ်၏ ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း, ကရဝိက်ငှက်၏အသံကို ကြားရ၍ သက်တော်ထင်ရှား မြတ်စွာဘုရားကို သတိရသဖြင့် တရားပေါက် ကြသော အသန္ဓိမိတ္တာမိဖုရားနှင့် မောင်းမခုနစ်ရာ၏ ဝတ္ထုကိုလည်း ကောင်း၊ ပြထားပါသည်၊ ထို့ကြောင့် မိမိတို့လည်း သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရားကို မဖူးရစေကာမူ ဘုရားရှိခိုးတိုင်း သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရားကို ထင်မြင်လာအောင် ကြိုးစားကြပါ။

ဥံ နမော တေ ဝိဇေတုံ မေ,
ဇယတော ဒဒတော ဇယံ၊
နဒ္ဓထမ္ဘံ သဗ္ဗသန္တံ,
ကရ မေ ဇယမင်္ဂလံ။

www.dhammaransi.com

ဥ၂-အန္တရာယ်ကင်း, ရန်စွယ်ရှင်း၍, ကောင်းခြင်းစဉ်ကာ, မယှဉ်သာအောင်, မင်္ဂလာကြီး, ဖြစ်ပါစေသတည်း။... နဒ္ဓထမ္ဘ-ထောက်ပံ့မည့်လူ, ကူညီမည့်နတ်, ရံပတ် ဝဲယာ, ပြဟ္မာလည်းမရှိပါဘဲ၊ သဗ္ဗသန္တ-ကိုယ်နေရှိန်မပျက်, တသိရ်ထွက်ဘို့, ငြိမ်သက်ဖွေးဖြူ, အေးအေးလူလူသာလျှင်၊ ဇယတော-ပါရမီစက်ဟုန်, လက်နက်စုံဖြင့် ချက်ကုန် မလွဲ....., ပွဲတိုင်းမရှောင်, နွဲတိုင်းပင်အောင်တော်မူထသော၊ ဇယံဒဒတော- အောင်ရာ စည်းကမ်း, အောင်နည်းလမ်း၌, မှိုင်းငြမ်းမလစ်, အသစ်အဆန်း, တစ်ဂဏန်းက, မှန်းဆ၍မြော်, ပန်းရအောင်လည်း, လမ်းပြ ပေးသနားတော်မူထသော၊ တေတဝ-မကိုင်မရှောင်လျှံ, သျှောင်ပုံမှာ, အောင်လံစွင့်စွင့်လွင့်တလူလူ,အောင်တော်မူ အရှင်မြတ်အား၊ မေ (မမ)- မအောင်သေးခင်,အောင်ကြွေးတင်၍, အောင်မြင်ရန်မြော်, တပည့်တော်၏၊ ဝိဇေတုံ-မရှောင်ခပင်း, အခေါင်နင်း၍, အောင်ခြင်းကြီး အောင်ပါရခြင်းအကျိုးငှါ၊ နမော-အောင်ခဲ့သည့် တန်ခိုးဂုဏ်ကို အမျိုးစုံမှန်းဆ၍, တမ်းတရှိခိုးပါ၏ဘုရား။ မေ(မမ)-မအောင်သေးခင် အောင်ကြွေးတင်၍, အောင်မြင်ရန်မြော်, တပည့်တော်အား၊ ဇယမင်္ဂလံ-အောင်ရန်အတိတ်,အောင်နိမိတ်ဖြင့်,အောင်ဘိသိက်သွင်း, အောင်ဟိတ်ကျင်း၍,အောင်ခြင်းဆင်ကာ, မင်္ဂလာကို၊ ကရ-သပြေအနု, ငွေခရုဖြင့်,ဇေယတုပုံ, မေရုတုန်အောင်, အဖုံဖုံ အမူအေးဖို့ပြုပေးတော်မူပါ....အောင်တော်မူ အရှင်မြတ်ဘုရား။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ ပြီးပြီ။

• • • • • • • • • • • •

www.dhammaransi.com

နောက်ထပ်ဖြည့်စွက်ချက်

သရိုင်ရွာ ရဟန္တာသိမ်တော်

၁၃၃၅ ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လက မရောက်သည့်မှာ အတော်ကြာနေသော မွေးဇာတိ သရိုင်ရွာသို့ ဒါယကာများ၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ သံဃာတစ်ရာနှင့်အတူ သွားခဲ့ပါသည်၊ ထိုအခါ ဒကာထိန်ဝင်းလည်း ပါလာပါသည်၊ ထိုအချိန်ဝယ် စေတီလှဘုရားဝိုင်းအတွင်း၌ ပဌမ ရွှေကျင်သာသနာပိုင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ဒုတိယ ရွှေကျင်သာသနာပိုင်ဖြစ်တော်မူသော မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရဟန်းပြုရာ (ရဟန္တာ သမုတ်အပ်သော သိမ်တော်-ဟု ထင်ရှားသော) ရှေးသိမ်တော်ကို တွေ့ရသောကြောင့် ဒကာထိန်ဝင်း၌ အဖိုးတန်သော ရှေးဟောင်းပစ္စည်းကို ထိန်းသိမ်းလိုသောဆန္ဒ ပြင်းပြသွားပါသည်။

သိမ်တော်၏ လေးစားထိုက်ပုံ

အခြားမြို့ရွာတို့၌ "ရဟန္တာ သမုတ်အပ်သော သိမ်တော်" ဟုကျော်စောသော သိမ်တော်များကို တွေ့ရသော်လည်း ထိုသိမ်တော်များ၌ ထင်ရှားသောမည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ ကံပြုဖူးကြောင်းကို မညွှန်ပြနိုင်ကြပါ၊ ဤသိမ်တော်၌ကား ထင်ရှားသော ပဌမ ရွှေကျင်သာသနာပိုင် ဆရာတော်ကြီးနှင့် ဒုတိယ ရွှေကျင်သာသနာပိုင် ဆရာတော်ကြီးများ ကံပြုရာဌာန ဖြစ်သောကြောင့် အလွန်အလေးပြုထိုက်ပါသည်" ဟု ဒကာထိန်ဝင်းက လျှောက်ပါသည်။

ရဟန္တာသိမ်တော် ဖြစ်နိုင်ခြင်း

ထိုသိမ်၏ ရဟန္တာသမုတ်အပ်သော သိမ်တော်ဖြစ်နိုင်ဖို့ အကြောင်းမှာလည်း ထိုသိမ်တော်၏ အနီး၌ မောင်ရင်ဈာန်ရ တည်သွားအပ်သော လေးကျွန်းမြေ စေတီတော်ငယ်တစ်ဆူ ရှိခဲ့ဖူးခြင်း (ယခု ပြင်ထား

www.dhammaransi.com

သည်၊) ရွှေညောင်ရွာ ဘုရားဝိုင်းအတွင်း၌ မောင်ရင်ဈာန်ရ၏ ဈာန်ကြွသောအခါ တက်ရာအထိမ်းအမှတ် အုတ်ပလ္လင်သည် ယနေ့ အထိရှိနေသေးခြင်း၊ သရိုင်ရွာနှင့်နီးသော မှက်ထိရွာဝယ် အဘိ ဉာဉ်ရ ရဟန္တာဖြစ်သော အရှင်သုမေဓာ၏ သီတင်းသုံးဖူးခြင်း၊ ဤအကြောင်းများကြောင့် ရဟန္တာသမုတ်အပ်သော သိမ်တော် ဖြစ်နိုင်ပါသည်၊ [မှက်ထိရွာကို ရှေးက သရိုင်နှင့်တွဲ၍ "မှက်ထိ သရိုင်"ဟု ရာဇဝင်၌ တစ်ဆက်တည်းခေါ်ထားသည်၊ ထိုမှက်ထိ၌ ယခုတိုင်အောင် "သုမေဓာဘုရား"ဟု ထင်ရှားသော စေတီတော် တစ်ဆူ ရှိပါသေးသည်၊ ထိုစေတီတော်ကို ဘုန်းကြီး၏ ဘိုးနှင့်ညီ အစ်ကိုတော်သော ဘိုးစံပေါက ပြင်ထားသည်-ဟု သိရပါသည်၊ ဘုန်းကြီးလည်း ကလေးတုန်းက ထိုဘုရားပွဲကို လှည်းဖြင့် တပျော် တပါး လိုက်သွားဖူးပါသည်။

စေတီတော်ကြီး သရိုင်ရွာသို့ သံဃာတစ်ရာနှင့်အတူ ပဌမအခေါက် ရောက်စဉ်က သရိုင်ရွာဝယ် ရဟန္တာသိမ်တော် အနီးအပါး၌ ပြိုပျက်နေသော စေတီတော်ကြီးတစ်ဆူကို တွေ့ရပါ သည်၊ အခြားစေတီတန်ဆောင်းများကို ဆိုင်ရာအမွေခံဆွေမျိုး များက ပြုပြင်ထားသောကြောင့် ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းသလောက် ထိုစေတီတော်ကြီးမှာ မျက်နှာငယ်သလိုဖြစ်နေရကား သံဃာများ ဆွမ်းစားသွားစဉ် ကျောင်းဝိုင်းအတွင်း တစ်ပါးတည်းလမ်းလျှောက် ရင်းပင် စေတီတော်ကြီးကို လှမ်း၍ မျှော်ကာ မိမိ၏ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ စုပေါင်း၍ ပြုပြင်လိုသောဆန္ဒ ဖြစ်နေပါသည်။ [မိမိသည် စေတီ ရှိပြီးနေရာ၌ အသစ်တည်ခြင်းကို မလိုလားသော်လည်း အဟောင်းပြင်ခြင်းကိုကား လိုလားပါသည်။]

www.dhammaransi.com

ထိုအကြောင်းကို ဒကာထိန်ဝင်းသိသောကြောင့်“သိမ်တော်ရော စေတီတော်ကြီးပါ သူနှင့်နှမ–မလှတို့က ပြုပြင်ပါမည်”ဟု တာဝန် ယူပါသည်၊ ယခု ၁၃၃၆ ခုနှစ် ဝါတွင်းမှာ ရွှေတိဂုံစေတီတော်နှင့် တူအောင် ပြုပြင်အပ်သော စေတီတော်ကြီးလည်း ပြီးစီးပြီဖြစ်၍ သီတင်းကျွတ်သောအခါ ရေစက်ချပူဇော်ပွဲအတွက် ဤဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာ ကျမ်းစာအုပ်ကလေးကို ထပ်မံ ဖြည့်စွက်သောအားဖြင့် သိမ်တော်နှင့် စေတီတော်ကြီးကို ပူဇော်ရပါသတည်း။

ရည်မှန်းချက် ။ ။ဒကာထိန်ဝင်းနှင့် နှမ–ဒေါ်လှတို့သည် ပြုပြင်ဖို့ရန် ၂သောင်း(မ)တည်၍ မဟာ ဂန္ဓာရုံ ကျောင်းတိုက် မိုးကုတ်သိမ်ဒကာ ဦးညီညီ–ဒေါ်လှမေ တို့က တစ်သောင်းလည်း ကောင်း, ဦးမောင်ကြီး နဝကမ္မမှ ငါးထောင်လည်းကောင်း, ဒု– မိုလ်မှူးကြီးဟောင်း ရွှေတိဂုံ ဂေါပကလူကြီး, ဦးအောင်သိန်း– ဒေါ်ညွှန့်မေ တို့က၃ထောင်လည်းကောင်း, ရန်ကုန်မဟာဗော ဓိကျောင်းဒကာ ဦးကိုကိုလေး မောင်နှမတို့က တစ်ထောင်လည်း ကောင်း, အခြား ဒကာဒကာမတို့က တတ်အား သမျှလည်းကောင်း။ ပါဝင်သော အလှူတော်ငွေများကို လက်ခံလျက် ရပ်ရွာ ဒကာဒကာမ တို့၏ အကူအညီဖြင့် ပြုပြင်ခဲ့ရာ ယခုအခါပြီးမြောက် ပြီးသော သိမ်တော်နှင့် စေတီတော်သည် နယ်သူ နယ်သား လူ အများကို သုဂတိဘဝနှင့် နိဗ္ဗာန်ရသည်အထိ ကယ်တင်တော်မူပါ စေသတည်း။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ၁၃၃၆ ခုနှစ်
ပဌမ ဝါဆိုလ။

www.dhammaransi.com

ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများ ဤနောက်ထပ် ဖြည့်စွက်ချက်၌ ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများကား ...

(၁) အဇာတသတ် မဟာရာဇာ,
(၂) ဓမ္မာသောက မဟာရာဇာ,
(၃) သီးလုံးဆရာတော်,
(၄) ရွှေကျင်ဆရာတော်,
(၅) ဆင်ဖြူမရှင် မိဖုရားကြီး။

ဤအကြောင်းအရာတို့တွင် အဇာတသတ် မဟာရာဇာမှစ၍ မိဖုရားကြီးတိုင်အောင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို အလွန်အမင်းကြည်ညိုကြပုံ, ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဓာတ်တော်များကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ကြ, ဖြန့်ကြပုံပါသောကြောင့် ဤကျမ်းနှင့်လျော်ရကား ထည့်သွင်းရပါသည်။

အဇာတသတ် မဟာရာဇာ
ဘုရားကြည်ညိုပုံ

ဗုဒ္ဓအထံ မသွားဝံ့-သွားဝံ့ အဇာတသတ်မင်းသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာပြု ကျောင်းဒကာလည်းဖြစ်, သောတာပန်လည်းဖြစ်သော ခမည်းတော် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကို လုပ်ကြံမိခြင်း, အရှင်ဒေဝဒတ်၏ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကိုလုပ်ကြံရာတွင် အထမမြောက်သော်လည်း အားပေး အားမြှောက် ပြုမိခြင်းတို့ဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာအပေါ်၌ ကြီးစွာသော အပြစ်များကို ပြုမိခဲ့လေသည်၊ ထို့ကြောင့်

www.dhammaransi.com

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ အထံသို့ မချဉ်းကပ်ခင် ဘုရားအမည်ခံ နေကြသော တိတ္ထိဆရာကြီးတို့ အထံသို့သွား၍ မိမိသိလိုသော ပြဿနာများကို မေးလျှောက်ဖူးလေသည်။

သို့သော် သဲကို ဆီပွတ်၍ ဆီမရသကဲ့သို့ နဂိုရ်က အဆီအနှစ် မရှိသော တိတ္ထိဆရာကြီးတို့အထံမှ အဆီအနှစ်ကို မရသောကြောင့် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ညဦးအခါ၌ အဘယမင်းသား၏သားတော် ဖြစ်၍ မိမိနှင့် ငယ်သူငယ်ချင်းဖြစ်သော ဘုရားကျောင်းဒါယကာ သမားတော်ဇီဝကကို အဖော်ပြုကာ မသွားဝံ့ သွားဝံ့ဖြင့် ဇီဝက၏ သရက်ဥယျာဉ် ကျောင်းတိုက်ဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူသော ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာ၏ အထံတော်သို့ မြို့သူမြို့သားများ မှူးမတ်များ ခြံရံလျက် အဖူးမြော်ရောက်လေသည်။

ငြိမ်သက်စွာ ဖူးမြင်ရခြင်း

ထိုအချိန်ဝယ် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် တစ်ထောင့်နှစ်ရာ ငါးဆယ်သော ရဟန်းများနှင့်အတူ စည်းဝေးရာ တန်ဆောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူ၏။ ထိုတစ်ထောင် ကျော် ရဟန်းတော်တို့သည် ချောင်းဆိုးသံ, ချီသံကိုမျှ မပြုကြဘဲ တိတ်ဆိတ်စွာလည်းကောင်း, လက်လှုပ်ခြေလှုပ်မရှိစေဘဲ ငြိမ်သက်စွာလည်းကောင်း ထိုင်နေကြသောကြောင့် လှိုင်းလေ ကင်းစင်၍ ကြည်လင်နေသော ရေကန်ကြီးသည် ကြာမျိုးငါးပါးဖြင့် တင့်တယ်သကဲ့သို့ အလွန် တင့်တယ်ပေသည်၊ အဇာတသတ် မင်းသည် ကြယ်ပေါင်းခသော လဝန်းကဲ့သို့ ထိုသံဃာတော်များ အလယ်၌ တင့်တယ်တော်မူသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ဖူးမြင်ရသောအခါ မထိုင်သေးဘဲ မိမိ၏ အချစ်ဆုံး သားတော်ကလေးကို ဤသံဃာတော်

www.dhammaransi.com

များကဲ့သို့ ငြိမ်သက်စေလိုသော ဆန္ဒပင်ဖြစ်ပေါ်၍လာရုံမျှမကဘဲ ဥဒါန်းကျူးသလို နှုတ်ကထွက်၍ ရုတ်တရက် ပြောဆိုမိလေသည်။ [ထူးခြားကောင်းမွန်သောအရာကို မြင်ရကြားရစားရသောအခါတို့၌ ချစ်သူကို သတိရတတ်သည်မှာ လောကထုံးစံပင် ဖြစ်သည်။]

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ မိန့်တော်မူခြင်း

ရှင်ဘုရင့်စကား၏ အခြားမဲ့၌ပင် ဘုရားရှင်တော်သည် "မဟာရာဇာ••မိမိချစ်သော သားတော်သို့ စိတ်ရောက်သွားတယ်ကိုး" ဟုမိန့်တော်မူသည်၊ [ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ရှင်ဘုရင်၏နှုတ်က အသံမထွက်မီပင် "ဤမဟာရာဇာသည် ငါဘုရားက စတင်၍ စကားမပြောလျှင် ဘာစကားကိုမျှ စ၍လျှောက်ဝံ့မည်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့်ရဟန်းသံဃာကိုကြည့်၍ သားတော်အပေါ်၌စိတ်ရောက်သွားသည်း ငါဘုရားက စ၍ စကားပြောလိုက်မှ သူလျှောက်လိုသောအချက်ကို လျှောက်ဝံ့တော့မည်" ဟုစဉ်းစားတော်မူပြီးဖြစ်သောကြောင့် ရှင်ဘုရင်က နှုတ်မြွက်၍ ဥဒါန်းစကားကို ပြောဆိုပြီးလျှင် ပြီးခြင်းဘုရားရှင်က စတင်၍ မိန့်တော်မူသည်၊] ထိုသို့မိန့်တော်မူလိုက်သောအခါကျမှ လွန်စွာဝမ်းမြောက်သောကြောင့် ရှိသေစွာထိုင်၍ဝပ်ချလေသည်။

ပြဿနာ မေးလျှောက်ခြင်း

ထိုင်ပြီးသောအခါ "ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ပြဿနာမေးဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူပါလျှင် ပြဿနာတစ်ရပ်ကို မေးလျှောက်လိုပါသည်" ဟုလျှောက်၍ ဘုရားရှင်က ခွင့်ပြုတော်မူသောအခါ တိတ္ထိဆရာကြီးတို့၏ အထံ၌ မေးခဲ့သောပြဿနာကိုပင် မေးလျှောက်လေသည်၊ ထိုပြဿနာကား "ထိုထိုအတတ်ရှင်တို့သည် မိမိတို့အတတ်ကို မှီ၍ ချမ်းသာစွာ အသက်

www.dhammaransi.com

မွေးနိုင်သောကြောင့် အတတ်၏ လက်တွေ့အကျိုးကို ခံစားရသကဲ့သို့ ရသေ့ရဟန်းပြုလုပ်ခြင်း၌ ထိုကဲ့သို့လက်တွေ့မျက်မြင်အကျိုးကိုပြနိုင်ပါသလော" ဟူသော အမေးပင်ဖြစ်သည်၊ [နောက်ဘဝရောက်မှ ရမည်ဆိုသောအကျိုးသည် လက်တွေ့မဟုတ်သောကြောင့် လက်တွေ့အကျိုးကိုသာမေးခြင်းတည်း။]

အမှာ။ ။ ထိုပြဿနာတို့၏ အဖြေများကို သာမညဖလသုတ် မြန်မာပြန်၌ ကြည့်ပါ။

မဟာရာဇာ သရဏဂုံတည်ခြင်း

မဟာရာဇာသည် တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် သာလွန်မွန်မြတ်သော (ရဟန်းပြုရခြင်း၏) အကျိုးများကို ကြားနာရသောအခါ ပြဿနာအဖြေတို့၏ အဆုံးအဆုံး၌ သာဓုသာဓုခေါ်၍ ဗုဒ္ဓအထံတော်သို့ စောစောမရောက်မိဘဲ သမဏဗြဟ္မဏအမည်ခံနေကြသော တိတ္ထိဆရာကြီးတို့အထံဝယ် ဤပြဿနာတို့ကို မေးနေမိခြင်းအားဖြင့် အချိန်ဖြုန်းခဲ့မိသည့်အတွက် နောင်တရရှာလေသည်၊ ထို့ကြောင့် ဤပြဿနာအဖြေများပြီးဆုံးသောအခါ "မြတ်စွာဘုရား··· အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းပါပေသည်၊ ဥပမာအားဖြင့် လှော်ကျက်ထားရပါလျှင်···· မှောက်ထားသောအိုးကို လှန်လိုက်သကဲ့သို့လည်းကောင်း, ဖုံးထားအပ်သော အရာဝတ္ထုကို ဖွင့်ပြလိုက်သကဲ့သို့လည်းကောင်း, မှောင်နေသော တိုက်ခန်း အတွင်း၌ ဘာကိုမျှ မမြင်ရသူအား မီးထွန်း၍ပြလိုက်သကဲ့သို့လည်းကောင်း, ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ရဟန်းပြုရခြင်း၏ လက်တွေ့ဒိဋ္ဌအကျိုးကို မမြင် နိုင်သော ဒကာတော်အား နည်းပရိယာယ် အမျိုးမျိုးဖြင့် ရဟန်းပြုရ ခြင်း၏ လက်တွေ့ဒိဋ္ဌအကျိုးကို ပြတော်မူသည်မှာ အလွန်နှစ်သက် ဖွယ်ကောင်းပါပေသည်၊ ဒကာ

www.dhammaransi.com

တော်သည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို အသက် အပ်၍ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်ပါ၏။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တရားတော်ကိုလည်း အသက်အပ်၍ ဆည်းကပ်ကိုး ကွယ်ပါ၏။ အရိယာသံဃာတော်ကိုလည်း အသက်အပ်၍ဆည်း ကပ်ကိုးကွယ်ပါ၏။ ယနေ့မှစ၍ ဒကာတော်ကို ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါ"၊ ဤသို့လျှောက်ပြီးလျှင်....

အပြစ်ကိုဝန်ချခြင်း

မြတ်စွာဘုရား... မင်းအဖြစ်ကို ရလိုခြင်း ကြောင့် တရားမင်းဖြစ်သော ခမည်းတော်ကို လုပ်ကြံခဲ့မိသောဒကာတော်မှာ မိုက်သည့်အလျောက် မလိမ္မာသည့် အလျောက် တွေဝေသည့်အလျောက် အပြစ်လွန်ခဲ့ပါပြီ၊ ဒကာ တော်၏ ထိုအပြစ်ကို နောင်အခါ စောင့်စည်းဖို့ရာ အပြစ်အဖြစ်ဖြင့် လက်ခံ တော်မူပါ" ဤသို့ လျှောက်သောအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကလည်း "အသင်မဟာရာဇာမှာ အပြစ်လွန်လာခဲ့ပြီ၊ ထိုအပြစ်ကို နောင်ခါ စောင့်စည်းဘို့ရာ အပြစ်အဖြစ်အားဖြင့် ငါတို့လက်ခံကြကုန်၏။ ဤသို့အပြစ်ကို အပြစ်ဟု သိ၍ တောင်းပန်ဝန်ချခြင်း, နောက်နောင် အခါဤအပြစ်မျိုးမဖြစ်ရအောင် စောင့်စည်းခြင်းသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ တို့၏ အဆုံးအမဖြစ်သော သာသနာတော်၌ ကြီးပွားကြောင်းပင် ဖြစ်ပေသည်" ဟုမိန့်တော်မူသည်။

မဟာရာဇာ ပြန်ခြင်း

ဤသို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ မိန့်တော်မူသောအခါ လွန်စွာ စိတ်ချမ်းသာ၍ မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်လိုကြောင်း ခွင့်တောင်းပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားဘက်သို့လက်အုပ် ချီကာ နောက်ဆုတ်နောက်ဆုတ် သွားလျက် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို မမြင် လောက်သောနေရာရောက်မှ ရိုသေစွာ ဝပ်ချ၍ ပြန်သွားလေသည်။

www.dhammaransi.com

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ မိန့်တော်မူခြင်း

အဇာတသတ် မဟာရာဇာ ပြန်သွားသောအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ရဟန်းတို့အား မိန့်တော်မူသည်မှာ- ဘိက္ခုတို့... ဤမဟာရာဇာမှာ သောတာပန် ဖြစ်လောက်သော ကုသိုလ်အမြစ် (ကောင်းမှုပါရမီ) ပါခဲ့ပေ၏၊ သို့သော် ခမည်းတော်ကို လုပ်ကြံမိသော အကုသိုလ်က ထိုကုသိုလ်အမြစ်ကို ဖြတ်ပစ်လိုက်ပြီ၊ အကယ်၍ခမည်းတော်ကို မလုပ်ကြံမိလျှင် ဤတရားနာရာအရပ်၌ပင် သောတာပန် ဖြစ်လောက်ပါပေသည်၊ ယခုသော် ယုတ်မာသော မိတ်ဆွေနှင့် ပေါင်းမိ၍ ခမည်းတော်ကို လုပ်ကြံမိသောကြောင့် သောတာပန် မဖြစ်ရရှာတော့ချေ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

မဟာရာဇာ၌ အကျိုးများစွာရပုံ

မဟာရာဇာသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တရားတော်ကို နာရသောအခါ သောတာပန် ဖြစ်လောက် အောင်ပင် ယုံကြည်မှုကို ရရှိသောကြောင့် သောတာပန် မဖြစ်ရသော်လည်း များစွာအကျိုးရပါသည်၊ ခမည်းတော်ကိုလုပ်ကြံပြီးသည်ကစ၍ ကောင်းစွာအိပ်မပျော်သော မဟာရာဇာသည် တရားတော်ကို နာရ, သရဏဂုံတည်ရသောကြောင့် အလွန်စိတ်ချမ်းမြေ့ရကား အိပ်ပျော်ခြင်း အကျိုးကိုလည်း ရပါ သည်၊ နဂိုက အဝီစိငရဲကြီး၌ ကျရမည်ဖြစ်သော်လည်း အဝီစိ၏ အခြေအရံဖြစ်သော ဥဿဒငရဲငယ်၌သာ ခံရပါတော့မည်၊ အနှစ်ခြောက်သောင်းကြာ၍ ထိုငရဲမှ လွတ်လာသောအခါ "ဝိဇိတာဝီ" အမည်ရှိသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်ရပါလိမ့်မည်၊ ထိုသို့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အလောင်းအလျာ ဖြစ်လောက်အောင်ပင် ထိုဘဝ၌ သာသနာပြုကိစ္စကို အားသွန်ခွန်စိုက်ကြိုးစားပါသည်၊ ပုထုဇဉ်ဘဝဖြင့် ဗုဒ္ဓ

www.dhammaransi.com

မြတ်စွာကို ကြည်ညိုသော ဥပါသကာတို့တွင် အဇာတသတ်မဟာရာဇာကို "အသာဆုံး ဥပါသကာ" ဟု ကျမ်းစာ၌ ဆိုပါသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံကြောင်း ကြားရပုံ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ကုသိနာရုံပြည်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံကြောင်းကို ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ အမတ်များသည်မဟာရာဇာ၏ အလျင် ကြားရသောအခါ အမတ်တို့စဉ်းစားကြသည်မှာ– မဟာ ရာဇာသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို အတူမရှိအောင် ကြည်ညိုရကား ရိုးရာ နေထိုင်ပုံဖြင့် ကြားရလျှင် နှလုံးကွဲလောက်အောင် စိတ်ထည်း၌ ပူလောင်ပေလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် တစ်မျိုးတစ်မည် ကြံ၍ သံတော်ဦးတင်မှ သက်သာရာရဖွယ်ရှိသည်၊ ဤသို့စဉ်းစားမိကြသောကြောင့် မဟာရာဇာအား "အိပ်မက်မကောင်းသဖြင့် ယတြာချေမှ ဘေးကင်းစရာရှိပါသည်"ဟု လျှောက်ပတ်၍ သံတော်ဦးတင်ကာ "စတုမဓူဖြင့်ပြည့်သော လှေလောင်းစကျင်း၌ ခေတ္တလျောင်းနေဖို့" အကြံပေးကြလေသည်၊ ထိုအခါ အကျိုးလိုလားသောအမတ်များဖြစ်၍ "ထိုအတိုင်းပြုလုပ်တာပေါ့"ဟုခွင့်ပြုလေသည်။

သံတော်ဦးတင်ကြံပုံ

စတုမဓူဖြင့် ပြည့်သော စကျင်းထဲ၌ ဘွဲ့ဖြူဝတ်လဲတော်ကိုဝတ်ထားသော မဟာရာဇာ ကို နာခေါင်းပေါ်ရုံမျှ အိပ်စေပြီးမှ လိမ္မာ ပါးနပ်သော အမတ်တစ်ယောက်သည် ဆံပင်တို့ကို ဖားယားချပြီးလျှင် ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာ ကုသိနာရုံပြည်ဘက်သို့ လက်အုပ်ချီ၍ ... အရှင်မဟာရာဇာ... သေခြင်းမှ လွတ်ကင်းနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်မရှိပါ၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော်မူသော ကောင်းမှုမျိုးစေ့တို့ စိုက်ပျိုးရာ

www.dhammaransi.com

လယ်ယာမြေကောင်း ဖြစ်တော်မူသော ဘိသိက်ရေစင်ကို ဦးထိပ်၌ သွန်လောင်းလိုက်သကဲ့သို့ စိတ်နှလုံးကို အေးမြစေနိုင်သော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ကုသိနာရုံပြည်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပါပြီ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်လိုက်သောအခါ မဟာရာဇာသည် အမှတ်သညာ မရှိတော့ဘဲမေ့သွား၏။ အိပ်နေရာ စတုမဓုကျင်း၌ရှိသော စတုမဓု များပင် အပူငွေ့ထွက်လောက်အောင် တစ်ကိုယ်လုံးပူလာလေသည်။

ဒုတိယ တတိယကျင်းသို့ ရွှေ့ရပုံ ထိုအခါ အမတ်တို့သည် မဟာရာဇာကို ဒုတိယ စတုမဓုကျင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ အပူသက်သာမှ သတိရသဖြင့်“အဘတို့·· ဘာစကားပြောလိုက်ကြပါသလဲ” ဟု မေးနိုင်လေသည်၊ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ကုသိနာရုံပြည်၌ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူကြောင်းကို သံတော်ဦးတင်ကြပြန်သော် ရှေ့အတိုင်း သညာကင်း၍ မေ့သွားလေရာ တစ်ကိုယ်လုံးပူကာ စတုမဓုမှ အငွေ့ထလာလျှင် တတိယ စတုမဓုကျင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ကြရပြန်သည်၊ သက်ရသာရာရ၍ ထပ်မေးသောအခါ ထိုအတိုင်းသံတော်ဦးတင်ကြရလျှင် ထပ်၍မေ့မျောသွားလေသည်၊ ထိုအခါအပူငွေ့ထနေသော တတိယစတုမဓုကျင်းမှ ဆယ်ယူကြပြီးလျှင် ရေဖြင့်စင်ကြယ်စေ၍ အေးမြနေသော ရေအိုးတို့ဖြင့် လောင်းပေးကြရလေသည်။

သရက်ဥယျာဉ် သွားခြင်း မဟာရာဇာသည် သတိရသောအခါ ဆံပင်တို့ကို ကျော်ပေါ်သို့ဖြန့်၍ ရင်ကိုဖိထားပြီးလျှင် ငိုကြွေး လျက်လမ်းမဘက်သို့ထွက်းသွားလေရာ မောင်းမ အများပင် နောက်က လိုက်သွားကြလေသည်၊ မဟာရာဇာသည်

www.dhammaransi.com

မြို့မှထွက်၍ ဇီဝကဏ်သရက်ဥယျာဉ်သို့ သွားပြီးလျှင် ပဋ္ဌမဆုံး တရားနာရသော အရပ်ကို တစိမ့်စိမ့်ကြည့်လျက်– "အလုံးစုံကို အကုန်မြင်သော ရှင်တော်မြတ်ဘုရား··· ဤနေရာ၌ ထိုင်တော်မူ၍ တရားဟောတော်မူကာ ဒကာတော်၏ သောကကြောင့်ကို နှုတ်တော်မူခဲ့သည်မဟုတ်ပါလားဘုရား။ ဒကာတော်သည် ရှင်တော်မြတ်ဘုရားကို အသက်အပ်၍ ဆည်းကပ်ခဲ့သည် မဟုတ်ပါလားဘုရား၊ ယခုတော့ လျှောက်ထားသမျှကို ပြန်၍မျှ မိန့်တော်မမူတော့ပါလား ဘုရား" ဤသို့ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်ကို ပြောဆိုကာ ငိုကြွေးရှာလေသည်။

ဓာတ်တော်ရဘို့ ကြိုးစားခြင်း ဤသို့ငိုကြွေးရင်းပင် စဉ်းစားမိသည်မှာ– ငါသည် ငိုနေရုံဖြင့် ကိစ္စပြီးမည်မဟုတ်၊ အရိုးဓာတ်တော်များကိုရဖို့ အရေးကြီးသည်၊ ဤသို့သတိရ၍ ကုသိနာရုံပြည် မလ္လာမင်းတို့အထံသို့ ဓာတ်တော်များကို မိမိအဖို့ရလိုကြောင်း, မိမိလည်းဓာတ်တော်များကို ဌာပနာရာ ပုထိုးတော်တည်၍ ကိုးကွယ် ပူဇော်လိုကြောင်းကို တမန်လွှတ်၍ အကြောင်းကြားလေသည်၊ ထိုသို့ အကြောင်းကြားပြီးသော်လည်း "ကျေကျေနပ်နပ် ဝေ၍ပေးလျှင် ကိစ္စအေးနိုင်၏။ ကျေကျေနပ်နပ် ဝေ၍မပေးလျှင် ရနိုင်သောနည်းလမ်းဖြင့်အရယူမည်"ဟု စိတ်ကိုဆုံးဖြတ်လျက် စစ်တပ်နှင့်တကွ မိမိကိုယ်တိုင် ကုသိနာရုံပြည်သို့ ထွက်သွားလေသည်။

အခြားမင်းများ အဇာတသတ်မင်းကဲ့သို့ ထိုစဉ်က ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်နေကြသော ဝေသာလီပြည့်ရှင် လိစ္ဆဝီမင်းတို့သည်လည်းကောင်း, ကပိလဝတ်ပြည့်ရှင် သာကီဝင်မင်းတို့သည်

www.dhammaransi.com

လည်းကောင်း, အလ္လကပ္ပတိုင်း၏ မင်းတို့သည်လည်းကောင်း, ရာမရွာစားကောဠိယမင်းတို့သည်လည်းကောင်း, ဝေဌဒီပကပုဏ္ဏား သည်လည်းကောင်း, ပါဝါတိုင်းရှင် မလ္လာမင်းတို့ သည်၎င်း,အသီးအသီး ဓာတ်တော်တို့ကို ရဖို့ရန် တမန်စေလွှတ်၍ ကိုယ်တိုင်လည်း စစ်တပ်ဖြင့် ထွက်လာကြလေသည်။

ဒေါဏပါမောက္ခကြီးက သတိပေးရခြင်း

ကုသိနာရုံပြည်သို့ ရောက်လာကြသော ခုနစ်ပြည်ထောင်မင်းတို့က ဓာတ်တော် ဝေငှဖို့ရန် ရာဇသံပေးကြသော်လည်း ကုသိနာရုံပြည် မလ္လာမင်းတို့ကမူ "န မယံ ဒဿာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ- ငါတို့သည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဓာတ်တော်များကို ဝေငှ၍မပေးနိုင်"ဟု အပြင်းအထန်ငြင်းဆန်နေရကားဓာတ်တော် များအတွက် စစ်တိုက်ကြရတော့မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်လေသည်၊ ထိုအခါ များစွာသော ဇမ္ဗူဒိပ်မင်းတို့၏ ဆရာဖြစ်ဖူးသော ဒေါဏပြဟ္မဏ ပါမောက္ခသည် မြင့်သောအရပ်သို့တက်၍ အားလုံးကြားအောင် ပြောသော်လည်း အသီးသီးကြုံးဝါးနေကြသောအသံဖြင့် ဆူညံ နေကြသောကြောင့် ပဌမအကြိမ်၌ မည်သူမျှမကြားရ၊ ဒုတိယ ထပ်မံပြောဆိုပြီးခါနီးသောအခါ အနည်းငယ်ကြားရ၍ "ဆရာ့ အသံနှင့်တူတယ်"ဟု ပြောကြပြီးလျှင် အားလုံးတိတ်ဆိတ်သွားကြ လေသည်၊ ထိုအခါ ပါမောက္ခဆရာကြီးသည် အောက်ပါစကားကို ပြောပြလေသည်။

အမောင်တို့ ... ဆရာ့စကားကို နားစိုက်ကြစမ်းပါ၊ ဆရာတို့၏ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ခန္တီဝါဒ (သည်းခံခြင်းကို ဟောတော်မူလေ့) ရှိတော်မူကြောင်းကို အားလုံးအသိဖြစ်ပါတယ်၊ အမြတ်ဆုံး

www.dhammaransi.com

ဖြစ်တော်မူသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဓာတ်တော်များကို ဝေစုရဖို့ အတွက် သတ်ကြဖြတ်ကြ စစ်ဖြစ်ရတယ်"ဆိုတာ ကြားလို့မှ မတော်ပါ။

အမောင်တို့အားလုံး ဝမ်းသာရွှင်ပျ ညီညွတ်ကြပါ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဓာတ်တော်တို့သည် စေတီပုထိုးတော်၌ ဌာပနာ၍ အားလုံး ကိုးကွယ်ကြဖို့ရာ အရပ်တိုင်း၌ ပြန့်နှံ့တော် မူစေချင်ပါတယ်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို နိုင်ငံအနှံ့အပြား လူအများက ကြည်ညိုကြပါ တယ်၊ ထို့ကြောင့်ဓာတ်တော်တို့ကို အညီအမျှဝေငှဖို့ရာ ရှစ်ပုံပုံကြပါစို့။ [ဒေါဏပါမောက္ခကြီးသည် အနာဂါမ်တည်ပြီး သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ဟုစတုက္ကင်္ဂုတ္တရ,ပဌမပံ, ဒေါဏသုတ်၌ ဆိုသည်။]

ဓာတ်တော်ဝေပုံ ဤစကားကို ပြောပြပြီးသောအခါ အားလုံးမင်း များသည် ထိုအတိုင်းသဘောတူကြသောကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဓာတ်တော်များတည်ရာ ရွှေခေါင်းတော်၏ အနီးသို့ ရောက်လာကြ၍ ဓာတ်တော်များကို မြင်ရသောအခါ ဖြေမဆည်နိုင် တဖြိုင်ဖြိုင်ကျလာသော မျက်ရည်များဖြင့် " အို... သဗ္ဗညုဘုရား... ရှေးက လက္ခဏာတော်ကြီးငယ် အသွယ်သွယ်ဖြင့် သပ္ပါယ်သော ကိုယ်တော်ကို ဖူးမြင်ရသလို, ယခုမမြင်ရတော့ဘဲ အရိုးဓာတ်တော် များကိုသာ ဖူးမြင်ရပါပေါ့ဘုရား" ဟု တသငိုကြွေးကြရှာသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အရိုးတော်များကို ပထဝီအာပေါ စသော ဓာတ်ကြီးများ အစုအဝေးဖြစ်သောကြောင့် "ဓာတ်တော်" ဟု ကျမ်းဂန်တို့၌ သုံးစွဲထား၏၊ ထိုအရိုးတော်များတွင် စွယ်တော်

www.dhammaransi.com

၄ဆူ, ညှပ်ရိုးတော် ၂ဆူ, နဖူးသင်းကျစ်တော် ၁ဆူ, ဤခုနစ်ဆူသာ ပင်ကိုယ်အတိုင်းတည်၍ ကြွင်းအရိုးတို့မှာ အစိတ်စိတ် အမွှာမွှာ ဖြစ်ကြသည်တဲ့၊ လူနတ်အများ ကိုးကွယ်နိုင်အောင် ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် အဓိဋ္ဌာန်တော်မူခဲ့သောကြောင့်တည်း။

လက်ျာစွယ်တော် ထိုသို့အမှတ်တမဲ့ ငိုကြွေးနေခိုက်၌ ဒေါဏပါမောက္ခကြီးသည် လက်ျာစွယ်တော်ကို ကောက်ယူ၍ သူ၏ ဦးရစ်ခေါင်းပေါင်း အတွင်းသို့ တင်သွင်းလိုက်၏ ၊ ထိုနောက် ဓာတ်တော်ဝေနေခိုက်မှာ သိကြားမင်းက "ဒေါဏပါမောက္ခကြီးသည် လက်ျာစွယ်တော်နှင့် လျော်အောင် ခမ်းခမ်းနားနား ပူဇော်နိုင်မည် မဟုတ်"ဟု သိ၍ ထိုဦးရစ်ခေါင်းပေါင်း အတွင်းမှ တာဝတိံသာသို့ ပင့်ပြီးလျှင် စူဠာမဏိစေတီတော်၌ တည်စေလေသည်၊ ဒေါဏပါမောက္ခကြီးလည်း ဓာတ်တော်ကို ဝေပြီးမှ သူ၏စွယ်တော်ကို မတွေ့ရ၍ ဓာတ်တော်ခြင့်သောခွက် ကိုသာ ပူဇော်ရရှာတော့သည်။

ဓာတ်တော်၏ အရွယ် အဆင်းတော် အရိုးဓာတ်တော်တို့တွင် အငယ်ဆုံးဓာတ်တော်သည် မုံညင်းစေ့ ပမာဏရှိ၍ အဆင်းအားဖြင့် မြလေးပန်းငုံ အဆင်းရှိ၏၊ အလတ်စားဓာတ်တော်သည် အလယ်၌ ချိုးအပ်သော ဆန်ကျိုးပမာဏရှိ၍ အဆင်းအားဖြင့် ပုလဲအဆင်းရှိ၏၊ အကြီးဆုံး ဓာတ်တော်သည် အလယ်၌ ခွဲအပ်သော ပဲနောက်စေ့ ပမာဏရှိ၍ အဆင်းအားဖြင့် ရွှေအဆင်း ရှိ၏ ဟု မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် အဋ္ဌကထာနှင့် ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်၌ မိန့်သည်။

www.dhammaransi.com

ဓာတ်တော်များကို ပူဇော်ကြပုံ

ပြအပ်ခဲ့သော မင်းတို့သည် အသီးအသီး ဝေစုရသော ဓာတ်တော်တို့ကို မိမိနေပြည်တော်သို့ ဆောင်ယူ၍ စေတီ-ပုထိုးတော်တည်ကြပြီးလျှင် ထိုစေတီ-ပုထိုးတော်အတွင်းသို့ သွင်းကာ ပူဇော်ကြလေသည်၊ အဇာတသတ်မင်းကား ကုသိနာရုံပြည်မှ ၂၅ယူဇနာဝေးသောရာဇဂြိုဟ်ပြည်တိုင်အောင် ဓာတ်တော်တို့ကို ပူဇော်ရင်း ခုနစ်နှစ် ခုနစ်လ ခုနစ်ရက် ကြာသောအခါ မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့က ကဲ့ရဲ့ကြသောကြောင့် (ထိုသူတို့အား အပြစ်မများစေခြင်းငှါ) ရဟန္တာများ၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်ဖြင့် ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့ရောက်အောင် ပင်ဆောင်ရလေသည်၊ ထို့နောက်ဓာတ်တော်တို့ကို ဌာပနာဖို့ရာ စေတီ-ပုထိုးတော်ကို တည်၍ အမြဲပူဇော်မှုကို ပြုလေသည်၊ ပိပ္ပလိဝနအရပ်၌ နေကြသော မောရိယမင်းတို့ကားဓာတ်တော်ဝေပြီးမှ ရောက်လာ၍ မီးသင်္ဂြိုဟ်ရာဌာနမှ မီးကျီး(မီးသွေး) ကိုသာ ရကြသောကြောင့် ထိုမီးကျီး(မီးသွေး)များကိုပင် စေတီတည်၍ ပူဇော်ကြရသည်။

စေတီတော်များကြောင့် မင်္ဂလာရှိပုံ

ဤနည်းအားဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဓာတ်တော် ဌာပနာရာ စေတီ-ပုထိုးတော်တို့သည် ဇမ္ဗူဒိပ်မြေအပြင်၌ ပြည်ရွာပေါင်း ဆယ်ဌာနဝယ် ပူဇော်ဖွယ်အဖြစ်ဖြင့် တည်နေရကား ထိုစေတီတော်များကို ပူဇော်နေရသော တိုင်းသူပြည်သားတို့မှာ အမြဲကုသိုလ်တိုးပွားနေသောကြောင့် စေတီတော်များသည် ဇမ္ဗူဒိပ် မြေအပြင်ကို ကြက်သရေ မင်္ဂလာရှိအောင်

www.dhammaransi.com

တန်ဆာဆင်ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါပေသည်။ "ထိုကဲ့သို့ မြင့်မြတ်သော စေတီ-ပုထိုးများကို အမြဲပူဇော်နေကြရသော သူတော်ကောင်းမိဘတို့၌ မိဘစကားကို နားထောင်သော အရာရာပြည့်စုံ၍ လိမ္မာသော ပညာရှိ သားကောင်းထွန်းကားနိုင်သည်" ဟု ဟိတောပဒေသ၌ ဆိုသည်။

စွယ်တော်ဆံတော် သွားတော်များ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ စွယ်တော်၄ဆူတွင် လက်ျာစွယ်တော် တစ်ဆူကို သိကြားမင်းပင့်၍ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ နတ်အများ ပူဇော်ကြရသည်၊ တစ်ဆူကား ဂန္ဓာရပြည်၌ အပူဇော်ခံတော်မူရသည်၊တစ်ဆူကို ကာလိင်္ဂမင်း၏ နေပြည်၌ နဂါးမင်းဆောင်ယူ၍ ပူဇော်လေသည်၊ သွားတော်၄၀နှင့် ဆံတော် မွေးညှင်းတော်တို့ကို နတ်အများတို့သည် စကြဝဠာ အရပ်ရပ်သို့ ပင့်ဆောင်၍ ပူဇော်ကြလေသည်။

ဓာတ်တော်တိုက် ဤပြအပ်ပြီးသော အစီအစဉ်ဖြင့် ဓာတ်တော်တို့ကို ထည့်သွင်း ဌာပနာရာဖြစ်သော စေတီတော်များကိုအရပ်ရပ်၌ တည်ပြီး၍ ကာလအတော်ကြာလသော် အရှင်မဟာကဿပသည် အနာဂတ်ကာလ၌ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မဟုတ်သေးသော မင်းများ၏လက်ထက်ဝယ် ဓာတ်တို့တို့မှာ အန္တရာယ်ဖြစ်မည့်အရေးကို တွေးမြင်တော်မူ၍ အဇာတသတ် မဟာရာဇာနှင့် တိုင်ပင်ပြီးလျှင် ဓာတ်တော်များကို သိမ်းဆည်းထားဖို့ရန် စီစဉ်ရတော့၏၊ ထို့ကြောင့် မဟာရာဇာသည် ဓာတ်တော်တို့ကို မြှုပ်နှံ သိမ်းထားဖို့ရန် ဓာတ်တော်တိုက်ကို စီမံလေသည်။

www.dhammaransi.com

ဓာတ်တော်များကို သိမ်းယူပုံ

အရှင်မဟာကဿပ မထေရ်မြတ်သည် ထိုထို မြို့ရွာ စေတီတော်များ၌ ဌာပနာအပ်သော ဓာတ်တော်များ၏ အနာဂတ် အန္တရာယ်ကို ဆိုင်ရာမင်းတို့အား ပြောပြလေသော် ထိုမင်းတို့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ထိုမင်းတို့လက်၌ ပူဇော်ဖို့မျှ အနည်းငယ်စီကို ချန်ထား၍ အားလုံး ဓာတ်တော်များကို ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့ ပင့်ခဲ့ရလေသည်။ [ရာမရွာ၌ ဓာတ်တော်တို့ကို နဂါးတို့က ပူဇော် စောင့်ရှောက်ထားသောကြောင့် အန္တရာယ်မရှိနိုင်၍ ချန်ခဲ့သည်၊ ထိုဓာတ်တော်တို့ကို သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ သာသနာထွန်းသောအခါ မဟာစေတီ၌ ဌာပနာလိမ့်မည်။

ဓာတ်တော် သိမ်းဆည်းရာဌာန

အရှင်မဟာကဿပ မထေရ်သည် ရာဇဂြိုဟ်မြို့၏ အရှေ့တောင်ထောင့်အရပ်၌ ရပ်တော်မူ၍ "ဤအရပ်မြေအတွင်း၌ ရှိသမျှကျောက်ခဲ ကျောက်တုံးတို့သည် ကွယ်ပစေကုန်သတည်း၊ မြေသည် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ပါစေသတည်း" ဤသို့အဓိဋ္ဌာန်တော်မူ၏။ မဟာရာဇာသည် ထိုအရပ်၌ အတောင်ရှစ်ဆယ်နက်အောင် တူးစေ၍ ရသမျှ မြေတို့ကို အုတ်ဖုတ်စေပြီးလျှင် ရှစ်ကျိပ်သော မဟာသာဝကတို့၏ စေတီများကို တည်စေ၏၊ လူအများက "မဟာရာဇာသည် မဟာသာဝကတို့၏ စေတီတော်များကို တည်စေ၏" ဟုမှတ်ထင်ကြလေသည်။

ဓာတ်တော်များကို သိမ်းဆည်းပုံ

အတောင်ရှစ်ဆယ်နက်သောအခါ ထိုမြေပြင်၌ သံပြားတို့ကို ခင်းစေ၍ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ထူပါရုံ စေတီတော်မျှ ပမာဏရှိသော ကြေးနီကျောင်းဆောင်ကို တည်စေ၏၊ ထို့နောက် အဆင့်ဆင့် အပြင်ဘက်ကင်းနိုင်

www.dhammaransi.com

လောက်သော ရှစ်မျိုး ရှစ်မျိုးစီသော စန္ဒကူးအစရှိသော နံ့သာ ရတနာကြုတ်တို့ကို ငုံနိုင်လောက်သော စန္ဒကူးနီစေတီတော် အစ ရှိသော ရှစ်ဆူ ရှစ်ဆူသော စေတီ-ပုထိုးတော်တို့ကို ပြုလုပ်စေ၏၊ ထိုသို့ ပြုအပ်ပြီးသော ကြုတ်တို့တွင် ပဌမကြုတ်၌ ဓာတ်တော်တို့ကို သွင်း၍ အဆင့်ဆင့် ငုံနိုင်သော ခုနစ်လုံးသော ကြုတ်တို့အတွင်းသို့ သွင်းပြီးမှ ထိုကြုတ်တို့ကို ပဌမစေတီတော်သို့ သွင်းစေ၏၊ ထိုနောက် ဒုတိယ တတိယစသော စေတီတော်အတွင်း၌ စေတီငယ်များပါ အဆင့်ဆင့် သွင်းစေ၏၊ ဤနည်းအားဖြင့် စန္ဒကူးနီကြုတ်, စန္ဒကူနီ စေတီတော်စသည်ဖြင့် ဆင့်ကာဆင့်ကာ သွင်း၍ နောက်ဆုံး၌ ဖလ် စေတီတော်သို့ သွင်းလေသည်၊ ထို ဖလ်စေတီတော်သည် သီဟိုဠ် ကျွန်း၌ ထူပါရုံစေတီတော်မျှ ပမာဏရှိ၏၊ ထိုစေတီ၏ အထက်၌ ရတနာကျောင်းဆောင်ကိုလည်းကောင်း, ထိုကျောင်း၏ အထက်အ ထက်၌ ရွှေ ကျောင်းဆောင်, ငွေကျောင်းဆောင်, ကြေးနီကျောင်း ဆောင်တို့ကိုလည်းကောင်း, အဆင့်ဆင့်ဖုံးအုပ် မိုးကာစေသည်။

အားရစွာပူဇော်ပုံ အထက်ဆုံး ကြေးနီ ကျောင်းဆောင်ပေါ်၌ ကား ရတနာသဲမှုန့်တို့ကို ဖြန့်ကြဲစေပြီးလျှင် ရေပန်း ကုန်းပန်း အမျိုးမျိုးဖြင့် ပူဇော်ထား၏၊ ငါးရာငါးဆယ် ဇာတ်နိပါတ်အရုပ်, သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာနှင့် မယ်တော်မာယာ အရုပ်, ဖွားဘက်တော် ရယောက် အရုပ်စသော ရုပ်တုများကို ထုလုပ်ပူဇော်၏၊ ရေဖြင့်ပြည့်သော ရွှေရေအိုးငါးရာ, ငွေရေအိုး ငါးရာကိုလည်း ပူဇော်ထား၏၊ ငါးရာသော တံခွန်တို့ကိုလည်း စိုက်ထူ၏၊ နံ့သာဆီဖြင့် ပြည့်သော ဘွဲ့ဖြူအဝတ်မီးစာလည်းပါသော ရွှေဆီမီးခွက်, ငွေဆီမီးခွက် ငါးရာစီတို့ဖြင့်လည်း ပူဇော်လေသည်။

www.dhammaransi.com

အရှင်မဟာကဿပနှင့် မဟာရာဇာ

အရှင်မဟာကဿပမထေရ်သည် "ပန်းတို့သည် မနွမ်းပါစေကုန်သတည်း၊ နံ့သာတို့သည် ရန့်မပြယ်ပါစေကုန်သတည်း၊ ဆီမီးတို့သည် မငြိမ်းပါစေကုန်သတည်း" ဤသို့ဓိဋ္ဌာန်ပြီးလျှင် "အနာဂတ်ကာလ၌ ပိယဒဿီ (ပိယဒါသ)အမည်ရသော မင်းသားသည် ထီးဖြူကိုစိုက်ထူ၍ အသောကဓမ္မရာဇာ ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ထိုတရားမင်းသည် ဤသိမ်းဆည်းအပ်ပြီးသော ဓာတ်တော်တို့ကို အရပ်ရပ်ပြန့်နှံ့အောင်ပြုလိမ့်မည်" ဟုစာလုံးတို့ကိုထွင်းစေတော်မူသည်။

ကျောင်းဆောင်မှ ထွက်ခဲ့ကြခြင်း

အဇာတသတ်မဟာရာဇာလည်း စေတီတော်ကျောင်းဆောင်တို့ကို အစဆုံးကျောင်းဆောင်မှစ၍ တံခါးပိတ်လျက် ထွက်ခဲ့ရာ နောက်ဆုံးကြေးနီကျောင်းဆောင်မှ ထွက်သောအခါ (ရှေးက "တံခါးရွက်ကိုဆွဲ၍ပိတ်ရသော နေရာ၀ယ် ထားအပ်သော ကြိုး၌) သံကောက်နှင့်မင်းတုတ်ကိုတပ်ပြီးလျှင်... ထိုနေရာ၌ပင် ကြီးစွာသောပတ္တမြားတုံးကိုထား၍ အနာဂတ်ကာလ၌ ဆင်းရဲသောမင်းသည် ဤပတ္တမြားတုံးကိုယူ၍ ဓာတ်တော်တို့ကို ပူဇော်ပါလော" ဟု အက္ခရာစာလုံးကိုထွင်းထား(ရေးသား)စေလေသည်။

အားလုံး အနိစ္စ အနိစ္စ အနိစ္စ

ဤသို့အရှင်မဟာကဿပနှင့် အဇာတသတ်မဟာရာဇာတို့သည် ဓာတ်တော်တို့ကို သိမ်းဆည်း၍ ဌာပနာသောအားဖြင့် ကိုယ်စီကိုယ်င သာသနာ့တာဝန်ကို ဆောင်ကြပြီးလျှင် အရှင်မဟာကဿပမထေရ်မြတ်သည် သက်တော် တစ်ရာ့နှစ်ဆယ်အရွယ်တော် ရောက်သော

www.dhammaransi.com

အခါ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူ၍ အဇာတသတ်မဟာရာဇာလည်း ကံအားလျော်စွာ ကွယ်လွန်ရလေသည်၊ အားလုံး အနိစ္စ. အနိစ္စ. အနိစ္စ တို့ပါတကား။

သိကြားမင်းက ဝိသကြုံစေလွှတ်ပုံ

အဇာတသတ် မာဟာရာဇာနှင့် အရှင်မဟာကဿပတို့၏ ဓာတ်တော်သိမ်းဆည်းမှု ပြီးစီးသောအခါ သိကြားမင်းသည် ထိုဓာတ်တော်သိမ်းဆည်းရာဌာန အရပ်၌ အစောင့်အရှောက်ထားဖို့ရန် ဝိသကြုံနတ်သားကို စေခိုင်းလေသည်၊ ဝိသကြုံနတ်သားသည် တိုအရပ်သို့သွား၍ ဓာတ်တော်သိမ်းထားရာ တိုက်ခန်းအတွင်း၌ ဖလ်ရောင်တောက်နေသော သန်လျက်တို့ကို စွဲကိုင်ထားသောယန္တရားစက်ရုပ်တို့ကို လေအဟုန်ကဲ့သို့ လျင်မြန်သော အဟုန်ဖြင့် ပတ်ပတ်လည်လှည့်နေအောင် တပ်ဆင်ထားပြီးလျှင် ပတ်ဝန်းကျင်၌ အုတ်တိုက်ကဲ့သို့သော ကျောက်တိုက်အကာအရံကို ပြု၍ အပေါ်၌ ကျောက်ချပ်ဖြင့် ပိတ်ပြီးလျှင် မြေမှုန့်တွေကိုထည့်၍ မြေကို အညီအမျှပြုပြီးနောက်အပေါ်က ကျောက်စေတီတော်ကို တည်ထားလေသည်။

ဓမ္မာသောကမင်း၏ စေတီတော်များ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီး၍ အနှစ် ၂၁၈နှစ် မြောက်၌ "ပိယဒဿီ" မည်သော မင်းသားသည် ညီတော် နောင်တော်များကို လွှမ်းမိုး၍ အဘိသိတ်ခံ မဟာရာဇာ ဖြစ်လာလေသည်၊ ထို မဟာရာဇာသည် ရှေးဦးစွာ ဗြာဟ္မဏတို့ကို ရိုးရာအတိုင်းကိုးကွယ်သော်လည်း နိဂြောဓ သာမဏေကို တွေ့မြင်ရသည်မှစ၍ သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုလာသောအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း

www.dhammaransi.com

ရှစ်သောင်းလေးထောင်ကို ကြည်ညိုလှ၍ ၉၆ ကုဋေသော ဥစ္စာတို့ကို စွန့်လှူကာ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော စေတီတော်များနှင့်တကွ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ကျောင်းတိုက်တို့ကို တည်ဆောက်လေသည်။

ဓာတ်တော်တိုက်ကို ဖွင့်ခြင်း

ထိုအခါစေတီတော်များ၌ ဌာပနာရန်ဓာတ်တော်တို့ကို စုံစမ်းသောအခါ ထိုနေရာကို တွေ့၍ အစဉ်အတိုင်း ဓာတ်တော်တိုက်ကို ဖွင့်လေသည်၊ "အနာဂတ်အခါ၌ ဆင်းရဲသောမင်းသည် ဤပတ္တမြားတုံးကို ယူ၍ ပူဇော်ရစ်စေသတည်း" ဟူသော စာတမ်းကိုတွေ့ရသောအခါ မိမိကဲ့သို့မင်းကို "ဆင်းရဲသောမင်းဟု ဆိုရသလား" ဟုတွေးကာ မခံခြင် စိတ်ဖြစ်ပါသော်လည်း ထပ်၍ ဖွင့်သောအခါ "အနာဂတ်ကာလ၌ အသောကမမ္မရာဇာသည် ဤ ဓာတ်တော်တို့ကို ပြန့်နှံ့အောင်ပြုရစ်လိမ့်မည်" ဟူသော အရှင်မဟာကဿပ၏ စာတမ်းကို တွေ့ရသဖြင့် လက်ခမောင်းခတ်၍ အားတက်သရောဖြစ်ကာ လွန်စွာဝမ်းမြောက်လေ၏။ ထို့နောက် ဓာတ်တော်တို့ကို အနည်းငယ်သာ ထိုနေရာ၌ ချန်ထား၍ များစွာသော ဓာတ်တော်တို့ကို ဇမ္ဗူဒိပ်(မဇ္ဈိမဒေသ)၌ အနှံ့အပြား တည်ထားသော စေတီတော်များဝယ် ဌာပနာသောအားဖြင့် လူများ၏ကိုးကွယ်ဖို့ရာ ဖြစ်စေလေသည်။

သာသနာပြု သားတော်သမီးတော်များ

ဓမ္မာသောက မဟာရာဇာသည် ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော စေတီတော်များကို တည်ရရုံဖြင့် အားမရသေးဘဲ သာသနာတော်နှင့် ဆွေမျိုးဉာတိ တော်စပ်လို

www.dhammaransi.com

သောကြောင့် အိမ်ရှေ့မင်းလောင်းဖြစ်သော သားတော် မဟိန္ဒကို သာသနာတော်တွင်းသို့ သွင်းကာ ရဟန်းပြုစေ၍ သမီးတော် သံဃမိတ္တာကို ဘိက္ခုနီပြုစေလေသည်၊ ထိုသားတော်သမီးတော်များသည် သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ သာသနာတော်ကို တည်စေ၍ သာသနာတော်ကို ထွန်းလင်းအောင်လည်းကောင်း, တည်တံ့အောင်လည်းကောင်း, ဆောင်ခဲ့ကြပေသည်။

ကျောက်တိုင် ကျောက်ပြားများ

ဓမ္မာသောကမဟာရာဇာသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဩဝါဒ တရားတော်တို့ကို ကျောက်တိုင် ကျောက်ပြားပေါ်၌ ထွင်းစေ၍ လူအများ မြင်လောက်သော နေရာအနှံ့အပြား၌ စိုက်ထူကာ ဩဝါဒ တရားတော်များကို တစ်တိုင်းပြည်လုံး လိုက်နာအောင် ကြိုးစားခဲ့ပေသည်၊ ထိုမဟာရာဇာ၏ ကြိုးစားမှုကြောင့် ဗုဒ္ဓဩဝါဒတော်ကို လိုက်နာသူတွေ ဣန္ဒိယနိုင်ငံ၌ များပြားလာရကား တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်ရာ၌လည်း ငြိမ်ဝပ်ပိပြားဖို့ရာ ဗုဒ္ဓဩဝါဒတော်များသည် အထောက်အကူဖြစ်လာပါသတဲ့၊[ထိုမဟာ ရာဇာလက်ထက်၌ ဒုတိယသံဂါယနာတင်ရပုံကို အနာဂတ်သာသနာရေး ကျမ်းစာ၌ ပြထားပြီ။]

ဘုရားကြည်ညိုမှ သာသနာတော်ကို ပြုလိုကြ

ပြုပြီးအပ်သော အဇာတသတ် မဟာရာဇာနှင့် အသောက မဟာရာဇာတို့သည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို ကောင်းစွာ သိမြင်ကြ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဓာတ်တော်နှင့် အရိယာသံဃာတော်များသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဂုဏ်တော်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ကြပေသည်"ဟု ယူဆ၍ ဓာတ်တော်တို့ကို လည်းကောင်း၊ အရိယာသံဃာတော်တို့ကိုလည်းကောင်း, ပူဇော်

www.dhammaransi.com

ထောက်ပံ့ခဲ့ကြပေ သည်၊ မှန်၏- ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏သာသနာ ကွယ်ပလျှင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဂုဏ်တော်များလည်း ကွယ်ပရမည်သာဖြစ်၏၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ဂုဏ် တော်များနှင့် အဆုံးအမသာသနာတော်ကို မကွယ်ပအောင်ဆောင် နေသော ပုဂ္ဂိုလ်များကား ပိဋကတို့ကို သင်ယူပို့ချတော်မူကြသော ဆရာ အဆက်ဆက်နှင့် တရားတော်အတိုင်း နေထိုင်ကြသော သံဃာ များသာဖြစ်သည်။

ဆရာဒကာ သာသနာပြု လူဝတ်ကြောင်ဖြစ်လျှင် ထိုသာသနာတော် ထိုသံဃာတော်များ တည်မြဲနိုင်ခဲ့အောင် သာသနပြုပုဂ္ဂိုလ်များကို ကူညီ ထောက်ပံ့သော အားဖြင့် အားပေးကြရသည်၊ ဆရာသမား သံဃာတော်များဖြစ်လျှင်လည်း ကိုယ်တိုင် ကျင့်သောအားပြင့်လည်းကောင်း, တပည့်သံဃာ ဒကာ ဒကာမ တို့ကို တရားသိအောင် စာပေပို့ချခြင်း ဟောပြခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နိုင်သည့်ဘက်က အားသွန်ကြိုးပမ်း စွမ်းတော်မူကြပေသည်၊ မြန်မာမင်းနှင့် မြန်မာမင်း များလက်ထက်၌ သာသနာပြုတော်မူကြသော ဆရာတော်များစွာကို လက်လှမ်းမှီသမျှ မှန်း၍ကြည့်ပါ။

သီးလုံးဆရာတော် ဗန်းမော်ဆရာတော်, သင်္ဂဇာဆရာတော်, ရွှေကျင်ဆရာတော် စသောရှေးဆရာတော်ကြီးများ၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော သီးလုံးဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို လွန်စွာကြည်ညိုသော ဆရာတော်ဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကိုလည်း အထူးကောင်းမွန်အောင် ဆောင်တော်မူ၏၊ စာရေးတော်မူသောအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဆင်းတု

www.dhammaransi.com

တော်ကို အနီးအပါး၌ ပူဇော်၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို အမြဲသတိရအောင် ကြိုးစားတော်မူပါသည်တဲ့၊ မိမိအထံ နည်းခံဖို့လာသော ရဟန်းတော်များကိုလည်း ကျောင်းတိုက် အပြင်စရပ်၌ နေစေပြီးလျှင် အကျင့်စာရိတ္တကို ကျေနပ်တော်မူမှ ကျောင်းတိုက်အတွင်း၌ နေခွင့်ပေးတော်မူပါသည်တဲ့၊ ဤမျှလောက် သာသနာတော် သန့်ရှင်းရေးကို အလေးပေးတော်မူပါသည်။

ရွှေကျင်ဆရာတော် ထိုဆရာတော်ကြီးမှ နည်းရတော်မူသော ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ရဟန်းငယ်ဘဝ(၁၂ဝါလောက်)အချိန်က သစ်ဆိမ့်ကြီးရွာ ရွှေပိန်းကြီးဘုရားတိုက်အတွင်း၌ ရွှေသာလျောင်း ရုပ်ပွားတော်ကို ဖူးမျှော်နေစဉ် သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရား ထင်မြင်လာသောကြောင့် ဝမ်းနည်း လွမ်းဆွတ်သလိုဖြစ်ကာ မျက်ရည်ကျသဖြင့် သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရားကို နှိပ်နယ်သလို နှိပ်နယ်၍ ဝတ်ပြုခဲ့ပါသတဲ့၊ ထိုမျှလောက် ကြည်ညိုသောကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ကျေးဇူးဆပ်သောအားဖြင့် သာသနာတော်ကိုလည်း သန့်ရှင်းသည်ထက် သန့်ရှင်းအောင် ကြိုးစားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ရွှေကျင်ဆရာတော်ကြီးနှင့် မိဖုရားကြီး မယ်တော်ဆင်ဖြူမရှင် မိဖုရားကြီးသည် ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို အထူးကြည်ညိုဟန် တူပါသည်၊ ထို့ကြောင့် သီပေါမင်း ပါတော်မူရမည့်နှစ်ဖြစ်သော ၁၂၄၇ခုနှစ် ပဥ္စမဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၅ရက်နေ့၌ မင်းကွန်းငွေတောင်တောရဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူသော ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအထံသို့ နောက်ပါ

www.dhammaransi.com

လူတယောက်နှင့်တကွ "ငွှေန်း" အမည်ရှိသော မင်းခယောက်ျား တစ်ယောက်ကို ပိတ်သက်န်းစသော လှူဖွယ်ဝတ္ထုများကို လှူဒါန်းဖို့ရန် စေလွှတ်၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒတရားကိုလည်း မှတ်သားခဲ့ဖို့ရန် မှာလိုက်လေသည်၊ ထိုဒါယကာလာ၍ အကျိုးအကြောင်းကို လျှောက်ထားသောအခါ အောက်ပါဩဝါဒကို မိန့်တော်မူပါသည်။

ဆရာတော်၏ဩဝါဒ "ယခုလို အိုမင်းမစွမ်းအရွယ်သို့ရောက်လာသော ဒါယိကာမကြီးမှာ ဤဘဝအတွက် စားရန်ဝတ်ရန် အိပ်နေရန်များ၌ စိတ်ဆင်းရဲဖွယ်မရှိ၊ နောက်ဘဝအတွက်သာ စိစစ်ဖို့ရန် လိုတော့သည်၊ နောက်ဘဝအတွက် သာသေလမ်းကောင်းအောင် အထူးပြုပြင်ချိန်တန်ပြီ၊ ထို့ကြောင့် တရားစာလည်းရ, ဘုရားရှိခိုးလည်း ရသော ဗုဒ္ဓပဏာမ (ဘုရားရှိခိုး) သုံးဂါထာကို နှုတ်တက်ရအောင် ကျက်၍ နေ့စဉ်မပြတ် ဘုရားကို အာရုံပြုရမည်" ဟုဩဝါဒစကားကို ရေးသားပြီးလျှင် ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာဖြစ်သော ဝိစိတြဝန္နနာကျမ်း၌ပါသောပဏာမ ၃ဂါထာ ကို ရေးပေးတော်မူပါသည်တဲ့။ [ထိုဂါထာများသည် ထိုဘုရားရှိခိုး စာအုပ်၌လည်းကောင်း, ရှေးရိုက် ရတနာ့ဂုဏ်ရည်၌လည်းကောင်းပါသည်။]

ပရဟိတဝန်ဆောင်များ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်မှစ၍ သူတပါး၏စီးပွားချမ်းသာကို ဆောင်တော်မူလိုသောကြောင့် ဗုဒ္ဓဖြစ်အောင် ကြိုးစားတော်မူခဲ့သည်၊ ကြိုးစားသည်အားလျော်စွာ ဗုဒ္ဓဖြစ်တော်မူသောအခါ ၄၅ဝါတိုင်အောင် လူနတ်ပြဟ္မာ သတ္တဝါအများ၏ စီးပွားချမ်းသာကိုဆောင်တော်မူ၏၊ ထိုသို့ ဆောင်တော်မူသောကြောင့်

www.dhammaransi.com

ယခုတိုင်အောင် သူတော်ကောင်းအဆက်ဆက် မကုန်ပျက်သေးဘဲ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ဝယ် ဆရာအဖြစ် ဒကာအဖြစ်၌ ထင်ရှားကာ အနာဂတ်၌ ကျွတ်တမ်းဝင်ဖို့ ရွေးရှုကြသော ပရဟိတဝန်ဆောင် စစ်စစ် သာသနာပြုများ ဖြစ်နေကြပါသည်။

www.dhammaransi.com

နောက်ဆက်တွဲနိဂုံး

ဤစာရေးချိန်၌ သရိုင်အပင့်

ဤစာရေးရာ အချိန်အခါသည် သရိုင်ရွာ၌ ပြင်နေသော သိမ်တော်နှင့် စေတီတော်ကြီးပါ အားလုံး ပြီးစီး၍ တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့၌ သံဃာတော်များနှင့် အတူ (သံဃာများကို လိုသလောက် များများ ပါစေ၍) ကြွလာဖို့ရန် နယ်သံဃာများ ပါဝင်သော အစည်းအဝေးက စေလွှတ်ခံရသော ဒါယကာများ၏ ပင့်လျှောက်ချိန်နှင့်ကြုံကြိုက်နေပါသည်။

အဖူးအမျှော်သွားမည်

ထိုသို့ ပင့်လျှောက်ချက်အရ ပြီးစီးပြီးသော သိမ်တော် စေတီတော်ကို အဖူးအမျှော် သွားရင်း နယ်သံဃာတော်များနှင့် ဒကာ ဒကာမများ၏ ဆန္ဒကို ပြည့်ဝစေရန် ရည်သန်လျက် ရန်ကုန်က စေတီတော်ဆိုင်ရာ ဒကာများလည်း လာဖို့ရန် အကြောင်းကြားစေရပါတော့သည်။

သွားဘို့အစီအစဉ်

မနှစ်က သံဃာ တစ်ရာနှင့်အတူ သွားခဲ့ရာ ဝယ် ပရိတ်တရား နာလိုကြသော ပတ်ဝန်းကျင် ရပ်ရွာများသို့ အစုခွဲ၍ကြွသောအခါ သံဃာနည်းနေရကား ယခု အခေါက်၌ သံဃာတစ်ရာ့ငါးဆယ်နှင့် အတူ သွားဖို့ရန် စီစဉ်ရပါသည်၊ မနှစ်က ဝက်လက်ရောက်ချိန်မှာ နေ့ဆွမ်းအတွက် အချိန်မှီ ရောက်ဖို့ မသေချာသောကြောင့် အသွားအပြန် ရန်အောင်မန်း ကားကြီး ၃စီး,(မြောင်းမြဆရာတော်ပါသည့်အတွက်) လင့်ရှိဘာ ၂စီးဖြင့် သွားခဲ့ရ၏။ ဤအခေါက်၌ကား ဝက်လက်၌ နေ့ဆွမ်းမှီဖို့ အချိန်ရှိသောကြောင့် အသွား၌ တွဲလုံးယူထားသော မီးရထား

www.dhammaransi.com

ခုတွဲဖြင့်သွား၍ အပြန်ကျမှ ကားကြီး၄စင်းလောက်ပြင့် ပြန်ဖို့ရန် စီစဉ်ရပါသည်။

နံနက်ဆွမ်း ထိုသို့ သွားရာ၌ နံနက်စောစော ရထားလည်း မှီအောင်သံဃာများလည်းအဆာပြေရုံ ဆွမ်းစားနိုင်အောင်ကျောင်းတိုက်ကို ဂရုစိုက်နေသော ဘူတာအနီးက ဒကာ ငြိမ်၏ အိမ်၌ ဆွမ်းစားဘို့စီစဉ်ရပါသည်၊ နံနက်ဆွမ်းလည်း စား အပြီး, မေတ္တာသုတ် ပရိတ်လည်း ရွတ်အပြီးနှင့် ရထားလာချိန် အဆင်သင့်အောင် စီစဉ်ရာ အားလုံးအသင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

အင်းကြီးကို လှေဖြင့်ကူး ဝက်လက်နှင့်သရိုင် အလယ်လောက်တွင်(အလျား အားဖြင့် ရွှေဘိုအထက် ဆည်ကြီးများနှင့် ဆက်မိ၍) အနံ၂မိုင်ခန့်ကျယ်သော အင်းကြီးရှိ၏။ အင်း၏ အလယ်၌ လှည်းသွားနိုင်သော တာရိုးရှိသော်လည်း လှည်းမစီး သော သံဃာများအတွက် လှေဖြင့် သွားရခြင်းက သက်သာ၏။ ကားဖြင့်သွားဖို့ လမ်း၊လည်းမကောင်းလှ၊ ထို့ကြောင့် မနှစ်ကလို လှေဖြင့်သွားဖို့ရန် စီစဉ်ရ၏။ လှေဖြင့်သွားသောအခါ ပတ်ဝန်းကျင် ရွာများနှင့် ရေသတ္တဝါတွေကို မေတ္တာဖြန့်သည့်အနေအားဖြင့် မေတ္တာ သုတ်, ရတနသုတ်, မဟာသမယသုတ်တို့ကို မနှစ်ကလို သံပြိုင်ညီညီ ရွတ်ဆိုကြဘို့လည်း စီစဉ်ရပါသည်၊ သို့သော် မနှစ်က မြင်တော် ရွာ၌ ကြိုဆိုကြသော ပရိသတ်ဝယ် ဩဝါဒပေးပြီး၍ ဖေါင်သို့ ဆင်းသောအခါ ဖေါင်က မခိုင်သောကြောင့် ဤနှစ်၌ လှေကို ၂စင်းစီ ၂စင်းစီ (ပူးတွဲခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ) ဦးချင်းညီရုံ ဆက်၍ အလယ်လှေ၌ အသံချဲ့စက် ထားပြီးလျှင် သာသာယာယာ ရွတ်ဆို သွားကြရပါသည်။

www.dhammaransi.com

သရိုင်နေခိုက် မနှစ်က သရိုင်၌ ၃ရက်နေခဲ့သလို ဤနှစ်၌လည်း ၃ရက်နေ၍ စေတီတော်ကြီးနှင့် သိမ်တော်ကို ညဥ့်အခါ၌ ဓမ္မစကြာနှင့်အနတ္တလက္ခဏာသုတ်တော်ကို သံပြိုင်ညီညီ ရွတ်ဆိုပူဇော်ကြပါသည်၊ တစ်ချို့ညဥ့်ဝယ် သရိုင်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ရွာများ၌ မေတ္တာသုတ်စသော သုတ်တော်များကို ရွတ်ဆိုကြပါသည်၊ ရပ်သူနယ်သားအားလုံးပင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို သက်တော်ထင်ရှား ထင်မြင်လာသည့်အထိ တဖြေးဖြေး အာရုံပြုတတ်အောင် ဟောပြော ခဲ့ပါသည်၊ ဒါနကို အနည်းငယ်စီသာ မှန်မှန်ပြုဖို့နှင့် ကိုယ်ကျင့် ကောင်းအောင်သီလကိုသာ ရှေးကထက်ကြိုးစားကြဘို့ တစ်အိမ်နှင့် တစ်အိမ်, တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ မေတ္တာပို့ကြဘို့ လူမှုကိစ္စရှိလျှင် ခင်ခင် မင်မင်ကူညီကြဘို့ တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။

စားရေးသောက်ရေး စာရေး သောက်ရေးမှာ မနှစ်ကလိုပင် ဆွမ်းကပ်ရာ၌ မေတ္တာဘာဝနာနှင့်လည်း လိုက်လျောအောင်လည်းကောင်း, သားငါးမစား- နတ်သုဓာကို သာစားသော အထက်နတ်များနှင့်လည်း လိုက်လျော၍ ရပ်ရွာနယ် ပယ်ကို စောင့်ရှောက်လိုသော ဆန္ဒများ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် လည်းကောင်း, အကုန်အကျ မများအောင်လည်းကောင်း, သားစိမ်း ငါးစိမ်း သားကြီး ငါးကြီးများ မစီမံ ကြဘို့ရန်နှင့် မုန့်ပဲသွားရည်စာကို မြို့အစာများ မပါစေဘဲ ရပ်ရွာ၌ဖြစ်သော မုန့်ပဲ လဘက် ရည်ကြမ်းကို သာ ကပ်ကြဖို့ရန် မနှစ်က ညွှန်ပြသလို ဤနှစ်၌လည်း ညွှန်ရပါသည်၊

ဟံလင်းမြို့ဟောင်း ဤ ဒုတိယအကြိမ် သွားရာ၌ လိုက်ပါသော သံဃာများကို ဗဟုသုတရစေဖို့ရန် ဟံလင်း မြို့ဟောင်းသို့ ရေပူချိုးဖို့ပို့ရပါသည်၊ ထိုသို့ပို့သောအခါ နေ့ဆွမ်း

www.dhammaransi.com

အတွက် သရိုင်ဇာတိ (ညီဝမ်းကွဲတော်သူက) တာဝန်ယူဖို့ရန် အကြောင်းကြားထားသော်လည်း "ထိုအကြောင်းကို ကြားရသော ဒါယကာ (သူကြီးဟောင်း)က သူလဲ ဆွမ်းကပ်ပါရစေ"ဟု ဝက်လက်ရောက်လျှင် ရောက်ခြင်း လျှောက်သောကြောင့် ရှဖြပါးစီ ခွဲ၍ ဆွမ်းကပ်စေရတော့သည်။

ရေမချိုးခဲ့ရ သရိုင်ရွာမှ ညောင်ပင်တွင်းသို့သွား၍ လှေဖြင့် ဆားတောင်ကြီးရွာသို့ သွားပြီးမှ ဟံလင်းသို့ သွားရ၏။ ရောက်လျှင် ရောက်ချင်း အချိန်ပိုမရ၍ ဆွမ်းခံဆွမ်းစားရ သောကြောင်လည်းကောင်း, ဆွမ်စားပြီး ဆွမ်းဆန်စိမ်းလောင်းလို ကြသော ကြောင့်လည်းကောင်း, သူတို့ဆန္ဒကို ပြည့်စေရသည့်အပြင် အချိန်မှီပြန်၍ စမွန်းရွာ- ညောင်ပင်တွင်းရွာတို့၌ ပရိတ်ရွတ်ကြရ သောကြောင့် ရေချိုးခွင့် မရခဲ့ကြပေ။ "နောက်တစ်ကြိမ်၌ ဟံလင်းကြီးဝယ် ညအိမ်ဘို့ လျှောက်ကြပါသည်။] ဟံလင်းမြို့ဟောင်း သွားရာ၌ ကိုယ်တိုင် လိုက်-မသွားသော်လည်း ဆွမ်းဆန်စိမ်းလောင်း သောအခါ ရဟန်း တော်တပါးအတွက် လူဝတ်ကြောင်ကပ္ပိယ တစ်ယောက် တောင်းဖြင့် လိုက်ပါဖို့ရန် ခေါင်းဆောင် စာချာဘုန်းကြီး က စီမံပါသည်တဲ့။

မင်းရွာနှင့် ကျည်းပင်ကန် ဤဒုတိယအခေါက်၌ မင်းရွာနှင့် ကျည်းပင်ကန်ရွာ တို့မှ ပရိတ်ရွတ်ပင့်ကြ, ဆွမ်းကပ်လိုကြသောကြောင့် သူတို့ အလိုကိုလည်း ပြည့်စေဖို့ရန် ပြန်ခါနီး နောက်ဆုံးညဉ့်၌ ငါးဆယ်စီခွဲ၍ ပို့ရသောကြောင့် ဝက်လက်၌ သံဃာငါးဆယ်သာ ညဉ့်အခါ၌ ပရိတ်ရွတ်-မိမိက တရားစကား ပြော၍ ထိုခရီးအတွက် အများ အလိုပြည့်အောင် စီစဉ်ရပါသည်။

www.dhammaransi.com

သံသရာခရီး

အို သူတော်ကောင်းတို့… အသွားအပြန် ငါးရက်မျှသာ ကြာမည့် ခရီးအတွက် အတူပါလာသူများ မဆင်းရဲဖို့ရန် ရထားတွဲလုံးရအောင် စီစဉ်ရ, ပါလာသူတို့ လေထအောင် ရထားမစီးခင် ဖြစ်သလို နံနက်ဆွမ်းစားဖို့ စီစဉ်ရ, အပြန်ခရီးအတွက် ကားကြီးများရအောင် စီစဉ်ရ, သရိုင်ရွာနေခိုက် နေရေး စားရေးကို ကြိုတင်၍ စီစဉ်ရခြင်းအားဖြင့် အတော်ကလေး ကိစ္စများပုံတို့ကို သိမြင်ကြသော မိမိ၏ သံဃာများနှင့် ဒါယကာ ဒါယိကာမများသည် နိဗ္ဗာန်အထိ ရှည်လျားသော သံသရာခရီး အတွက် မည်၍မည်မျှ တင်ကြို၍ စီမံထားသင့်ကြောင်းကို သဘော ပေါက်လောက်ပါပြီ။

ပြုပြင်နိုင်ပါစေသတည်း

ထိုသို့သဘောပေါက်ကြလျှင် ငါးပါးသီလ လုံခြုံစွာဖြင့် ဤစာအုပ်ကလေးကို ကြည့်၍ကြည့်၍ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာကို အထူးလေ့လာကြပါ၊ မေတ္တာဘာဝနာကို နေ့စဉ်မှန်မှန်(အချိန်အနည်းငယ်ဖြစ်စေ) ပွားများ ကြပါ၊ မိမိစိတ်၌ အဘိဇ္ဈာ ဣဿာ မစ္ဆရိယ မာန ဒေါသနှင့် ကာမဂုဏ်၌ လျှပ်ပေါ် လော်လီမှုမရှိအောင် အတူးသတိထားကြပါ၊ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို လှူဒါန်းထောက်ပင့်ရာ၌လည်းကောင်း, ကိုယ်တိုင် သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းပြုရာ၌လည်းကောင်း, အမျိုးဘာသာ သာသနာ တော်ကို ဖျက်ရာ မရောက်အောင် စည်းကမ်း သေဝပ်စွာ ပြုတတ်ဖို့ရန် ဤကျမ်းစာ၌ ညွှန်ပြသည်ကို လိုက်နာ၍ သံသရာခရီး အတွက် လူကောင်းသူကောင်းများ ဖြစ်ကြပါစေသတည်း။

နိဂုံးချုပ်။ ။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ၊ ဘာဝနာရှိမှ ၊ မိမိဘာသာ၊
သာသနာကို၊ ကောင်းစွာသိမြင်၊ စောင့်ရှောက်ချင်၏။

စောင့်ချင်လာသော်၊ ကြောင်းကျိုးမြော်က၊ ခုမပေါ်ကာလ၊ ပကာ
သနနှင့်၊ ဒါနမှုစု၊ ကုန်ကျမှုတို့၊ အပြဘက်မှာ၊ မရောက်လာဘဲ
ဖျက်ရာသို့ပင်၊ အများဝင်၏။

သို့စင်သာသနာ၊ ပြုလိုပါမူ၊ ပကာသန၊ မပါကြဘဲ၊ ဒါနစုစု၊
ကောင်းအောင်ပြုပေါ့၊ တစ်ခုဒါန၊ ပါရုံမျှဖြင့်၊ သံသာရကြီး၊
လမ်းခရီးကား၊ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ၊ မဖြောင့်ကြဘူး။

သီလအကျင့်၊ လုံအောင်ကျင့်လျက်၊ အသင့်မေတ္တာ၊ ကရုဏာနှင့်
သစ္စာခန္တီ၊ စိတ်လည်းရှည်၍၊ ကိုယ်စီစိတ်မူ၊ ဖြောင့်အောင်
ပြုမှ၊ ယခုလည်းကောင်း၊ နောင်လည်းကောင်းလိမ့်။

အကောင်းဖုံဖုံ၊ အကုန်စုံလျှင်၊ ပြည်ဘုံအမတ၊ နိဗ္ဗာနကို၊ ရဖို့
အကြောင်း၊ ဆုမတောင်းလည်း၊ သူကောင်းစံဖို့၊ ခေမာမြို့
ကား၊ ငါတို့တွက်တာ၊ အနီးမှာတည်း။

မှန်စွာလမ်းစဉ်၊ ဤသို့မြင်၍၊ လူရှင်များစု၊ သာသနာပြုဘို့၊ ယခု
နောက်နောင်၊ အချိန်ကောင်းသဖြင့်၊ စုပေါင်းသေချာ၊ စီရင်
ပါသည်၊ ... ဗုဒ္ဓါနုဿတိ-နုဿတိ။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ
နောက်ဆက်တွဲပါပြီးပြီ။

အမှတ် ....
ရက်စွဲ....

www.dhammaransi.com